

શ્રી આનન્દચન્દ્રસુધાસિન્ધુ (અન્ધરનાર) અન્ધરનામ ૧૭.

શ્રીઆનન્દ-ચન્દ્ર-સુધાસિન્ધુ

વિભાગ ૩ નો

દેશનાકાર

૫૦ પૂ૦ ૨૫૦ આગમોદારક, આચાર્યદેવેશ
શ્રી આનન્દસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજ

સ ચોખક અને સ પાઠક

૫૦ પૂ૦ આચાર્યદેવ-શ્રીચન્દ્રસાગરસૂરિવચ

પ્રકાશિકા

શ્રીસિદ્ધચંદ-સાહિત્ય-પ્રચારક-સમિતિ

પ્રધાન સચાલક

પાનાચંદ રૂપચંદ ઝંપેરી

C/o શ્રીમનવાવ સનાઈચંદ સઘવી

ગોળ શેરી, ગળેમદી,

સુરત W R

મૂલ્યમ્ રૂા. ૨-૮-૦

ઃ શુદ્ધઃ :

મહેતા અમરચંદ્ર બહેચરદાસ
શ્રી બહાદુરસિંહજી પ્રિ પ્રેસ
પાલીતાણા (સોરાષ્ટ્ર)

પ્રકાશિકા
શ્રીસિદ્ધચંદ્ર-સાહિત્ય-પ્રચારક-સમિતિ
પ્રધાન-સચાલક
પાનાચંદ્ર દેવચંદ્ર જોષી
C/o શ્રીમનવાવ સવાઇચંદ સઘવી
ગોળ શેરી મહેમદી
સુરત W R.

શ્રીઆનન્દ-ચન્દ્ર-સુધાસિન્ધુ-વિભાગ-

ત્રીજાના ગ્રન્થે

✽ પ્રકાશકનું નિવેદન ✽

પ્રાત રમરણીય પૂજ્યપાદ-આગમોદ્ધારક-આચાર્યદેવેશ-શ્રી-આનન્દસાગર-સૂરીશ્વરજી મહારાજ આદિશાસ્ત્ર વિ સ ૧૯૮૮ માં સુખદ બૃહદ્શ્વર લાલભાગમાં ચાતુર્ભાસ થયું હતું, તે અવસરે સુનિશ્ચી ચન્દ્રસાગરજી (હાલના પૂઠ આચાર્ય મહારાજશ્રી ચન્દ્રસાગરસૂરિજી) પણ સાથે હતા જે વર્ષમાં યુવાનીઆઓએ થતી દીક્ષાના અરબક્ષિત પ્રવાહને રોકવા કમરકચી હતી તત્ત, મત્ત, અને ધન દ્વારાએ કનકગત કરવાની અનેકમર્થવાહીઓ શરૂ કરી હતી, કાતિમાળાના લેખો લખીને આગેવાન યુવકોએ જવ્ય યુવાન વર્ગના મગજ પહેલાવી મૂક્યા હતા વિક્રમ સવત ૧૯૮૪ ના વર્ષ પ્રારંભમાં થતી પ્રવચનાના પુનિત પ્રબળવેગને રોકવા ગામે ગામ યુવકસંઘોની સ્થાપના થઈ હતી, અને સમ્યક્ત્વ પામેલાઓ સમ્યક્ત્વથી પતિત થાય, નવા સમ્યક્ત્વ પામે નહિ, સમ્યક્ત્વની અભિમુખ થયેલો વર્ગ ખસી જાય, તેવા તેવા ભાવલો-લેખો, અને આત્મિકશક્તિના વિકાસને રૂપનારા અનેકવિધ પ્રકાશનો અને પ્રબોધ, માસિકો-પાસિકો, સાપ્તાહિક આદિ દ્વારા જિ ઉગે દેખાવ હેતા હતા, તે અવસરે પ્રાત રમરણીય પૂજ્યપાદ આગમોદ્ધારક આચાર્યદેવેશ આનન્દસાગરસૂરીશ્વરજીના વિદ્વદિનેય ૫૦ પૂઠ આઠ દેવશ્રી ચન્દ્રસાગરસૂરિજીની ખાસ પ્રેરણાથી તેઓશ્રીની પુનિત દેખરેખ નીચે રસિક વર્ગમાં ધર્મના ભોમને પ્રબલ વેગ આપવા માટે આ શ્રી સિદ્ધચક્રપાસિકેનો જન્મ થયો હતો અને તેનું સચાલન કરનાર શ્રી સિદ્ધચક્ર-ચાહિત્ય-પ્રચારકસમિતિનો પણ જન્મ સાથે જ થયો હતો.

તે પાસિકે પૂ આગમોદ્ધારકશ્રીની અગોષદેશનાઓ, સાગર સમાધાન રૂપ સામગ્રીઓ વિગેરેથી અને પૂઠ આઠ શ્રી ચન્દ્રસાગરસૂરિજીના પુનિત સદ્ગુણેશથી આર્થિક સહાયો મળવા લાગી સાથે સાથે પાસિક અને સમિતિનું મુખ્ય સચાલનકાર્યનું કામ સભાજવાની જવાબદારી શરૂઆતથી જ ઉપાડી લીધી હતી અને તે અઘાપિ પર્યન્ત સેવાભાવિપણાથી જાગવી રહી છે, આ સિદ્ધચક્ર-પાસિકે અને સમિતિએ શાસન સુપ્રસિદ્ધ સેવાઓ એવા આપત્તિકાળમાં જાગવી છે, કે જેને અઘાપિપર્યન્ત ચતુર્વિધસઘની દરેક વ્યક્તિ હાદિક-આશીર્વાદ આપી રહી છે, અને સુકન કહે તેની પ્રશંસા કરે છે.

૫૬૨ દિવસમા નિયમિતપણે શ્રી સિદ્ધચક્રનું પ્રકાશન કરવાનું કાર્ય થયું જ સુરકેવ પડવાથી, અને શાસનમા અનેક કાર્યની જવાબદારી હોવાથી પૂ. આ. શ્રી ચન્દ્રસાગર-સૂરિજી તરફથી પ્રેસ મેટર મેળવવામા વિલંબ થવાથી નિરૂપાયે આ પાસિકને 'માસિકના રૂપમા પ્રકાશન કરવાનું સમિતિએ નાછી ક્યું' અને તે પછી ૧૮ વર્ષની પરિસમાપ્તિ સુધી નિયમિત માસિક રૂપે પ્રકાશન ચાલુ છે, અને વાચકો-વિચારકો અને અભ્યાસકો સારા પ્રમાણમા લાભ લે છે, હાલમા આ માસિકે ૧૬ મા વર્ષમા પ્રવેશ કર્યો છે

અમારી સમિતિ તરફથી આ માસિક ચાલે છે, એટલું જ નહિ પણ વાચકોને, વિચારકોને અને અભ્યાસકોને વધુ સાહિત્ય મળે તે હેતુથી લગભગ ૧૬ ગ્રંથો સમિતિ તરફથી ગદ્યાર પાઠેલા છે, અને આ અવસરે પ. પૂ. આ. શ્રી ચન્દ્રસાગરસૂરિવર્ધની પુનિત મહેરબાનીથી આ ગ્રંથનું બીજી આવૃત્તિરૂપે પ્રકાશન કરવા પણ અમારી સમિતિ તરફથી હું બાંધશાળી થયો છું-કારણ કે આ ગ્રંથના વ્યાખ્યાનો પ્રથમ આવૃત્તિરૂપે શ્રી સિદ્ધચક્રમાસિકમા આવી ગયા છે

પ્રાત સ્મરણીય-પૂજ્યપાદ-સુરકેવ-આગમોદ્ધારક-શ્રીઆન દસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજની અસીમ કૃપાથી દીક્ષા-પ્રદાનાદિના-પ્રારભથી અદ્યપિયર્થ તનો હમારી સમિતિ પરનો અને માસિક પરનો અનહદ ઉપકાર ચાલુ છે, સાથે સાથે તેઓશ્રીના પરમવિનેય-પ. પૂ. આ. શ્રી ચન્દ્રસાગરસૂરિવર્ધનો ઉપકાર પણ ચાલુ છે, અને તે ઉપકારના મળ માથી ચત્કિચિત મુક્ત થવાની અભિલાષાથી શ્રી આનંદથી ચર્ચ કરીને પૂ. આ. દેવ શ્રી ચન્દ્રસાગરસૂરિજીના નામને જોડવા યોગ્ય અર્થ ચન્દ્રનું જોડાણ કરીને અને આત્મશક્તિના વિકાસ માટે શાસનમાન્ય શુભ શ્રેણીને સિદ્ધવા સુધાસિન્ધુ સમાન હોવાથી આ ગ્રંથનું પવિત્ર નામ "શ્રીઆનંદ-ચન્દ્ર-મુધાસિન્ધુ" વિભાગ ત્રીજો રાખેલું છે, તે શુદ્ધિત મુક્ત મુસગત છે, તે શુદ્ધિમાનોને સમજાવવું પડે તેમ નથી

અમારા શ્રી સિદ્ધચક્ર માસિકના આતરિક જીવનરૂપ સાહિત્ય સામગ્રીના કાતા, પ્રાત સ્મરણીય પૂજ્યપાદ આગમોદ્ધારક-આચાર્યદેવેશ-શ્રીઆન દસાગરસૂરીશ્વરજીનો, તેમ માસિકનું નિયમિત વ્યવસ્થાપૂર્વક દરેક રીતિએ સચાલન કરવા વિશેરનું કાર્ય કરનાર, અને આ ગ્રંથની પ્રસ્તાવનાના આલેખનગર પૂ. આ. આચાર્યદેવ શ્રી ચન્દ્રસાગર-સૂરિવર્ધને આ ગ્રંથ પ્રકાશનમા પ્રકાશિત સચોષન આદિ કાર્યો કરનાર પૂ. સુનિશ્રી ચન્દનમાગરજી મ ને અને આર્થિક-સહાયકોને અત્ર ચાહ કરીને અભ્યાસકો વાચીને કૃતાર્થ થાય એ જ એક શુભેચ્છા

શ્રી સિદ્ધચક્ર-માહિત્ય-પ્રચારક-સમિતિ

C/o ઝીમનના સવાધ્ય - સપરી

ગોળ ગેરી મળેમડી

સુરત IV R

તા ૧૫-૧૧-૫૨

લિ.

પાનાચક્ર રૂપચક્ર એડેરી

શ્રી સિદ્ધચક્ર માસિકના તત્રી અ.

શ્રી સિદ્ધચક્ર-સાહિત્ય-સમિતિના

પ્રધાન સચાસ

શ્રીઆનન્દ-ચન્દ્ર-સુધાસિન્ધુ-તૃતીય વિભાગ અન્થે

પ્રસ્તાવના

॥ શાશ્વત શાન્તિદાયક સકલમન્-તન્-ચત્રાધિરાજાજેશ્વર-શાસિદેવકેમ્બો નમો નમ ॥

! સકલ-સમીહિતપૂરક-શ્રી શક્ત્યરપાશ્વનાયો વિજયતતમામ્ ।

અથનુનામ,

શાશ્વત-શાન્તિદાયક-ત્રિકાલાભાધિત-અવિશ્લિષ્ટ પ્રભાવશાલિ, સકલગમ-શાસ્ત્ર-સિદ્ધાન્ત-દોહન-નવનીતરૂપ, સકલજન-મનોભિલાષાદિપૂરક, સકલ-મન્-તન્-ત્રાધિરાજ-શ્રી સિદ્ધચક્ર મહામત્રનુદંડપદ્મા ધ્યાન ધરીને, સકલ-સમીહિતપૂરક શ્રીરાખેશ્વર-પાર્શ્વનાથને બહુમાન પુરસ્કાર સર્વસ્વ સમર્પણ કરવારૂપ ભાવનામય નમસ્કાર કરીને, અને મહારા સકલ ઉપકારિણોના ઉપકારને સ્મૃતિપટ્તમા સુસ્થિર કરીને શ્રીઆનન્દ-ચન્દ્ર-સુધાસિન્ધુ-વિભાગ-ત્રીજાની-પ્રસ્તાવનાનો અત્ર આરંભ કરાય છે

પ્રકાશન થતા પાસવાર પ્રકાશનોમા આ એક અન્થનો વધારે વિશિષ્ટ પ્રયોજનપૂર્વકનો થાય છે આ અથનુ નામ શ્રીઆનન્દ-ચન્દ્ર-સુધાસિન્ધુ વિભાગ ૩ જો રાખેલું છે, અને તે નામ રાખવાના સંબળ કારણોને પ્રકાશકે પોતાના નિવેદનમા જણાવ્યા છે, તેથી તે સંબંધીની વિચારણા તે નિવેદનમા સમજાયે, આથી હવે આ અથમા આવતી સર્વ સામગ્રીઓને ક્રમશઃ વિચારીએ

શ્રીઆનન્દ-ચન્દ્ર-સુધાસિન્ધુ વિભાગ ત્રીજા તરીકે પ્રસિદ્ધ થતા આ અથમા કુલ ૧૬ દેશનાઓ પ્રાત સ્મરણીય પૂજ્યપદ્મ આગમોદ્ધારક સ્વૉ શુદ્ધેવ શ્રી આનન્દસાગર-સૂરીશ્વરજીએ આપેલી છે

૫ ૧ થી ૫ ૫૪ સુધી દેશના-બીજીથી સજગ સાત દેશનાઓ “ આધિ-વ્યાધિ-જરા-મૃત્યુજનાવા થત સમાકુલાન ” એ શ્લોક પર આપેલ છે, ૫૨ન્તુ પ્રથમ દેશના બીજા વિભાગના ૫ ૧૪૬ થી ૫ ૧૫૮ સુધીના પેઈજ પર આપેલ છે તે વાચકોએ ત્યાંથી વિચારી લેવું

૧૭ જગતમા સ માર્ગનું પ્રથમ પગથીયું હોય, તો તે એ જ છે કે મહાત્માનું મિર્તન.

૧૮. માનસિક અહાની દામન દરનાર અને તેનું વાસ્તવિક ફળ અપાનનાર જૈન સાસનજ છે.

૧૯ અદ્યત્ત માત્રાહીના વખતમા જલ્યા વેરો અને મુઠ રોગો બધા દુનનાર સામન પ્રભાન- શ્રી શાન્તિય દ્રસૂરીયજી હતા, અને તે દાર્પથી તેમને શામનની બધી જગતની અનેક મુશ્કેલીઓ દુર કરી છે.

૨૦ જલ્યાવેગ તે મુમલમાનોની જીહ્વા હમ્વાનું એક અમોઘ માનસ જે હુકમી બધો દુર હતો, એ વાતની પીત્તિસ માફી પૂરે છે.

૨૧ અમલ ભગવતો પારો 'આમાયિક પાર' દહેનાર આન-આવિ ને સાધુઓ જે આદેશ આપે છે તે શામન-માન્ય-અર્થમૂલ્ય- આદેશ છે દારપુ કે સામાયિક પારનાની આશા માનનારને જા નહિ આપતા 'કરી કરા વાચક છે' તે અમલપાગકોએ સમજના જેવું છે.

૨૨ અમલ ભગવતો આશ્રમના જોનાની સમત્તિ આપી ગહતા નથી દારજ કે પોતે મપર રિધત છે, જાને ધીમને મનમાજ રહેવાનું દરમાવી શકે છે.

૨૩ મહાધ્ય જન્મ આદિ માનુક્ય મામત્રી વાળો આ બન પામીને સવલ્લાનમા જનન ગુજરવું એ મહાધ્ય જન્મની મફતતા છે.

૨૪ હીરા જેવો મનુષ્યભન પામીને જેની કૂટી કોડીની ડીમત નથી, પરંતુ વિશિષ્ટ સાધન સામત્રી માટે ઉચ્ચ દરજો તે નગી સૂચીતા છે.

૨૫ ખાન પીનાની અને મુનાની અમના તો મેથુનાદિ સેનાની ગ્રહીમા ઉચ્ચત થનારો મનુષ્ય જનને બધે મનુષ્ય જનની રહ્યા છે એ મમજતુ એ બેને બે વાર જેવી નાન છે.

૨૬ આમાયિક પોપધ પાન્ટી વખતે આન-

અને આવિગને હું આશ્રમમા ધમુ" છું એકનો પણ વિવેક ન રહે તો તે શ્રમલોપાસ પજાની વાન્તવિ દીમતને સમજતા નથી એમ કહેવું પડે.

૨૭ મહાત્માનું મિર્તન એ જેમ સવ્ગતીની નીસરણી છે, એવીજ રીતે મહાત્માઓનું અપ દીર્ઘ કરવું તે દુઃખિની નીમણી છે.

૨૮ મહાત્માના ગુણોનું દિર્ઘ દરનારે અનુક્રમે વ્યાખ્યાની પરપરા પામીને સમલ દર્મના ક્ષય રૂપ મોખને પામી શકે છે.

પરીક્ષાપૂર્વક ધર્મનું અર્થ

વાગ્દત્ત-મહારાજ-મનિકાનમવન-શ્રીમાન હેમ ચંદ્રસરીશ્વરજી મહારાજ બન્યાત્માએ ઉદેશીને વિશિષ્ટનામનું ચરિત્રની ગ્યના ક્રમતા ચલવી ગયા કે મનુષ્યે મનુષ્યપજાની ઉનતિમા વધવું શી રીતે? તે સમજમા અનાયિ કમસયોગ, અને તે થયેન કમ-સયોગો રિયો. ૧) રીતિએ થાય તે વાત અષ્ટપદો-સમજવી ગયા કમના સયોગથી મુઠાઈ ગયેના આત્માઓએ મનરાજ જવાની જરૂર નથી પરંતુ ધર્મ સયોગનો સ તર વિશેષ કરનાર આત્માઓએ ધર્મ મેવનમા તમય બનવાની જરૂર છે ધર્મ એ દર્મનો સ તર શશ મનારી સીજ છે, એ મમજમા ચિદર મ્યાં પડી ધમના નામે બનાવવી ધર્મનું સનનન થત જાય, તે માટે પરીક્ષા કરવાની જરૂર છે આથીજ ધર્મ પાત્ર પરીક્ષા કરીને મહાધ્ય કરવા લાયક સીજ છે બનરમા વેચાતા અનગા જેવી સીજ ધર્મ નથી પરંતુ ધર્મને જાગીમથી જાણવો નેત્રએ તેના માટે રી હરિમદ્સૂરીશ્વરજી મુખ છે કે— "સુક્ષ્મ બુદ્ધિવા સદા ક્રેથો ધર્મા ધર્માર્થિભિ નૈર્" ધમના અર્થો પદોએ ધમન બ સુન્મ બુદ્ધિથી જાણવો નેત્રએ માણી વૈવાન્યનો ધમ તે ઉપર અડ મુનિને રાખ્યાન આપ્યું તે વુ કે તેમા બહુ દા છે તે માલગીને શ્રોતામાથી એક ભાડે સાનુતી પ્રમાણે ગોજ નિવગીન સાધુની તપામ કરે, તેમને

જે કાંઈ દસ મિત્રેર જોએ તે લાડી આવે આમ કરના પુન્યથી સર્વ માધુર્યો નિરોગી જ થા પડી અભિગ્રાહ્ય લેનાર વિચારે છે કે મૃદિતામિત્રનો પ્રેષો રહ્યો જાતો ન ચ કરચિત્તું। મે સાહુની તા ઓપર કરવાનો અભિગ્રાહ્ય તો જુ મારો લીડો તુ માગે કાંઈ સાહુ મિત્રા પ મો નહિ, કે જેથી મારો અભિગ્રાહ્ય ન સ્વચ્ચાર્યો વિનાગી વ્યુત્પન્ન। આ અનાન યાનુજ પિણ્દામ છે સુ મહુલ્લિથી ધમતુ મગર નહો જાન્યાનુજ પિણ્દામ છે। મુ કે જ્યારે કોન સાહુ મો નથી, ત્યારે તો તેનો અભિગ્રાહ્ય પગાવજ છે મલો હોર તેની રા જગરો અભિગ્રાહ્ય ડ પછુ તેની માનને માટે ચિતરવો એવો અર્થ થો નથી પરંતુ ધમ છુદિ છતા અનાન નાને લીરે આતુ ચિતરન મનમાં આ પુ માટે શાસ્ત્રકાર કહે છે કે ધમને સુદ્ધ છુદિથી તપાસવો જોઈએ, નહિતર ધમની છુદિથીય ધર્મનો નાશ થવાનો પ્રમંથ આવે આ ઉપરથી દેન-ગુરુને ધર્મ એ નહીં પરીક્ષા કરીને મહત્વ કરવા જોઈએ, અને માનવા જોઈએ તે વાન દ કરવામાં આવી

આપ બનથી લાભ

કારણકે માનના એકની સુરેવ સુરેવ કે સુધર્મ તરીકેની હોય તેના માનથી કામ કરવી નથી પણ સુરેવના રહેતુ સુરેવ તે મા વના સાથે કામ કરે છે સુરેવ સુધર્મત્વ તેજ મા વના સાથે કામ કરે છે તેથી સુરેવ સુરેવ સુધર્મની માનના માત્રનુ નામ સમગ્રીન કહેતા નથી પણ સુવર્ણિકા સુવર્ણિકા મા વના હોય તેજ સમગ્રીન કહીએ છીએ આથી મહાપુરોહિતા જીવનો વનનો માનનાર સ્તુતિ કરના ને દર્શન કરનારને જરૂર અસર કર છે તેમા કોઇ બનનો વિવા નથી એ ચોક્કસ છે આથી એ પણ જણાવ્યું કે પરીક્ષાનો દરજ્જો મોટો હોય તે પરીક્ષા નાના દરજ્જાનો હોય પરીક્ષા કરના પરીક્ષાનો દરજ્જો મોટો હોય તેમ જો નહિ અહીં પરમેશ્વર શ્રુ કે ધર્મ તે શુ જેવી તેવી ચીજ છે? જગતમાં આ તથુ ઉત્તમમાં ઉત્તમ ચીજ છે દેવ શુરને ધર્મ તેના તમે પરીક્ષક શુ તમે દેવાદિક કરના સચીવાના? કે

તમે તેની પરીક્ષા કરનાગ થના? તો આપણી પરીક્ષા પરીક્ષા થાય તો મોગ કે ઝનેશ્વર મોગ? જો જનના મા તો તેની પરીક્ષા કરના તમે નિ વા? આમ કેનાગ જગતમાં છે, પણ અર્થ તેમજે પ્ધાન મુ જો એ કે દેવ શુરને ધર્મ મોગ શાતા અર્થે દેવ શુર કે હથીનાગ મોગ? મોગ કે હથીનાગ વગર મોહાતુ મોગપક છે પરંતુ હથીનાગ તરામતુ જો એ તપાસના સિનાતુ ચોનાના હાથમાં આવેતુ જુ નેતુ હથીનાગ તેતેન। તમા હત મેગની અપાવતુ નરી તેમ મારો દરજ્જો આનન્દ ના માટે લેતુ જોગ। આતમાત મારાગ મા દેવનુ આનન્દ લેવામાં આવે તો તે ચી આતમ મધાતુ કરનારી છે કે નહિ તે તો પ્રથમ તપાસતુ જોઈએ।

ઉપદેશકોની રૂબરૂ

જો મોગ માપ કે મોટો મોગ? જો મો જોવા વગર માપ કહેતા નથી તો મોગએ જાણની પરીક્ષા કેમ કરી? તો આ ઉપરથી જકેનાતુ તાત્પર્ય એ છે કે મહાનુભાવ પરીક્ષક મોટો હોય તે પરીક્ષા નાનો હોય આ ફાસદવાના થવા કયાથી કયા છે? શુભુથી મોટા નાનાપક કહેતુ છે પણ પરીક્ષકપણાને બો નાના મોગપક નથી નાના મોગપક જુલને અર્થ છે મોગ રાગ કે પ્રવર્ત મગ અપુર મગી જાવ ત્યારે પ્રગ પ્રધાનો બધા પરીક્ષા કરના નિર્ભગ છે તો કોણ મોટુ? આ ઉપરથી પરીક્ષા થયો તે નાનો કે પરીક્ષક થયો તે મોગ થયો આવો નિવન નથી વગી જગતમાં આમ ન કહનારા છે કે દેવશ્રુ કેમ કરે છે તે જોતુ નહિ આજો તો તે ને છે શુ તે જોતુ વચના કાળમાં આગ મોગ શુ કહો એઓ શુ કરે છે તે આપજો જોવાતુ નથી પણ તેઓ આપણને આપના ઉપમા માટે શુ કહે છે તે જોનાતુ છે તે જગતનુ ડ કાળકે દેવ ને શ્રુ પનીઆમાં નિ મીમ ઉપદેશક હુનીયામાં બીમજો ઉપકાર કરનાગ છે, પણ તેઓ મામો ન તો લેવાતી જાએ કે રાશ્વને, અર્થે ઉપમા કરનાગ છે માતા પિતા બા આપણા ઉપર ઉપકાર કર છે, નાનારી મોગ કરે છે, પાળી પોલીને આગળ વધારે છે, માનગ આપણને બચાવે

છે, શેર આપણે રાજ આરે છે, તેમ જો આકરો
એ પણ આપણે જામ મળતી આરે છે આ મનાને
જામ ઉતરીને વિચાર કરીશું તો માત્ર પ મે કે
માનારોને એ સ્વાય હેય છે કે ત્રણ ગોટા થતા
ને કમાઉ થયે તો આપણે વ પણ પાળને માનવરને
એ સ્વાય હેય છે કે પોતાની આપણી સામે
શીખે જોનાના કામ કરાવે આપણે હાર છે તમ
ગોટર આકરોને શેર પામથી રાજ પેસાને સ્વાય હેય
છે આતી રીતે વેડે હોયરે રિતરો તમારો તો તે
જામમા સ્વાય એ વચ્ચેથી ઉપકાર કરાવે આરો
પણ દેવ કે શર તેઓ તો નિગમ ઉતારી છે સ્વાય
રહિતપણે જેઓએ જગતના મવાણને માટે રસ્તો
ખતાવ્યો છે, તેમા જગતની પામરી તે મદન તેમજ
કુદી ખામ પણ જોમની થી માત્ર આ જગતના
જીવાનું કમાણ કેમ થાય ? અનાદિકાગથી માર્ગ જોતેના
આ જીવે છે તેને કું સાચો ગદ્ય મનાવું, ને તેવિધા ।
માર્ગ જોતેના જીવે રાક પડ આરે તો તેજ કમાણ
થાય આજ કાલથી તેઓ કુનીમાને સાચો જીવે
ખતાવ છે તેવીજ રીતે શુકલા પણ દેવ જે પ્રમાણે
માર્ગ મનાવી ગયા છે તે માર્ગ તેમના સાક્ષાત્ વિરક
કુનીમાને જણાવે છે અરે તો ' તમે ગોણ માર્ગે
જવા નીકળ્યા છો તો તેનો માર્ગ આ છે ' તમે
જી-માર્ગે જઈ રહ્યા છો ' સસામમા જૂતા પ વા છો ।
માર્ગ આ રસ્તે આરો । જેથી તમોને મોક્ષ પ્રાપ્ત
થઈ શકશે તેમા સાચા શુભોને જગતની પામરી
તે જગત કાપણ મેરાનું હોવું નથી આથી બાકુની
ઉપદેશો કે માર્ગદર્શકો આમા આતી શકતા નથી

પ્રવચન સ્થાન ગુણ.

જ્યેષ્ઠ દેવે માત્રા રાહ દેખેના છે તેવી તેજ સાચો
રસ્તો બનાવી શકે છે જે પોતે અધ હોય અજાણ હોય
કે માર્ગને જોવું પોતે દેખેના ન થાય તે જીજ્ઞાસે થી
રીતે ઈષ્ટ સ્થાને પહોંચી શકે । કહે કે તેમા જાનાથ
પુરો તે માગદશક રથે ચર્ચ શ ના નથી તેથી તો
જેથી અંધ વણ્ય જેક આપણા પીગને દેવે તે જ્યેષ્ઠ
ધર્મજ્ઞ સ્થાને પહોંચી શકતા નથી તેથી થાય થાય
છે. પરંતુ અહીં તો જ્યેષ્ઠ દેવે કેવળાત્મી સાચો

રસ્તો બતાવે છે, દેખે છે તેથી જગતમા મદન દેવોને
તેઓ માત્ર જાણુ દિગ્દશન ક હે છે, ને તે કારણે
તેમા જગતના આજુ કમાણ કરવામા નિગમ
ઉપમાર્ગ મને છે તેમના ઉત્કારને મદને કોઈ રીતે
સાચી મતો થી કુનીમાને જોવે નિયમ છે કે હેરજે
આપણા ઉપ જરૂર પણ ઉત્કાર મેં હોય તો તેને
જ્યેષ્ઠ આપણથી મળી શકે મળુ મી દુગ્ધ આ તો
કુનીમાને ઉપ રસ્તો જ નો જીવે શકે છે માત્રપના
ઉપ રસ્તે માત્ર શાસ્ત્રમા જ જાણુ મદન હ કે-
કાર કે રી અ કા ની થ કાવરામા આવે તો પણ
આપણથી આપણ જગતમા માનાપને ઉપમાર
વળી શકે નહિ પોતાના સંગીની આમરી ઉતારી તેની
ગોળી મનારી માનાપને પરંપરામા આવે તો પણ
તેમા ઉત્કારો જ નો વળી શકતા નથી કહા તેઓ
ધમ ન સમજતા હોય તો તેમને ધમ સમજવવામા
આવે ધર્મ સમજ વસ્તુમા આવે તોજ માનાપના
ઉપમારને મદને પુત્ર વળી શકે છે આમ માનાપના
ઉપકારને જ નો પણ તેમને ધર્મ પમારી વળી શકાય
છે પણ જેઓએ આપણને નિસ્વાયપણે ધર્મ ઉપ
દેશ્યા ધર્મ સમજ વા, અનાદિકા નિદામાથી જાણુત
કર્તા, જેવતા બના વા, કુખ દુર્કર્તા, અને સાચો માર્ગ
બના વા તેમા દેવ-કે શુ તેમા ઉપકારને મદને તો
કેહ રીતે વળી નહિ માત્ર તેમની આત્માનું પાન
કરીએ તેઓના કલા મુજમ વર્તીએ તોજ આપણે
તેમના બનાવેના માત્ર સાચકપણુ કુર્મ મદેશ્યા
વચાકાળમા જાણ મોટા મુદી કહો કે જેઓ શુ કરે
છે તે આપણે જોવાનું નથી પણ તેઓ આપણા
ઉપ ર માત્ર શુ દે છે, બતાવે છે, તે જોવાનું છે
તે ત્રીની લેવાનું છે જેઓ આપણને તેમા વચનો
કહે છે તે શુઓ છે શુઓ તેમના વચનનેજ કહે છે
પરંતુ કાપણ મદને નથી કહેવાતો હક પણ નથી
કુશરને માનનારા પહેલી આ તાજ રાખતા કે તેઓ
શુ કરે છે તે જોવાનું છે પણ તેમ થી કેદનાક વે
ઉપ જોનારા જા કે મનાવી મનાવનારો ભેષ છે ને
જો વેષ ઉપર જ જોવાનું હને તો કોઈને સુરેવ કુશરને
સુશર જેવા બે શા મારે પા.મા તેમા જે મોટા પ વા

છે તેમા હી તત્વ કેડુ છે તેમા મુખ્યત્વે મુખ્યતા છે
ગુણા વૃત્તાધ્યાન મુનિષુ નવલિંગ નવ દ્વય મુનિઓમા
મુખ્ય છે તેથીજ તેઓ પૂજાને માગ્ય છે પણ મિશ્ર કે
વન એને ઉપર પૂજાનું થાત નથી તે મહેવાનો હા
જેન શાસ્ત્રમા ત્યાગ કળાને મળે છે પણ પ્રથમ
સ્વયં પરિજ્ઞાન વાય પોતે ત્યાગ કળા એ જો પોતે
જો ત્યાગ ન હકુ તેર તો તે મહેવાને માટે ત્યાગ નથી

એલા નામને નરાની લેવાનું નથી

જેન શાસ્ત્રમા તો આલેખ મળે માલો છે કે
ઉપદેશ નારે પોતે પ્રથમ ત્યાગ મહેવા દોવો જોએ
જો પોતે ત્યાગ ન કરે હોય તો તેનાના વચનને જોઈ
શાસ્ત્રમા સ્થાન નથી એને મુરારાણાનું દેશમા
કાળજી હોય તોજ તેના વચનો વચારી નરા તૈયાગ હોએ
તેમ મુશ્કરમા મુશ્કર બધા હોય તોજ તેના ઉપદેશને
વધારી નેવા તૈયાગ હોએ તે સિવાય બીજાઓના
વચન કે ઉપદેશને માનવા તૈયાગ નથી કાણુ કે
પુરુષ ત્રિવર્ણે વચન ત્રિવિધમ પ્રથમ પુરુષ ઉપર જે
વિશ્વાસ આવે તો પછી તેમના કહેવા પ્રયત્ન ઉપર
વિશ્વાસ આવે આવા પુરુષ માં જુદું જોને નહિ,
અને જે કે તે માં હિતને માટેજ તે તેમના માટે
પ્રથમ પ્રયત્ન પ્રયત્ન પુરુષમા વિશ્વાસ આવે તો જોએ
તેઓને જુદું મોતવાનું કેલું માર્યું નથી માટે જે કહે
છે તે સત્યજ છે તેમ માની શાય તરફ કે દુનિયામા
આર કાળજીથી જુદું મોતવા છે કોવથી મોતવા,
ભયથી અને તાસરી આ આર કાળજીથી દુનિયામા
મુશ્કર મોતવા થાય છે કોવાનેલમા માણુમ નહીં
મોતવાનું મોતી ભય છે, શું મોલ હુ તેનું તેને ભાન
રહેતું નથી નામને વચ વર્ણવે જુદું મોતવામા
ખેવાય છે લેખ એકો ખરાબ છે કે મળે તેમ
સત્યવાદીને પણ તે ખેની માટે છે ને જુદું મોતવા
કે છે નમ્રગાનએ પણ તેથીજ રીતે જુદું મોતવા
હતું ત્રીજું ભયથી, ત્રામથી, બીજી-સાત આપના
ભયથી. આર કોલ, જુનમના ભયથી મારના ભયથી
પણ જુદું મોતવા છે મોયુ કાળજીથી એટલે
હાલમા પણ જુદું મોતવાનું ઘણી વાર જન્મા કરે છે
તો આ આર વાના જેને નથી તેમ વીનરાગદેને જુદું

મોતવાનું કોલ ગાન નથી તેમા જે કહે તે સત્યજ
કહે આમ તેના ઉપર રહે પ્રતિતી થાય તો પછી
તેમના વચન ઉપર વિશ્વાસ આવે એકના નામ માત્રથી
જુ વને કે મુશ્કરને પચારી નેવા તૈયાગ નથી નામની
માટે તેનામા તવા મુતો જે-એ

નામ તેના મુતો એ-એ

જમામા જે જમાના નામ છે સાથ મને નિગ્ય
થવા નામ તથા ગુણ જેના નામ તેના મુતો કોલ તો
માથ નામ છે મોતીમ નીચ શે માથ અકર્તીએ
નર વામુદેવ નર પ્રતિસાસુર અન નર મનુવ એ ત્રેમ
મદા પુર કહેવાય છે તો તેઓના જે નામો તે
માનિ પન હોય છે, જેના નામ હોય, તવાજ તેનામા
મુતો પણ હોય છે જેમકે મદાજાર ત્રિવેણ
ફેરવળિ પ્રેરવળિ વળાણિ વન સ ધીર મહાશ્વમી ધીરશ્વ
મહાસીર વિલા પ્રમદે એને પ્રે કર્મોના દય પ્રે તે
વીગ મોગ અત્રા જે વીગ તે મહાનીગ, કમરથી
મુખોને જીવામા મળા યાદા જેના તે મહારીર
આવી રીતે તે ઉત્તમ પુરોના નામા સાથ કે મહેવાય
છે નયારે મુનિ હિત જે નામા તે નિગ્ય કે મહેવાય છે
નામ ધનુ માટે હોય પણ મુખ્ય જેવા જન તો કાળ
ન મળે તે નિગ્ય નામ મહેવાય છે જે આજના
જમાનામા આપણે જેને હોએ બીજા નામ સાથ
ગતવા હોય પણ ધનુ કોતી ન મળે તે
નિરથક નામ મહેવાય છે એકના નામ માત્રથી કાળ
નહિ તે રીતે એક દ્રષ્ટાર છે કે —

એક કાળજીનાર નામનો માણુમ હોતો તે મોય
વને પરખેલો, ધમા સ્ત્રી આવા, જ્યારે તે સ્ત્રી પાણી
બરવા જીવ ત્યાગે મોતો મા મરતી કરે કે 'જો આ
કાળજીનારની મરતી જાય' તેથી રીતે રાજ જ મા
કર છે તેથી તે જરૂરી એક દિવસ રીસાખને પોતાના
બરતારને કડક લાગી કે તમામ નામ બદલે' આનું
શું નામ રા મુ છે' નહિ અને ખીજાને છે જે
તમે તમામ નામ નહિ મળે તો હું તો તમારા
ધનુ કામ કરવાની નથી, હું તો આ આતી મારે
ખીયર' જેમ કહી રીસાખને પોતાને ખીયર જવા નિકળી
છે, જ્યાં ગામ મહાર કેટલે દૂર મીમમા જન છે ત્યાં

તો એક સુઝારતી માઝ હાળા રીજીની તેના નેરામા આની, તેને પુરુષ કે માઝ તાજ નામ શુ છે માઝ કહે કે માઝ નામ લક્ષ્મી છે ને માળગી પેરી ચકિત થઈ ને નેરા માઝી કે આંહા તાર નામ લક્ષ્મી છે ને તુ તો હાળા વીજે છે પછી આમર આનતા એક પુરુષ તો રસામા મત્તો તે બીજા માઝ વાને માઝુએ ગામથી બીજો ગામ જતો તો તે આ માઝુ પુરુષ કે બાઝ તમાર નામ શુ છે તેજે બધુ કે મા નામ ધનપા છે ત્યારે પાઝ આ માઝ રિમામા પડી કે અરે આનુ મામ તો વરુ શુ છે ને એ બીજા મામરાના ધારા કહે છે વળી આગા કાઝ મામની ભાગીક આની ત્યા ગામ માર મમરાન હતુ ત્યા એક મતક નામી રજુ હતુ ત્યાર તેજે પુરુષ કે બાર્ડ આને આ ગામમા કોણ મરી મધુ છે તેજોએ જરામ આપા કે આ ગામના અમર્ય માર આને શુદ્ધી ગયા છે તે સાબળી બાઝ બોધી ડામી કે અર નામ તો અમર ને મરી ગયા મરિ નામમાનથી કાઝ નર્મ તેમા શુભો દેરા નેરુએ એ પ્રમાણે રીમામની રી પીરર જતા આ બનુનવ દેખી આપો આપ મમરુ મરને પાનાને મામર પાડીઆરી અપને રહેરા લગી, અરે ધરના મામ કરના તાગી લોહી એમ ત્યારે બી ગતા ત્યારે એ બાર્ડ નીચો દોડો તેજોને મલનાનની

‘નખમી ગામા રીજીની ગીખતો ધનપા

અમર મરતો પેળીમા બેતો મારા કાજુપાળ વ આ નાના મરખા ધાનથા અર મમરનાલુ માન એનુજ કે એકમા મામ માનથી હાઈ નથી, પણ તેમા તેનમા ગુરો હોમા નેનલબ

આશ્રવેના પ્રકાર

નન પજુ ઉત્તમોત્તમ દાંડુ નેદાબ ને વનન ઉર કુનીયાના ડોને રિમામ મેમ તેડુ ઉત્તમ નન હોડુ નેરુએ તોજ તે દેવ નરીકે કે શુ નરીકે માની રાડા તે મિતાર દેર કે શુ તરીકે માનના નેનગામ ના પાર છે દેવ શરને ધમ મે ત્રેમા ધર્મ એ ગુણ ની છે એ કોર્ડ વ્યતિ નથી જેમ ને કે શુર એ વ્યકિતઓ છે, તેમ ધમના નામની કોષ

ચકિત નથી દેવ ને શુર ચમિતવામા ગીજ છે તેમના શુજાનપણને અગે આપણે તેમને માનીએ છીએ આપણે આતમા બે તેમના શુભો લખમા લે તો તેમની જરામર તે પણ થઈ ગઈ છે જેમ ચિતામળી ગતમા માર શુણ છે ચિતવેડું આરે તેડુ નામ ચિતામળી ગત છે પણ એ વનુની કિમત મમરે નહિ તેને તો તે પત્થર છે તેની કિમત ને સમજે તેને હમિન દેરામા ગીજ છે ને તે ગીજ અમા નીના લખમા આવ, ને તેને પત્થરને કુંડો વનળી કામળા છે દેરામા વાપરે, તો તેના જેવો મૂર્તો આરે કોને નીલ નહિ તેના શુભો નાં પિને પણ તેો જ માયરી ન રાને, તે અનાની કરના પણ ત્યારે વર્ના છે કાજુ અગાની તો તેના શુભો મમરતો નથી, પણ તેના શુભોને જાણનારો ને તેની માયરીમા મેરમર રૂંદે તો, તેા જેવો મૂર્તો બીને કોર્ડ નથા તેમ આપણે પણ દેવ કે શરના શુભો જોળખીને નહિ, અને આપણને મરેવા દેવ શરને એમને એમ દર્શન પૂજન ધ્યાન વિના તેને માનનામા બેરકાર રહીને તો આપણા જેવો મૂર્તો કોર્ડ કંકેરાય નહિ મારેજ ગાનીઓ પેકારીને કહે છે કે હું બ વ પાળીઓ દશ ત્રણે દર્શન એવા આ મનુષ્યના આપણને મનો છે, ને શીશર પરમામા સરખા દેવ, તથા પચ મનાનધારી શુર મના છે હતા પણ નો આપણે તેની કિમત ન સમજીએ, અને ધમના આરાવન વિના ફેગજ મનુષ્ય જનમ રિગેર, મરેલી સામગ્રીને એજે શુભતરિ તો ખરેખર આપણા જેવો કમળીમ બીને કાઝ નહીં કાધમા આરેડું ચિતામળી જલ આપણે શુમારી દરને છીએ માં ચિતામળી ગતને પત્થર મળે તથા તેને કામડો C દેરા કામ લાગતે તેમ ગમે તેની કિમત ન સમજે તેને તેનાથી રાવે કેતોઈ કંડો કે જગા પણ નહિ

મનપૂરો શુજાના ઇ ગુણને અગે રવ બન્યા છે, આપણા જેવાજ પ્રથમ હતા હતા પણ તેજો આને પૂજનિત શાતરજીથી ન મા તે નિચારો કંડો કે તેજોએ આ માના શુભા પ્રકર્યા છે બ્યારે આપણામા તો તે શુભો કલ્પના છે વાસ્તે તે પુરુષને પગે

માની આપણા આવરણેના ગુણોને ત્યારે આપણે પ્રગટ કરીશું, ત્યારે તે મહાકુટુંબની આનંદના મજા થશે તેવી જ રીતે શુરુ તેઓ આનંદ રહ્યા છે, આનંદ બેટને જોતાથી આત્મામાં કર્મ આવે તેને આશ્રવ કરેવાય છે તે બેતાનીય પ્રગટે બતાવે છે પાનવંદિય વાર મામ પાસ અર્થત, તથા ચેલ અને પર્થમ પાપ કિયાઓ તે રૂપ આશ્રવ છે તેનાથી આત્મામાં કર્મનું આવરણ થાય છે તેને જે પ્રકારે રોકાયું છે, રાજાનો અજ નિલસ મયલ કરે છે, જગતના કુરોને મળ્યું તે બતાવી તેને રાજા ઉપદેશ આપી રહ્યા છે, એના શુરુ મત્યા હતા તેના પમાન આપણા આત્મામાં ન આવે તો આપણા આત્મામાં ગુણ કયે રહેતે અપા થઈ ગયે? મોધુ પુરોની સેવાથી તેના શુરોનું મીનન કરવાથી, તથા તેમના જેનું જીવન જીવવાથી, આપણા આત્માનું કામનું થાન, એજીવન નીલ રહી ઉતરીતર કર્મથી હાકા થઈ મોક્ષ પલ પાળીએ પણ તે ત્યારે? તેમના શુરો તરફ ખુલ્લા થાય ત્યારે અને ખુલ્લા થાયે થાયે? ત્યારે તેમના જીવન જે સામ્યમાં આનંદન કયા હોય તે તખાનીએ ત્યારે તે સિવાય વાતો કરવાથી કાઝ મમ વગે નહિ એટલાજ માટે શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય મહારાજે પોતાનો અમર મમર મનાદુરોના કીર્તનમાં આપ્યો તે રીતે રીતે! તેને બગે જે અને હેમચંદ્રાચાર્યને પતિયથ કરાવવામાં આવે છે તે અગવને નહિ જાણ

કલિ ૧૪ સર્વશ્રી હેમચંદ્રાચાર્યજીનો દ્વંક જીવન પરિવચન—

તેઓ મધુકા મામના વનની રતા વતે ગયા વખતે નાતિના હવા તેમના પિતાનું નામ નાચા ગે હવુ તેમની માતાનું નામ પાળિની હતુ જ અને દવે દ્રવ્ય વિગેરે આચાર્યો વિહાર કરીતે તે મામ આચાર્ય ત્યારે નમનના મત હોઠો પોતાના પરિવાર સાથે સરિને વદન કરવા મયા તેમા પાંદિની પલ પોતાના મતે નામના પાચ વરમા પ્રુને લા શુરો વદન કરા આવેલી બારિવ ન કરતી હતી ત્યા આગ પુત્ર રમન ક તો ક તો શુરો આસને ચડી મેચો તે

વખતે આચાર્યશ્રીએ તેની સુખાનુને ને હાથ પગની રેખાઓ રિગેર બેઠ નિશ્ચ કયો કે અરેખર આ બાજક આગળ ઉપર જેન સામ્યને દીપાવવામાં થશે તેમ નિચારી બારિ પામ તે હામની મામની પરી મા એ પળુ સિવાય કે કુરુનું અપમાન કેમ થાય? તેમ મમર પોતાના ભવાને પુરુષો રિના તે ચગરને શુર મહા જગા બાળીમા બેટારી દીવો શુરો પલુ તેને ઉદાપન મની જોતો ત્યા ગમી બજાવી ગણાવી રીતિયા મ્મો પુત્રની આરાધનાથી તથા ની જી હુદિથી નવ વરમાની ઉમર સુધીમા તે તે ઘણ જાતી મા પડી તે શુરો દીક્ષા આપી સામ્યે મન નામ આપણુ ત્યા માં પળુ તે મુનિ પચ ૭૦૫ તેના લાલ્લાન ના શુરો આચાર્ય પરી આપી તેમનું નામ હેમચંદ્રાચાર્ય રાખવામાં આવે તેમને સગરતી સાસી હરી નેમને જેન ધર્મનું અભિમાન રાડ વાટે હતુ તથા તેમને શરીરમાં આજ બ કરા રવા! રાડ છે તેના પ્રમાણમાં મેઠો શુરુ શુરુ લાંબના જના થા થાડ જી કાચ, મા અન રા, ચારમાન અને તકલાખ વિગેરે બાતો ઉપર આમ મર મની આપા નેઠો બનાવા લાગ અને ગાંઠો લખાયા છે જેમાં આમ પલુ પીન્ટરીય લામ રો જેના તે ઉપ લામ છે તેમજે નીર્વાહ મા ૧૫૪ ચરિત્ર નમ્મતમા બનાવી નોતીય તીથ મગ રિગેના જીવ ચરિત્રે લખવામાં ગયા ૧૧ લખરો થયા ૧૦૧ આપ્યો છે બીજાને પલુ તેથી જગ્યા થુ છે ૧ તો બીજી કુચીઓ કરવા મા ન પડે! તેથી તને તમામ માતમાનુ મોજ એમજો! તથો આચાર્ય મ રસેતના આ મરો! જેથી તમામ આત્મામાં તેમના ચારતના હાપ પડે! જાનનુ આનંદન થતા સાથે મનાપુરોના શુરોના આરાધના પળુ થશે! ને તેનાથી તેમના શુરો પલુ તમામ આ મામાં આવશે! અને અનાદિમાત્રી અરોમેનુ માતમાનુ નવમ તમ પ્રહ કરી વકશે! હમાચાર્ય મહારાજે પોતાનો મમર મમાડી ન કાતા સા ૧ કાચ મા ૧ થો હતો તેનુ અનુક જી આ માર્થી દરેક પુરોને અપચ વરુ બેઠો! એજ કેચ છે જોવાની મપયા મોની

લખ્યો, તેમની સર્વ જાણી લખ્યો તે મરતા કનિમાન સર્વજ્ઞ ભગવાન થી હેમચક્રાચાર્યની ધરીભરની જીભી ધણી કીમતી હતી તેની જીભીએ વધુ શુ બોલ્યો આમા કયો ? એ ચરિત્રોન કથન કેટલુ કીમતી હોયુ બોલ્યો ? તે આ ઉપરથી ગાનમ પ તે મહાપુરોના અગ્નિ પોતાના જન કરતા પછુ કિમતી જેમના જીવનની તેમને કિમત અહલ વારી હતી આથી તેમા હેમાચાર્ય મહારાજ પોતાનુ જન આપ્તુ હવુ કાઠણ કે ફુનીયામા જીભી નાપુતા પછુ જાણુકુ જોએ જોએ ફુનીયામા જન્મી મર્પિણ પરીપામનુ કાર્ય કરી શકતા નથી અને તે હારા પોતાના જાણે કે કીતિને ઉત્તર જાતાથી ગમતા નથી, તેમાએ ફુનીયામા જન્મ્યા છતાં ન જન્મ્યા પરીગર છ તે મારે કહુ છ કે—

જીવતા જગ જશ નહિ, જગ વિષુ મર્પ જીવતા,
જે જલ નેઈ આશમ્યા રવિ પડેના હતા ૧

ફુનીયામા જશ લખેને મુઆ તેમ જીવતાજ છે, અને જશ નિ ૥ જીવતા માણ્યો મુઆ મરોમર છ જલ મીતિ લખેને જોએ મરણ પામ્યા તે આ ફુનીયામા સ્વર્ગની પડેના ઉદય પામે છ, કારણ કે તેમા મ ૥ પુરોના નાગો જગત સ્વાલય પડેના ઉત્તાની સાથે જ ભે છે અને તે હારાએ પોતાના જ મનુ સાચક થાય છ આરી એ નક્કી થક કે જનન જીવુ તે કેવુ દુનુ તે માણ્યો આનુ નિધિએ જન્મ લખેને સઠ કાર્ પોતાનુ જન દોરે ૩ પણ તે જીવ જીવવામા ધગો કરે છે ફુન-મી ૥ ૥ પણ જન જીવે છે અગાતી, અરોગી, પ્રમાતી, યમી એમા માણ્યો પણ જન દોરે છે, મમી પુરુષ પણ જન જીવે છે દિસા પુરો પણ જન એ છે પરનુ તે જીવન કેવળ નવ વધા વાતુજ થાય છે એમનુ નહિ પણ તેનાથી પોતાના આ માને કે પીઠને કાર્ પણ શયદા યતો નથી હેમાચાર્ય જોવા આનાર્ મહારાજનેએ ભાએ ૥ મિમજ જન ની જતા થુ છે તેમનુ જન જાતાના સર્વ લોકોએ જાના નેવા જેનુ છે જોએનુ જન-લલ-વર્, સવમ, અમાલસા, નાનની આગધના ગાત્રમાએનુ મીર્ત તથા દોહતા ઉપમતથી ઉત્તર અનેનુ છે આ ૥ પણ તેની મુખ્ય પતિતો

મથસા કરી રહ્યા છ ઉત્તમ પુરોએ પોતાના જન કરતા પણ મહામાએનુ જન કેટલુ મધુ મિમી ગળ્યુ હશે તેનો વિચાર કરો જેમણે પોતાનુ જન મહામાએના ગુણ કીર્તન માનવીતા થુ, આથી તેઓએ જાતાના બીજા જીવોને પણ એ કીર્તિ થુ કે તમે બીજા કુશા કરી જન દોરો છો ૥ તેના કન્યા તમે તમારો સમય મહામાએના જન ચરિત્રોને ધામવાના રમ્યા, તેને પાળવાના રમ્યા મીતિ ૥ તે તમારા જન્મ સાચક-પદ છે તે મિત્રાપ આ જ મ પાળી એ મધુ એને ગુમાવા જનુ છે કારણ મનુષ્યમવ મિત્રાપ બીજા બલેમા તમેને તે મનુ મુરોન છે એટલે તે મારે ભાર લખે જાણુ છે કે આમાચાર્ય પુરોએ બીજા મીતિમા ન પતા પૂર મહાપુરોના કીર્તનમાજ પોતાનુ જન ગુમાવુ જોએને ૥ જન્મમા મ માર્ગનુ પ્રથમ પ્રમથીયુ હોવ તો તે એ જ કે મહામાનુ કીર્તિ, વળી આ તો મર્પજીવ મપત વીનરાગ પરમામા છે રમક સત્તા પુરોમા નારીસ તીર્થ કરી ચર્ન ગયા તેમનુ જીવન તેની જક મહામાના કીર્તનમા છ કારણ કે એ મહામાનુ કીર્તિ ૥ વિરો ન હોતે તો અકચર બાદસાજને પ્રવિતોષ થયોને કરાને વખત નહોતો તથા તીર્થને પણ ગાપના આધી ૥ કરાને વખત નહોતો એ બધા વખત શાથી આ તો ? મહામાના કીર્તનથી ૥ કેવી રીતે ? તો બતાવે છે કે અપા નામની બાજએ ૭ મહિનાના ઉપવાસ થ્યા છે, તેનો વરોગો જાય છે, તારે અકચર બા ગાદ પોતાના માણ્યોને પૂછ છે કે આ મેનો વરોગો જાય છે ? ત્યારે નજીકના માણ્યોએ જવાબુ કે અપામારે છે મામના રાજ કિયા દે, મિત્રી પૂનાજી નાજ હે હિમ રરો ૥ જના હે ૥ તે વખતે અપામાર્ કીર્તીમા ૭ નામર બા સા ને આ સાબળી આશય થક કે છ મામકા રાજ કેસા હોના દે ૥ ત્યારે અપામારે પૂછે છે ત્યારે તેણે જવાબુ કે રમક ગુ હી રુ ૥ ગાત્રમાજના પમાયથી ન્યા છ મામના ઉપવાસ થયા છે તે મામના રાજ તેમના દલોને ઉત્તર અને છે, તે વખતે કીર્તિજી મહામાજ મધાર તર વિચરતા હતા

અપાયાદ્યે કલ્પે કે એ હમારા શુદ્ધ હી શુદ્ધિકા
પ્રભાવ્ય હિનીતી બરી તપ થા હી શુદ્ધી તે વિચારને
કે આ જ્યો પર જે અપાયાદ્ય મહામાયુ મીનન ન
કરે તે તેઓના જે વૈભવ શાન્ત ઉપર ઉપર થયા
તે થરાનો વખત આપન ક્યાથી? ત્યાર કહે કે—
તેમને જે ઉપર આપણા ઉપર થયા તેની જા-
પણ મહામાયુ મીનનન છે, આ તે મનના થદા છે
તેમના ઉપર અપાયા તે મનની પૂજા શ્રદ્ધા હી,
તેની તેની તપસ્યા મગા પોતે તૈયાર થતા અર્કા
હીરસુગિય મ ગાજ પન્નપાપુ ગ્રામા કે બી
હતામા નથી, પણ અપાયાદ્ય અત પુ હી-
શુદ્ધિમન છે એ જ આવા પાન હો શીના રજામ
ક્યાં ત્યારે આ ગાદે પત્તુ આશરે થતુ કે એમ મહે
મ તમા કે રાત અગરક મના ગાદે તેના મધા
તરફ વિચરતા હતા તેથી આ ગાદે તેમને મોવાનરાતુ
હમાન મો તુ મા શાહ હી રાતો ક્ષેત્રવાન માન
સખિત સુનામત લેરા રાત કળા મોનાથે છે આમા
જેન ધમની જલકોગવાની દેની છે એમ જ્વલ્લી
હુ મહાગાજ હીરસુગિય પત્તુ અગરક આ ગાદને
મગવાને માટે તે તરફ વિહાર મરે છે અનુક્રમે વિહાર
મી આ શાહ પાસ આ યા છે આ શાન્ત અધિભા
વિશેર મનના ઉપર આથી એરે ધમને મી
મના થો કે તેઓનીના વચ્ચથી આ ગાદે વિદ્યા મધ
ક્યો એટલુ નહિ પત્તુ રહુ જ્વલ્લી આપણ
જે તીર્થો જેમા જજવવિશેર મુ મવિશે નરાતો હને
તે પથ મધ કળા મો વળી પર્વપળના આર વિષ
તથા આ શાહના ચાર વિષ મળી ગાજ વિષ આ
શાહના તાપાના તમામ મુગમા એવ વિમા મધ
મરાહી તેના હમાતો આ શાહે પોતાની સકીથી મરે
મોકલી આપ્યા એક હમાન લો સુગી ન પત્તુ આ પુ

લા પત્રી પોતાના શિવ તાનિરક ઉપાયાથને
આ ગાદને ક્રિતિયાવ મરા તપ મુદ્ધી શુદ્ધ મ રાજ
અન્યત્ર વિહાર મી આ તે કેમગાન જેમ દીગીત
સફેતશાન અમગ આ શાહને પત્તુ જે હીરસુગીથી

ઉપરર થયો તેની જ્વલ તપસ્યા તે માનમ ર મે કે
મગવાયુ મીનન મેજ તેની જા. ઈ અપાયાદ્ય
વતેનમા પણ એજ વાન માત્રમ પત્રી આવે છે
આ કારણથી જ પોષરને પાત્રી વખતે આગરથો
મગોની માથા મોનાથ છે તેનુ કારણ તપાસા કે
પૂર્વે જે એવા ક ધર્મી મકામાઓ થઈ ગયા તેનુ
તે ના જુ ચૂકાશ નહિ મદરરી હા આ જ સમા
જલમા રાત વિષ જ્યો તાસી રકના છે તે જ્વલની
આ તાપી જેટલા ઉતરી તેજા કામના એ જેતુથી
શુદ્ધથીને સામાન પાગા કે પૌષ પારતા આદેશ
પણ પાત્રી તે કિવા નર્મો મુકા તરીમો અપાય છે
ત્યારે મુદ્ધી અદેગ મારે કે આમાન પા ? પૌષ
પા ? ત્યાર માધુ મીનનન શુ મહે તે કે પુમોવિ
કાવરો પુરુષિ જ્વલ્લી આ કિવા હી જી કળા
યોગ ઈ મગા યોગ નથી આમ ત્યારે શુદ્ધ કહે ત્યારે
શુદ્ધથી તેનો જગતો જવામ શુ આરે તે કે વધા
શક્તિ મારી ચિત્તને અનુમારે કરીય પત્રી બીને
માટે સામાન પાધુ ? પૌષ પારો ? તે મારે
ત્યારે શુદ્ધ મહા જ્વલન ત્યારે કે કાવરો ન
મોક્ષગ્રી આચાર ન મોક્ષ્ય આ આચાર તમારે
મકલો નહિ આ પ્રમાણે મુદ્ધ મહાગાજ કહે ત્યારે
નાન પત્તુ કહે કે શક્તિ આપ કહે ઈ તેમજ મારે
માટે ઈ તેમજ નુ વાસિ આ ઉપરથી મહામાના
મીનને આત્રમ મળવુ જેએ તે મના પુ વળી
પૌષ પાગા પૂર્વે પુરુષતા ક્ષણે વિચારવા કે તે
પુરુષોએ સ દમા પ્તુ પૌષ મામાય આત્રશાખા,
છા થા નહિ જેની પ્રવસા ભારતે પોતે મી તે કિવા
આ હને આત્ર મળવાની છે હવે તે પૌષ પારતી
વખતે ને માથા મોનાથની આપમને જમાવી છે તેનુ
શુ રણ છે તે રિતર તપામીરો જુમા આ રહી
તે ગાથાઓ—

માગર વળા કામો અગરવિદ્યા મુન્સના ઘરો।
જેસિ પામહ પડિમા અગરવિદ્યા ગરિયસગિ મામ।
ઘરો સલાહજિજા મુન્સા આજા કામદવાય।
જામ્ વસન્દ મયન દ્વદ્વપ્ત મહાવીરો મામ।

આનો અર્થ નીચે મુજબ છે. આગળથી કામદેવ
ચત્વા મહારાજનો મુદરશન શોક તેમને થયે છે કે
જેમની પોષક રીતિમાં અતીતના અતમા પણ અપ-
નિ રહી ગયા વળી તેઓ ધન ઇશ્વારા-પ્રગમા
કરવા યોગ્ય છે જે સુખમાં આવિકા આપુદ આરક અને
કામદેવ આવક કે જેમનું ક નવાણું મહાતીર બાસન
પ્રદાસે છે તાગા આ ઉપરથી એ માનુષ પામે કે
આરક સામાયક પોષક કરવાનું જે કાર તેમા પણ
મહાત્માનું કીર્તન ગુરુ છે આરા પૂર્ણ પુરતાના
અગ્રિને વાચી રિચ્છી ભળી પોતાના વર્તનનો
સુવારા કરી શકાય છે સુચન શો જેના પા તાગી
રાખી મોક્ષિય થઈ છે પોતે પોતરતનો આરકી
શક્ય છે સુખમાં આવિકાને જગરને ધનનાન
કરેલા તે આજ આરક પતિમાવારી રતા તમે
કોઈ સામાયક પુરુષ ત, કરોળી મોતને ધાળ
કે જાળના તેમે એ પણ પોતાના આવક ધર્મને ઉચિત
મામાયક પોષક એના કપો કે જેની પ્રગમા પુ જમવાને
કરી આરકોએ તેા અનુગ્રસ્થ કરી પોતાની કિયામાં
તો જરૂર ન અનુ જોઈએ જેઓ એ પૂર્ણ પુરોળા
વરિઓના સાર લઈ પોતાનામાં ઉતારે છે તે તે
અવશ્ય પેતનું કામ કાળી જાય છે પ્રથમ તે પૂરા
ઉપર ન અકા થી જોઈએ જે તે થાય તો તેમના
અગ્રિ ઉપર ભાવ આવે ને આ આત્મા પણ તે
કરતા તરૂર હોય તો પોતાના અરતને પણ જરૂર
ધર્મ વાસિન બનાવી નકે ઉતરોતર મોક્ષગમી પય
થાય તે નિષ્ક છે આમાયિક પોષકમાં જતા ત્યા
સુધી સવ મા હતા, એટલે આવતા કમો રોડના
રૂપ માર જાવમાં ત્યા તે આમાયિક પોષક પાગી
વખતે આત્મમા ધમો હા એવું નવા કમ માથવા
રૂપ આવતા પ આત્મ ભાવમાં ધમો હા તેને સમયે
સા સવરનારમાં ગુરુ સાધુ મહાત્મા તમને
જેમ કહે છે કે આમાયિક પોષકનો આગ-હાડીય
નિષ્ક ૧૧૧ કે રૂપ થઈ જત નવા પ્રકાર છે કે,
આગ ભગવાન થયે કમ આવવાના આત્મવશો ભરે
છે ગુરુએ તે વિના ચાલી હતું નહીં પણ અનિરાજી
તે અત્રમા જે તા સર્ગી આગી શકે / ખિ

તે તો સવર ભાવને મારજ પોષણ કરનારા છે આપી
તે મમ્યે મોન રહે અગર જેમ કહે કે કીચી પણ
કરે સ્થ છે આપી અરમાતી કિયામાં જેટલો
જેટલો કાળ ગુરુઓ જાય તેમ્મો લેને લાને છે
તોતિમે કાક આરભ સમારભમાં મન એવા રૂ
બે પગી જેટલો મમ્ય તો જરૂર આમાયિકમાં સવર
ભાવમાં કારનો જેમ્મો તોજ મમ્ય જન્મ આપણે
ઉત્તમ કુળ-ગતિ-ધર્મ પાગાનુ માર્યકપણ છે, તે
વિના જેમો જેમ જ મારો હોમટ ચાલો જાય છે
કયુ છે કે, ગતિ સુમાયા મોપો દીવસ સુમાયા ખાવા
હીત જેમા મનુષ્ય બા મારી મને મવાયા શક્તિ
સુમાયા સુમારી વિવમ ખાઈ ખાઈને સુમાયેલ હોમ
જોડો આ મનુષ્ય ભવ તેને કોડીરી કિમતમાં સુમારી
દીધા માટે રેકે તામમાં એક નામાયક તો અવગ્ય
કરે જોઈએ પાં તીરીએ પોષક મવા માનવકાચી,
જણ મન અત્યંત પૂજન, સાજ મવાર પ્રતિષ્ઠા,
ગુરુ ભક્તિ શાસ્ત્ર મળ મન નિષ્પામન આપણું
કામ તો ચારકે પણ દરેક / કરુ જોઈએ તેનાથી
સમજાતી શુદ્ધ થાય છે અમળ ધર્મની ઉપામ્મા
થાય છે ને સ્વચિન કિયા મય્યાય છે તદુપરાત
શક્તિ ભોજનનો ત્યાગ વેગુ-પગા-કા-સ-ગુ
આદિ અનુક્રમ મીનેનું સર્વથા વર્તન આપણુ તો
મુકરતન અવગ્ય ત્યાગ કરે જોઈએ ને ને તે રૂપ
ગુપ્ત ધર્મ પણ ન સાચી શકાય પળી શકાય
તો પછી મનુષ્ય જન્મ હોમજ સુમારી બેસે છે
તિર્થગી મહક તે અર પશુ સમાન છે કારણ કે
આહારનિદ્રા મય કંથુન જ સામાયમેતદ વનુમિર્ન-
શણજા આહાર નિદ્રા જાય અને મેથુન તે ચાર
વાના તો પછી અને મનુષ્યમાં સામાન્ય રીતે હોય છે
ત્યાર મનુષ્ય જન્મની અધિકતા સાથી બનાવારી
એક / કાગુથી કે ધર્મ કરવાની સામગ્રી મનુષ્ય
જન્મમાં વિશે છે તે મવા જના ધર્મ ન કરી લે
તો તે ગમાન છે / પલ સમાન છે / રિવેક ન હોય
કવા નયક સુ નહીં કરતા વાયક શુ ? આભામનો
જા પલ વિચાર ન હોય તો મનુષ્ય જન્મ અગર
મો સમગ્ર કી કરી મનુષ્યભવ આ રૂવને મળે

નથી મના પુન્યનો ઉપદેશ તોજ તે મને છે ને તે મયા પડી રત્નની મિત્ર ન કરે ને પથર નાળી કાગળ ત્રામા જે ફેંટા દે તેની જોય તેને એજ પ્રમાણે દેનાર મનુષ્ય ભવ હારી જાય ॥

સવગ બાવની આત્માની પરિણામિ થઈ તે વખતે સાગરચરિત્ર કામો ને જાનવાવે છે કે ને એવા પ્રકરેના ચારિત્રો વિમા ધાગ્ય કરવામા આવે, હિનાત્વામા આવે તો વિગે. સગ બાવમા આત્મા જો ૧૧ સવરભાવનુ પોણુ મરના યીને નેગા માટે તે જાવાવામા આવેન છે મપુરોના ચરિત્ર તે ખરેખર આત્માને કન્યાયુ અને મોક્ષ દેનારા છે આજ વાત મગજમા લખ્યું તો સુવ ને સુચર કે સુધર્મ માયા વગર સમ્યક્ત્વ નથી, આ કહેવાનો વખત સમગ્ર જયે. સુદેવને મુશ્કેલીને સાગ છે તો તેમનો ધર્મ માત્ર તો તેમા આવી જાય છે ધર્મના સ્વરૂપને માત્ર છુ ને ધર્મને માનતો નથી, તેનો તમાગી પાસે ઉત્તર નથી ધર્મ એ શુણુ ઓજા હોવાથી શુણીને માન્યા પડી શુણીને માનવાનો હક છે એનાજ માટે પ્રથમ દેવને પછી શુને પછી ધર્મને ધર્મ કંના ધર્મશિલ્પીની અધિકતા છે તે ધર્મ દ્વારાએ અધિકતા છે

નજે વતુ માગી હોય તેને આમે કહેતુ પ મ કે વર્મને ઝોળખનાર ધર્મી, આ વિગેરે ધર્મ તથા પાય મલા ના રૂપ જે ધર્મ તેને ઝોળખાવનાર વર્મી, તે પ્રથમ અગ્નિવત્તે છે અગ્નિવત્તે ભગવાન કેવળનાન પામી કગમચરિત્ર ૧૧મા કેન આમજાની માલક નજે જગતને રજે છે તેઓ જે દુનિયાને નાનો ર તો જના થો છે તે મિત્રાય આપણે માયો શકે જગી વ ને નહિ આટના મોજા મ મનુ મીર્તન સ્વીકારતુ પ શે જો એનારી ઉચકાવો ઉત્તરુ સ્વો મહાત્માનુ અપમીતન તે મુનિમા લઈ જનાર છે ૧ દુર્ગતિની નિસંગી છે ૧ કોઈ જેમ કહે કે તું શુદ્ધ રતો ગગી છુ પચ્ચ જોશરને દેવ માનતો નથી તથા શુદ્ધ માધુને શર મનતો નથી તો આવી ધર્મની મા પના નમાડી છે ધર્મની મા પના ન ચાર તો તે લામાડી છે આ વાત મમજ નકે તેને કહેતુ પડે કે મહાત્માનુ અપ મીર્તન તે દુર્ગતિની નિમરણી છે એને દુર્ગતિમા લઈ જનાર છે ને મહા માના ગુણોનુ મીર્તન ક નાણીને મોક્ષુ કારણ છે આપના કારણથી હેમાચાર્ય મહારાજ જાપબદેવનું ચરિત્ર જનારા આગળ શુ જણાવશે તે અધિકાર અમે વર્તમાન

સ્વ૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૩

દેશનાના દિવ્ય-અવતરણો

૧ નિર્મળ દેશને પામેય આત્મા સહેજે સિદ્ધિ પામી શકે છે.

૨ નિર્મળ દેશ પામનાર પુન્યાત્માએ આ વિચાર કરે કે-“અનાદિ કાળથી કર્મો આ આત્માને નગોવા છે.”

૩ આત્માને નિર્મળ દેશ પ્રાપ્ત કરાવનાર અત્સગ અને તેજ અત્સગનો સગત સહસસ

૪ સત્સગના મહાસસી ઉત્પન્ન વના

લાય ના શુભો ઉત્પન્ન થવાની અવશ્યમેન જરૂર છે

૫ “શુદ્ધ શ્રદ્ધારૂપ મધ્યસ્થ શુણી પ્રાપ્તિ થી” એજ મર્મ શુણીને પ્રાપ્ત કરાવનાર-અમોઘ સાધનરૂપ શુણ છે

૬ અનાદિ જગતી આત્મામા ઘટ કરીને બેદેવ અનારમા પાપરચાનક મિદ્યાત્સરચન સર્વદા દેશરૂપે દેવગનાર શુદ્ધ શ્રદ્ધારૂપ અમ્ય દત્તગુણ છે તે ધ્યાનમા રાખો.

૭ “અકામ્ય પાપ ધ્યાનકે મધુ એટલે

આનો અર્થ નીચે મુજબ છે સાગરચક્ર કામદેવ
મદના મહારાજને મુદશન શેઠ તેમને ધન્ય હે કે
જેમની પૌત્ર પ્રતિભા જીવીના અતમા પણ અખ-
ડિન રહી ૧૧૧૧ રળી તેગો ધન્ય છે પ્રાપ્ત-પ્રશસા
કરના યોગ્ય છે જે મુલ્યા આરિકા આજુદ આરક અન
કામદેવ આરક કે જેમનું દ મનપણું મનારીર બમવાન
પ્રશસે છે ૧૧૧૧ આ ઉપરથી એ માનુષ પને કે
આરકે સામાયક પૌત્ર કરવાનું જે કાર તેમા પણ
મહાત્માનુ મીનન ગુરુ છે આરા પૂર્વ પ્રશોના
અત્રિને વામી વિચારી જાણી પોતાના રનને
સુરાગે કરી શકાર છે સુ રન ગેર જેના પ રાજની
ગાળી મોલિન થ, હ હતા તેને પૌત્રવનને આચરી
રામ્ય છે મુલ્યા આરિકાને જગરોને ધર્મના
કેરે ને આજ આરક પ્રતિભાવાળી તા તેમા
કેરિમામા ય પુકા ૧ નત, કેરેગીની મીનને ધા મુ
જગનાગ તા તેએ એ પણ પોતાના આરક ધમો ઉચિત
મામારક પૌત્ર એરા કયા કે જેડી પ્રસમા ખુ જાનવાને
કરી આરકાએ તેા અનુચરણ કરી પોતાની કિયામા
તેા જરૂર દ્ર ખનવુ જોઈએ જેઓ એ પૂર્વ પ્રશોના
અરિઓનો માર લઈ પોતાનામા ઉનારે છે તે તો
અનુચ પેતનું દામ કાગી જાય છે પ્રથમ તે પૂરા
ઉપર દ્ર અદા થરી જોઈએ જે તે થાય તો તેમના
અત્રિ ઉપર બાર આવે ૧ આ આતમા પપ્ત તે
કરવા તરફ દોગય તો પોતાના જીવને પણ જરૂર
ધર્મ વામિન બનાવી શકે, ઉપરોક્ત મોક્ષમાથી પણ
થાય તે નિ દિક છે સામાયિક પેદારમા બતા ત્યા
મુધી સરગમા તા, એને આવવા કમન શેરવા
રૂપ સ હ બારમા તા તે સમાયિક પૌત્ર પાગતી
વખતે આશ્રમા ધમો દો એને નરા કર્મ માધરા
રૂપ આવવા રૂપ આશ્રવ ભારમા ધમો દો તેવે સમયે
મ ૧ સવગનારમા ગેદા માધુ મત્તમાએ તમને
એવ કહે છે કે મામાયિ રા નો આ ગ-છાગીશ
નહિ કા જુ કે ગુલ થ જન મરા પ્રા ૧ હ કે,
આજ બમારબ રૂપ કર્મ આવવાના આશ્રવથી ભરેનુ
છ ગુરુમને તે નિના ચારી મનું નરી પણ અત્રિએ
તે અશ્રમા ને તા સગતિ આપી છે ૧ કિ

તે તો મવર બાવને મોટા પોણુ કરતા ૧ છે આથી
તેવે સમયે મોન રહે અમર એમ કહે કે કીથી પણ
કરુ દા છે આથી મવરમાની કિયામાં નેટતો
જેટલો કાગ અગ્યનો જાય તેના તે ૧ લાગે છે
નોત્રીએ કાક આજ સમારભમા મન એરા જીવે
બે ધરી નેટના સમય તો તરર મામાયિકમા મવર
બાવમા કા વો જોઈએ તોજ મનુષ્ય જ મ આવજોત
ઉત્તમ કુળ-જાતિ-વર્મ પામ્યાનુ સાચાપણું છે તે
નિના એમને એમ જ મારા દોગદ થાયો જાય છે
કયુ છે કે, 'શાંતિ ગુમાયા એવો દીસ ગુમાયા ખાયા
હીરા જેમા મનુષ્ય ભવ કીરી બને ગવાયા' તાત્રિ
ગુમામા ગુમારી દિવસ આ આપને ગુમાયો હીરા
જેવો આ મનુષ્ય ભવ તેને કીરીની કિમતમા ગુમારી
દિધિ માટે રે દીસમા એક મામાયક તો અવરય
મનુ જોઈએ પરંતીથીએ પૌત્ર સવા માનવકાન્થી,
મનુ કાર નેતર ૧ પૂજન, મદન મરા પ્રતિગળ
ગુરી બકિન સામનુ થ મુ મનન નિદિધાસન આપણું
કામ તો આરકે પણ દરગત કરું જોઈએ ૧ તેનાથી
સમજીનની ગદિ થાય છે અમજુ ધર્મની ઉપામમા
થાય છે ને રવગિન કિયા મયવાય છે તદુપગત
તાત્રિ મોત્તમનો ત્યામ વેગુ-અગરા-કા-સુગ
આદિ અનુષ્ઠ મીનેનુ સરવા વજન આવુ આવુ તો
મકરચન અનુષ્ઠ ત્યાગ કરેલુ જોઈએ ૧ જે તે રૂપ
ગ્રમ થ ધર્મ પણ ન સાચરી શકાય. પળી શકાય
તો પછી મનુષ્ય જ મ દોમગળ ગુમાવી એસે છે
તિર્થંચરી મકે તે જીર પશુ સમાન છે કારણ કે
જાહારનિદ્રા મય રૂંધુન જ સામાયમેતદ વનુમિર્ન-
રાજામ્ ૧ આદાર નિના બધ અને રૂંધુન તે ચાર
વાના તો પશુ અંગે મનુષ્યમા સમાન્ય રીતે હોય છે
ત્યારે મનુષ્ય જનની અધિનતા શાથી બનાવી ૧
એક કારણથી કે ધર્મ કરવાની સામગ્રી મનુષ્ય
જનમા વિશે છે તે મના જતા ધર્મ ન કરી શ્વે
તો ત મમા છે ૧ પશુ સમાન છે ૧ વિવેક ન હોય
કે વા ન થયે નહિ કરના વારક સુ ૧ આ માખનને
જા પણ વિચર ન હોય તા મનુષ્ય જ મ એજે
મયા સમગરો કરી કરી મનુષ્યભવ આ જીવન મળેતો

નથી મળા પુન્યનો હિંદુ કાય તોજ તે મને ઇ ને તે મયા પડી રત્નની કિમ્મત ન કરે ને પત્થર બળથી કાઢે છે । વામા જે ફેફડા દે તેની જમ તેને એજો ગુમારી દેનાર મનુષ્ય ભવ હારી જાય છે

સર ભાવની આત્માની પરિણતિ વર્તે તે વખતે આગમ્યદો પ્રયો એ બનાવે છે કે ને એા પુરોના આરિઓ વિષમા ધારણ કરામા આવે ઉત્તરમા આવે તો વિશે મર ભાવમા આત્મા એકા સવરભાવનુ પેાણુ કરના શીમે તેના માટે તે બનાવતમા આવે ન છ મત્પુરોના અગ્નિ તે ખરેખર આત્માને કન્યાથુ અને મોક્ષ દેનારા છે આજ વાત મગજમા હર્ષસુ તો સુએ ને સુચુ કે સુધર્મ માયા વગર મધ્યસ્ત્વ નથી, આ મહેતોના વખત મમજન જો, સુદેવને સુચુર મને સાગ છે તો તેમનો ધર્મ માનુ તો તેમા આવી જાય છે ધર્મના ગ્વરપને માનુ છુ ને ધર્મને માનતો નથી, તેના તમારી પાસે ઉત્તર નથી ધર્મ એ ગુણ ચીજ હોવાથી ગુણીને માન્યા પડી ગુણને માનવાનો હક છે એટલાજ માટે પ્રથમ દેવને પડી ગુરને પછી ધર્મને ધર્મ કરતા ધર્મશિલ્પીની અધિકતા છે તે ધર્મ દ્વારાએ અધિકતા છે

ત્રણે વ તુ સાની હોય તેને અમ કહેવુ પડે કે ધર્મને આગમનાર ધર્મી, યા વિશેર ધર્મ તથા પાપ મહા ના રા જે ધર્મ તેને આગમનાર વર્મી, તે પ્રથમ અગ્નિત દેવ છે અગ્નિત તમવાન કેરગતિન પામી મગમતકસ્તુ લાગમા કેન આમગાની માદક તણુ જમનને દેમે છે તેઓ એ દુનિયાને સાચો રતો નવા રો છે તે મિતાર આરને માચો રાક જતી શરને નહિ આટના માટેજ મના મનુ નીર્તન રીતારનુ પડે હર બેનારી ઉચવાવો ઉત્તર ત્યો મહાત્માનુ અપગતન તે દુગતિમા નર્ત જના છ । દુનિતિની નિમગી છે । કાર મેમ કહે કે દુ શુદ્ધ સુ રેના ગગી છુ પપુ એશ્વરને દેવ માનતો નથી તથા શુદ્ધ આત્મે ગુર મનતો નથી તો આવી ધર્મી માનવા લગાડી છે, ધર્મની માયા ન થાય તો તે લગાડી ખ આ વાત મમજ શકે તેને કહેવુ પડે કે મહાત્માનુ અપ કીર્તન તે દુગતિની નિમરણી છે એને દુગતિમા લર્ત જનાર છે ને મહાત્માના ગુણનુ નીર્તન કન્યાથુને મોક્ષનુ કારણ છે આપના કારણથી હેમાચાર્ય મહારાજ કાળદેવનુ અગ્નિ બનાવવા આગમ શુ જથ્થાવરી તે અધિકાર અમે વર્તમાન

સ્વ૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૩

દેશનાના દિવ્ય-અવતરણો.

૧. નિર્ભજ દશાને પામેવ આત્મા સહેજે સિદ્ધિ પામી શકે છે

૨ નિર્ભજ દશા પામનાર પુન્યાત્માએ આ વિચાર દ્રઢ કરવો કે-“અનાદિ કાળથી એા આ આત્માને વગરેલા છે”

૩ આત્માને નિર્ભજ ત્યા પ્રાપ્ત કરાવનાર સત્સંગ અને તેજ સસંગનો સતત સહનસ

૪ સત્સંગના મહાસાગી ઉત્પન્ન વના

લાય-ના ગુતો ઉત્પન્ન થનાની અવશ્યમેન જરૂર છે

૫ “શુદ્ધ અદારૂપ નિઘકૃત ગુણની પ્રાપ્તિ થી” એજ સર્વ ગુણોને પ્રાપ્ત કરાવનાર-અમોઘ સાધનરૂપ ગુણ છે

૬ અનાદિ-કાળથી આત્મામા ધર રીતે બેઠેવ આત્મા પાપસ્થાનમ મિથ્યાતત્ત્વન સર્વદા દેશ-દેશ દેવગનના શુદ્ધ અદારૂપસમ્ય દત્તગુણ છે તે ધ્યામા રાખો

૭ “અદારૂપ પાપ આનન્દ ગણ એવે

સત્તર પાંચથાનક ફરજયાત વિદ્યાચળીની થયે”
એ શાસન માન્ય સિદ્ધાંત છે.

૮ ગુણને ગુણ તરીકે જાણે અને માને તેજ
આત્મા ગુણ પ્રેરણવા પ્રાપ્ત કરે છે.

૯ ગુણને ગુણ તરીકે જાણ્યાજ નહી,
તેથીજ આ આત્મા અનાદિમાયથી રખડે છે.

૧૦. ગુણ-ગુણીના દ્વેષ દરનારને પાપ નાસન
માન્ય-મહાત્માઓના સમાગમ માર્ગદર્શક
બને છે.

૧૧ સત્ત્વગતિ અર્થાદિ- જાનુ ભર્યું છે કે
દશભયથી શત્રુતા નાખનારો અને વર્તનારો
કમઠ સમ્યક્ત્વ પામે છે આના અનેક દ્રષ્ટાંતો
જન માહિત્યમા પ્રસંગે પ્રસંગે નજરે ચડે છે.

૧૨ મહાપુરુષોના ગુણાનુસાર દરનારો અવ્ય
ગુણી બને છે.

૧૩. “અમૃત્ય દિમિતિ જનન નાશનન
પદાર્થોની પ્રાપ્તિ-માન-વૃદ્ધિની પાછળ ચા”
જાય છે તે તપાસનાની કુરસદ નથી” આના
જેની બીજી બરબાદી છે ?

૧૪. સમજવા ત્યાંથી મનાર ગણીને મહા
પુરુષના જનન ચરિત્રોનો અવધાસ કરે !

૧૫ તે મહાપુરુષોના જનન ચરિત્રો સાથે
તમારા જનનને ઘડારીને માનવજન સંદર્ભ
કરતા રીખો.

૧૬. દ્રષ્ટાંતોમા કવન કરેલા પ્રગજાને પોતાના
જનન સાથે ઘડાવતા નથી રીખ્યા તેથીજ
જનન ઉદ્દેશ દર્શાવે પોતાવ્યવજ નથી.

૧૭ મામાયિક પોપદમા જે કાલ થાય છે
તેજ આત્માને લાભદાયક છે, અને તે સિદ્ધાંતો
દાંજ સસારને વૃદ્ધિ કરનાર છે.

૧૮ ગા ગીયા પ્રનાહની જેમ ધર્મક્રિયાઓ
આ જોયે ધણી દરી છે.

૧૯ અમૃત ક્રિયાનુ આપ્તવાદન કેમ થાય ?
તે મરિ પ્રયત્નશીલ બને !

૨૦ સસારની કંઠણી નિષ્કળ જતી હોય
તો મતોપ માનીઓ, પરંતુ મમારની કરેલી
કંઠણીઓ આત્માને અનર્થદાની નિબડે છે.

૨૧ મનુષ્ય જનનની ક્ષણ લાખેણી છે,
અને ફરી મળતી મુશ્કેલ છે.

૨૨ “લભ દેગા ગર્હ ઉદમા, પરી ઘણ
પ તાય” એ કહેવતને ચારિત્રાર્થ કરનારો
મનુષ્યોનો મરિ લખૂલ માનવ જનનને બગાડ
કરી રહ્યો છે.

૨૩ મુગાદરીમા મુસાફરાદિરૂપે થયેનો
મત્તગનો સમાગમ ધણ માર્ગનાહને સમ્યક્ત્વ
અપાડે છે.

૨૪ દુનિયાનીના જીવોએ પિસાની દિમિત
નીકારી છે તેની ‘Time is money’
દાર્ઢિ એ પિમા છે એમ બોલે છે, પરંતુ જૈમ
શાગલ તો માનવ જનનના સમયની દિમિત
ગરો છે અને જુવાવે છે કે-“સમય ના પમાવવ”
એક સમય પણ પ્રમાદ કરીશ નહિ.

૨૫. પ્રથમ ગુણ કે પ્રથમ ગુણી આ બેનો
અંધારો મત્તરૂપનો નગ મીગતી રોકે.

૨૬. મામ માન્ય-મહાત્માઓના ગુણ કીર્તન
એકાંત યત્નપાત કરનાર છે.

૨૭ કોણમા જનનર પેસે તો અનાજ
ચરી જાય, પણ સરેલુ અનાજ પેસે તો
આનો કોણ ન ભો જાય, તેની રીતે જ્ઞાતિ
મનુષ્યાદિમા દુર્જનો નહી રોકેજ નહિ.

૨૮ “દુનિયામા જેવો મુખી કેધાય છે
તે બધાએ પૂર્વ ભવમાજ ધર્મ જરૂર કરેલો છે”
એ અનુમાન સાન સાનુ જ છે.

૨૯ અમલખતાં થયેલ દુર્જનનો ‘સસંગ
મનુષ્યોને માનવને બાંહે જાનવ બનાવે છે.

૩૦ “જોખત તેરી અસંગ ?” આ એક
લૌકિક કહેવતનુ રહસ્ય આ ચાલુ સમજન
સંગ અને દુર્જન સંગના પ્રસંગથી સમજાવે છે.

૩૨ આત્માને અતીત સૂચુણી બનાવનાર
'મહાપુરુષોના સમર્થ છે

૩૨ ગુનાન થયા પછી શુભોની શ્રેણી
અથવા પછી પ્રાપ્ત કરી શકેલ નથી

૩૩ તન ગુ સીત છે, અને દાનનુ શુ
દેવ છે, એ બન્ને જાયા મિત્રાય દાન દેનારને
અમોઘ લાભ અપાયે છે તેનું અમોઘ કારણ
સત્સંગ છે

૩૪ અજાણતા પણ મનુષ્યોનો સમાગમ
બનથી પણ તોષનામા અમોઘ કારણજીત બને
છે એ સમજતા શીખો

૩૫ પ્રત્યક્ષ પ્રમાણરૂપ વાતો દેખીને અનુ
માનના અધૂરપણા પાનાનું વિનેદીયો કંટા નથી

૩૬ પાવન યોગના જતા હૃદિ હાવમા
આવી જાય તો હિંદિતા જાવી જાય છે, તેનું
અન સમજવના આવાયો સમાગમમા મમજી
લેવું જરૂરી છે,

૩૮ આત્મ કથાજના અર્થિઓને આત્મ-
કથાજ કહ્યું તે પછી મહાપુરુષોના સમર્થ
પગર બની મહાત્મ જ નથી

૩૯ સસારની અનુકૂળ આધન સામગ્રી
સુધો આમા સુમાત્કમા સાચી વસ્તુ પડેના
તૈયાર થાય છે એજ મહાન આશ્ચર્ય છે

૪૦ જોડી વરતને જાન મારના તૈયાર
થવું અને સાચી વસ્તુને કંટા પૂરક પડી
જાવની એજ દેશવ્યતી પરાધા છે

૪૦ શાથીભદ્રતા દષ્ટાને નિચારમાગએ
પૂર્વભવમા દાન દેનાની પરિણામ વાગ નિચા
રના લેવી છે

આવિ વ્યવિ તરા મુદુ વગલા કાત સમાવુલા ।

૪૧ જીને ગુણ તરીકે નહિ જાણનાઓ

વાલમર મહાગમ નિઠાવ મરણ શીમાન
હેમયદ સ્ત્રીપરણ મહારાજ બ વ પ્રાણીઓના ઉપ

કારો માટે શ્રીનિષીલવામ પુત્ર અર્ચિ નામના મ
સંજ્ઞાનામા આવીશો જાણના અર્ચિ જના
આ જ જગ્યાથી જા કે વ્યાર આ આત્મા નિ
વાને પામે છે તારે તે આત્માને મિદિ પામતા
મનુષ્ય નથી પણ પ્રથમ આ આત્માને નિર્મળ
બનાવેા જો, એ મુકેન છે અનાર્ચિ નથી કરેનો
થશે એજે કમરૂપી મેના આ આત્માને વગ યા છે
તે મધમા કરાને દર દીને પ્રથમન આ આત્માને
નિમળ જનારેા જોએ, અથ ત કમને જડમળથી
મા પ્રથમ પ્રજ્ઞ રે મુમુક્ષુ એ અવરણ કરે
એ એ રૂપીઆ રૂપીઆને પેા મારી દે છે પણ
તેને કેવળના આવા જો જોએ અર્થ સાબની જગવાળીથી
કેવળનાની જો કેવળી જાને તો એ રૂપીઆના પામ-
વા સેા-હમર લાખ જ કે રૂપીઆ પણ ઉત્પન્ન
કરી રહે છે, તેમ આ આત્માને મત્સંગ મળે જાય
અને તેના સદાસચી આ મામા માગ સાગ શુભો
ઉત્પન્ન થાય અમર એકજ ગુણ આત્મામા આજો
દેન તો પણ તે સર્વ શુભોને લાવે છે શુદ્ધ શ્રદ્ધાત્મ
સમજવ થયુ પ્રેરે આ જામું પાપ સ્થાન મિથ્યાન
સ વ મિથ્યાત્મથી સમ જે અનાર્ચિ મળથી આત્મામા
પગ કરીને હેલ જીવે તે દર થઈ જાય, અને માવો
શ્રદ્ધા પ્રાપ્ત થાય છે સરત મારે આ રમું જાય એટલે
બીજા સત્ત પાપ સ્થાનક જરૂ નીમીન જવાના છે
એક પાપ સત્ત નહાય પામે તો બીજા સત્ત પાપ
સ્થાનને પણ જરૂ નાથ પમાડી દે છે એક મમજીત
શુભ પ્રાપ્ત થાય તો આત્મા મર શુભ મપન કરી
રહે છે, પણ એક શુભ મળે વાથી તે પ્રેક શુભ
મળેા મુકેન છે પણ પ્રેક શુભને શુભ તરીકે જાણે
અને તે માટે પ્રથમ કરે તે / શુભ મેળવે છે અત્યારે
તો તે માટે પ્રથમ કરેલો દર મળી પણ તે શુભ
જાણવોજ સુરેક પડે છે પોતે જુજીને શુભ તરીકે
જાણી મળેા નથી, તેથીજ આ જીવ અત્યાર
સુધી રખાયો છે,

સત્સંગનું નારવની- ૨૫.

જુજી જાણવો વારી રૂજી જાણવાનીજ સુરેકી
છ શુધી થયા નગર જુજી જાણે નદી શુધી થવું તે

શુભને જાણ્યા વગર જાને નહિં શુભ થાય કેવળ ? શુભ જાતે તે જે પોતે શુભ વાળનો હોય તે શુભી જાણેતો નથી શુભ જાણ્યા વગર તેની ના થતા થાય નહિ, અગર તે માટે ઉચ્ચ થાય નહિં આ જોનો વાના પ મો તે કોરે મેલુ ? જ્યાં સુધી એ વાગો ન નીડને ત્યાં સુધી અનાં નુ ભર રૂક તેમને તેમ આનવાનુ ૭ પરતુ મહાપુરુષોનો સગ એટલે મોખન તેજ તે વાગો કાગી આપજો બધે તેને શુભી ન જાણ્યા, અને અરુણી જાણ્યા તો પણ મહાપુરુષોના સસગ તે આ તક ાને નિવેડો લાવી શકે છે તેનના સીવાય બીજો કોઈ આત્મા આ તકારાનો અત લાવી શકે નહિં આહે મહાપુરુષને મહાપુરુષ ગણો કે ન ગણો આકે તેમને કાપુરુષ ગણો પણ તેઓને મગ થવો જો એ ' કારણ મહાપુરુષોનો એવો સ્વભાવજ હોય છે કે માગ સહવાસમા આવેનો કેમ તરી જાય ? ? બને ગમે તેવો પાપી હોય, ઉપસર્ગ કરનાર હોય, કુખ દેનાર હોય, અજ્ઞાની હોય, જડ હોય, અભિમાની હોય કોપી હોય, અને ગમે તેવો હાથ પણ મારા મકવામમા આવેનાનુ કેમ કમણ થાય ? અથવા તો તેનો કેમ ઉદાર થાય ? તેજ બધે તેના પ્રત્યે મહાપુરુષોનુ રહે છે મહાપુરુષો અકાળ ઉપકારી હોવાથી તેમને પોતાને તેજે પૂર્વે જ કહ્યું છે, તે તરફ ખીનુ ન જોવા નથી, બ કે તેનો ઉદારજ કરે છે અને તેના અવ શુભોની ઉપેક્ષાજ શમે છે, તે માટે આપણા તીથ કંગાના ચરિત્રો જુજ આપણને તાખેનો બેમાટે છે, ભગવાન શ્રી પાશ્વનાથજીના તથા પ્રજુ શ્રી મહા રીર સ્વામીજીના ચરિત્રો ઉકા ઠારીને આ મ્થને વિચારશે તો માદમ પડી આવશે કે અપરાધી ઉપર પણ તેઓની કયા કોઈ જુજ પ્રકારની હતી શ્રી પાશ્વનાથ જગવાનને કમઃ તાપમ મ થો, શ્રી પાશ્વનાથજીને કમઃનો મળેગ થવો તે કયા રોઈ કહો કે સતુ રથે સતુતા ધાર્મને પણ સતુપણાથી શ્રી પાશ્વનાથજીને થએનો મધેગ તે કમલે મમકિતમા પરિણ થો તેને C સર્ગ કોઈ છે અને ઉભમ નિવારવા પરજે-૨ પણ તે નખે આન્યા છે, ઠારે ખાના ર મ્થને દેખીને મમ્યસ્ત પામ્યો છે કોકે કે એક મહાપુરુષના

સગથીજ ધના માર્થવકે સાથ કાર્યો છે અને જણા-યુ કે જોને ક્ષિતિ પ્રતિગિત નગરથી વસ તપુર આનુ હોય તે આનો તેવી રીતે બહેન ટેલ કેરવી છે અને માથે સાથે "અનાજ-રત્ન-વાનન જેને નહીં હાથ તેને આપીય" તેમ પણ જણા યુ છે, તે વખતે શ્રી ધર્મગોસ્વરિ પણ જો છે આ તેઓપ્રીતો સયોગ કેરજ સુઆકર તરીકેનોજ છે તે આચાર્ય તો મોખ તા છે મો મ મામના થોગી' છે, અને કમક આતમાના ઉદારક છે માધુએનો મત્યગ અનીકિક છે મજુ જાનમા જે ચીજ કોઈ કહેનાર નથી, તે ચીજ તે કહેનાર છે

શુભાનુવાદ કલ્યાણ પ્રદ છે

તમે તમારી જીમીમા ધરમા હો કે બકાર કો ગમે ત્યાં હો પણ જે વાન પુ માધુ મહામાઓ તમારા ઉદારની કહે તે વાત કોઈ જગેએ સાબજવાની મને છે ? કહેતુ પડશે કે ના ધર્મની વાત ન જગેપર સાબજવાની મને ? જાણા વ્યવહારમા તપામી ક્ષે તો ધર્મની વાત ઉત્પલ કયા થાય છે ? જેથી તમારી સ્થિતિને અને તમે જોઇ શકો છો કે બીજ જગેએ તો કેવળ કમ બધનનીજ વાતો છે આત્માને સુવારવાની વાત કઈ જગેપર છે ? કોકે કે આવા મહાપુરુષો પાસેજ તે વાન મળી શકે છે તે સિવાય આત્માને વાર્તિક રતો કોજ બનાવ નથી તે મહાપુરુષો પોતાના સહવાસમા આવેતાને તારવાનીજ શુદ્ધિશા ક્ષા છે શ્રી મહાવીરમહારાજે પોતાના મહાસમા આવેના અને ઉપમમ કરનારા એવા પણ કહેવો જોવા કે-અકોલિત સપ તેને આક્રમે દેવનોકે આપ્યો આશયો તે પણ કુદ હતો છતાં તેઓપ્રીના મકાસથી અતે સમજ્યોને સદ્યતિનો ભાગી થવો સગમ જોવો મકા વોર ઉપસર્ગ કરી જાય છે, ત્યારે તે જ્વ પ્રત્યેની -જ્ઞાને લીધે ભગવાનની આખમા આમુ આવે છે અરેરે આ ગિચારો જીવ મહા મમાગમમા આ થો, જા આમ કરીને ન કમનો ભાગી ર મને તો પામ્યો નહિ, જા તેના ઉપર ભગવાનની શમા કોઈ અવૌકિક હતી કનિકાગ અર્થ શ્રીદેવમયાયમ

સૂચિ-૭ મહારાજે પણ તેને અંગે જણાવ્યું છે કે—

જ્ઞાપરોધેઽર્થિજને જ્ઞાત્યરતારયા ।

રૂપદ્વાયાર્થો મર્ત્ય આવાર નિવેર્યો ॥૧૧॥

કયો છે અપરાધ જેને એના રૂપે ઉપર (સમય આપના ઉપર) કૃપા-દયા વડે કરીને નબેલી છે આપની કીર્તિએ જેની ન જગા આપથી ભીંજાએલી પ્રભુની ચકુરોનું કયાણુ થાયો આ પ્રભોએ અપરાધી જીવનું પણ કેમ ભૂત થાય તેજ ધારણા રાખી કે પોતાના સહવાસમાં આવેનો કેમ તરી જાય એવી મહાપુરુષોન તીન ઉપદેશ હોય છે તેમજા મરેજ મહાપુરુષોના સમ તે પણ પોતાના આત્માન પ્રાણ કરનાર થાય છે તેઓના સગમથી આત્માન સુધાવાની રાત્રિ પ્રાપ્ત થાય છે તેઓના જેવું વાન કે તેમના શુદ્ધોપી પ્રાપ્તિ થયી તે વાતને દુઃખે પ્રભુ તેવા મહાપુરુષના શુદ્ધોપી વાતો પ્રવાધી પણ આત્માનું કયાણુ થાય છે તે નિર્નિવાર છે

એવાત હિતસ્ય શતિ

આપણે જા તો તેવા મહાપુરુષોની વાતો કરવાની દેન પણ નથી તમે તમારે જીવન તપાસ્યું છે? કે આપણું જીવન કેટલું દીશાએ આપું જાય છે આ જીવન તે તપાસવા પણ તૈયાર નથી આ હાડીમાં જેટલું આપણું આધીને લાગ્યો હોય તેનો કેટલો ભાગ શેમા જાય છે તે કીપય તપસ્યું છે, શેમા મૃત્યુ રૂપ આ જીવનની કિમત કોઈ દિવસ આપી છે? કહો કે નહિજ આપી જી મી એમને એમ બરમા કરી નાખીએ હાએ હાડી-વાડી ને માડીના મોજ શેખમા જીવનન રહીએ હાએ, પણ મહાપુરુષોના ચરિત્રો કોઈ વિચાર વા વા છે? સાનવ્યા છે? કે તપાસ્યા છે? તે મહાપુરુષોના ચરિત્રો મનમાં ઉતરી છે? તેના અંકાતે મેમી કોઈ દિવસ વિચાર કરી છે? તે આ માઓપી માથે તાગે આમા કોઈ વિચાર તે સરખાવ્યો છે? તેના જ્ઞાનમાં તારી પામ કીપયનું નથી તો વિચાર કરીને મમજ્યા ત્યાથી સરાજ એમ

માનીને દંભુ પણ તેઓના જીવન ચરિત્રો વાઓ, વિચાર કરો મનન કરો અને આમામાં ઉતારો “આત્માની સુધે તે જીવન ચરિત્રોને તું મગધાર કે જેથી તારા આત્માનું જગ કયાણુ થશે” આ પ્રેરના હિતસ્ય-રીતિ કોઈ જેવા તેવાને મનાવી નથી જીવ જીવના રૂપેને એકાંતે હિતસ્ય “જગ” તેના ઉપર ઉપર કરનાનીજ પ્રવન હુદિવાળા એવા મહાપુરુષોએ આપણા આત્માના ઉદ્ધાર માટે આ મગધો મતાવ્યો છે અને શ્રી હેમચંદ્રાચાર્યસૂચિ-૭માં પણ તેનું અનુગમ્ય કરીને આપણને તે કરાની ભનામણુ કરી છે તેથી અગીયાર કરનામાં જેટલું આપણે આપણે કરીએ તે કેવળ આપણા કમ ભગવનીજ નિશાની છે

શુભ સામ્યક શુ ચીત્ર ?

આ જીવ આપણી જીતીને કેટલો ભાગ મ્યા જાય છે તે તપાસવા કે વિચારવા પણ જીવન તૈયાર થયા નથી તત્ત્વ મગધી, આજ્ઞાના ત્યાગ મગધી, મવરના આગ મગધી અને મોળના સુખ મગધી કોઈ જગેએના યાત્રો પણ કાને પડે છે? જ્યાં જુઓ ત્યાં મચાળની વાન એ જીવન મૃત્યુ કે ભાર આજે શુ ભાર રહ્યા, બજારના શુ તાર રહ્યા, આજ શુ નીતિ કે કાણુનું કુલ આપું અને કાણુનું આપું આતો આમે આનો તેવો ત રૂપ સરાર કયો? જ્યાં જુઓ ત્યાં માનમ પડે છે કોઈ રહે તપની વાન, ધમની વાન આનસરામાં આવ છે ખરી? મો કે નહિ તો આપણી રથા શી છે તેને જરા ખ્યાન મો ચાત્રારે તો કેવું છે કે—

“સામાય-પોસદમિય જી કારો મધ્યર કીવસ્સ ।

સા મુક્ત્ય ફલ વેદ સેલો સમ્માર ફલ દેડ ॥ ૧ ॥”

મામાય પૌત્ર ઉત્પાદિતો જીવનો જે માન જાય છે તે મોળ યાને વેદારો છે, અને તેના માનીતો માળ તે સમાળના રૂપેને દેનાર છે એને સમાગ વચારના જીવ્યોને પુર મહારા / પાને આપીને આ પ્રભુકીએ એને સામાય-પૌત્ર આપી દેનાના કલા છે, અને તેનાથી વિચાર માળ થાય છે માગ એ માગ દુઃખ શુર

રહેતા હોય તો ત્યાં જઈને પણ સામાયિકઆદિ ધર્મ-કરણી તેની નિશ્ચયે છે તેજ આત્માને કિનારે છે જે સ્થળે યુક્તી નેમવા ન હોય ત્યાં ઉપાશય કે પૌષ્ણશાળાએ થા તો જે-વડા રથે રહી આત્માની અકલ્પતાએ મનને ટક કીતે તે તે કિયાઓ કરે કે જથી તેનુ કળ આત્મા મેળવી શકે તે ધર્મ-કિયાઓ સમુપવક કરવી જોઈએ તે જાહેરો જાણીને અમુત કિયા આત્મામા કેમ આવે? તે નવ નાખી કાનુ નેમકે આ ગીયા પ્રસાદની જેમ આ વેધ પી ધણી ધર્મ કિયાઓ કરી પણ તે શક હોતને તેનુ વા તરિકા-મ મેળવી શકોત નહિ જે કિયાઓમા નિશ્ચય વજીવાની પડી છે આત્માનુ જ ધ્યાન કરાનુ મ્યુ છે અને પ મા માળાનુ સમ જ મદા પુરોત જાન ની હોતો વિના કવાતો મ્યો છે તે કિયાઓમા જાન આપણે નુ કરી ગણા છીએ? તે જરા વિચાર કરો તો જાનમ પાશ કે તમ અવગીત રીતિ પકડા છે ધર્મના ધ્યાનોમા અને ધર્મ કિયાઓમા પાપ મગા આપણે મન નામોડા થાય છે, અને વડનને કાયા પજુ તે તરફ પ્રવર્તે છે આપણા મો નાનીએ કહે છે કે જે ધર્મ કિયાઓ કરો તે મમતને કરો અને રકમ પૂર્વ કરો, અને નિરત અપણે કરો યુક્ત મગા પામે સામાયિક કરવાથી સમકિત પિત્રો નિર્મળતા થય છે તેનો દાખ પુત્રા કિ ધર્મનુ વચન વચા હો કે આ જવાથી પણ કુત મામાવક માનેતી છે

સમયની કિંમત સમજો

સામાયિક પૌષ્ણમા જે કાળ વ્યય તેજ મદા જાણીએ એક માણમ બીજાને પ્રશ્ન કર્યા કે તાર આપુલ્ય કેટલુ થકુ? એને નુ મેચ્યા વરમનો છે, ત્યાર તેજે જગ્યા આપ્યા કે મારી હોગ જાવ પચામ રમતી છે ત્યાર મામા માણમ તેની જુડ મારી કે તાર આપુલ્ય નવ મનુજ જાણુ અધીન તેની તજીમા તે તાર રી સુધીય ધર્મ કરેતા છે મારે ખર તાર આપુલ્ય જા વરમનુ મજુર મારીમા વર્ત

તો અમે યુવા થા ધર્મનુ નામ નિગાન પણ જાણુ નહિ, મારે તે વિચો એજે થયા અને ધર્મ કણીના વિનામ માર્થ ગણા મારીતો કાળ નિશ્ચય જાણવો તે કાળ નિશ્ચય એવે કળ નગરનો માગ તે પણ મારે જાણવો જે વેપારમા નુશાન વ્યય તે સારા નહિ, પણ કમાવી થવી હાય તો થાય એટલે કમાગી થાય તે કાળ નુજ સારો, પરંતુ કમાગી ન થાય ને મળમાજ નાજુ રહે તે પગ માગ વીક કહેવાય છે જે વેપારમા નુકસાની પકાએ તે વેપાર મારો નહિ એમ આ જીવનમા જે શુ ગી અધર્મ-પાપ મેળમા યુવાનીને આતમ ધર્મને નુ ગાન પકોચા કુ ને મારુ નહિ ધર્મ કરવાની શી રીયાતો પણ પાપાય જુ આચરે તે જીવ વીક નગર પણ પાપા જુ એ તો નુકસાનીજ છે તે કોર્ડી નિશ્ચય માન નથી જમા નુકસાન ન જાય શી હોગ જાળીતો વેપાર કાયદો ન મરે કે કાય પણ નુકસાન ન કરે તો જીવને રખ વાનુ એણું થાય સમાજમા બપડા કપી કળ મારે ગતિમા છે તે ગધી ગતિમા બપડા રૂપી કળને દેવારો એટલે ધર્મકરણી મગા મિલક માળીતો મગા વખત સમજવો વખતની કિમત આપણને જગા પ તથી આજો કેનોએ દાખ મેમને એમ જગ્યા થાય છે તે દાખ પણ આજે મારી રહીમા કારી શરત નથા આપણા ઉપર અત્યાર કુરેલીતો ને મનકની તરીકે થયા હોવ તો તેનુ મજ કારણ દાર્શનના કિમતવાળા તેઓ માની થયા છે તેઓ ને પોતાનો દાખ એવો જાલે વેતો હોત છે જે મેમનીત પજુ નકામા દાખ માળતા નથી આજો વિમ દાખ વિગરે કરી કા છે તેઓ પ્રથમ કિન્દુ તાનમા આપીને તે કમાને નિશ્ચી મામ મગાની અત્યાર આપણ વધીને શકેતા પજુ થયા છે તેઓ માલ વેપાર અથ આ જા આવેલા હતા પગુ તેમા તેમા આપની મધી રતા જમારી મેકા છે તો Time is Money ની રીયાત પણ મદાન છે દાર્શન એમ થેતો છે તે તેમજ કરી મતા છે

દેવનાનાં દિવ્ય-અવતરણો

૧ મેળી ને દરીયાહ દેનાર ગાલીબદની શાહીબદના માથે તમારી સહજીબદની સરખામણી દરીને મરને ગાળવા ગીજો

૨ “એલીક દરીયાહ નથી, પણ ગામના ધણી આપણા નાથ છે” આ ગામજીને અતુલ્ય માધા સામયી મયોગ સપ્તસોને લાગ આગનાં શાલીબદના મુનપરિષસમ છતાં પ્રમગત નીરીક્ષણ છે

૩ “મારે માથે નાથ છે” આ શમ્દા શાલીબદના છનનને ત્યાગ મારે દેનાગ થયા છે

૪ મેળીના બેળામા મેગનાં ગાલીબદ શરિર પમીનો છુડે આ તેની મુકુમલપાત્ર પ્રતિષ્ઠા છે

૫ અત્યંત પામ મહાપુરોની દેવી નાથા રજતથ નીરડે છે

૬ “હેલુ સહેલ છે પાંતરડું દેલ છે” એ નમ્રતા ગાથા દરી બતાવનાં ધન્નાજી હતા

૭ મહાપુરોના કીર્તનની પાનાના છનનને ઉત્તમ બતાવનાં શાલીબદની લેખ ધન્નાજીના છનનનું નિરીક્ષણ છે

૮ શાલીબદના આ ધન્નાજીના પ્રસંગને મનાવ મનાવનાં પાર તે ઉપર મહાત્માના મામખાત-અખમજની દેલી સાબગીને વધી છે છે

૯ છનનને અતીત ઉત્તમ બતાવનાં મહા પુરોની પ્રગમ છે

૧૦ મયમતને નહિ પામના છતાં મહા પુરોની પ્રગમ મનાયી માગાભિમુખ બનીને છનન કૃતાર્થ દે છે, અને તે આર શાલીબદજી ધન્નાજી અને મુમાદુકમાગના દયાતા માધી પૂરે છે

૧૧ મહાપુરોનો મયો ૧ એ દમવાને ખચાવનાર છે

૧૨ મિથ્યા દ્રષ્ટિ હોય, દુર્લભ હોય, અને અભન્ય હોય તો પણ તેનાઓ સાધુ વેપમા બંધવા હોય અને સાધુ તરીકે માનીને આરાધના દેવાગો પજ સસાર સમુદ્રનો પાર પામી ગયા છે

૧૩ લેખા મયમાદિ અનુભવો નથી છતાં મયમની ધારણા નના માત્રથી પણ ભવપાર પામી શક્યા છે

૧૪ વસ્તુત મયમની રાગણા એજ પાર ઉત્તરનારી છે

૧૫ મમગિત, સવમ અને મોક્ષવ્યવસ્થા નહિ નમગનારોઓ પણ મહાપુરોના સયોગની સન્માર્ગગામી બન્યા છે

૧૬ વિરૂદ્ધ ઈન્દ્રિયો આયેના દમને મહાપુરોનો સસર્ગ લાભાથી બન્યો

૧૭ મુનિઓને અત્યંત દક્ષની ઉપમા આપાય છે, છતાં મુનિઓ મુનિજનન છરીને અત્યંત દક્ષની ઉપમાને યથાર્થપણે સાર્થક દરી બતાવતા નથી

૧૮ એકેન્દ્રિય વૃક્ષો પામણા અલ્પા મુમરને નાતિ આપી મકે છે તો પછી પચેન્દ્રિયપણ પામેલા અને માનવ છનનની ઉચ્ચ દક્ષાએ પચેલ્યા મનમાઓ આપૂર્ણ શાંતિ આપી મકે તેમા નનાઈ નથી તેથી દક્ષિમ્ય સર્વશ દે છે કે “મહાત્માઓનો મમાગમજ લાભાથી છે”

૧૯ “વેર આરેવા મેમાનોને મને કે દમને માગના પડે છે, તો પરી ઉપ આરેવા દેમને ભોગનામા નિર્મળ કેમ અને છે?” આ ગીતિએ આત્માને હિત મિથ્યા માધા

૨૦ છનના આમરી ઉત્તમ છે અને સમતા મમા છનનને તરંગોવ બનાવે છે એ અધા મુનિના પ્રસંગને મુમર મેમપુન નિહાળો

૭૧. ભલ્લોતે, ઉપેક્ષાને, અને ઉપસર્ગ
દરનારાઓને પણ દયાનુભાઈ દોરનારા
મહાત્માઓ છે

આધિ દ્વાવિ જરા મૃત્યુ વ્યત્ત કાલ સ્માકુલા ।

મુખ ફગાદિ રૂપે થયેલ સત્સંગ.

૧) શાસ્ત્રકાર મહારાજ કવિશ્રવ મર્વન મીમાન્સ
લેખક દસરીશ્વરજી મારારાજ ભ વપ્રાણીઓના કિન
મારે શ્રી આદિનાથ ભગવાનના ચરિત્રની ત્યજના કળા
પૂર્વે જણાવી ગયા કે ભારે આત્મા નિમજ્જ દશાને
પામે છે ત્યારે તે આત્માને નિહિ પામી રહેતો નથી
હવે સાચ દૃષ્ટિમાં લે । ઉત્તરને વિગાદીને તે પ
શ્રી મહાવીર સ્વામી ભગવાને ગૌતમસ્વામીને અજ
કથ કે હે ગૌતમ । 'સમ્મં મા પમ્માચય' એક મમ
પણુ પ્રમાણ ન કરીશ પિયારે કે જુલે શ્રી મહાવીર
સ્વામી ભગવાન પણ શ્રી ગૌતમસ્વામીના જેવો શુ
કહે છી કે સમય જેટલો કાળ પણ નગમો ન જવા
દેશ મનુષ્ય ભવ મ થો છે લીનગાનો ધર્મ પ્રાપ્ત
થયો છે તો આત્માનો વિચાર નહી કરી ધ્યેયને સિદ્ધ
કરના કરીમદ્દ કર્મજ તેમા જગા પણ કિન ન કરીશ
નહિ એક પણ કાળ નગમી ન જવા ધર્મ મનુષ્ય
જનનની કાજો પણ નાખેલી છે અને ફરી ફરી મળી
પ્રકરે છે તે મનુષ્ય જન પામીને જેટલું માધી
શકાય તેટલું માધી લે નહિતર વર પલ્લુસા જાવને
લાન વેદા મ્હા ઉદધમા પછી ધજો પ તાલ તેના જેવું
શરો આ મરી ગાત ને જણાવી તે એટલાજ મારે
કે સત્સંગ તે નકામો નથી દેવગુરુ આદબન અને
તારનાર છે ગમે તેવા છવને મહાપુરુષો મેળાપ-
મસ । તે જરર ફળા પી છે ધનામાર્થવાદને જે ધર્મધો
સૂરીનો મગમ સાથમા થયા છે, તે સસ । લાભ દ્વિય
છ એ ધાતણથી થયો નથી પરનુ મુખાદી યુ તો
સગમ છે એવા મુખાદર રો પણ થયેનો મહાપુરુષો
તે જરર ફળને દેનાર ન જુ શ્રી મહાવીર ભગવાનના
જીવને અંગે વિચારી જ તો પણ તેજ વાત માનગ
પરી કે પ્રથમ ભવમા નયસાર નામે ગામના તનાગી
જેવા હતા તે નદ લેવા આટલીમા ગયા છે અને તે

તથા સાધુન દીગ છે દીકા તે વખતે તેમના મનમાં
એટલુંજ છે કે આ સાધુને સાથથી જુના પોતા છે
માથ નેકે નિકળવા હતા સાથ માથે ચાલતા હતા,
તેમા સાથ આમન ગયા અને પાળા આ સાધુએ
રહી ગયા, તેથી ન તો જુની ગયા છે હવે આ
અગ્નીમા આવી ચડ્યા છે, અને સાથના ભરામે જુના
પડ્યા છે તે પ્રથમ જાગીને નયમા સાથને બેસકુર
કહે છે પણ તે માધુ મહાપુરુષના મનમા તે સમધી
કાઈ જાનુ નથી તેઓ તો ઉત્તમ પુરુ છે અને
તેઓ માનમાર્ગના નતા છે તે સમધીને વિનાર
નયસાગને રવા પળ નથી ગા ત્યા જગમ્મા પોતાતી
પામ જે ગદે નાતુ છે તે માધુને ગોચરીમા વહેગાવે
તે વખતે મેટને ન દેની વખતે પણ તેઓ
માનના નેતા ન મુખાદર છે અને ન દેવાથી મહાફળ
થાય છે તત્સમધી રિચાર પણ નથી તેઓ ગોચરી
મરી રજા પડી નયસાર પોતે દમે છે કે મારે શુ
કરવું તેમને સાથમા મેળવી દેવા બેઠાએ એક જુલા
પરવા મનુષ્યને સાથમા મેળવી દેવા આ પુરતો વિચાર
છ જના પણ આલે વ્યવહાર પુરતો સસર્ગ લાભ પી
છ તેનો વિચાર નથી રસ્તામા જતા તે સાધુઓ
ગુરુત્વની વાત વર છે કે આ આટલીને રતો એ દ્રવ્ય
માર્ગ છે, પણ બાર માર્ગ અપવર્ગ તો મોક્ષ છે
તેનારી આજુ સસાર જુડ પડે છે, અને તેના
પ્રાપ્તિનો રૂપ ર તો આ છે આ જતા યુ ત્યા તેને
તેમની શ્રદ્ધા થાય છે, તેમના ક્યન ઉપર વિશ્વાસ
બેસે છે અને સમ્મિતની પ્રાપ્તિ ત્યા થાય છે રસ્તામાં
સમ્મિત પામે ડ

ધર્મ કથો હોય તોજ મુખી

મુનિરાજો ધર્મની વાતો કરે છે, છતાં તો આ
સમર્થ કયા રો થો ? તે વિચારો ધનામાર્થવાદને
જે ની ધર્મીઓ સૂરીનો જે મસર્ગ થયો તે એક રસાર
એકે સામાય પુરુ રો થો મુખાદર રો થયો છે
અને મોટ માર્ગના નેતા તરીકે તે છે તેજુ તેના ઉપર
તેને કાલ માન નથી છતાં તેટલા સસર્ગ માનથી પણ
ધનામાર્થવાદના છનુ સમ્મિતપ્રાપ્તિ રૂપ વ્યાજુ
થાય છે આ ઉપરથી મહાત્માઓનો સસર્ગ એકાંતે

લાનથી છે તે નક્કી થયું શ્રી પાર્શ્વનાથજી ભગવાનો સસગ કમા અપ્પા વિરોધીને થયો ત્યાં પણ સમ્યક્ત્વ ગુણની પ્રાપ્તિ થઈ અવગુણવાળા ગુણોને નાબૂદી કરી નથી પહેલાં ગુણી કે પહેલાં ગુણુ આ બેનો ટટો સપુરના સગે કાની નાખો સામાય પુર નગર કે કે વિવત્ પુર નગર કે સપુરનો સમાગમ થયો હોય તો પણ મહાપુરનો મગ ગુણને લાવે છે આજ વાનને શ્રી હેમચંદ્રાચાર્યશ્રીશ્વર ધ્યાન કરે છે આર્ય ગુણુ નગર કે ન નગરો તે તમને અનુગ્રહ હોર કે પ્રતિકુળ હોય તો પણ મહાત્માઓના ગુણકીર્તન તે કટ્યાળ દરનાર છે દેશના નેતાના સસગમા આવો અથવા એવા કાષ્ટ કુનીયાદારીના આગવાન એવા બીજાના સસગમા આવી જાએ દબાવવા, કાઠુ માવા સુધારી મામ કરવા અને નુકારી મામ કરવા જતા તે બધાના સમગમા કાષ્ટ પણ આવી જાવતો અગવળ મોરો છે એમ જગતમા કહેવાઓ છે વાતવ તેના જેવી હલકી કીમત મામ થાય, પણ સામનમાય આ મહાપુરનો સસગ થઈ જાય તો આત્માનુ કે વાણ કરનારના થાય છે કુળનથી કુર રહેતાનુ કષ્ટ તે એટલાજ માટે કે તેની સાથે વેપાર કરવો કે નવ દેસ કરવી તેથી કાષ્ટ લાગવાનો છે એટલાજ કાણુઅર શાંતિની પણ વ્યવસ્થાઓ કુનીયામા કરનામા આવી છે કે કમીઓ ગાંતિમા હોય તો આખી શાંતિને બગાડે છે જગતમા જે શાંતિઓનુ બધાણુ છે તે શા માટે, કહો કે આવાઓથી ગયા માટે એમને એવા કુળમેનો સમગ કોઈપણ પ્રકારે થવો ન જોઈએ તુ કઈ ગાંતિનો જ એમ પૂછવાથી સામે મનુષ્ય અનુમાન બાવે છે તમારે તેનુ બધાણુ ન હોય તો તમારા બધારણુને અગે આ શાંતિ બીજાના કુ આ જોવાવાળા છે કે નહિ અ તપામાય જ બીજાના કુ મો જોવાથી તે શાંતિની બની કાની જાય છે, તેથી ગાંતિમા જો મહેલા ધૂસ તે ન આવે અને જાતિ વિનાતક જાનવર ચરી જાય તો ચરે તેમજુ નાય કોમરમા સહેલુ ધાન પેરી જાય તો આગો કોમર મળી નાય અને કોમરમા જનાર પેસે તો પાનવે પણ સહેલુ ધાન કોમરમા પેમે તે ન પાવે તેવીજ

રીને ગાંતિમા આગ કોમ તે આવે પણ સહેલાં કુળને જોવા હોય તે ન પાવે તેથી તો આખી શાંતિ મગડે છે, ગાંતિમા બધાણુ માથે છીંછી ફરવાનાર થાય છે આગે શાંતિનો વેનો જગાડનાર કુળનો છે કુનીયામા દનાણુ તરીકે ગાંતિની છાપ પડી હોય, અને દયા ઉપર છીંછી મેલાય તો? હોંકે મૂળ ધર્મનુ મૂળ દયા છે તેના ઉપર છીંછી મૂકાય તો દયા ધર્મ ગડે, નહિ ધર્મ ન ગડેતાથી કાષ્ટ પણ રહે નહિ ધર્મને બગે સધળી વસ્તુઆ રહેતી છે “કુનીયામા ગેટના મુખી છે તે બવાઓએ આ ભવમા નહિ તો પર ભવમા જરૂર ધમ મરેના છે” એ સય અનુમાન કરી શાય છે તે સિવાય કાંઈ શીકિ મળતી હામ દામ ને હામ મળવા તે મનુ મુરત છે આ વાત મર કો માની શકે તેવી છે

વાસ્તવિક ગુપ્તની પ્રાપ્તિ પછી ગુણ

એલીઆની પ્રાપ્તિ

હવે મૂળ ગાંતિમા આવો કે બીજામા આત્મામા બોધિયાને સમકિત વવાસનુ કારણ પણ સમજાવનાર છે અપુરુષનો મમાગમ છે કુળનાનો ત્યાગ છે નમાર પુરપણુ અને તમારા સુદરપણાની પ્રસાસા તે બીજાને બોધિગીતનુ કારણ છે તમેગુણી હશે તો બીજાએ તે નેમને તેનામા તે ગુણ લાવવા શીખશે તમેગુણી નહી હો, તમારી સુન ગુણથી રહિત હશે તો બીજામા તે ગુણ લાવી સારી નહિ તો શાંતિના બધારણુ પણ કુટ પડતાના મમગને વારવા માટે છે અનુભવા પણ થએલો ‘સસગ દોર ઉત્પલ કરનાર’ છે જેમ કુટ પુરનો સમગ કોઈપણ પ્રસંગે-થએનો હોય તો તે સાગતીને કુટ મનાવનાર છે તેને મતિ નહિકા પણ કહેા છે કે ‘સાગત તેવી અસર’ કુટમા સસગથી કુટપણુ આવે છે, અને સમજાવના અથવા ગુણી-મહાપુરના સસગથી સમજાવણુ કે ગુણીપણ તે મહાપુરપણુ પ્રાપ્ત થાય છે આત્માને સમજ સહુ જનાવનાર જો કોઈ હોય તો મહા પુરનો સસગ જ આ ઉપરથી એક વાન એ નક્કી થઈ કે ગુણવાન થવા પછી ગુણની શ્રેણી લેતી મુરત

નથી લાગે એવા પત્રી લેવાર કડી મારી આ। તે સુએ નથી પણ પ્રથમ લાગે આવી સુએ છે ગુણવાન થવા પત્રી સપાઈ ગુણવાન થા। મોડે જણ મોડા મેળવતુ તે સુએ નથી પણ તેને અંગેના ગુણ આપવા તે સુએ છે

અનાયાસે દીધેલ દાન રૂળ

દાન રૂળ ચીજ છે, તે ના જાણ સિવાય, અને દાનનું શુ કન છે તે મમજ્યા મિરાય અનાયાસ મહાપુરને ના દેવાયુ તેમા નાનો નિગાર કેમ થા। મેથો / હવે આ હમીકલ વિચારો તો માનુષ પત્રી કે અજાણના પણ તેમા મમર્ગ મળી મેથો તો મમર્ગ મેળવનારા હામ કાળી જાય છે આમા નથી ભણતર, નથી ગણતર નથી સમજાવ હા પદ્ય મગશે આ। મ કડી આ પુ તો મત્તમગતી કેટલી મેળવે છે? અને કેવી જરૂરીયાત છે? એ હમીકલ આત્માને આ જીવને સંકેતે આનાથી મમજા। જગે બીજા બીજા દ્રષ્ટિતા ખખાઓ નીનો આપનાની આ નજરે જરૂર રહેશે નહિ કારણ કે પ્રવક્ષા પ્રમાણુવપ દીરા જેવી વાન ના રે કેખનામા આવે પત્રી તે માટે લખણા રો। કરવાની જરૂર રહેતી નથી અજાનીન પણ અને મુખને પણ આ વાન મગે ઠારી જાય તેવી છે તો સમજી તે જાનીએને મીતાએને તો આ નાત મદ સમજા। જાય તેમા મેડવાનુ જ શુ? પછરો મોળા હાથ લગા ના હાથમા હીરા આવી મેથો તો પણ દરિદ્ર્ય મધુ સમજાયુ તેમ અભા આતમક વાણ મ મહાપુરના સસર્ગ વગર મરી નાતુ રી મ કમાના મમર્ગમા આવે તો પણ કવાણુ છે તેમા ઉપર જીવ કાચમા બા. બા. દાતાઓ આવેના છે તેમા નાન વિશેષ દા. કરે છે, સુખાદકમાર જેણે સાટા પાણી સલામી છે, બગવાન શ્રી મહાવીર સ્વામીની મેળા માનવી છે, અને તેનાથી વેરાન્ય થોડા છે ધર આવીને માનની પામ દીક્ષાની રત્ન મગે છે, દુઃખાળ કે નાતુ ધાને ગિમા નામી લીમ ઉત્કર્ષ થયેલી છે સુખા કુમારે થારા તો સીરો છે આરો મોનામી પમાતાન અનૂજ સપ કાનો મોળી, પુ મગાની તેમા હન પણ બગવાનની

દેશના સાન્યોને ખરી નાતુ પડતા નૈવાર થાય છે તે માર મોળી રાત્રે લાલ માગા પાત્રી પાત્રી મરતો નથી, અને માનામે ગા. સમજન્યો, સ્ત્રીઓએ પણ ના વહાલ મનાતુ પણ બગવાની વાણીથી સસામી અમાગના જેમા હવમા વગી ગઈ છે એવો મુમા કમાર દીક્ષા લા. આતમક વાણી કડી જાય છે આ રીતે ઉપર મુજગ અનાયાસે સત્તમાગમના ફળનુ પ્રથમ દ્રષ્ટાત તમને હવમા બના પુ તેનુ ખીણ પણ દ્રષ્ટાન થી સાનીન' છડુ પણ છે તે પણ મમજવા જેવું છે

નાલિસદના પૂર્વ જીવનુ હવ વૃતાત

નાલિસદજનો પૂર્વભાવ એક ભરવાણુના છાકરો તરીકે હતો તે ભરમા તે વગડામા મારા ભેસા ચારવા જતો હતો, અને તેની કામી જે કાર્ડ રાધી આવે તે ખાનિ સતોન માનતો હતો એક વખતે અખાત્રીજનો દહાડો હતો અને તે વખતે વગડામા બગા થયેલા બીજા ભરવા ના છાસરોએ માકો માક પૂછ પરછ કરી કે આને તે શુ ખાધુ? સુએ જે ખાધુ હતું તે જુડુ જુડુ કીડુ કોઈ કંઈ કે મે તો મળમાથ ખાધુ કોઈ કંઈ મે ખીર ખાધી કો. હવે મે ખીચડો આરો ત્યારે કેમીના છાકરોએ ખીડુ કે મને ન મારી માએ જે કાર્ડ સરી આવ્યું તે મે ખાધુ ત્યારે મધા મળી તેને કહેવા લાગ્યા કે આજ તો અખાત્રીજનો દહાડો છે, મારે મારે જમણુ જમતુ જેવે તેમ તેને ખીડુ તે નાર પત્રી તે કેમીનો છાકરો થેર આવીને તેની કેમીમા આગળ કે. લા થો કે 'મા મા મને ખીજ કરીને ખવાર અને હા લાને ખેડો કેમી વિચારે છે કે આ મારો ગા રે કોઈ દીવમ ખાસમા હા કડતો નરી અને આજ ઘટે હાડે મારા છાકરોને ખીજ ખાવાનુ મન થકુ છે પણ અરે! કુ કેરી ખનસીગરાન કે આ। માગા છાકરોના મનોરથ પુરા મગા મા ખીજ ગણવાની જગત્ત મારી પામે પણ નથી ડસોને જા. લાગી આ કુ અને તે પોકે પોકે રા. લાગી, અને તે માનગાન પારોશીયાડઓ મેળી અર્ધ મધ પાકોશીયાએ ડસીમાને પૂરુ ડસીમા કેમ

એકે જા' તેને જે બાળકની હતી તે મ્હી દીધી મારી શીએને દયા આવી જુગી જુગી નાજ પા લીએએ પોતાના ડેરથી પોખા કુધ આગે ને ઘી એમ રાગ મીને માવી દીધી રોમી પશુ દરબ ભાજન ખીગ દીધીને પોતાના છાત્રાને યાગી ની આપીને જમવા બેમા થો છે યાગીમા ખીગ દીગી રોમી પાગ મીને ત્યા વાતો ગવા મેગી ડે તેગમા આ દામીના છાત્રાના મનમા એમ થાય છે કે મત્તાએ ને કોઈ અનિયમ આવે તે આમાથી અધી તેમને કને પડી મામીની માગ કુ ખાઈ બગરા ના મામા એકે તો અનીયોને માપવાનું મન થતું તે પશુ દરબ તેની આગે જાગે તેના ભાગ્યથીજ આ જાગે ન આવ્યા હોય તેમ મામખમજુવાળા મુનિ ખીગ વારસાને તેને ત્યા આમિતા આવી થયા છે આવું સુતાન ભવા ના ભરમા વિચાર થવાની મારે મગતું તે પશુ દરબ છે એમનું પુણ્યની નિતાનીરૂપ છે કારણ કે સુપાન દનનું રૂપ શાસ્ત્રમા બહુ મનાયેનું છે કથું છે—

‘પાજે સ્વાત્ત્વ ઢિગુણ રિત્ત ધ્યવસાયે ચતુર્ગુણક ।
કેરે જનગુણ પ્રાત્ત પાત્રેજતગુણ મરત્ત ॥૧૧

આ ત્યા પૈમા રાખા હોય તો જમણા થાય છે વેપા મા મારો નાવ આ થો રોવ તો ચાર મગો પશુ લાભ મળે છે વાવેતુ ધાન્ય મા મણુ થાય છે ને પાત્રમા આપેતુ દાન અનતમણુ રી દેનાર થાય છે તેમા પશુ જવનપાત્ર મમકૃતીને કલા છે મધ્યમ માત્ર મનધારી આવકોને કલા છે, ઉત્તમપાત્ર કુલ માત્રને કલા છે અને ઉત્તમોત્તમ પાત્ર કેવળ ભાવાનો કલા છે તેમના જેવું ઉત્તમોત્તમ પાત્ર કુનીઆમા થતું નથી અને થવાનું પશુ નથી

મુપાત્રતાની અનુભૂતિ

આ રોમીના નાકરાએ તો ઉપદેશ આપી પોતાની યાગીમાની ખાગ મખડ ધાગબે આવું મુનિરાજન વકોરાવી ની પડી યાગીમા જે માગ રોમી ની તેને તે ચાગે છે મરામા તેની મા પાગેલીને ત્યાથી આવી મુખને જુએ છ તો હામરો યાગી ચાગે છે મા વિચાર કરે અરે આ મારો પુત્ર રોજ આમને બૂધે રહે છે,

એમ ધારી ફરવાગીમા ખીગ ખીગી તે તેને આકક મુગી ખાવી વગે વળતે ભારતુ ભોજન મત્તુ તેની જાગે એ નાને ખાગ નીવી ખાધા તો ખગી પશુ મત્તવા ટાલમે આગે થયા, અણુ થયુ, પેટમા દુખવા મા થુ, આયુ થ પશુ વૃધાની તથાગીમા આવું હતું, મરવા મરના એજ ભારતુ તે જામરા નાવે છે કે મારી આખી અણીમા ને કાઠ પુ થ મુ હાન તો તે એ / કે આ મુનિરાજને મારે હાને મે ખીરનું દાન દીધુ આવા મુપાત્રે મો ભવાનર મગતે ॥ આમ હીરેવ હતી અનુભૂતિ નાક ના થતુ ભોગ કળ ઉપાજન થુ

ગાલિભડના જનન પ્રનગ

ત્યાથી મગીને તે હાકરો રાગજુદી નગરીમા ગોમન મેને ત્યા ભાગામની ને ભાગીની કુમીએ ગાલિભડ નામ થયા દુર નવે અનુભૂતિ ના પૂતક મુપાત્ર ન દીતુ તેનું જ અર્થો ભોવે છે અળક ધન તેન થેર હતું, રાગ દેનાર જાગમ પેગીઆ ઉગલી, તેને બીમ ભાગી હતી તે જીએ સવારના આનાદિ કરીને રોગ નનનીન અજામીને ધારણુ નારી હતી આમા નુગ મેમો ભોવે છે મેપાન દેશના વેપારીઓ રાગજુદી નગરીની પ્રખ્યાતિ માળમાને રત્નકળને લઈ ત્યા વેચવા આયા હતા તેઓ પ્રથમજ શ્રેષ્ઠિકાળ તે જાનવાવે છે શ્રેષ્ઠ રાગજુદી તેની કિમત પુજા સવા લાખ રૂપીઆની કિમત એક રત્નકળવી તેઓ કરે છે કે આવી મોરા મુલની રત્નકળ ન લેવા શ્રષ્ઠિકાળ ના પાડ છે તેથી આવન વેપારીઓ દત્તાથ થાન છે એવેરે આપણુ તો રાગજુદી નારીની પ્રખ્યાતિ માળમાને અર્થો માવ વેચવા આયા હએ આ નગ મા બ, ધના થો રહે છે તેથી આપણે માન અપરો પરતુ અર્થો તો રાગ પોતેજ આપણો માન લેવા આનાકાની કરે છે આગે રી તો ખીએ આ નગરમા આપણે માન અગદિ તેવો કે સુ હમે કે એમ નિગથ થઈ રાગમકેન માથી નિગથા જેવો ગોમન મેમના થગ પાગુતુ રહેથી જાય છે તેવો ભત મેગીએ કોઈ નવીન વેપારી જાગીને તથા નવો માન લાવેવા માગીને તેઓને

પોતાને ત્યાં બોનાવેલા છ તેઓએ પ્રથમ તો મોડું મચકો યુ પછુ વેપારી હોવાથી ત્યાં ગયા માલ મન લાવ્યો ડોમીએ પ્રિય પૂતી સવા વાપની કિમ્ત એક રત્નક મનની તેઓએ કીધી ડોમીએ કહ્યું તે તો હીક પછુ મારે છોક ને બનીસ વાઓ છે માટે મરીમ જોડેએ તમારી પામ કેટલી છે? તે આનળા વેપારીઓ વિમાનજીમા પડી ગયા! અને કહ્યું માણ! મોગ નગ આમણી સામ છે ડોમીએ બની વધુઓને અડધી અડધી રત્નક બદ આપનાને વિચાર કરી જોગે ખરી? લીધી, અને તેના રૂપીઆ વીસ લાખ આપી ધા

ઐહીકને કરીયાણું કહેનાર શાલિભદ્ર

વેપારીઓ તો યુગ યુગ થઈ ગયા, અને વિચારવા લાગ્યા કે રાજગૃહી નગરીની જે પ્રખ્યાતિ આપણે સાબળી બની તે બેરોગર છે આ વાત શ્રેષ્ઠ ગાળની રાણો એનણેને ખગર પડી, ત્યારે તે રાણી એક વખત રીસાધને બેવી છે કે મારે માટે એક રત્નક બદ પછુ તમે ન લીધી? ગાળ શ્રેષ્ઠે આ વાત જાણીને બદા મોગણીને કહેડાનુ છે કે તમેએ લીરેન એક રત્નક મન રાણીને લેખએ છીએ તો તે કંઈ આપો અને તેના જે દામ થશે તે તમેને આપી દેવામા આનશે તે અનુમારે નાજી મોકલેલ માણસ મહેવા આન્યો છે પરંતુ અહીં શુ બનીત બની છે કે વળતે દિન્ય મવારના શાલિભદ્રની બનોમ સ્ત્રીઓને તે ૧૬ રત્નક મનના એકના બે ભાગ કરીને બનીઓને એક એક રત્નક બનોમ કુકડો આપવામા આન્યો છ? શાલિભદ્રની સ્ત્રીઓએ સનાતના નાહી અગ તુછીને આવી ખરગવડી રત્નક મન કાળ પડેરે એમ મોડું મરડીને તેને આગમા નાખી ગીવી છે આ નાનની શ્રદ્ધાકાળને ખમર કહેવરાવી ત્યારે શ્રેષ્ઠગાળ મન આન્ય પામો કે આહો શુ મા! નગરમા આવા પછુ ધના થો વસ છે? ખરેખર માર તેને બેવા જોડેને તે અનુમાર ગોન મોકલે ત્યા

કડેલ કહેનારુ કે શ્રેષ્ઠગાળ તમાર ત્યાં તમારો પુત્રને મગના આનગના છે બના શેઠાણીએ સમગ્ર માગણી તૈયાર કરી શ્રેષ્ઠગાળ આન્યા શાલિભદ્ર તો સાનમે માગે ગેમ છે સુખ બાગવે છે કાર્ત દિવસ દાન તડકો માર્ગ પછુ કુખ પીઠ નથી ત્યાં બદ બદ માતા શાલિભદ્રને બચાવે છે કે—પુત્ર! શ્રેષ્ઠ આમા છે પુત્ર મહે છે કે—માતાજી તેમા મને શુ પુછો છો? વખારમા નામે? તે વખતે બના માતા મહે છે કે પુત્ર! શ્રેષ્ઠ એ કાર્ત કરીયાણું નથી બે તો આપણા ગામનો ધણી, આપણો નાથ, આપણે આમણે આ ના છે તે સાબળી શાલિ બજુ દીન મોહી ઉઠે છે શુ માતાજી? હજુ માટે માથે પગ નાથ છે? ખરેખર મારી જોડરી યુ માધ કાળી? પછી શ્રેષ્ઠગાળ પાસે તેને તેની માતા લાવે છે શ્રેષ્ઠ ગાળ મોગામા બેસાડી આશીર્વાદ આપે છે બ. સુકમાલ કાપાલાળા હતા તેથી મોગામા જરાવાર બેમ ત્યાં તો પગનેા છૂગી ગયો માતાએ કીડ મગન! તેને જરા હો તેણે કાર્ત દિવસ દા તાપ વેડો તથી ત્યારના શાલિભદ્ર પોતાને સાનમે મજને ગય છે શ્રેષ્ઠગાળ પછુ પોતાને ધન્ય માનનેા કે અહોકા! આવા ધનાથોના વામથી અને પુન્ય શાળી મોના રહેગણથીજ મારી તથા આ નગરીની મોભા છે, તેથી હવે પામો અહીં શાલિભદ્રને પેની મોક લામી છે કે અરે હજુ મારે માથે પછુ ધણી છે માટે હવે તો બેવુ પુન્ય કર કે મારે માથે કોષ ધણી ન રડે ગેમ હવેમા તુરન વેરાગ્ય આવે છે સવળી સાલગી, બનીસ સ્ત્રીઓ, સુદર વેખવેા, અ ગક ધન બવુ બન્યુ છે ખામી નથી આ બવાને કોફર મારે છે, સમગ્ર છાગી મહારીર સ્વામી ભગવાન પાસે વંશાગિરિ પર દીક્ષા ન્ય પીકાર કરે છે એક મામ ખમણુની સંપત્તિની જરી અને આપણ પૂર્ણ થરે દરનેકમા ગય છે આ શાલિભદ્રના જ્ઞાતીથી એ માનુષ પડશે કે તેણે મહાપુરુષના ગુણાનુ કીર્તન કયું

તે તેને કેટલું બધું કબજાથી નિવડ્યું અભણના પણ મહાપુરુષની સ્લાધાએ ફગ દેવતાનીજ છે કેટલું સવેગેશમાં તે આત્માને કિતકારીજ છે તેના ૮૫ શાલિમ નું કદાચ ખરેખ સાચી પૂરે છે

ધનાજીનો પ્રસંગ.

ત્રીજી દેશત ધનાજી છે ધનાજી એ શાલિ બજાના બનેલી થતા હતા શાલિદે રોજ એક એક સ્ત્રી તમ્બા હતા એક વખતે ધનાજીને તેની સ્ત્રી નવ રિ છે, સરીઠ મોગધી બેઠું છે તે વખતે શાલિ બની બેનની આખમાથી આંખ પડે છે ધનાજી પોતાની બીને તેનું કા બુ પૂછે છે મરામાં જણાડુ કે મારે બાઈ શાનિમ રોજ એકે જીની તમા કરે છે તે વખતે ધનાજી કહે છે કે-તે નો કાર છે શાલિમ ને જીઓ છે ત્રી તો એકે શા માટે, હાડુ તો એકી સાથે નધુ હાડી દેડું || તે સામની શાલિમની બેન પોતાના બાઈ ધનાજીને કહે છે કે સ્વામીનાથ ! કહેડું સહેડું છે પણ કરડું બન્નું કરજુ છે તે કહેવાની સાથેજ પોતાની બીને જણાડુ કે મે તારે આ આંકે જીને તજ દગે છુ એમ કરીને વિમેપનથી ભરેલા સરીઠ ધનાજી શાલિમ પામે જઈ તેને બો રિ છે આન હાડું || આપજે માથે દીમા છુએ તે વખતે શાલિમની મડેન પોતાના બાઈને થકુ સમજાવે છે કે સ્વામીનાથ ! મે તો હમ્બા હસના મળું હવુ, તમે તો માયુ ની જાનનાયુ તેમ તેજે પણ કીધું કે હાડુ તે હાડુ, તેમ તેઓએ પણ વૈભાશગિ ૫૦ જઈ સ્ત્રી મહારીર આમી ભગવાન પામે દીક્ષા અગીયાર કરી છે તેઓ પણ પૂર્વ ભવે ભરવા બના કાકરા હતા શાલિમના જેવુંજ તેમનું જ્ઞાન છે તેમને પણ સ્ત્રી મહાપુરુષ કીર્તિનેજ આપી કહે લા-વા હતા તેના ઉપર તેમનું દેશત પણ આડાડ છે તેઓ પણ દીક્ષા લઈ મામ અમળ કરી અભણ કરી દેવનોકે ગયા હ મહાપુરુષ કીર્તન એકાંતે લામદારી છે

દીવાળી દાણે નોપડામાં પૂજન રની વખતે અઘાળી પણ લખાય છે કે 'ધના શાની નકજની કાલિ હોએ' આ કાલિ તેઓને જે પ્રમ થઈ હતી તેની જ મહાપુરુષના યુગેની તેજે પ્રદક્ષા કરી જતી તેજ છે તેનીજ રીતે ધનાજી મેદન મોખામ્ય પ્રાપ્ત થયું હતું તેથી મોખામાં પણ લખાય છે કે કથમા શેડુ સોભામ્ય હોએ ! આ નધાને માડુઓ મના છે તેથીજ તેમને કાયે થયો છે આ નધામાં એકે અમકિતવાળા ન હતા ધનાજી સુખા માટે શાનીમજી પડેના સમકિતવાળા હતા અમકિતના મરેનાળીવાળા આમા એકે પળ નહિ જે ન રીધુ તે સાર આ શાથી મળ્યું ? અપુરુષ મયમવારી માંગ માંગ ધારીએને સુખામદાન થશે તો મયમમા મ થશે તો આવને ભવે અને મયમ મારશે એવી વારણ ન હતી અમાન પણ મહાત્માનો મયોગ તે પળ આત્મને આપી રીતે પાઠ ઉતારનાર થાય છે તેઓમાથી એકે મદદાનવાળા નથી પણ માન મહાપુરુષના મમો તેજે આપું જ મેગવી આપ્યું હતને-મગે બેડાપર રી મ્થિત થક મહાપુરુષનો સસર્ગ પૂજાને જવાવે આ સમાય જગતની મ્થિતિ છે વચકાગના યુમવાનો હોય તેવા જે મહાપુરુષનો સસર્ગ બચારે તેમા તો નવાડ રી ! મહાપુરુષ પણ ધારી જવાવ, તેમા ધારણાની જગરી ચિત્તી છે તેમા ધારણા જવાવે છે મિથ્યા દિષ્ટિ હોય જુન્ય હોય, અભય હોય તેવાઓ પણ સાડુ વરમા હોય તો તેવાને સાડુ તરીકે માને તો પણ બેડો પાઠ કરે છે ત્રિ-દત્તા માનમ પા યના તેવી શુદ્ધિ નાખવી તેનો કઈ અર્થ થી તેમ લંઘિયા ને અતે તગવાનું હોવું ન જોએ મિથ્યા દિષ્ટિ-ન્ય ને અમમ્ય જેમા સમકિત નથી તેમા મ મર્મ મયમની ધા યા કરી તો બે ! પાર માટે થાય ય આતી ધારણા આતી જાય તો મેગે પાર મર છે વનુ ધા યા પાર યા સ્ત્રી છે તેમા સપુરુષનો પ્રનાવ કર્મ નહિ ! અપુરુષનો પ્રભાવ કયો !

સતપુરુષનો પ્રભાવ

ધાણા નથી ત્યાં પણ તેમનો પ્રભાવ છે, અને ધાણા હોય ત્યાં પણ તેનો પ્રભાવ છે ધાણા નથી ત્યાં પણ સત પુરુષનો સગ પોતાનું કાર્ય કરે છે સુમા કુમાર, શાંતિબદ્ધ કે કથનનાથના પહેના ભવમા ધાણા ન હતી સમિતિ, સયમ કે મેળા જે પણ તેઓ કાર્ય મમજના ન કરતા માટે સતપુરુષની ધાણા । પ્રે તે પણ સતપુરુષનો સગ-માન-મમાગમ બોલસ શવને પાર ઉતારી દે છે

વિરૂદ્ધ તરીકેનો પાત્ર સમર્થ લાભદાયી

અતુલ નહિ પણ વિરૂદ્ધ તરીકેનો મમજ તે પણ લાભદાયી નિરૂદ્ધ છે પાશ્વનાથજી પાત્ર કમર આપ્યો તે જગતને ધણા ઉપચાર કર્યો તેપણ છપ્પે મમજિત પાત્રો, પછિએ તે જોવા થયો હતો વિરૂદ્ધ તરીકેનો મમજ છતાં પણ લા । મેળવી ગયા આથી મુનિઓને ચ જાણીનાં ઉપમા દેવાય છે તે બરોડા છે રી રીતે તે ધર્મને જ નેમ ચક્રના જાણી પામે અમરથો જન્ય તે પણ મુગધ મગ છે અને કાપે તે પણ મુગધ મગ છે 'અ' । પાણે મગે તેને સુરાસ પ્રે' આવી ચ નેના પ્રભાવ છે તેને કહાડો મારો તેના ઉપર તે જોતો નથી પણ ઉઠો કહા । માગના ન મુગધ આપે છે તેની રીતે મહા પુરોહિતોના મહામતિઓનો પણ જોશ રસભાવ શીતન હોય છે કે તેની પામે અમરથા બેસો તે પણ શાંતિ મગ છે, અને કોઈ કુશન તેમને કંઈ આપે, ઉત્તર કરે વાડ બોને, નિ । કરે, તેને પણ સાદુ પ્રવેશ પોતાના સ્વભાવની મુરખા આપે છે તે । પણ બહુ ધન્ય છે, જાણપણ તે । છુટ વાપરેલું જગત નથી માધુને માપવા આપે તે પણ પોતાનો જ્વનાર તેવોજ રાખવાના

અધ્ય સુનિની ભાવના

અધ્ય સુનિની ભાવના ચામડી ઉતારવા આપે । રાજના માણુમાની પ્રત્યે જગપણ ક્રોધ ન કરા અને મીઠા વચનથી ઉહુ જોમ મુગ ન મારી કાઠા માણુ

તોતારી રમેને મારી ચામડી ઉતારવા તમા । શરીરને બાવા—પી । ન શાષ તે માગ તમે કરો તેમ મેનુ । તમે સુમેરી રામનો દંડમ બાજવો તમે તો મીની અંતરે' તેમ તમે શુ કરો' વાઝ મારા કમનોજ છે બામ બામને તે રખેને બેવો સમજવી રીરા કે જે બેન' આ ચામડી ઉતારા આવેન રામના માણુમે તારા કુરમન થી, ગળ પણ તારા કુરમન નથી, તે પુરબવે કાઝ બહુ કમ બામને મો તેથી તેઓ કારા તને આ કમ ઉપ આપુ છે તા આવેન મુકમાની પચોળામન રી રે' થે બાવેના પરામાને મને કે કમન માયરો ન પડે તેરા ફનીઆદારીને પણ નિયમ છે તો આ કર્મ જાત તો કુખ દંડા માગ તારે લ્યા મેગા । તરીકે બાવેનો છે તે । મમનાથી બેગરી લે' જેવી નવા કરા' પધાર નહિ । અને જારે કર્મ મુગ નવા સંકેતે બામને કયાણુ થઈ જાય કુરમન બામ દેશગ બામડી ઉતારવા આવેન માણુસાને પોતે નથી ગણતા પણ બાધથી પણ વિગેરે મગન મગ છે બાધ જેમ પોતાની માગ રહી મ કરે છે તેમ આ માણુસો તને જમ અપારાગા મ માર છે, માટે તે તરા સખાર્ક છે' તમ તુ મમજ' વિચાર કર' કેટલા જ મુગની સમજા બરી' ચાર મ થા બરી કાયા લેમ । રી રીથી ચેતનને મમજી રીરા કે અત્યાધિકાર જે મયાને તે મારી મારી મરીને મગી છે ને મારા તારી નથી મારા શીંગને જે કાર્ક કુખ થાન છે તે તને નથી તારા ધર્મ પુદ્ધ રેન થ શરી છે જેમ બેનને મમજની કીડુ રી રી રી કે જે ને ।' મયગપા' આ અવમરે છોી ફેરે' ખરેખર પ્રમગ મ થા યાથી વખત નારપણુ મના ઉપમા ની લાવેર મરી નવા મર્મ છોરે બારે છે પણ આ વખતે તો બેનુ શરીરપા' જાત જાતે કે જેથી રી રખ । કર્મ પધારાને નેમ જા તો ન આપે મો બેનુ ફેરે મેરે પાઝ થા જન્ય ત નુમાર નાનને દવામા રાખી રીરા, તો ફેરગજાન પ્રાપ્ત કષ્ટ જેમ જેમ જાન્ય મા । પ્રમે જનતા ચામડી ઉતારી, તેમ તેમ સમગ પ્રમા વિગેરે વખા

મહાત્માનો સસર્ગ દેશે !

જાનતા માણસોએ આ ખમર રાગને આપી પાછાથી રાગને ખમર પડે છે કે અડે આ માધુ તો મારી રાગીનો સંગો બાધી મરને માત્રો થાય છે તેને દેખવાથી ગાળીને પોતાના ભાનને વિહ આભરી આવવાથી રૂન આ યુ તે દેખી પુછા તપાસ્યા મિરાન રાગને પોતાના માણસોને આવા કમ આપેના હનો, પાછાથી આ નથી રાગની ખમર પ તા ગળ રા ની બક વિનાય કરે છે અને માધની સમતાના નજ વખાણ કરે છે બહોડાં કેરી મમતા ! ! અન- મર્મતા ! પાઠ વિનાની સમતા ! આ પ્રમાણે રાગ ગાળીને ખમર પડે થયા અને નીચી વીરી તેઓ રાજ કેવળ જાન પામી મોલ મયા મરેલા તાત્પર્ય એવું કે સત પુરોનો મમાગમ મહાત્મા રીતે પ્રજા થા આ મારી રીતે પણ જીવે થયા હોય તો પણ તે અસ્વસ્થ લાનસારી નીચા છે તેથી માધુ મહાત્માઓ આવી રીતે ચદન પ્રમાણે લાયક છે અને જમ સ્થિતિવારને, કાપના ને પણ સુમધ આપે છે તેમ મહાપુરુષો બતાવે, ઉદોગોને તથા ઉપજાગ મનારને પણ કલાણને ગર્વે ગરે છે તેથી તેમને મહાપુરુષ કહેવાય છે અને મ ખી મહાપુરુષની યોતિ છે આથી શુભને પ્રાપ્તિ જાનો નીમન લાવવા હોય તો તે મહાત્મા છે-મહાત્માનો સમય કરા' પછી એવાન મોલમ ઇ કે તેમ પ્રવાણ થયા વગર રહે નહિ.

તિરોબાન ગર્જિત

અ ને સમિતાર, તેના ગાનસંગો જે મહાત્મા પુમાની નથી નકે તે પુમાની દેવતાને આગની નથી જે આનહની આ અ ને સમિતારને મરે તે આનહની આ અ ને કાનગ કે છે ના ને આવતી નથી તેમ મહાત્મા પુરુષાનુ સ નાન્ય નાની આરાધે તેના આ મામા જે પ્રવાણની કોટિ આવે તે પ્રવાણની કોટિ મહાત્મા પામે અમ થા મેન કે વિરોધી શન મેમે તેને ત્યા આતી રહે નહિ ઉપેક્ષા નગી-વિરોધી તરીકેના પણ

સબધ-મુખની જ બને પણ મુખની જે પાકાકા લોકમત-આનહ-મુખ તે તેને મળી રહે નહિ, મુખની લહેત લાવવાની તાકાત તેનામાં નથી તે તો જે કોઈ મહાત્માને તેના ગ્વરણે નહિ-લોગમે તેમ લાવી રહે બીજ નહિ

ધી પ્રવુ હોય તો દહીં દુધ મમ બાગે, પણ ધાત્મ કામ ન લાગે, ધાસ એ ધી ક વામા કારણ નથી, મરણ કે તેનુ જ ધી મનુ નથી જેનાથી જે વસ્તુ થાય તેનુ તે માણ માનીથી નો થાય છે તો પાનુ મરણ માગે તાત્પર્યથી વખ થાય તો વખ મ મણુ તેમજ કુવ દહીંની ધી થાય માગે ધીનુ નરણુ દુધ ને તો આ મર્મ ના પિતૃમનાની શક્તિ લોની બે ન નમિત ત્યાર નો તેને જાન શાસ્ત્ર ને માણ કેના નથી અને તિરાખાવે પણ મનિ હની કાય તો તેને મોપવા પણ જાન શાસ્ત્ર કહેતુ નથી

તનમા તેન પહેલે થવાની શક્તિ રહે છે તો એક અપેક્ષાએ તલ તેને ન છે અર્થાત્ તેનુ માથ તમ તાથી નેન થાય છે, માગે જાન શાસ્ત્ર સ્વાસ્થ્ય ધર્મને માનવા છે ત્યાર અન્ય દર્શન-ગાત્ર મે ન ધર્મને માનેના છે કેવલ તરફે દખાય તેન આ ય શાખ વસ્તુ કદ જ વપારે તિરોબાવે વસ્તુમા મહેવી શક્તિતન પણ કનેતાર લેનુ શાસ્ત્ર છે આ વસ્તુના કોડો વિચાર મ્હો મિત્રાય સમજી, ગ્રહાય તેવી નથી આમાન્ય જાનને માગે તો ગાંડીઓના વચન ઉપર વિચાર રાખવા તેમ જમ છે ને ન તુમા તે સ્વરૂપે થવાની શક્તિ ન હોતી તો થયુ કયાથી ? અને ને થયુ તો તે શક્તિ તેની માનવીજ પદો ત્યારે એ નમી થયુ કે કુધ દહીં બે ધીનુ મરણ છે પણ ધામ એ કાન ધીનુ કારણ નથી, ધીની ક-જામે થા કેટલા જા યાર હવે આગળ વધીએ જા । ઉત્તરી મે તા જાન ગાત્ર કદ છે કે ધામ પ્રજા ધીનુ મરણ છે, પણ પગતરે મરણ ન છે, તદ્દનુ માણુ નથી, પગપરાએ માનો તો માની શકાય છે કેમ કે ધીની ક-જાવોગ ધાસ લાવતો નથી તેથી ધાસ તે ધીનુ મીડુ મરણ નહિ બને પણ વામને નાવ કે એમ આરાગે છે તેનુ સ્વાત્મ દુધ કપે થાય છે તે કુધ હીન ની મને છે માટે પદાતરે તેને કાણ માનો તો

માની શકાય છે તેમ મહાત્મા પુરસ્કૃત વિરોધી તરીકે યોગ્યો સસર્ગ તે પણ કન્યાયુ દેનારો છે વિરોધી તરીકે સસર્ગ દશય નાંહ

કન્યાયુની ઈન્દ્રિયાણાએ વિરોધી તરીકે સસર્ગ કન્યા નહિ પાસ ધીનુ કારણ છે, જતા પણ કાર પરવાનો ધીની ઈન્દ્રિયાએ પાસ લેવા જનો નથી ધીની ઈન્દ્રિયાએ તો હાં કે કુધન લેવા જાય છે અહીં પણ મહાત્માનો સસર્ગ શત્રુ બાવધી ચાય તો પણ કન્યાયુ કરે છે વિરોધી બાવે કે ઉચેલણીય બાવે સસર્ગ કરવાનો નથી સમજી પુરે તો મહાપુરુષની જુદી જોઈ એટલે આ મહાપુરુષ છે તેનાની જરૂર માટે વાળુ છે એવી જુદીએ સમજ કરવા જોઈએ તે મ્યારે બને ? તો કે એકજ રતે મને, મહાત્માના ગુણ કાને પડે, આજ વિરોધી બાવે મને દેખાય તો પણ મહાત્માના ગુણો કાને પડે અને સમજાય તો તેનું મથા થિત રળ મેળવી શકાય

મોક્ષદ દારણ માહાત્માનુ કીર્તન છે.

સર્વે શીધુ કન્યાયુનું રથાન, મોક્ષનું કારણ મહાત્માનું કીર્તન છે અનેક મહાપુરુષાએ તે સમજી શ્રમ કર્યો છે અને કે મ ઉપાસન કર્યું છે, વિનયની જયજ ઉપાધ્યાય કે જેમણે શ્રીપાદ રામજનો રામ બનાયો છે, પદ્મવિજય મહારાજ કે જેમણે જ્યાનકે રંગજનો રામ બનાયો છે હરિભક્તસૂરીશ મહારાજ કે જેમણે સમરાતિય સર્વિ સરજન બનાયુ છે ને પદ્મવિજય મહારાજે રંગ રાસ બનાયો છે, મોહન વિજયજ રંગ રાસ રામજનો રામ બનાયો છે યશોવિજયજ ઉપાધ્યાય કે જેમણે શ્રીપાદ રામજનો રાસ થાક નો ભાગ પુરો કરી આપ્યો છે દેવચંદ્રા ચામસૂરીયજ મહારાજ કે જેમણે વિદિધી શરણ પ્રકાશ સર્વિ સર્વિ રામજનો રામ બનાયો છે મહાપુરુષોનું કીર્તન કરે છે તે તેમના આત્માનું તો કન્યાયુ કરનાર થયુ છે અને તેને સાબળનાર કેમજી કન્યાયુ પણ તે હાં અને કન્યાયુ થયુ છે

સામાયિક પહેલાં મહાત્માના ગુણન કીર્તન કેમ ?

જે માટે સરગરે જણાયુ કે સામાયિક પહેલાં મહાત્માના ગુણન કીર્તન કરે ? પછી સામાયિક કરે ? અહીં નાની શ્રમ કરે છે કે જેટલો વખત કીર્તન થયુ તેટલો વખત સામાયિકમાં આવવાય થયો ને ? આવધ ત્યાગમાં એક સમયગી પણ વિનય ન કરવા લાયક, તો તેમાં તમે વચમાં બગવાનું નામ શું કન્યાયાયુ ? મારજ કે બીજી બની કિયાઓ માટે માનું નિયમિત પણ થયુ છે માન બજુ તો માનવખતે ન બજુ, માન મિરાયના દાહમમાં બજુ, સવારે ને મપ્યા વખતે અમુક દા મ માન બજુ, તીથીમાં પણ અમુક તીથી રનિપદા જોઈને માન અવધવાન કર્યો છે આ માટે કાળનો નિયમ રાખ્યો છે, પણ આવધ ત્યાગ રપ સામાયિક રિજેર ધર્મ કરજી તો ચોવીય કવાકમાં મને ત્યારે પણ કરી શકાય છે તે વિષે હજુ પણ છે કે "અજાણા મારિત ધર્મસ્થ નીહિતે જશ્વતે સતિ"

આ જીવિત વીજગીના કન્યાકારના જેવું, તથા વાજાની ધરા જેવું અચળ છે ? ધર્મ કરી લેવો તેજ જીવતરનું સાધક છે ? તેથી ધર્મ કરવાનો કોઈ અકાલ નથી અમુક વખતે ધર્મ કરવો અને અમુક વખતે ધર્મ ન કરવો કે અમુક સમયે ધર્મ ન કરાય એવું નથી સામાયિકાદિક કરવામાં જીવે વિલમન કરવો જોઈએ કારણ આગુપતો બરાબો નથી ? ક્યારે આ દેહ પડે ? ક્યારે આગુપ્ય પુરું થશે ? કાળ રાજ ક્યારે આમિતો હાવે ? મા શે ? તથા પ્રકારના આગાં બેસ આ જીવને ખમર નથી માટે વાની કહે છે કે સામાયિકાદિક કરવામાં વિનય ન કરવો જોઈએ તેમાં તમે મહાત્માનું કીર્તન પચ્ચા કરો ને પછી સામાયિક કરુ તેમ કેમ કહો છો ? વળી કેટલાકે માનુ આવકો બે માને છે, આવકને બગવાનની રુતિની જરૂર નહિ, સર્વ સાવધ ત્યાગ તેમજા લેવા છતાં તમારે કીમતી નહિ ? જેટલો દેશથી ત્યાગ તેટલો સર્વ આવધનો ત્યાગ છે તે બના તમારે કીમતી નહિ ને ? આવક જ સામાયિક ઉચરે તે દેશ ત્યાગ છે, તો જુ તે મે ધરી કુધીજ ત્યાગ કરે છે, પછી તો

પાછો આરબ મમારબમા પ્રવર્તવાનો છે તે તમારે કીર્મની એ અને સાધુ ભવશ્વ સુધી સાવધનો ત્યાગ કરે છુ ત્યાં સુધી આરબ મમારબમા પ્રવર્તુ નહિ તે રૂપ મર્ચિવનિતિ સામાય આધુ ઉચરે તે તારે કીર્મન નહિ ?

પહેલુ મહાત્માનુ કીર્તન મ્ને પડે સામાયક મ્ને તેમ તમે કહેો છો ? આવના આમાય મા પડે ! મોગમ્ કહેવામા આવે તો અનગય ન થાત તેમ ! મ્ને ડા, આમ ડેમ ત્યાગમા ભગવાનના નામે મહાત્માના કીર્તનને અનરાધાગયુતો નથી સર્વ સાવધ ત્યાગમા તેના અતરણ કેમ ન મળેયો ? તે પ્રમાણેની વાગીની સકાને ઉત્તર આપતા સામ્યાર જણાવે છે કે સામ્યની રીતિ પ્રમાણે સર્વ સાવધના ત્યાગ મ્ને મહાત્માનુ કીર્તન પડેવા જરૂરી છે, સર્વ આવધ મ્ને પાપવાગા સર્વ અપારનો ત્યાગ કરતાં મહાત્માનુ કીર્તન અર્થ તથ રૂપ નહીં મળી મહાત્માનુ કીર્તન જરૂરી જણાયુ છે

આ બામતમા માફી આપે છે-કારણ કે સાક્ષી વિનાનુ કામ મોક્ષમ ગળાણુ નથી, ફનીવાદાગીમા પશુ કાટ સાક્ષી જીએ છે સાક્ષી જે પ્રમણી હોય, મોક્ષસ હોય, તો તે વાન કાટ પશુ કણુલ રાખે છે કાટને રૂપીયા થઈ હોય પશુ માફી ન રાખો હોય તો તેનો કેમ કદાચ ઉદી પશુ ભય જે સામી મનુષ્ય તથા પ્રમાણિક હોય તો તે રૂપીઆ મેળા થતા નથી, એમ મોઈ પશુ બામતની મા થતામા સાક્ષીની જરૂર છે, તેના ઉપર તેની માન્યતાનો આધાર પશુ મ્નેયો છે અહીં ઉપરની જે વાત કહેવામા આવી તેને મારે પ્રયકાર માફી પણ આપે છે તે સાક્ષી પશુ કેવલી આપે છે ? જેવા તેવા માણુસની નહિ પણ જે વિદ્વાન છે, અનુભવી છે, જેના વચન ઉતર મેળા મેળા પડિતોને પણ વિશ્વાસ છે, જેની કૃતિ એ સર્વ મા થ છે, એમા મહાપુરુષની સાક્ષી પશુ આપે છે

વાદિવેતાસની મહત્તા

તે આપનાં જણાવે છે કે ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રની મીકા વાદિવેતાદ શાંતિમરિછ મહારાજે કરી છે, જેમ માણુસ પાચ અગથી શોમે છે બે હાથ, બે પગ, બે મસ્તક

એ પાચ અગથી માણુસ શોમે છે તેમ નિદાત રૂપી પુરુષને પણ પાચ અગ કલા છે તેવાથી તે દીપે છે, મુળમુત્ર મીકા વૃક્ષી નિયુક્તિ અને બાપ આ મિદાન રૂપી પુરુષના પાચ અગ છે, ઉત્તરાધ્યયન મુળમુત્ર ઉ તેના ઉપર વાદિવેતાન શાંતિમરિ એ મીકા કુગી છે દી ! એટલે મો બી એવા અથ અહા તેવાતો નથી અહીં વાજની દીમ એટલે સામ્યના મુળમુત્રો કેમ સહેવાથી મમભય તે મારે તેને વિશે કો મમભવવા જે મોળવાવનુ તેનુ નામ મીકા, તે મીકા કણુ કરી સકે ? મુળ કાનિત મુખ્ય આશય જે મમભય સે મો મોય તે / તે સામ્યની મીકા ચી મકે છે ઉત્તરાધ્યયનની દીમ મ્નેનાર વાદિ વેતાનમરિછ થઈ ગયા તે મોઈ આમા થ પુરા ન હતા વાદિઓના સમ્પદમા જે સર્વ મમાન હતા જે વાદિ નાને નતાર હતા તેઓની તે દીમને આધારે વિમરોને ત્યા છે, વાદિ કેસરિ આ મીકામા આરાગ મિ મરો ઉપર જય મેળવનાર થયા હતા તેવી મીકામા મ્નેનાર શાંતિમરિછ વાદિવેતાય વિરઃ ધારઃ થઈ ત્યા છે વાદિ દેવસારને હેમયદાયાવાના મિદા મુરે હતા તેમજ આ મીકામા આધારે દીમવરો ઉપર જય મેળવે છે

નિલક શુભ માન સાચવવા મારે સામ્યમા બુદ્ધ બદ્ધ બીધુ છે, તેમને મેળવત રાજાની આમાનાનો બાગી મને છે એમનું નહિ પણ મુકોદી વકેરાય છે, તે મારે સામ્યકારે કનુ છે કે—

દક્ષાસર પ્રવાતાર ચો શુભ મૈષ મવતે ।

ધ્વાનયોર્નિ શત ગત્વા વાદાહેષ્યપિ જાવતે ॥

મેક નમર મેનારને પશુ જે રૂર માનતો નથી તે મેમો વખત આન યેનિમા ઉપડેને-નમન આમાના મુળમા પશુ ઉત્તર થાય છે વળી બીજે મ્ને પશુ મ્ને છે કે જેટલો અશ સુનતા ભણાવે તેના વરે હમરો જ વર્ચના સુખ અનતા વિનામે પામે ભનો પારોછ ? જેટલા સામ્યના અશર ભણાવે તેવા હજ વર્ષ દેવ લોખના સુખને તે પુરે પામે છે, અને અતે ભવનો પાર પછ થામે છે

જ્ઞાનદાતાની ભક્તિ જરૂરની છે

જ્ઞાન દાતા એ સર્વ દાતાઓ ઉત્તમ છે, જુદા જ પ્રકારનું છે, બીજા દાતા આપણી પુરે છે, બીજાને નાન દાતા આપણી હિન્દુ પ્રદિગ્ધ સાચ છે, સમસ્ત વિશ્વવશ ઉપાધ્યય એ પણ જ્ઞાન દાતાઓમાં એક પતિની ખરેખરી કરે જરી હતી, તેમને મળીમા બધાના માત્રા પડિત લાભો બધા મળે શકે શક્યા, પછી લોકો વિચાર કરી કે કરે શું બધું? વિચાર કરનારો માન્ય પાત્ર કે દેવોના પ્રેરણાપ્રદાતાના ઉપાધ્યય મળી પામ શોડુ પણ પણ બધા છે માટે તેની પામે જાઉં, એમ મની છે મળી વિશ્વવશની માને આવે છે ત્યાં તેમણે બીજા દાતાની ઉપશોધિતવશ મળા જો ત્યાં ને ત્યાં જ્ઞાન દાતા મહાશયો. ઉપદેશ દેના ભોમ બધા અસર થઈ ને ખરડો કરાવી આપ્યો, તો રૂપીઆ સાક હજારની રમ્મ સર્વ ગ્રામ મનુષ્ય એ કરેલાની કે જ્ઞાન દાતાની ભક્તિ જરૂરી છે પહેરે પુરેના વિદ્યા શુદ્ધોનો વિનય માત્રના, બહુમતિ જ્ઞાન, અદર સ. ૧૨ ક ના જ્ઞાન, તેમ આપણે પણ તેનું અનુભવ કરી વિદ્યા શુદ્ધો વિનય ન જુનવો જોઈએ. પ્રમોદાપાન આપણે બધા છે

હવે મળવન આરીએ-ઉત્તરાધ્યયન ગ્રીકાકાર વાગી વેનાનસરિ સખે છે કે-મામાય સેરાગાગાએ પ્રથમ તીર્થકરની સ્તુતિ કરી જે-મ આસાને પણ આમાનકની વિધિમા જુઓ તો માન્ય પાત્ર કે-મામાયક વડ ઉચ્ચરતા પહેના નોમ મ મોનનામા આરે છે સેજ મ તે શુ છે? જોડીમ તીર્થક ની સ્તુતિ ઉપ છે આનુ તત્તર કરા છે? સર વિરતિની કિમત ધરાવી છે તેમ નથી પણ મહામાના શુણ કીર્તનની કિમત અતિતીય છે એમ જણા શુ છે મહામાનુ મીનન તે મ વાજુ અને મોમન મ્યાન છે, તેથી કે કિ-રોના ક નામ સર્વ મળા છે

નવજુ જેવો મળવી અધાપદ પાત્ર ઉપર જઈને મોલીસે તીર્થ કરેલી સ્તુતિ કરે છે, મદામરી નામ કરે છે કી વ વળ ના તાત જુગી જાદ છે તેવે દાહમે ગામ પોતાના હાથની નમ મની ત્યાં તા મા, અર મારે જોડી મ છે પણ આસાન તા, સ્તુતિનું તાન તેમને નથી ત્યાં તેને તીર્થ મ જોડી આપણે છે તેમજ બીજા કદ ના ભારનામા અન્યથી મોશ પણ પામ્યા છે

હવે અગી દેખા નામને મળે તપાનો મેઠ બાણુ વિદ્યા શુદ્ધ નામ જુ છે, સમર્થ વિદ્વાન છે, જ્ઞાન મધ્યને રચાવી સકિતવાળા છે હતા તે મોશ્મ મરી પોતે રીતરિચના પુરક ચા. રચા તૈયાર થયા છે નથી તે તો મારે કરે છે કે પોતાના મામ પ તે તેને દાહમા મામની કોથળી કડો છે? મામાય ને આમજાની કોથળી કડો છે? મેઠ કરેલા નથી? મામાય, કે આપણું સરીર છે તે નામની કોથળી છે, વિદ્યાને હાકલની બરી મી માસની કોથળી છે ને? પણ તેમ કરેલો? કડો કે ફુનીવામા તે મૂર્ખ શોડેમ પી કહેવાય, કા પુ કે વ્યવહારથી જે વડુ જેમ મોખા તેમ કરેલું જો, વ્યવહાર નવપણુ માનેવો છે, તને સામકાર હાવી દેના નથી નાનો છે રોમે પમ વચ્ચે લામી સર્વમન રોજ ચલ થોડા એમ કરે તો તેની અપેક્ષાએ હા. તે થોડા તે આનુ નામ નવ વ્યવહાર તેને પણ જ્ઞાનવામા આ થો છે

મામાપણુ સરીર જે કે હાક, સર્મ મધ છે, હના તેઓ પુરુષ કોથળી તેમ મેડેલા ફુનીવામાં વ્યવહાર નથી તેમજ મહામાના અરિતમા પણ રાજા પીડો અધિકાર આરે છે લાગ, આપ, મા અમ ની કોથળી. તો કેટલાકે નામની કોથળી કદી? તેના મનની વાન આરજ છે મનનામ વિકલાઓ આરનાની હા પણ તે રિકલા તરીકે નથી કાલ કે રોડીના વધુન તરીકે નથી, આ ગામ રાણીઓનું ને સર્વન તે મહાપુરુષના દયનને અંગે છે, તેથી મહામાનુ કીર્તન મરજે

ધન્ય છે તે ભૂમિને

તેના ઉપર મમજીની આરે છે. આમના કે મહે
રમા સાધુ સિયરે તે ઉપકાર વાપ છે કે દેનમા રહેતો
પણ ન્યા માધુતો રિહાર નથી, મારા નથી દલન
નથી તેવા રથાનમા રતો છે. આ પણ માન આ ઉપર
પૂર્ણ બાવવાનો ત્યા હોતો તે એવી બારના બાવે
કે તે આ કે નમરને ધય છે કે ન્યા પગપવિન
પત્ય મનાનવાગી કલ્પન ભિનીતા ત્યાગી. હું
મિત્રે મમભાન મપરાવાશા મનરને મારી ઉપર
મમજી રાખના, વ કે િ ક નમ મળુના. નમના
ધારી, મોમનાન અર્થ, તરીકે ઉપર નિમ મત્ત રાસના
તપત્તી આસ મુનાક મો ત્રિયગી ન્યા છે. આનુ
પણ આરભ સમાર બનાવું આમ કે નમર જે હોય
તે મહાપુરના મેદાણ તરીકે વય મળે છે
આથી કરીનેજ મોલીને તીર્થ કરીને કે સાધુ ભૂમિઓ
પણ પવિત્ર મનાએતી છે ધય મળાન છે આરભ
સમાર બનાવું નમ જમિ કે વામ તે પણ આવા
એકા પુરના જ મથી કે દીમારી પવિત્ર માનવામા
આવે છે તે ભૂમિને પ્રતાપ બીજી ભૂમિ કરના તે
મહાપુરના રામથી વધી જાય છે આ પણ એવી
તીર્થ ભૂમિઓ વિદ્યમાન છે કે ન્યા તીથ કરીના મયાજો
ધએના છે તિરનાર જેનુ તીર્થ છે તેની ભૂમિ પવિત્ર
શા મળે મના, તે તો બાવીમમા નેમિનાન ભમવા
નના આ ભૂમિમા નજુ મયાજો થયા છે તેની દીમા
કે મયાજ અને કેરના. મ માલક અને મેમકે મયા
આ મળે વાના જે ભૂમિમા આ મહાપુરના થયા
હોય છે તે ભૂમિ પણ મનાન છે

તેની રીતે શત્રુજવની ભૂમિ કે ન્યા અનતા
છેવે કામર કાકર સિ પ ને પામ્યા છે તેની તે
ભિની પવિનના માનવામા આવી છે તેના મિમા
વિરો નામના બા. વળુન છે આ નેને સરિત્ત
વખના નથી પણ તે ભૂમિમા પસથી તિવનો પણ
આમ મયાજુ ગી જાય છે કુકો મગી ચા. આ
બન્યો તે પણ મુજા કરના પવિત્ર તિરના માલકી
મહામા પુરના પગ પસથી, રહે પસથી, નામની,

આવામનથી તે ભૂમિ પા. વ ન મળાય છે ન્યા
આવીશ ભમવાન પૂર્વ ના. વાર આવી સમોસરા
તેની રીતે પૂર્વ દેશમા અમોધના, મગજીની ગુણવીન
અત્ય વિરો અને ભૂમિઓ તીથ મેના કે યાજોથી
પવિત્ર મનાએતી છે આનુ માનવણ માના પર
માકુ વા એવા તિલક હોત છે કે આમા પોતાનુ
જરૂર મયાજુ મરી નાય છે આથી મહાપુરના નિવાસ
યાનથી તેને ધય મપુરામા આવે છે

આ પણ બોળી પાનમ નો મહિમા શાથી
વધ્યો. વિચા મો તે માનમ પડે કે ત્યા એમભી-
મા મરીનારજ નવા બોલીમમા મનારીર ન્યામીછ
ત્યારથી પ્રગ થયા ત્યારથી તેનો મહિમા વધે છે
આ આમને તાને ખમો આભી પામ મેમજુ છે
ભૂમિને પ્રતાપ

જે ભૂમિમા જેનુ વાતાવરણ હોય છે તેનુ
વાતાવરણ છરને પણ આવે છે પાળીપતનુ મેન
કે ન્યા રી ને પાડવો તરી મુઆ હના, ભય કર મુદ
થયુ જનુ ત્યા આજ પા મગા ભાનએ તે ભૂમિમાથી
જતા હોય તો હરી મરે છે એવી લોકોદિન છે
જેમ આ ભૂમિ પામમામની હોવાથી ત્યા આમાને
લે. જનન થાય છે ને જક બીજા હરી મરે છે
તેમ તીર્થ ભૂમિઓ એ પવિત્ર હોવાથી, અનેક મહા
ભાઓએ તેના આવનથી પોતાનુ રરપ પ્રાદ
મુદ હોવાથી તે પૂન મળાય છે અન બીજી ભૂમિ
કરતા તે ભૂમિમા મનેના મોના ભાવે જલિમન થાય
છે એ ન્યાપણથી અન મુ નથી નાં કરેવાનુ તાતપર્ય
એમજુ છે કે આરભ મમારભની ખાણ તરીકે,
તથા મારોતી ખાણ તરીકે રહેવા-મામ નમર, પુર,
પામ તે પા ભાગમાથી પુરના મેદાણથી ધન્ય
ખામા માવે છે

આખી આ મમાર પણ દાન કયું નથી
પણ મેમજી પખન તીર્થ અને દાન મે તેના જ મ ફનાથ
થયા તેને સતુ ય ન મ મો ઠા આખા જનમમા
જે હ અધમ આવ જુ મુ પાપ કયું તે આ
મ દાનની વલી મુદ એમ માનો છે મહાપુરના
દાનની આખા જનમમા વિરો, પાપો, ગતતરીમા ન

લેવાયા મહત્તાનાએ અજ્ઞાના માફતા વડોરા યા ને
કેળાજાન મેળ યુ દુરજુ ગેઠ લાની ભાવનાએ ચ ના
કેળાજાન પામો અનુમો નાને અગે જેમો દયા
છા વિ છે તેઓ પ્યાતો રાખજો એક મહાપુરુષના
એક દિસના હેગભૂથી આખા નાગનુ પાપ લીધા
બામા નથી

પન્થ પરિત સન તિરિતરાણો ભગવાને ન
દેના હોન તેવો નિયમ નથી જનાના મરાગો
દાન ? તેમા દુષાય જ મ સપુન્થ જ મ માન
તેમા બાપુજી બધુ કહી લો છો ઉત્તમ કાચાનો
કનાર, હનકા ગાઈ તરફ ન ર રે તો તે
નીચ છે મહાપુરુષને બે દિસ રયાન આપુ
તેમા ધનભાગ્ય મ્હેરાન હ, અહીં જે નગર કે મહા
પુરુષનુ રજુન મ્હેરાય તે રિકલા ન મ્હેરાય, બા
અરિયો રિકલાના ભરેના કોય તો પશુ મહાપુરુષના

તેમા વધુન આવે છે તેવા મોખના કારણુજલ છે
તે માનવામા કશી અકાળુ નથી લોહોત્તર કરાડી
લોગએ, તેની વાનમા ચકિતની કરણી પશુ પ્રશમા
પાન ઠ વ્યકિત પ્રશમા પશુ લોહોત્તર માયને અમે
કોય, પડી ભને મિત્રાતરી કોય મહાપુરુષના સમર્થથી
અહીં કામો થાય છે, તેમના ખીની યી પશુ અપુર્વ
કારો છે તો ખુ મહાપુરુષની નાળીનુ નવાનુ માણ
ર અને મોખ આપે મ્હેમા તો ભેમત હોઈ રોજ
નહિ તેને અરે કેરીપણીની કારમોજી ભગવાનની
દેશના, ઉદાટમા ઉદાટ મહાપુરુષ કે જમને હુમલિક
ધર્મ નિગરી માનુ જગત સ્વરૂપ કુનિયાને બના યુ
છે તેમા મહાપુરુષની ઉદાટના રૂપમા દેશના અને તે
દેશનારો જે ના ઠ તે કેમ સમજરી ? તેનુ આનમન
કેમ રેનુ ? તે રો જે અધિકાર માલકાર જણાશે
તે અમે વર્તમાન

૨૫૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના ૫

દેશનાતા દિવ્ય-અવતરણો.

૧ મહાપુરુષની મુતિ, તેમના જીવન-
અગ્રિયો અને તેમના વર્તનાનુ કથન કરેતુ તે
અરેખર દેશના અને મોક્ષનુ રથાન છે

૨ અનાયાસે કોઈપણ જગાએથી મત્યાપતની
પ્રાપ્તિ અને મોક્ષની પ્રાપ્તિ થતી હોય તો
સત્યુદયોના જીવનનુ કીર્તન કરેતુ બિા અમોઘ
એકજ માન છે

૩ ગુણી થના વગર ગુણ જાણી ગમાયજ
નહિ, તો પડી પ્રથમ ગુણ જાણો ? કે ગુણી
બનતુ ? એ બે પ્રશ્નનુ સમાધાન સમજનાની
જરૂર છે

૪ 'નામુણી ગુણિત વસ્તિ' એ પદોના પર
માર્થને નમજવાની જરૂર છે

૫ જોગી હીનને અને ચામ્સી સોનાને
પારખી ગકે છે, તેની રીતે ગુણી ગુણને મળી
શકે છે

૬ જે માણસ જે લાઈનને હોય તેને તે
લાઈનનાજા મારો લાઈ છે, તેથીજ સસારના
રસિક-મસારીઓને ત્યાગી સાગ લાગતા નથી

૭ સમારની તાવાવેલીમા પડેલાઓને
થાતાના નવરૂપનો ખ્યાલ કરના માટેની કુરસ
દજ નથી

૮ ત્યાગ પ્રત્યે ચાળમજીકનો રગ ત્યાત્માને
લાગ્યા પડી એક પા કાર્યાનાહી ત્યાગીને
સુઝાતી નથી,

૯ પરિવહનધારીને નિષ્પરિવહની લગ
વેશ મિત મમજતી નથી

૧૦ નરુને મુદ્દા પાયા નગર નરુસાળો
સુદર લાગતોય નથી

૧૧ ગુણો ગુણસાનોને પામીને અધિનપણે
તે ગુણો ગુણ રૂપ દેખાય છે, પરંતુ તેજ ગુણો
નિરુગીએને પામીને હાથ રૂપ પ્રમિદિ પામે છે

૧૨ ગુણ-ગુણીના અકને સમજનામા માર્ગ-
દર્શક-સરુદ્રોનો સમાગમ છે

૧૩ મરુદ્રોનો સમાગમ અનન્ન વખત
ધર્મ જાય, હતા પખ સમાગમનો યથાથાગ્ય
લાભ લેનાની રીતિએ લેતા રીતિએ આપ્ય
પામના લાખ પામી શકે છે

૧૪ ગુણો ગાના, ગોળખના, અને
વિવારના તે બધુ કામ મનનુ છે

૧૫ દુનિયામા છન પ્રથમ સમકીત પામનો ?,
કે સાધુ પાસે ન્યાયનો ? આ પ્રશ્નના પચ્ચાર્ધને
સમજો !

આધિવ્યાધિગતમુદ્દાલાક્ષણસમારુદ્ધા :

ગુણ જાળ્યા પડી ગુણી થનાય.

શાસ્ત્રકાર મહારાજ કવિનાંત સર્વજ્ઞ શ્રીમાન્
હેમચંદ્રાચાર્યસુરિશ્વરજી મહારાજ ભય પ્રાપ્તિએના
ઉપકાગને માટે ત્રિવિધસલામ પુકા ચરિત ચાલ્યા
આપા જગ્યાની મના કે- મહાત્માના કીર્તન હિ
દ્યોયા નિ દ્યેયસાસ્ત્રવદ્ -મહાપુરુષોની ગુણિ તેમના
જીવન ચરિતો, તેમના વર્તનો તેનું જો કયા. રહુ તે
ખરેખર કન્યાથ અને મોહનુ ચાલ છે, તેમા જરૂરે
શકા નથી સર્વેદવો કે વાળની પ્રાપ્તિ, મોહની પ્રાપ્તિ
અનાયમે ડેરિષ્ણુ જાનેયો મળતી હાય તે સ્પુરુષના
જીવનના કીર્તનથીજ મળી શકે છે ગુણી થયા વગર
ગુણન આ જગ્યાની શરૂઆત નથી અને ગુણ જાળ્યા

વગર કેાઇ ગુણી થઈ શકતો નથી, તો આ અથગે શકા
થતો કે પ્રથમ ગુણ જાળ્યો કે તે પહેલાં ગુણી બને ?
તેના ઉત્તરમા જગ્યાએ છે કે-ગુણ જાળ્યા પડી ગુણી
થાય વાગી કહે છે કે આમ કેમ મહો છા ? આ તમે
તમારા ધનુ કહેા છા કે આ વિરો તમાગી પામે મર્ડ
પુગવો છ ? આ માટે પ્રથમ તો કહેા છે કે ભાષ !

અમે જાગ્યા ધનુ જગ પજ કહેના નથી, તેમ
મંડાનો અમો નમ રહુ નથી અમે તો શાખની
રીતિએ કહીએ છીએ શાખમાજ કેવ છે કે-
“ત્રાગુણી ગુણિત વત્તિ” અર્થગુણી-ગુણ જિનાનો

માખમ ગુણન-ગુણસાગને જાણી શકતો નથી જવેરી
હોય તેજ હીસ પા ખી શકે, અને વાકમી કોવ તેજ નોતુ
રૂપ કેલીએ એજાખી રકો જેમ દુનિસાલીમા આવો
નિયમ છે તેમ અર્ધ આગમ પજ એવેજા નિયમ છે

‘નિદ્ધાનવ નિદ્ધાનપરીક્ષા કરાતિ-જાનાતિ વિદ્વાન
હોય તેજ વિદ્વાનની પરીક્ષા કરી શકે છે, અને
વિદ્વાનો જાણી શકે છે તેમ ગુણી હોય તેજ-ગુણ-
વાનની પરીક્ષા કરી શકે છે ગુણવાને જાણી શકે છે,
ગુણને પજ તેજ પા ખી શકે છે પેતિ ન્યા સુધી
અવગુણમા રહો હોય ત્યા સુધી ગુણીને જાણી
શકતો નથી

ગુણી બનવું હોય તો ગુણને જાણો !

આથી એ જાળ્યા-ગુ કે-જગતમા ગુણી બનવું
હોય તો પ્રથમ ગુણને જાણો ‘જાગ્યો’ તોજ ગુણો
તમારામા લાવો ને જીવ ગુણવાનની પરીક્ષા કરી
તેનો સમાગમ કરી તમાગ આત્માને વિશેર ગુણી
ખાલી રહો જાતમા પજ એનુ દખીએ છીએ કે જે
વેપાર ગજગરમા પેને મગમન હોય તે તેરા વેપારીને
દેખ તો C નામમા આવે છે પજ તે વેપારી ત્યાગીને
દેને વોશુ થાય ! તેને અત ત્યાગી ન રા નકામા કામ
ધધા મિનાના લાગે છે મ જા કે-ત્યાગ એ સર્વોત્તમ
ગુણ છે આગ હનુ તેના અત ક છુમા આ પુ નથી,
વ જુ નથી, નહિતર ત્યાગી તમ્જ જરૂર અમાન
લાવત, વેપાર-વેજગારમા આગમ રધેનો હોય, થકેના
હોય, તેની નિ તે તમ્જજ હમંયા રકે છે

પોતાના મરખા સરને ગમે

ને માણમ ને લાગ્નને હોય તેને તે લાગન વાળોન ગમે, એ માધાત્મ્ય નિમ્મ છે તેની ખાતી કરી હોય તો તમે કોઈ લા જેવીમા જનર ને જુગો કે વેપારી છાપામા શુ દેખે છે ? મ્હા જોગાર કા વેપાર ધીકતો આને છે ? કયા દેવ નહિયાતો છે ? પૈસા કેવી રીતે કમારા ? આ ખરી હકીકત જોનાર તેઓને માનમ પશ વેપારના નમીયા ખીત વેપારી રસના હોય જુગા ના રસિક ખીત જુગારને હોય કામના મિત્ર કામીએને જુએ કયાના ગીત ન્યામરને દેખે, યમનમા પડેલાઓ યમનીને દો, જુહારીઓ જુહારીઓને દેવ, આ પ્રમાણે હુનીયામા પ્રત્યેક વેપાર રહેતું છે તેથી તેમ નિયેર કેકેતાની જલ નરી વેપારીને નિન્યાપા પણ મળ જેલુ લા છે જેવાડી વેપારીઓ રાત નિમ ધમામ કનાગ કામ છે તેને વેપારના વિચારે રાત દિવમ આવે છે એક ખીતી પછુ તેઓ નવરા રહેતા નથી તેાજ વિચા મા તેઓ ખીતારા દેવ-શુક-ધર્મને પછુ જુની જાય છે સમાગ્ની તાનાવેની જાને આ વખતમા નાખી દે છે કે—જેનાથી જાને પ્રસીદ્ય પછુ પોતાના પ્રકરને નિચાર વાનો અનકાર મળતો નથી આ નવ તેમા નો મધ્યે જીને જરાપમ અનકાર મેળવતો નથી એના પ્રાપ્તિઓને ને નિશ્ચાધિક-ખીતકુન ઉપાધિ લિન તાા પણ વેરાગી પછુ રવને પછુ સુ ને ગતું નથી

નિષ્ઠાના કીાને નિષ્ઠામાજ આનંદ ?

વિષ્ઠના ખીતો વિષ્ઠામાજ આનંદ આવે છે ને તેને તેમાથી જહાગ કા રામા આને તો તગકીયા મારે છે, આને તેને નેન પકતુ નથી, તેને પાઠાનિષ્ઠા મુકવામા આવેતોજ મળ પડે છે નેમ જસા ના મ રમા પ્રુચનાઓને ત્યાગ વેરાગમા વાઘ જરામા આવે તો નેન પતું નથી પછુ પાઠા સમાર કીય મા જન્ય ત્યારજ તેને આનંદ પડે છે

ત્યાગ તરફ ત્યાગમજાનો ગગ વાગનો જોઈએ !

કો ખરખરા વેરાગમાગો કે ત્યાગ જુહારાગો મનુષ્ય હોય તો પોતાની નજી નીચેજનરા વેપારના સમાચાર મા પા નય તો પછુ જેકેમા એ તેની ન તર ની જાય કા બ કે તેને ત્યાગનો ગગ નાજો છે, ત્યાગમા તેનો આમા ગગ ન વાનો છે, તેના આતમામા ત્યાગના ગગરો નામ કા છે, તેને પોતાને ત્યાગની અભિરૂચિ છે, તેથી ખીતી ગમે તેના સમાચારોમા પણ તેનું મન બ વાતુ નથી નાનીઓ મે છે કે ત્યાગ તરફ જોગમ જાનો રગ લાગી જોઈએ ! ને તે ગગ વાગો હશે તો પડી ગમે તેના મ ત્યાગમા પછુ તેને કાઠ અસર થયે નહિ આ પડી પોતાના આતમામા ત્યાગનું, વગમનું સુ ર પડ ન થયુ તેમ ત્યા સુધી ખીતના નિર્વાપારપણાં કાઠ નિમ સુ ને મળી શકે નહિ નાગે આતમા ત્યાગ વેરાગમા ઉતર્યો હોય ત્યારે નિર્વાપાર પડ થયુ તે સુ ર લાગે છે અને વ્યાર એ વતુ સુ ને ગણે ત્યારજ તે રસ્તુમાગને સુ ને ગણે છે

હુનિયામા શુભ્ર પૂજ્ય છે

આથી કશું છે કે—“માગુર્જી શુણીત વેત્તિ” પાને શુભ્ર-સાગો થયો નથી ત્યા સુધી પડીને મમજી વાતો નથી, તેને જોગખી ચકતો નથી, તેની કોમત પછુ આજી વાતો નહી, શુભ્રને ન જાણે ત્યા સુધી શુભ્ર જાણાય નહી અને પોતે પછુ શુભ્રી જાને નહિ હુનિયામા શુભ્ર પૂજ્ય છે શુભ્રી ની પૂજા, પ્રતિષ્ઠાને જોગ થાય છે શરીર વધુ સા’ હોય નમોદન હોય છતા પછુ તેમા પૂજાને યોગ્ય શુભ્ર હોય તોજ તે તે પૂજ્ય છે તે માટે કશું છે કે—શુભ્ર શુભ્રજેશુ શુભ્ર મગતિ તે નિર્મુખ પ્રાપ્ત મગતિ કાપા શુભ્ર શુભ્રને જાણનાઓમા શુભ્ર રપ થાય છે ને તેજ શુભ્ર નિર્મુખિને-શુભ્ર રહિને પાણીને દોર રેપે થાય છે, શુભ્રજ પૂજ્ય છે આ પ્રમાણે શુભ્ર શુભ્રીનું ચક છે શુભ્રી થાય નહિ ત્યા શુભ્રી શુભ્રીને જાણે નહિ, શુભ્રને ન જાણે તો શુભ્રી થાય નહિ આ ચક એકજ ર ને રી, તે આ ને શીખરૂતે જાનાવે છે કે—સપુરનો અનાયામ મમગ થઈ જાય તો આ ચક શીખના વાર

નહિ જો આપણે આ મા મુદ્દા યથા યેવ તોજ
ખીન શુદ્ધી પુરતોને યોગ્યથી સહે આપણે અમુક
હોયે તો શુદ્ધી મળે તો પણ શુદ્ધી કે જે યોગ્ય
શબ્દો નહિ. આ જ અનની રખત તીથ કરના
અસમમા આપણો, કેરળના સમમા આપણો
સમ્યક્-દેશવરિન—અસંગતિ-કરનાર થયો, આ
શુદ્ધી બધા નહિ મળ્યાં. મળ્યા હોયથી તેમજ
શુદ્ધી નથી જોવા નહિ અને આ પામી ન શકે નહિ

તીર્થ કરાવે તો પ્રાપ્ત થાય શુદ્ધી આ પા નથી

જે વગુની પ્રાપ્તિ કરી હોય તેમ તે વગુના
જીવને તાત્પર્ય લાગવી જોઈએ. તેની પાછળ મન
ઉભવ કરવો જોઈએ. જ્યાં મુદ્દા તે વગુની પ્રાપ્તિ ન
થાય ત્યાં મુદ્દા નથી. એમુક પછી ન જોઈએ. જિનુ
આપણી ધર્મિનિતે અનાદિકાળથી જ્યાં છે તેવીને
તેવીજ છે, અનની રખત આ ધર્મિનિ પામ્યા હતા
આત્મા શુદ્ધી થયા નહિ. મળ્યાં તીર્થ પ્રાપ્તિ શુદ્ધી
તરીકે જાણવા ન હતા, તેમજ કાલિ જ્યાં મળ્યાં
આપનાર તરીકે જાણવા હતા ત્યાં આપનાર મળ્યાં છે
આ શુદ્ધી બાળ થયું બ. મુદ્દા છે તે શુદ્ધીજાને
જોગ્યતા તેને જાણતા તેના ઉપર પૂજ્ય ભાર થાય
કરવો એ મન મની શ્રદ્ધાસાગર કામ નથી
ત્યાંથી શુદ્ધી ઉત્તમતા આગળ કાલિ જ્યાં મળ્યાં
જાણવા પડે છે, આપણે આમજાન થયું તે
અભ્યાસ થયું મળ્યાં છે તે આ મળ્યાં પુરતોને મળ્યાં છે

તેથી તેમજ મળ્યાં છે, એ તરીકે જો આપણે
તેમજ જોગ્યતા નથી જાણતા નથી તરીકે તેમજ
જોગ્યતા જોઈએ, તેમ ન જોગ્યતા જુનિયા જોના
કામ તરીકે આપણે તેમજ અનની વખત જોગ્યતા,
અને તેમજ ખરો ત્યાં. શુદ્ધી જોગ્યતા નહિ
જો તે જોગ્યતા હોય તો સમારતી મર Cપા
ધિઓ ખાતે પુષ્પ વાગત તે જોનાવ ભાગ
નહિ મળે ત્યાં કરવા તૈયાર થઈ જતે
શુદ્ધી જોવા વગર મળી પણ જોનાવ સતો નથી
કરણ કે મન જો હોય તો સહી પચે દ્રિવનેજ યેવ
છે. શુદ્ધી-જોવા, જોગ્યતા, વિચારવા તે જોનાવ કામ

મનનુ છે માટે શુદ્ધી જોવા તે મળી, શુદ્ધી ન
જોવા તે ખરેખરો મળી નથી

વલ પ્રમાણની મળ્યાં

મળ્યાં જો પ્રમાણની મળે તો જોઈએ તો દીવ-
કાનિ મળ્યાં તે કાને કરીએ તો કે લાગ્યા કાગળ
વિચારવાની જ સહિત તેનું નામ દીર્ઘાવિદી મળ્યાં
આ મળ્યાં હોય છે, તેમજ પળ નથી પૂર્ણિમાને તે
મળ્યાં ઉપરોમ વિદી દીવ છે મળ્યાં હોયનારો વિદી
મળ્યાં તે હોયને અનુભવે ક્રિયા કરે ગતિ કરે,
જોગ્યતા મળે અને મળ્યાં તે હોયનારો વિદી મળ્યાં
જોગ્યતા મળે દ્રિવિદી અમળ્યાં જોવા આ મળ્યાં હોય
છે મળ્યાં ક્રિયાનારો વિદી મળ્યાં, તે દ્રિયાના
અધ્યયનથી પ્રાપ્ત થાય છે, આ મળ્યાં અગીઆર અમ
જાળ Cપા. અને જો પૂરના જાણવા, લાંબાવા
કાલે કરવેજ સાર છે જ્યાં મળ્યાં તે સહી
હોતી નથી આ મળ્યાં જે-આનાર સહી જ્યાં સહી,
મળ્યાં મળ્યાં અને પછિ મળ્યાં મળ્યાં મળ્યાં મળ્યાં
છે તે મળ્યાં મળ્યાં જોવાને કે તે મળ્યાં તે
જોગ્યતાની મળ્યાં પચે દ્રિવ મળ્યાં તમામ હોવાને
હોય છે, તે તરીકે તો મળ્યાં સહી છે પરતુ ઉપર
જાણવા સહીઆવા જોવા તે સહી, તેમજ પછી
દીર્ઘાવિદી મળ્યાં જોવા હોય તે મળ્યાં, તેમજ સહી
જોવા. શુદ્ધી જોવાથી મળ્યાં મળ્યાં છે શુદ્ધી
જોવા તે મળ્યાં વિચાર છે

મળ્યાં પુરતોને મળ્યાં મળ્યાં જોવા ન જોઈએ

હોય શુદ્ધી જોવા. મળ્યાં તો ગતિ. મળ્યાં જોગ્યતા
અને કે મળ્યાં પુરતોને મળ્યાં મળ્યાં તે પળ આ જોવા
અનની રખત થો. તીર્થ કર-જોગ્યતા-કેરળ-જો
પૂર્ણરો સમાગમ આ જોવા અનની રખત થ. મળ્યાં
જો જોનાવ પા. ઉપર સેરો લોકાના રા મળ્યાં
તો પછી ન જોવા પછી જોવાને હોય ત્યારે જોના
ધાણથીજ હોય જોવા આ મળ્યાં મળ્યાં તે વગ
મળ્યાં છે, પછી જોવા ત્યારે જોવા ત્યાર ધાણથીજ
જોવા. મળ્યાં પછી મળ્યાં ન કરવા, મળ્યાં કે જોગ્યતા

છ કે જે તુટવાનો તે ધાતુ દ્વારેજ તુટતો. આપણને અનની વખત તીવ્ર દર્શકો સમામ નકામો પા, બાર કર્મો બેરા આપણને, આપણા આત્માનો કાર્પણ કાપેલો થયો નથી, આપણા આત્મામાં શુભો આપ નહિ, પણ તેથી નિગમ મનુષ્ય ન બને, તીવ્ર કરા દિકના મમાગમો નથી મરા ન બે, હાં દેશ ન બેનબં તેન વગમન રહતું બેનબં, કાળુ કે ભાઈ સારે પણ આ માળી બે નેભોના સમાગમ થીજ શુભો આપણે ભવ થીતિ પરીપર થશે ત્યારે પા વાગના નાર લાગશે નહિ ને જટ મતમમાગમ કળ મળી મળે કળી પૂર્ણ ઈ પાસાગમ કળ ન મળે ત્યારથી ઉગમ છે એ ન બે, બે રમ્ય છે માટે બે નિશ્ચય પૂરક મમજ લેને કે ભાઈ ત્યારે સંવત્તા તિથિ કરે-મળુધર અમર આપણ નામમામમથીજ થવાની છ તે સિવાય આ મામા શુભો આપવાના નથી, અરણ્યના શુભો પ્રગ થવાના નથી તે વાન તમામ બે મળુમા દ' રી નાખે.

પ્રથમ સમક્ષિત પામણ કે માધુ પામે આવડું ?

કુલામાં ૨૧ પ્રથમ મમાગમ થશે કે માધુ પામે આપણે ? આ પ્રથમ શ્રમજવા જેવો છે, તેનુ મવાન આ પ્રમાણે છે-અનાયામે પણ અંતે કાર્પણ કારણ વિના એની મેળે સમ્યક્ત પામ્યા વગર, ધર્મ સમ્યક્તા નગર, ધર્મ પામે બાદેનો હવ ધર્મ અને સમ્યક્ત પામશે આ નિયમ સાચતો નથી નિશ્ચય નથી કારણ એ છે કે-સાધુ પામે સ, સ, કમ ઉપર આધાર છે ને એની કર્મની સ્થિતિ પાછો હોય તે એવો ન. કારણ મળે કે ધર્મ પામી મળ, થોતિ પરિપકાગમ ન થા હોય ત્યા સુધી સાધુ મમાગમ પણ આની વન્ય, માસ્ત નિસાગમ નથા વિલાઈએને એકો માથ ભણતર બળુરે તેમા એક પહેને નગર પામ થાય અને બીજો પામ થાય આવડું કારણ શું ? કહેજુ પડશે કે તેણે જાનનુ આરાધન જોણું કરેલ છે, તેથી ભુદિ આપ છે આથી મારતર સમ્યક્ત છે બીજા જેનુ હું સમજી વન્યો નથા સુનિરાજ દેખા આપ, કેવળી ભગવાન માક્ષાત દેવના આપે, તેમા

એકને તે દેવના જ પંડિતી વાય અને સસારથી જદાર બીજી દીક્ષા લઈ આત્મકત્યાણ માર્ગી વન્ય છે, ભાઈ બીજી-પરવાર દેવના સામકયા છતાં સમ્યક્તમા આવતો નથી ધર્મ પામતો નથી આનુ કાળુ કે તેને હજુ કમના આરણા બદુજ માળી છે; તે માયા મિત્રાય છુટકો નથી

માધુદ્વારાએ ધર્મ પમાય

સાધુ મમાગમ કમ્ય નિવળ પણ વન્ય બતાવતે સમાગમમા આવનાર ને પામશે તે તેમના દ્વારેજ પામશે આ વાન નાપસ છે, ધરની બારે કે થના આપણી વૃગમા સમ્યક્ત કે ધર્મ મેળવવાનો નથી, ભાઈ ત્યાર પણ અર્થ આવશે તે ધર્મ માળગશે તે સમ્યક્ત મેળશે, આમાં એક વાન બે પણ નક્કી મરી કે શુભો જવેલો કે ન બળેલો પણ શુભી પુષ્પાનો સમાગમ તે અવરથ હોવે બેનબં. તે આત્માને વિનાશ છે અર્થથી પણ કોઈ વખત શુભો માળગશે તે કોઈ વખત શુભોની કર કરનારો થશે, ભાઈ તીવ્ર કરની, મળુધરની કરા આપે આપ કરશે, પણ ને શુભો સાબળતો નથી, તેને તેની પ્રાપ્તિ થવી મુશ્કેલ છે મૂળા શાસ્ત્રિ કુતા: શાસ્ત્ર-મ, નથી તે વાખા તે હોપજ કપાયા તેમ શુભુ જવણ નથી તે તેની પ્રાપ્તિ થવાનીજ કપાથી આધીજ હોવેજ દેવેએ પ્રતિદિન સામારક, પૌષ્વ, પ્રતિકમણ, દેવપૂજ, વિગરે કામ કરવાનું કરું છે મયમ કરના કરતા કોઈ વખતે પણ સારો ભાર આવી જશે તે શુદ્ધ કિયામા આત્મા કાળેક થશે, વનુની કિમત આપેઆપ બંકારી, અને બેગે પાર થશે. આથી સત સમાગમમા ન રહો તો ? મોપકામાં હુમ ભાથો, કે ધરેલામાથી એ વસ્તુ પ્રાપ્ત થવાની નથી, ન નીકળાનુ નથી, ભાઈ ત્યારે પણ ધર્મનું જ્ઞાન, સમ્યક્ત જ્ઞાન આ પ્રાપ્તિ નીકળવાની કેનાથી ? એ મહાપુરોહથીજ ! વહેતી મોડી પ્રાપ્તિ તથા જ્ઞાન થશે. શાસ્ત્રાર કહે છે કે-અનતી વખત દ્રવ્ય સમ્યક્ત આરે ત્યારેજ ભવ સમ્યક્ત આવે છે, મેકપરત નટલા બાધા મુકપતો કર્યા છતાં વિનાર ! થશે આથી કટાગશે નહિ !

પણ તેનો ઉલ્લાસ કાપમ રાખશે' તેની શાસ્ત્રકાંડ બધા મધ્ય કરે છે—આથી જરૂર ભવનિર્મિતાર આપશે'.

દ્રવ્ય-અમ્બકત્વનું સ્વરૂપ

દ્રવ્ય સમ્બક્તવ ચીજ કે? તે પણ સમજવું જોઈએ, તે માટે મનાવે છે—ચમર ઉપર ને વાર સમજાવે પણ અગિયત એ મદારા દેવ છે, પદ્ય મના મનધારી તે મારા જુર છે, અને દયા સ્વરૂપ મારો ધર્મ છે એવી ને ધારણા તે દ્રવ્ય સમ્બક્તવ બધાનું અરિહતાકિંતુ સ્વરૂપ બધાનું નથી, સ્વરૂપ બધાના વગર પણ ને ધારણા રહે તેનું નામ દ્રવ્ય સમ્બક્તવ કહેવું છે મારી ધારણા પણ એવાને કળાથી થઈ બાપ છે.

એક મોર હતો તે ધણા વખતથી પકડાતો ન હતો એક વખતે ગામના લોકો બેગા મળી રાજ પામે ફરીયાદ કરવા ગયા કે આપ જવા રાજવી અમારે માથે શિરછત પડા હમારા જાન, મન જોખમાય તે વીક કહેવાનું નથી, માટે આપે નાગની તનામ કરાવવી જોઈએ' ગામના તોડીની આ ફરીયાદ માબગી રાજ પોતાના કાપવાળ વિગેર ઉપર કેરે બસ્યા, બધાને મોનાના અને કુકમ કરી કે માન દિવસમા જો આ મોરને તમે ના પકડી લાગે તો તમેને તમારા હોશથી બરતરફ કરવામા આવશે' રાજના કુકમથી કાપવાળ વિગેર પગ સાવચેત બની ગયા આખી રાત ઓઠી પડેરા મખત રાખે અને તે પોરને કુકમાત સાથે પકડી જાની પાસે હાજર કરે છે જાનને તેની જુનાની લીધી તેને ને પ્રમાણે ચોરી વિગેરે, ખૂન વિગેરે મરી માનમતા બેગી કરેલી હતી તે બની હાજરત કહી આખી, રાજ અત્યંત જુએ બરાબો ને તેને ફાંસી દેવાનો કુકમ કરી ફાંસી પતી રખેને તે અમાઉ તેો પુછવામા આવે છે કે તારે કાંઈ છે? ત્યારે તેણે પીડુ કે માર પાળી પીડુ છે તે વખતે ત્યા મગા લોકો મંગેલા હતા તેમાથી આ રોકે કહ્યું કે તારા માટે હજણા પાળી વડ આવુ પુ પાળી થાવુ ત્યા સુધી તુ આ પદ જોખને' એમ કહી નમો અરિહતાણ અ પ આપુ, આ

બિચારો એ પદ જોખે છે, મારે પાણી ન આવતા કોઇ કારણસર વાર લાગી, મોર લાગા દાખને મેડવું કહેવું પ જુની મયો અર્થો તેને ફાંસી દેવાની તવા થઈ રહેલી છે તેના દાખને આપેલુ આ પ તો જુની મોર પચ તે પદને અતે આણુ આવે તે પકડી ૧૫ બને મોનાના લાગો કે આણ ઘાળ કાર ન જાણુ હોઈ ઘચમ પ્રમાણ આવી ભાવના તે પની લી ગમ, જો પાળી લગે આના પણુ તેનો પ્રાણુ આપો તો હંતો વગર મમજાને પુ આવી નાવના ઉત્તમ પની થઈ મળે તેની મરીને દેવનોક મો જાન વગર સમજાવે વગર પણ સાગ પતની ભાવના સાગ માણુમો સમામ આવી રીને લા ૧૧૧૧ નિરૂટે છે માટે પેતિ તત્તવનું સ્વરૂપ ન બધાને કાન ન બજાવે હોય ના પણ નિષ્કર્ષણમેવ સ્વચ્છ અને મન વચનમ સત્વ છે તે તત્તવ છે, તેનાથી મીણુ મારી તત્તવ નથી આવી ૧૬ શ્વિ થાય તેને દ્રવ્ય ન પદત્વ કહેવ.૫ છે

આનમ્બકત્વનું સ્વરૂપ

ત્યારે તમ દ્રવ્ય સમ્બક્તવનો આ અર્થ કયો તો બાર સમ્બક્તવ કોને મેડવું તે પણ હવે હમોને સમ જાવો? અને મન વચન તે તત્તવ છે આવી શ્વિ થઈ તેને તો દ્રવ્ય સમ્બક્તવ કહ્યું તો હવે બાર નમ્બકત્વ એ ચીજ કી? તેના ઉત્તરમા જણાવે છે કે—ચીજ તો એની એજ છે મેડવેને જુ હવે ત્યાસુરી, નહીં કે એક, મે વિરમ મલિતો, વર્ષ, ફર વર્ષ સુધી, મિત્ર ત્યાસુધી કહ્યું ત્યાસુધી અરિહત તેજ દેવ તરીકે માન સુમાડ કે કચન કામીનિના ત્યાગી હોય અને એ મોખનેજ આવનાર હોય તેને સુમાડ મહેવાય તેજ મારા શ્રદ્ધ, જન ત્યાસુધી આ મા વતામાથી ફર નહિ, અને કેવળીએ ભામેનો ને દયા વરૂપ ધર્મ તેજ મારો ધર્મ આ પ્રમાણે અનેશ્વરનું વચન માને તેજ તત્તવ પાળી શકે નાર સમ્બક્તવમા પણ આજ રાત છે, તો પડી કચક મ્યા પો જુ તે બનાવો તેન માટે કહે છે કે—એ અરિહતને દેવ માને છે—તે અરિહતનું સ્વરૂપ સમજે, વિચારે, આતમ

માણીએ દ્ર રૂં મેમને ને જાણી માત્ર કુ ? ૧૮
દોષથી હિત હોનાયો, તેો અચિત્તને દેવતરીકે માત્ર
છુ, આમ અરૂપ સમજને તેના ઉપર શ્રદ્ધા કરે, એવી
દ્ર શ્રદ્ધા જોડે તેનાથી કોઈ નાશમાન કરવા
આવે, જગતજનીથી બીજા મિથ્યાત્વી દેવ કે તેના
ધર્મને મનાવવા કગવવા આવે તો પણ પ્રાણાન કપ્પ
પડે છતાં પોતાની માયો માન્યવારી વૂઠે નહિ

એ-આપત્તિ-પ્રસંગ

કુમારપાળ ગામ પાપજની ગળગાળીએ આવેલા
છ, હેમચંદ્રાચાર્યશ્રીએ તેમજ બાળ્ય ના જાણીને
સરખણ કરેતુ હતુ આગળ ઉપર ધર્મને
દીપાવના થશે, દેવાનનાર થશે બાવજાની થશે તેમ
જાણી હેમાચાર્યશ્રીએ-તત્તુ રક્ષણ કયુ હતુ તે કુમાર
પાળ રાજ પાપજની રાજગાળીએ આયા છે જો
ધર્મમા દ્ર શ્રદ્ધાવાગે છે, તેથી મિથ્યાત્વી દેવ, કે
પ્રપણા, કે મેવી કોઈપણ તેઓની પ્રવૃત્તિ તેને તે
માનના નથી એક રખતે તેની ન દેવી આરતી છે
તે કુમારપાળને મહેરા લાગી કે આજસુધી પાટણી
ગાળીના અધગા નારમ રીએ-નો તાની અર સાતમે
સાનમા પાડાતુ બલિદાન આપ્યુ છે આમને આદેશ
પા હતુ, તેમને નવસે પા હતુ બનિત આપ્યુ છે
તેમ છુ પથ્થ આ નેશતામા મને બલિદાન આપા કે
જેથી હુ તારા કુલની જલિ કરનારી થાજે આમ
કુળજેવીના વ્યવનો કુમારપાળ ગામને નિરસકાર કરા
છે તેથી કુળની કાંધ બવાળી તેઓએ નિરસકારથી
કુમારપાળના શરીરે કોનો રોગ ઉભો કર્યો આ
વેદનાથી રાજ બ- પીડાડા છે ગા પોને તે દેવીની
માન્યતાને સ્વીકારતો નથી આવાન છે રાન મત્રીને
અમર પડી, તે બ જુદિશાળી બને, તથી હેમાચાર્ય
પાસે આવી ત હકીમત પ્તી દારી તેમને પાખી મત્રીને
આપ્યુ અને કડુ કે આ રાજના શરીરે હટતે
તેથી શાનિ થઈ જશે. આ પ્રમાણે અવાઈ શરીરે
પીડા કરનારી દેવી નષ્ઠ થઈ ગઈ

બીજે વિમે સારે કુમારપાળ રાજ હેમાચાર્યના
વ્યાખ્યાનમા આવે છે, ન ન કરી ચોખ મથે મે

છ, ધર્મોપદેશ માખજે છે પાપના ઉકા પડી
ઉપાનરમા એક પાપુ ર ન સનગાય છે તે બેઈ
અને રાજ પુછે છે કે ગુર મહાગામ આ કેમ રત
છે? અને તે કોણ છે? હંપન યયજ્ઞમે કયુ
કે તમને અમર નથી કે તમને ના માન રાને શરીરે
કો રોા ઉપન મ્યો હતો તે દેવીને મન શક્તિથી
મે અહીં મોનારી થબી નીધી છે, આ સાનગી કુમા
રપાળ ગા ન્યાયુ હોતાથી ગુર મહાગામ વિનતિ
કરે છે કે-અમરો જાન ઉપર આપ જેવા મહાત્મા
પુરો કોન કરવો યુક્ત ન મળાય મો આર છડી
મો હેમાચાર્યશ્રીએ કયુ કે પણ માન સીધારે તો
છાડુ એક તા હરે પડીથી પાપજી રા ગાળી ઉપર
આવનાર અધ પથ્થ રાજ પાણી ગાનિત માગે નહિ
બીજુ પોતે મિથ્યાત્વનો ત્યાગ કરે અને તારા અર
દેવમા કોઈ પણ દ્યુ દિસા કરે નહિ આ નીજુ
એ નય માન માને તો છાડુ હુમા પાળ બા પાસે
આવી કહે છે કે છુતુ હોય તો ગુર કહે તેમ જરા
તે વખતે દેવીએ તે ત્રજે વાત કયુડ રાખા છે અને
હેમાચાર્યશ્રીએ તેન યુક્ત કરી આ દષ્ટાન મનવા
વચનુ તો થઈ એનુજ છે કે-મમ તેવુ કષ્ટ આવે
તો પડુ દેવ ગુર કે મયા ધર્મની શ્રદ્ધાની પાનિત ન
થાય, બનારમાન ન થાય તોજ બાર સમ્યક્ત્વ કરેરુ
આયુ છે એમ પ્તી સમય આ મડુ બને
કયારે? અનેશ્વર દેવનુ અગ્રિત નેનુ, સાનુ અરૂપ
બનો ત્યારે તે બખીને ને તેમને ન તરીકે માનવા
તે હાથ સમર્થન જાળુ આ અમરતાગો
અચિત્ત નેનુ અરૂપ દેવી રીતે જોડે છે ન માને
છે તા કહે છે કે-આનવા ને તાનો સુવેનુ
લખા અરૂપ જાતાયુ કે તે પ્રમાણે ને અગીકાર
કરે અને અર દોષથી હિત એવા દેવનેજ માયુ
નમાવે બીજને માયુ ન નમાર મમે તે બ માવે તો
પથ્થ કુમાર નહિ

સ્વ૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૬

દેશનાના દિવ્ય અતરરણે

૧ સાધુ સમાગમ કંઠાય નિપુણ જશે,
પરંતુ એ તે સમાગમમા આનંદરસો અમ્ય
હૃદયદિ ધર્મ પાળે છે

૨ ગુણને જાણે આ ન જાણે અથવા
સમજે અગર ન સમજે છતાં ગુણી પુરુષોનો
સમાગમ લાભદાયિ છે

૩ ઘરની અદર, ઘરના આવામાં પહે
રનાના દુષ્ટતા, દુઃખના આપના, અને
સગા વહાવાના સમાગમમાં રહેનારી કોઈને
પણ સમ્યક્નાદિ ધર્મ વધો નથી પરંતુ વળે
તો સાધુ સમાગમનીજ નર્મ ધન

૪ દાયમ ધર્મરણીમાં જમાણ મહેનાગ
એને તે પ્રમંદે અગર કોઈક વખત મુલ્ક આન
વાનો અનસર છે, તેની ધર્મરણીલું આપ મન
પડી ગયો !

૫ અનતી નખત દિવ્ય સમ્યક્ત્વ આરે
ત્યારે ભાવ સમ્યક્ત્વ સ્પર્શન થાય

૬ સમજતા વગર અને હૃદયમાં વાસ્તવિક
હિંમત વગર દેનગુરુ ધર્મનો જે સ્વીકાર એ
દેવ સમકીત છે

૭ “જાણ તાણ કહન જાણ શ્રીઠ વચન પ્રમાણ”
આના વચન બોલનારા આરને દિવ્ય સમકીતથી
દેવપાત્ર મળે છે

૮ દેનગુરુ-ધર્મ ॥ વાસ્તવિક સ્વરૂપને,
નારતવિઠ મિત્રને અને તેનાથી થતા લાભને
હૃદયમાં ધારણ કરીને આ ધાન્યને રણગી
રહેનારો જે ભાન સમ્યક્ત્વનારો છે

૯ અગર દેનગુરુ રહિત હોય તેજ દેન
અને તે સિવાયનાને દેન તરીકે મનાય નહિ
આની પ્રથમ માથતા દેન મળધિની હોવી
જોઈએ

૧૦, અજ્ઞાન, મિથ્યાત્વ, પ્રેમ કીડ, કાર્ય
અને રતિ આદિ આગર દેશને લયવંત ગયા

વગર કોઈપણ આત્માને ભાન સમકીત સ્પર્શ
છે નથી.

૧૧ તે તે દોષની લયવંતા દેખ્યા વગર
અરહિતના અરહિતપણાની કિંમત આત્માને
સમજતી નથી

૧૨ હોડીમાં ફગારાઓને બેગની મિત્ર
સમજતી નથી, પરંતુ હોડી ભાગે ત્યારે બેઠના
કિનારે આનંદારને બેગની કિંમત સમજાય છે
તેની મિત્રે મસાર મધુદ્રમાં અરહિત ભગવંતો
બેઠ મનાય છે એ પુરુષો ય વગર સમજાવું નથી

૧૩ અગર દોષો લયવંત છે, અને રહ્યા
વાર છે એ સમજાને ત્યારે પામના ભાનની
ચીજ સમ્યક્ત્વની પ્રાપ્તિ થયો.

૧૪ મહેનાતના રોગનો ઉપાય કરનારને
રોગ રનાના થાય છે, પામ ઘાણ દિનસની કેડ
લાલીને બેઠના રોગ એકોડા ઉપાયથી જતો
નથી તેની મિત્રે અજ્ઞાનાદિદોષો પણ જલ
લાલીને બેઠ્યા છે તે સામાન્ય મહેનતથી રનાના
થાય તેમ નથી એ સમજવા રીતો !

૧૫ દુનિયાના મહેનાત દો આ ભાનમાં
દુષ્ટ દેનારા છે, અને અજ્ઞાનાદિદોષો તે
બેઠાભાન પામ દેનારા છે

૧૬ બે દિનમના મહેના માં દાન્ય બોધા
વીએ ગીએ, અને જાણ દાનના અજ્ઞાનાદિ
દોષો મહેના દેના આપનાર ગુરુરૂપ શક્તિરની
કિંમત સમજતી નથી

૧૭ “રમાનમા” નો નામ જપનારી
દુનિયાને તો ઉપદેશ દેનારા ગુરુઓ તે અન્નેના
અન્યથા ન્યાયી હોય તેજ ઉપદેશની અગર
વાગી રાંધે છે

૧૮ નિઃસ્વાર્થ ધૃતિનાળા ઉપદેશો જે
અગર પાડી નહે છે, તે અગર ભાકુતી ઉપદેશો
પાડી ગમતાજ નથી

૧૯ ઉપદેશના ઉદ્દેશની અગર રહેણી
મહેનાને અન્યથે છે.

૨૦ પાંચીમાના ગીગળા દહીને રીગાળા
ખાનાર બદની જેમ પહેલમે શ્રોતાઓ મરિ
આપ સમ ન છે

૨૧ માતીય હનિયારોની મળનપથી અલ્પ
સખ્યામા ગહેલી પ્રજા પાઠ મોટી મખ્યામા
શહેલી અને હથિયાર નગરની પાલ પર નિજ્ય
મળનીને સત્તા લોગની ગહે છે

૨૨ હુકમે ઉભરે કે ગરમ પાણીનો ઉભરો
દયાધુધી જોર દે છે જ્યાનુની વાસા ખુલ્લુ
ઉઘાડે હુકું નવી ત્યાસુધી તેની ગીતે કો સદ્દિ
પાપકથાનમે પાલ પાલ આશનના પાન્યખાણ
વગર જોર દે છે

૨૩ પાલ આશનરૂપ પ્રખ્ય હથિયારના
ધાની વેદનાથી આ સસારમા રખાઈ રહ્યો છુ એ
સમજાને ત્યારે માધુતાની સાચી દિમત ધન્યમા
વારતનિઃ આપમે અન્યથા નહિ,

૨૪ આત્માની અનત મિતિઓ તિરોભાવે
રહેલી છે તેવું દર્શન દરાનના અરિહંતા છે

૨૫ તીવ્ર મોહનો ઉપચાય, અને અજ્ઞાન
રૂપ મજાભરની આધીમા અટનાયો હોય ત્યારે
જીવોનો જન્મ એમિદ્યમા વાય છે તે આ મા
સાચો !

૨૬ ઘણું માભણુ, ઘણું વાનુ, ઘણું
વિચારું, અને મનન કયું છનાયપ દેનાદિ
તરનથી એ સમારની રખાપછી રાખનાર છે
એ હલ્લુપાલ દ્રઢ નિશ્ચયરૂપે પ્રત્યમા થયું નથી,
ત્યાનુધી બાનસમ્યક્તન ઘરો દૂર છે

૨૭ દન્ય સમ્યક્તનની કરણીએ મળતા કરતા
કોઈ વખત ભાન આનયો, પરંતુ ખાલી
જાનનાઓ જાનના માળાન C ૧૨ સમ્યક્તન
સ્પર્શન વત્રુ તે મુકેલ છે

“આત્રિયાધિ વગ મૃત્યુ જગલા શત સમાકુલા”
અટાર દોષ રહિતદેવ.

શાસ્ત્રકાર મહારા ન કનિકાન સર્વજ્ઞ શ્રીમાન હેમ
ચ મુગીશ્વરજી મહારાજ લખેલો છે. ઉપકાગને માટે
નિર્દેશનાન પુરા નરિ ૧૧ી મળના મળા જાણી ગયા
કે મહાપુરા ૧૧ ગુનિ—નના—નયરિ ૧ અને તેમના
નત નોડ મ્યન ૬૩ તે ખરખર કયાણ અને મોખનુ
સ્થાન છે અને આની નવણ કનારા મન્યપત પામે
છ તે મન્યકતમા દ્રવ ભાર જે બે જાણી ગયા હવે
બાવ અમ્યક્તવાગે દેવના અરપને કેવી રીતે માને છે
તે વિગેરે હનીકત જાવા છે—આપ દુપણથી રહિત
હોય તેને—દેવ માનવા તે આપ દુવણે આ પ્રમાણે
છ—પ્રથમ તો આનાન—મળુ ૧૧ જાણપણથી રહિત દેવ
ન હોય મળુ ૧—દેવ મમમ જગતના મર્થન દેખવાવાગા
હોય જાણવાવાગા હોય તેનેજ શાસ્ત્રમા દેવ કથા છે
આવા અરિહંતા દેવ છે—જેમણે દેવજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી
લોમનોકતા ઉપી અરૂપી ભારને જાણ્યા છે, ને સમ
વમ જુમા મેમી સવળા પદાર્થો વર્ણન કર્યું છે
અગાન રૂપી હોયથી રહિત હોય તેને દેવ કહેવાયુ
ખીજી મિથ્યાત્વ—જેને જે સ્વરૂપે પદાર્થ છે તે સ્વરૂપે
માને, પણ તેની અન્ય અરૂપે મિથ્યારૂપે, મોહારૂપે
માને તે મિથ્યાત્વ આ દેવમા ન હોડું નેમ્મએ તમે
તો સાચા રૂપેજ વસ્તુને માનવા ૧ જાણનારા હોય
ગ્રીજી પ્રમદી ૧—પ્રમદી કીડા અન મોટા આગા જે
દેવમા ન હોય તેનેજ દેવ માનુ પ્રેમ આ દેવ રૂપ છે
પ્રેમ છે આ સમાર છે ૧ સસારથી વ્યુક્ત સ્થાન દેવનું
છે આધુ હાથ—ખારી થાય એની મોટા પોતે કરે,
ખીજ પામે કાલે, તે રૂપનીના ન હોવી નેમ્મએ
પાચ્યેમ્મ ગતિ—તે ઈદિ વિલ્પમા આન, આ દેવો ન
કાય તેને મારા વિરોધ પ્રાપ્ત થાઓ કે ન સા વિલ્પો
પ્રાપ્ત થાઓ તેમા સમનાર હોય ઝડું અરતિ—ખરામ
વિરોધ પ્રાપ્ત થાય ત્યારે હુબ ન ધરે સવ વસ્તુમા
સમભાવ દેવો નેમ્મએ સાતમુ ભય—સાનેપ્રકારના
ભયથી જિન—મળનો ભય, પ નેમ્મ ભય, આજીવિકા
ભય મરણ ભય મર્તિના ભય ઉપદ્રવ ભય રાનને
ભય (કેનેમ કેમણે મળના ભયને રચે મોર ભય
લીધે છે,) તો આ ભયથી રહિત હોય—તેઓ દેવથી

ખીતા નથી, તેમજ કોને બીજાના નથી, એમ બીક પામે તેવા બીજામણા રહેને પણ ધારણ કરના નથી આક્રમ્ય મોકલે તે પણ ન કોન નવમુ કુમ - જુલુપ્સા-ખગન ગવ આફિક દબી નાક મચ્છે વૃ ને તેઓને ન હોય ૧૦-૧૧-૧૨-૧૩ કોધ, માન આયા અને લોભ, કોધ મેટન - ર્ષા દેન નેય, માન મેટને અલકાર ન હોય, આયા પુ ન નેય અને લોભ એટલે નિર્મમલવણ્ય હાય ચૌક્યુ મો - ૧૩ પણ વરણ ઉપર મો - ૧ હોય, ૫ વરણ રા - અલ્પત પ્રાનિ, આમ્મિન મોખમ્યુ દે - અલ્પત અપ્રોનિ તેરી પરા - મુખના થાય છે તેન હોન સત્તમ્યુ મસા લીલા-મમાગની લીલા કોઈ પણ જાતની ન હોન અપ્રાગ્યુ અપરિમક પશુ-કોઈ પણ જાતનો પરિમક પાસ રામે નહિ, આ આફિક, હથીયાગ આફિક વાગ્ન આફિક તથા વચ્ચ આફિક-કોઈ વ વૃ તેને હોવી નેરમે નહિ આ અપાર દુન્યુથી રહિત એના અરિહતો કહેવાય છે તેનેજ પાવનમશ્નવમો દેન માને મેમજે એ અપાર દોરો દાયા તેથી મોટા છે પહેલા તો એ મિયાગ કશે કે-આરાન, મિયાત્વ વિગેરેને ત્હારા આત્માએ ભયર ગળ્યા ખગ? મેમકી, હાથ, રતિ, અનિ એ ૧૮ દોરને દોન રપ ત્હા આત્માને સાચા ખગ? પહેલા તો આત્માને પુ - ૧ નેટની દોનની ભયરતા દેખીય? તેટલ અનિ તનુ અરિ હતપણ તારા મો છે નગી હોય અને વચ્ચા મે હોય હમેશા હોડીથી જતા આવતા હો - એ તે વખતે બેનની કિમન નહિ પણ કો વખતે હોડી ભાગી ને તરતા મેટ ઉપર આયા તે વખતે બેનની કિમન પુહા? તેમ મસાર રપ સમુદ્રમાંથી આપણને તારા મો ને અરિજત દેવ તે બેને રથાને રહેના છે સમોરમા આપણે એમને એમ રજાગી છીએ ફૂનીએ છીએ તેમની ખાત ૧૮નાર આદ્યન આપનાર, રક્ષણ કરનાર, જુગાને પડી રાખનાર તેઓ છે આત્મરૂપે ત્યારે આત્મા તેમને જાણે ત્યારે દેવનુ સ્વરૂપ જાણ્યુ કહેવાય

અપાર દોષની ભય કરતા

આ અપાર દોષ ભયરમા ભયર છે તે તેમજે દાસ્યા છે એ અપાર દોષને આપણે ભયર ન

૧૧૧ અપણને રજાવનાર છે એમ ન ગાળીએ તો તે આપણ માટે આપણ છે આપણે એ અપાર આ નમા પમા છીએ એ ગાળના વિવાર થાય નહિ ત્યા સુધી ૧૮ દોન દાગનાર દાગનાર છે તેની રીમ ૧ ૧૮ આપે નહિ ૧૮ દોન પોતાને ખરામ મી ગલા ઇ, આવા બદર છે, ભયર દોષ દાગનાર આ મનાર ૧ આપણે માને લાગે મદાપુત્રની કીમન થઈ ને તેમને આ આ દોરો આ મામા અનાદિ કાથી જ ધાનીને મે ૧ છે તેને કાયા મના મુરકેન છે ફૂનીયા ૧ મા પણ તારે રા ૧ હોય થા ૧ કાળેના ગમ હોય તો તેના ઉપાર થાન છે, તેને દર કરી તા ૧ છે પણ જર ધાનીને રહેવા રેગો નામુદ ૧ વા ધણા ધણા પ્રયત્નો કરતા પડે છે, તે સિવાય તે જતા નથી એ તે રેગો નામુ થાય તોજ આત્માને નુખ થાન ફૂનીયાના દોરો આ ભવમાજ કુખ દે છે, પણ આ રેગો તો આ ભવ અને પરભવ તથા ભવે ભવમાં આત્માને કુખ દેનારા છે, આવુ ત્યારે આત્મામા મમમય ત્યારેજ તે રેગો દર કરવા પ્રયન થાય. આપણા રીરે મે દોરમ મદાક આપે તો નાગરને જોનાવીએ છીએ, તેને હી આપીએ છીએ, દોરોડ કરી મુગીએ છીએ પણ આ જર ધાનીને મેદના રેગોન મારા આપણે કર્યું કરતા નથી, આપણને તે રેગના ચિકિત્સક પણ મદન મધો છે નિમ્વાયપો જગતના જીવાનુ કેમ હિન થાય તેજ લક્ષ્ય-જોમને એના ચિકિત્સક મત્યા છે

અરિહત ગ્વાએ તે સપગા રોગોની કરા આપણને મદન આરોગી છે, પણ આપણે તેના બીનકુદ ઉપચોગ કરતા નથી, આ આપણ જે મારીપત્તુ સુચવી આપે છે સમાર બમણ વડ હોય ત્યામુરી તેનો રત્નો સુર નહિ, એ નિ રેગ વખતે કુખ થરા મા ધુ હોય ત્યા સુધી તેને ત્યા લેવાનુ મન ન થાય, કદાચ થાય તો તે દા તેને અગ ન કરે ત્યારે સુખનો આરો નાગનાનો હોય ત્યારેજ તેના ઉપચારો કરવાનુ મન થાય દેને અએ ૧૮ દોથી રહિત હોય તેનેજ ભાવ સમકિતવાગો દેન માન છે

બે વરતુના ત્યાગનાજો ઉપદેશ આપી રહે

હવે આનસમયકરનાજો ગુરૂ મને માને તે જતાવે ઠ-
પચ મનાનને પાનવારાજો હેય કચ્છ કામિનીના
ત્યાગી હોય આ કુનીયા રમા રામાનો જાપ જાપી
રહી છે, રમા મેટને લગ્ન પામે, હાય પામે !!!
પસાને માટે ખુ ! કદી મેમ ! વેગ ઝેર કરે ! અનેક
જાતની વિટ જણાવ્યા બોગરે ! પર ન વેરે ! દા તાપ
લે ! બૂખ તરસ રે ! ના બીઓએ પસાને આર્થ
કરનાર બાપ્યો છે પૈઆ ધમની મધી રાત કોગરે મૂખ
એક તેને-ધનને મેળવવામા / તાનાનેની લગાડે ! ગીજી
રામા-અટવે બી, તે કામનુ આપન છે તેને બજે
પણ ન કરવાના ધમ કરે ! માયા કષ્ટ કરે ! પ્રપચો
કરે ! માનીતો તો નારીને નરડની ખાણ કહી છે !
ધમની મધી રાત મન ગહાર કાળી એક તેને
મેળવવામા રાખ્યા માયો રહે ! નારી આગળ રાક
ધરતે રહે તો કુનીયામા પન જીજી દેકાય છે
શાસ્ત્રમાર તેથી ઠગીજ ના જતાવે છે-ગુરૂ થવા
હાય, થવાની કહ્યા રાખ્યા હોય, કે વર્તમાનમા ગુરૂ
નરીકે નિષ્કામ હોય, તેમને આ બે વસ્તુઓનો તો
અવશ્ય ત્યાગ હોવો જોઈએ !! કુનીયાને આ બે
વસ્તુના ત્યાગ તરફ દોરવી છે તેનો ઉપદેશ હવે છે
માટે ઉપદેશ આપનારે તો તે વસ્તુનો પ્રથમથીજ ત્યાગ
કરે તો હોવો જોઈએ ! બે તેમ ન હાય તો તેવને
ઉપદેશ દેવાનો પ ! અધિમાર જૈન શાસ્ત્રની રૂબ નથી
આ મિત્રાપ જનના ઉપર તે ઉપદેશની અસર પણ
થાય નહિ

પોથીમાના રાંડાણ

એ તો પોથીમાના રાંડાણ જેવુ થાય એક ભટ
હના તે મ્હા કરે અને રાગ રાગિણીથી જનતાને
રજન કરે, કથામાં એક વખત જાણુ યુ કે-રિગણુ-
વેગણુ-પ- બીજ હોવાથી ખાત્રા ! જોઈએ ! શ્રીના
માથી એક જાણે આ રાત જરેજર પડી રાખી તેને
ચિત્તાર કરી કે-ગુરૂ રોજ રિગણુ નર્મ ખાત્રા કહે
છે, પણ ગુરૂ ખાપ છે કે નહિ તેની પ્રથમ માર
પરીક્ષા કરવી હવે પડી એક દિવસ અનાથાને ગુરૂને

ત્યા જઈ આવો, તે વખતે ગોરાગીએ રિગણુનુ શાક
અને બાજરીના રોપના કંપના છે ગોરે આવેલા બાંને
આનખર આપ્યો કે આવો બર્ડ બેસા અને જમના
આવો ! તેના માનની ખાત્રા આ માણસ જમના બેસો
તે વખતે બાજામા શાક રેગણુનુ મૂક્યુ અને માજરીના
રોપના વૃક્ષ, શાકને અંબે જમના જમના લખને
પુક છે કે-આપ મ્હામા કહેતા હતા કે-રેગણુ બક
બીજ હોવાની ન ખાત્રા જોઈએ, તો તેનુ કેમ !
તે વખતે બે જનામ આપ્યો કે-એ તો પોથીમા
લમેના રિગણુ ન ખાત્રા કહે પોતાને માને પોતાના
ધર્મની ઉપદેશની રામી કરાવે તેવો લખને આપી
બીને કોઈ કોઈ શકે ખરે ? શ્રીના સમજ ગણે
કે ભગુ પેની ખાત્રા મિત્રારા આ લર્ડ બેસા છે
નિમ્મર્શ દર્શિત ઉપદેશો જે છાપ પાડી શકશે તે
ખાપ આ ભા ! ઉપદેશો કરી પણ નર્મ પારી શકે

કહેણી તેની રહેણીનાજો ઉપદેશ હોયો જોઈએ.

બીજુ અન્ધાગિનાન-જોડી કહેણી તેની રહેણી
વાત્રા ઉપદેશક શ્રીના ઉપર જે અસર કરશે તે રહેણી
નિ ના મ્હોડી કહેનાર આના શરમા બને કદી પણ
જોતાને અસર કરી શકને નહિ માગે જૈન શાસ્ત્રકારે
ગુરૂ થાતરને માટે પ્રથમ પોતે જે ઉદ્દેશ આપે તે
પ્રમાણે વતન મનાર લોય તેવો નિયમ રાખ્યો છે
વર્તન સિનાવાને ઉપદેશ આપનાં હક જૈન શાસ્ત્રકારે
આપોજ નરી ગુરૂ રતનરામા પ્રથમ જોઈએ-પ્રથમ
મનાનવાગ્ડ અમાત્ર ગુરૂ જૈન શ્રી સુવી નીવિયે
નિરિયે પચ્ચાણુ જેસાને કપાં છે, જેવા કે હિસા
કરે નહિ, મગ્ન નહિ મનાને મારો પણ ન મળે
જીજી ગોનુ નહિ, જીજી મોતનુ નહિ, જીજી બોન
નારને મારો પણ ન મળે, જીજી મોરી કડ નહિ,
કરાનુ નહિ, મનાને મારો પણ ન મળે મેલુન
મેનુ નહિ મેરાનુ નહિ ને સેવનારને સારો પણ
ન મળે પર્ષામક રાણુ નહિ, રખાનુ નહિ ને
રાખનરને સારો પણ ન મળે આત્રા પાય મહાવતો-
જોના નતો-જોના નિમાંગો, જન શ્રી સુવી જોઈએ
કરી છે, તેવાઓ કુનીયાને પણ તેનો ઉપદેશ આપી

શકે છે અને તે તે નતે દોડી શકે છે, કુનીયાનો નેતા
આવેજ હોઈ શકે એમ જેના વાજમારનું માનવું છે
પાંચ આશ્રનનું ભય દરખાવ

પાંચ મનાનતને ધાણું કરાવના આમારા શુર છે
એ દરક બોલના પશુ ગાયી ? પાંચ આશ્રનનું
ભય કરવું તમે સમજ્યા નથી ત્યારપછી મહાનતની
મિત્ર તમારા મગજમા આશ્રવાની નહિ પાંચ આશ્ર
ભય કર છે-પાંચ આશ્રક આર છે તેમા આ પાંચજ
ભય કર છે આ વન ગાંધી કે ? કે-ગાંધી દય,
ક્રીધાત્મક બોલ ભય કર નથી તો આનેજ ભય કર
ભય કર કેમ ક્યો છા ? કારણ કે કુનીયામા રજાવાનાર
મસાગનું મુજ બે માર્ હોય તો રામ-દેવ છે બસાસુધી
તેનો અથ પશુ હોય ત્યારપછી આ શ્રવને મોખ મળતો
નથી તેને મૂળમાથી મજાનો ઉપદેશ આપવામા
આવે છે તો તેને ભય કર ન ગણતા પાંચ પાંચ
શ્વાનકનેજ કેમ ભય કર ગણ્યા ? ખરી રીતે શત્રુની
બરી વળી ભય કર છે તે ભય કર વાતના હાથમા
હથીવાર આવે તો ? પ્રથમ ક્લેષ્ય એ છે કે-તેના
ભય કર હથીવા તે તોડી નાખવા જે જગે પર નર કર
હથીવાર તોડી નાખવા હોન ત્યાની વળી રાદે તેની
ભય કર હોય તો પશુ તે ભય કરવાને તાત્ત્વ રહેતી
નથી વશીનું પશુ ભય કરવું છે, પશુ વશિત હથીવાર
ગાગમે ભય કરનારી છે ફરકમા સમજવું ભય કર
હથીવારોની છે જે પ્રાણનો પામે ભય કર હથીવાર હાંચ
તે પ્રાણ નાની છતાં જોડે ક્ષી શકે છે, હથીવાર વશરની
મોગ પ્રાણ પશુ મગાઈ થઈ પડી કે તેની રીતે
શસ્ત્રાનના પાંચ પાંચ શ્વાનકેજ હથિવાર છે, અને
તેથીજ તે પાંચ આશ્રના ભય કરવુંજોને લીધે તેને
શોકવાની પ્રતિજ્ઞા છે

આત્માની લગમને ઓળખો

હવે વિચારો કે ચીનની પ્રજા કેની ? તે તેની
આગળ જાતની પ્રજા કેની ? ચીનની ૪૮ કરોડી
પ્રજા અને જાપાનની ૨૦ કરોડી પ્રજા, ચીનની
પ્રજાથી જાપાનની પ્રજા અધા બાગની પશુ નથી છતાં

જાપાનની પ્રજા ચીનને ભય કર કેમ નિવડી ? આનું
કારણ તપાસો તો કહેવુંજ પડે કે-જાપાન પાંચ
છેત્રી દમ્બા સજ્જ મજામ-હથીવાર પુરતા છે, લા
રમા જોડા સજ્જ-હથીવાર-ધનનો ખજાનો જાપાન
પાસે પુરતા હોવાથી તથા ત્રીસર્થ માધનો જેવા કે
વખાણુ બેન, રંગીમર વિગેરે તથા વાઈ વિમાનો-
તોપ મોગા-હા આઈ માધનો જાપાન પાસે પુરતા
હોવાથી ચીન જેવી મોગી પ્રજાને ત્યુ તે હકારી
સરી હથીવાર વિતાની મોગી પ્રજા પશુ કામ કરી
શક્તી નથી જે તેના હાથમા ભય કર હથીવાર ન
હોય તો સમજાયો જવાનું હાલું નથી જેવી રીતે
કુનીયામા આ લાઈ ચારી રહેતી છે તેવી રીતે
ચીનીઓ કઈ છે કે-આ આત્માની લગમને ઓળખો
આત્માનો કો કુમન મોક છે ? રામને દેવ તેના રમ્બા
છે ? બી આદિ તેના હથીવારો છે કેમ એ તેનું
મૈય છે, તે વડે તેણે આખા જગતને વશ કરેલું છે
તે જગતે શત્રુ છે તેને વશ કરવા માટે કેટલું બળ
વાપરવું જોઈએ ? કેમ જોમો હથીવાર જોઈએ-કે જે
હથીવાર કુનીયામા જેવા જતા જર નહિ તેવા
હથીવારો વડે તેના ઉપર જય મેળવે જોઈએ તેનો
ખ્યાન કરી તે પ્રમાણે મોહ શત્રુને કમંદકને છોડો !
આ જેના સાલકોને હેતુ છે અવારમા બીને તમે
રોજ ન્યૂઝ પેપર વાંચો છો, બાઈ લાઈના શા મજા
ચર છે ? શુ હકીકત છે ? તેમ પૂછો છો પશુ તમારા
ધને આગજોજ લાઈ ચારી રહેતી છે તેનો તમને
જરા પણ વિચાર નથી ચીનીઓ એ જણાવે છે કે
પ્રથમ એ લાઈને ઓળખા !

હિ કુતાનને જાન કરવા માટે સમજાવવા જમર
જરત છે, પશુ તે ન ત્યુ ચારી થયું ? નુકાન
અમો કેમ બેઠું ? પોતાની ધોર ખોળી કેમ શુ ?
એવજ સુદાયે કે જે મતીન હથીવારો મતાધોસ પાસે
છે તેમાનું કયુ હિલ્ના લોકો પામે આજ રહ્યું નથી
પડેલાના મજા આને ત્યા સેન્ય, હથીવાર વિગેરે
નિરજા હતા, પશુ આજ તો તેઓએ એ સમજા,
તે મજા નહિ જેનુંજ છે, તેથી હિ-કુતાન પરત
તાની બેઠીમા જક ભ રહેલું છે તેવી રીતે અહીં

અન્ય પાપ સ્થાનોમા ક્રોધાદિક ભય હો છે ? સગદેષ પશુ ભય હજીમા લેવ કર છે ? કલ્પ આદિ પશુ ભય કર છે, છતાં પશુ જે એમની સાથે હિંસાકિ પાપ ન મને તો તે મિયારો રાક છે બધા પાપ સ્થાનો હિંસાકિ પાપ ચીજ નથ યાવ તો રાક છે, શુ આ આત્મા, ક્રોધ અથો, તમારાથી મધુ કહેવા નહિ, મરાય નહિ તો હવે ક્રોધ કરાને શુ ? કુધનો ઉત્તર, પાણીના ઉત્તર હામ ખુલ્લું મરે તો બધ પડી નથ પડી ઉપરાતુ જેર આને નહિ તેમ પાપ પાપસ્થાન રૂપ પાપ અ નવરૂપ પાપ બીજો બધ થઇ તો ક્રોધાદિક બીજા પાપ સ્થાનોમા એકે પશુ સ્વતંત્ર હામ કરી શકે નહિ કાણે તો પાપ કયેજ છે

પાપ સ્થાનોમા વધુ ભય કર કીયા ?

ભય કર હીયારો-અન્ય પાપ સ્થાનોમા-હિંસા, શુદ્ધ મોરી, સ્ત્રી ગમન અને પરિગ્રહ છે, બેતાનીસ આશ્રમમા પાપ આશ્રમ મધ કરે ને બીજા સાડીસ ખુ ના છે તો પશુ તેડું જેર એટલું બધુ ચાંડી શકે નહિ, ક્રોધ એટલે દેવ માતમે માન એટલે અલભર, આપમે માયા એટને કષ્ટ, નવમે લોન એટમે શુ ઠા, દશમે રાગ એટને પ્રાણિ મગીયાએ દેવ એટમે ઈર્ષ્યા, બારમે કન્યા એટને કલ્પો તેરમે અભ્યાખ્યાન એટને શુદ્ધ આગ, ચી મે પેશુ એટને માકી લુગરી, પદરમે રતી ચરતી એટમે સુખ દુખ, મોળમે પર પરિનામ મેલે પારની નિ । તત્તરમે માયા મુખ ના એટને પ્રપંથી શુદ્ધ મોનુ, અરમે મિથ્યાત્વ શય એટમે માત્રી શ્રદ્ધાથી ત્રિમુખપાપ, આ બીજા પાપ સ્થાનો છે તેના કરતા પ્રથમ પાપ પાપ સ્થાનો જગર જગ્ન છે-ભય કર છે હિંસાને પ્રાણુતિપાતનો અર્થ છે શુદ્ધ એ રૂપાવાનો અર્થ છે, ચાંડી એ અદલા લનો અર્થ છે, મરજી ત્યાગ-ત્રી ત્યાગ તે મૈયુનો અર્થ છે અને ના પ્રકારનો પરિગ્રહ રાખવો તે પરિગ્રહનો અર્થ છે, આ મોટા પાપ હીયારો છે,

તે અનુરૂપ છે, તે જે નાણુ યાવ તો સે યરે બીજા પાપ સ્થાનો જે છે તેડું જેર ચાંડી શકે નહિ બેતાનીસ આશ્રમમા પશુ આ પાપ મોટા કલ્પ છે, બેતાથી આત્મામા કર્મનુ આનુ યાવ તેનુ નામ આનવ તે બહિ બેતાલીમ કલ્પ છે પામેન્દ્રિય, ચારકાથ, પાપ અનત, નથુ યોગ અને પચીસ પાપ ક્રિયાઓ, આ બેતાનીસ આનવ છે આમાથી પાપ ઇન્દ્રિય, ચાર કાપ, નથુ જેગ ને પચીસ ક્રિયાના પચ્ચખાણુ નથી કર્યાં તો પશુ પાપ અનત જે-પ્રાણુ તિપાત, મુદ્ધરાગ, અદલા ન, મૈયુન અને પરિગ્રહ તેના પચ્ચખાણુ કર્યાં એટને ઇન્દ્રિયાદિક પચ્ચખાણુમા નથી આ યા તો પશુ મવા ઉપર કાણુ ચાંડી ગયો, તેથી મહાપુરુષને નિરાશરી-અનાશરી કહીએ છીએ આ પાપ હુટયા તો બીજા સાડીસ ને હુટયાજ છુટકો છે । સાડીસ આ પાપ જે ખુલ્લા હોય તોજ ઉપાદ કરે, તે સિવાય ઉપાદ કરી શકે નહિ આ પાપજ કર્મરાખના અમોર હીયાર છે તે હીયાર વડે આખા જગતને તેને વશ કરેનું છે

કર્મ શનુને ઝાળખો !

કર્મ શનુને પ્રથમ જાળખવો જેગએ । તેને જનના માટે દરેક પ્રાણુએ કદિબદ્ધ થનુ જેગએ । આણુ જગત આની પાસે રાકે માટે દેવ-દાન-અકર્મી-વાસુદેવ મમે તે હો પશુ કર્મ આગળ કેમનુ ચાલતુ નથા એટલાજ માટે જાનીએએ આપણને જાળખાણુ કે તમારો કામા કરો જે કાઈ દુષ્કર્મ હોય તો તે કર્મ છે તેને જનના માટે તૈયાર યાઓ । તેજ સાર છે કલ્પાથી આ પાપ ચીજ બધ કરો પડી ક્રોધ, માન, માયા, લોભ પોતાનું જેર અત્માની નહિ શકે

હિંસાકિ પાપ નિમ્ની ભય પડી બધા પાપ સ્થાનોમા હુના પાપખાતી નિસાળ ગણુને । પાપોમાં

સૈતન્ય લાવનાર હોય તો, જેર લાવનાર હોય તો, આ પાત્રન ચીજ છે આના પાત્ર હથીવારો મહાપુરને દૂર કર્યા છે, તેો કમલે પા ઠ, તેના ઉપર જ્ય રેળ થો છે કાચુ મેન થો છે તેની તેમને નમરકા કરે હુ આ તિયારો અત સુખા થયે ત્યારે ભાવ સમ્પદ્વમા આતીડ પોનાનુ અધમપાડુ અને તેમનુ ઉદામપડ, મગજમા આનુ નથી લાસુધી સાધુપાની ખરી મિ મન મગજમા આની નથી રાજ આમર ભયકર લાો ત્યારે જેહુ અનાદિગથી પાત્ર હથીયા ની ધાની વે નાથી ખડમે હુ તેઓ ખ્યાન આવે આવા કારમા હથીયાર આ મહાપુરને કાપણુ અમર કરી સના નથી તેવુ લાગે આ ઉપરથી એ પણુ જણાનુ કે—

આતમાને બગીચો બનાવો !

કુતીયામા આતમાથી કોઈ અસાધ્ય નથી જે આતમા નગીરો થાય તો મને તેવો મેળો થયુ કે મેટા હથીયાર હોય તો પણુ તેની આગન-મદનાન આતમા પામે આની ચકતા નથી કર્મ નાજ મને તેવો પણુ મેળો થયુ છે ! આ પ્રાણાતિ પાતાદિક પાત્ર મને તેના પણુ મેળો હથીવારો છે છતા આતમાના બગીચા એવા આ મહાપુરની પામ તે રાજ છે ! તેનુ જેર કાષ્ઠિણુ આવી ચડ્યુ નથી ! આતમાની અનતી શક્તિ છે, તિરોભાવે ગદેની છે, તે આવા મહાપુરોએ સાબીત કરી જતા હુ છે, તેમને પગને આપણે પણુ જે આનીએ અને તેમના કથન અનુસાર વર્તીએ તો હણુકમી થઈ જવાય આતમા બહિરો થાય તો તેના જેવા આપણે થઈ ચકીએ ડીએ અરિહ તેની અગ્રુ દયા

તેમની જગતના એવા ઉપર અનુજ દસ છે, કોઈપણ ગીતે જગતના એવા પોનાનુ બૂનાએનુ અવ રોરેહુ ત્રરપ કેમ પ્રગટ કરી શકે ! તેજ ભાવના પેતે તે વતુ પ્રાપ્ત થી માટે બીજે કોઈ ન પામે

તેવી તેઓની શુદ્ધતિ નથી હમ થોમા તો આપણે તેવી શુદ્ધતિના દેખીએ છીએ કે કોઈપણ વસ્તુની મેતિ પ્રાપ્તિ કી હાય તો તે બીજને બનાવશે નહિ, કારણ-બીજને બનાવુ તો રળી મારામા ભગ પા-મે, કે માર લઈ મેો કે મારી આડો બાવને કે મારથી ચકીવાતો થઈ જમે આવી આવી શુદ્ધતિએ રડેની તાય છે પરમકૃપાણુ તીવ્ર મરેવ અરિહત પરમાતમા તેમા પોનાની માનત શક્તિ પ્રગટ મેરી છે જા ખુ તેમે જગતના એવાને તે શક્તિ પ્રગટ કરના રાવના માટે અન્નનિર્ગ ઉપદેશ આપી રહ્યા છે આવા રિચાગ હ પરાગા પરમેષકારી-જગતના એવા બધુ જગતના એવાના તારબુંદાર, જે કોઈ હોવ તો મરિહત દેવ છે અને તેમના કથન અનુમાર રત્નુ અરપને કહેનાગ, હુદ પમમકા મનને પાવનારા કથન કામીનિના તમાગી એવા શુદ્ધ ગુરુજ છે, તેનુ વડપ હંધમા તિયારી તેના ઉપર જે મહા કર્મિએ વે ભાર સમ્પત્ત્ય છે આ ઉપરોક્ત કથન મનમા આવે ત્યારેજ ભાવ સમ્પદ્વ છે

શુદ્ધ ધમ

હવે તેવીજ રીતિએ ધર્મ-અહિસા એ સીધી મેટામા મેળો ધમ છે અહિંસા વચ્ચો ધર્મ-અહિંસા એ સૌન મેળામા મેટેા વર્મ છે, ફરક ધમનુ મુજ અહિંસામા છે, કોડ કે તમે દિમામા ધર્મ માનેલો નથી એ માટે હેમચદાયાય મહા ને કથુ પણુ છે કે—

સરાગોષ્ઠિ હિ દેવચ્ચેત શુદ્ધહચાર્યપિ ।

જ્ઞાપીનાડપિ ધમ સ્યાત્ વદ નદ્દ હહા જગત્ પ્રેશ

સરાગીને પણુ જે દેવ માનવામા આવે અમરદા યાગીને પણુ જે ગુરુ તરંગે રીકાગવામા આવે, તથા યાથી હીન એવા પણુ જે ધર્મ દેવતાય તો હહા નતિ જે જગત નદ્દ થયુ સમજુ

કુતીયાની મપાગી ઉપર રડના તમામ ધર્મેના સિદ્ધાંતો બંધા ઉતરીને તપામીએ તો અહિંસા સર્વનુ

મૂળ છે તેમા એ જૈન શાસ્ત્રકારોએ વ્યક્તિસાનુ ગ્વરણ બહુલ બારાં બતલાયુ છે ભાગ્યાર્થ સમૃત માર્ગો પેશિકાન બનાવના પશુ કહે છે કે ન હિંસ્યાત્ કોડપિ મૃતાનોતિ ઈના અક્ષરદા અનુસરતિ કહેવાની મતનમ એ છે કે-આદિમા ધમનુ પાનન જૈનો મરાય કરે છે

તો એ આદિમારૂપ ધર્મ અમો ન હોવાથી આ આત્માની મુરકેનાં છ બીજા આદિ મહાનતને ધમ કહી છે તે સાનુઓનો ઉત્તરો ધમ છે, આરોને પાત્ર અપાનત કલા છે તે તેમા અતગત ધન ગય છે તથી જુહા લીધા નથી

ક્ષમા આદિ ૧૨ પ્રકારનો ધર્મ ન હોય તો તરુત મુરકેલ છે

તેમ ક્ષમા આદિ માનુનો ૧૨ પ્રકારનો ધર્મ કહેવાય છે, તે ન હોન ત્યામુધી આત્માને તરુત મુરકેલ છે. આ પ્રકારનુ આત્માને હજુ જાન નથી. કુનીયામા સાબગેના ૧૨ હો બોની દેવાય છે પશુ તેનો જુ મ અવાદમા આ ચો નથી. મહાનતની ઉત્તમતા, કામા આદિ ધર્મની ઉત્તમતા હજુ સમજનામા આવી નથી આત્મા પોતાની બચ કરે જાન વિચારતો નથી. કારણ-અનાર્ત કાળથી આ આત્મા-સમારમા રજળી રહી છે પ્રથમ સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિયમા ધમેા કાળ ખ ચો ત્યાથી નિકળી બાર એકેન્દ્રિયમા આ ચો તેમા પશુ રથારપણાનુ કુ ખ અજાપણાનુ કુ ખ અનુભયુ કહ્યું છે કે—

જવા મોહાદ્વાસો તિવરો જાણણ સુ મહામય ।

તવા પર્વદિવ્યે અમ્મા સમ્મ જાણાહિ મોપમા ॥

બ્યારે તીન મોહનો C વ હોય, અને ગુણ ૧૫ મહા બચ હોય ત્યારે જરુનો જન્મ એકેન્દ્રિયમા થાય છે હે મોતમ. તે વ સમ્મક રે જલુ ।

સકામ અને અકામ નિર્જ્ઞાનો ફેર

આમાથી કાઈ નિર્જ્ઞા ૧૪ ત્યારે એ ઈન્દ્રિયપણુ પામ્યો, કારણ કે અકામ નિર્જ્ઞા ને સકામ નિર્જ્ઞા કર્મ અપાવના છોને કહી છે વગર ઈન્દ્રિય સમગ્રમા વગર ને અચાન કદ મન કરવામા આવે છે તે

અકામ નિર્જ્ઞા છે બ્યારે સમજને જે કા પશુ કદ આત્માના લાન મારે સકન કરનામા આવે છે તે સકામ નિર્જ્ઞા કહેવી છે તે એકેન્દ્રિયમા અચાન હોવાથી કાર્ષણ કદ સમગ્રમા વગર સકન થાય છે, કુન્દિયા વગર મકન કરુ પો છે, એનુ ચારર નામ કર્મ બાધેનુ છે કે દાન તાપ, તેને ગમતુ નથી છતા તે સકન કરુ પડે છે તેમાં અકામ નિર્જ્ઞાએ જે કાઈ કર્મ અપા ને તેમાથી જે કાઈ પુન્નનો નમ ગ વધ્યો તેની ગેઈન્દ્રિયમા તેનાથી પુ થનો અથ વધ્યો એટલે તેઈન્દ્રિયમા વળી પન્ય વધવાની સાથે અનુક્રમે ગૌરેન્દ્રિયમા અમરૂપિયે દ્રિયમા, અને સનૂપિયે દ્રિયમા આ જીવ આ-ચો મનુષ્યનવ, આર્યદેવ, સુન્દગા જન્મ, એ પ્રાપ્ત થયુ તેમા ગ્રાવકપણુ પાન્યો માધુપણુ પામ્યો, પશુ કામા આદિક ધર્મનો ઉત્તમતા સમગ્રમા નહિ ત્યામુધી પ્રાપ્ત અકામ નિર્જ્ઞા છે ?

પોતાની આની બચ કરે હાત આ જીવ વિચારતા નથી ત્યાં સુધી તેજ દેવ શરૂ ધર્મ માનના છતા તેની ગાતાવિક રીમત સમગ્ર સકશે નહિ કુન્ન, સુગુ, સુવમ કહી દેવાને બ્યારે કે બોની દેવાને બચે નહિ, તેનુ સ્વરૂપ સમજ વિચારી તેને અગીકાર કરવા મારે આ રાત છે છોકરાને વાનુ હાંચ તે વખતે તે છોકરો માતાપન તથા કુ ખ મગાનગને કેમ એક દ્રવિધી બેમ રહે છે તે વિચારો. છોકરો પડી ગએનો હોય તેાહી તીકશી ગ્યુ તે વ તે વખતે મા મા કરે છે, ને તે સિવાયના દાર્દમમા સામાન્યથી મા મા એમ બોને છે, પશુ તે ને વખતની આખમા તથા બોનીમાં જરૂર ક ક પડે છે તેમ આપણે પશુ અરિકતને દેવ તરીકે, તથા સમાધુને ગુરૂ તરીકે માનીને છીએ છતા સામાન્ય રીતે છોકરો મા-મા-એમ કરે તે તરીકે બધુ છે, બરકર આક્ત અમેરી લાગતી નથી. આપણને અધર્મ બચ કરે લાગ્યો નથી. આનર તે રજળાવના છે. અગરે પાપચાનક ત્રામ વતીનાર છે તે હજુ સુધી આ આત્મમા દ્ર થયુ થી લાગુ નથી, અને ત્યામુધી આત્મામા તે પ્રમાણે લાગુ નથી ત્યામુધી તમે અતિદતાક માનો તો પશુ બાર સમયકત્વનો વખત આ ચો મયો

'સ્વ.૦ આગમોદારકની અમોઘ-દેશના. ૭'

દેશનાના દિવ્ય-અવતરણો

૧ “દેવ-ગુરુ અને ધર્મ એ સ્વયંસ્થાપનાથી બચાવનારા છે,” એ સમજાય તો જ્ઞાન-સમ્યક્ત્વનું સ્વર્ગન વધુ છે એ સમજાતા શીખો !

૨ મહાશયી બચાવનારા આ ત્રણ તત્ત્વો છે, એટલે દેવ-ગુરુ-ધર્મ એ ત્રણ તત્ત્વો સિવાય બચાવનાર કોઈ નથી એવો જે જ્ઞાન તેનું નામ જ્ઞાન સમ્યક્ત્વનું સ્વર્ગન છે

૩ તત્ત્વનાનું જ્ઞાન વધા પડી તત્ત્વનાની ક્રિયારૂપ જગતમાં પેસીને હાથ પગ હલાવનારું ન શીખે તે જીવંતી નુરી તત્ત્વનાના નિષ્કામ નિષ્કામ વતો નથી, તેની રીતે સમ્યક્જ્ઞાન માથે સમ્યક્ ક્રિયાની અનિવાર્ય જરૂર છે !

૪ દેવ મર્તન-નન્દા-પૂજન આદિ દ્રવ્ય કર્મોથી ભાવ સમ્યક્ત્વ થાય છે એટલે દ્રવ્ય અનુષ્ઠાને પ્રત્યે અભાગો કેળવના ધ્યાન નહી

૫ દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વ અનતી વખત નમસ્કાર પામ જ્ઞાન સમક્ષીત આનંદે તે દ્રવ્ય સમક્ષીતથી જ આનંદે તે ધ્યાનમાં રાખો !

૬ સત્યરૂપના સમાગમ નગર દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વ પામી શકાય નથી.

૭ ધુનિયાના કોઈ પદાર્થના ગર્ભમાં દ્રવ્ય સમક્ષીત નથી, પરંતુ દ્રવ્ય સમક્ષીતની પ્રાપ્તિ થાય સત્યરૂપના સમાગમમાં છે

૮ સત્યરૂપના સમાગમે સુલભ ગાયો એ સમાગમની સુલભ ભૂમિમાં પ્રવેશ પામીય છે.

૯ વચનની સાદુમગીમાં દેશાળીમાં પણ સાદુમગ મનાય છે, આમ જાણથી સત્યરૂપો એને સત્યરૂપોનું નગર માત્રથી જોગબના મુરદેવ છે !

૧૦ જેમ કાર્યની ઉત્પત્તિમાં જેમ કાળ નિરે પાવ કાળો માનેલા છે, તેવી રીતે મત્તમાગમમાં પણ તે પાવ મરણોદયવાવાથી અને-વિદ્ય ભ્રમોની સાજગત દૂર કરી શકાય છે

૧૧ કર્મના ઉચ્ચ વખતે જીવને સમતા રહેતી એ જીવનું હજી-મીપાલ સચરે છે !

૧૨ હમતા ગાયોમાં મોં એમનાં કર્મો માત્રથી જીવતા નથી, માત્ર કર્મ વાધતા પહેલાં માનવાન થાયો !

૧૩ ‘એમ જીવે તે એમ શૂરા’ ધર્મની આગવતા શૂરવીરપણે એ ત્યાં આ કહેવતનું અર્થિતાર્થપા થાય છે એ ધ્યાનમાં રાખો !

૧૪ સત્માગમથી સન્માર્ગ પામી ગયા અને કલ્યાણ સાધી ગયા તેમાં દ્રઢ પ્રહારી-વિવાનિ પુત્ર નિરે ઘણાંજોના કાશતો મોજુક છે.

૧૫ ખગળતા સર્ગથી અને જીવોએ પેતાનું જીવન કુળધાતી કરી ના મ્યુ, જીવો નજ અને પા પોના દગલો આ ખગળતા સર્ગનું પ્રતીક છે.

૧૬ સત્યરૂપોનો સમાગમ હો ! અને કુટોનો સમાગમ મધ હો ! આ મામાન્ય કથનને જીવનમાં જોતોતો બતાવો ! આથી અપ્પ થાય છે કે-સમ્યક્ત્વનો સર્ગ થવો એ મામાગર પહેલાંજાની ટીકીટ છે

૧૮ આપ મનને ઉપક્રમમાં પ્રભુ આજ્ઞાના લોપક છે

૧૯ પ્રતિમાઘ મરનારો નહીન ધર્મ પામના આને જીવને પ્રથમ ધર્મ-વાનુષોનની વાગિત કહેવો, મનના કે-ત્રણ અનુષોગ નહીનેને જીવેલી અનન કળતા નથી

ભાવ-સમ્યક્ત્વ ક્યારે પમાય

સાચકાર મહાગત થી કનિષ્ઠ સત્ત્વ મીમાન્સા
 સ્વેચ્છાસ્મરિત્વરૂપ મહાના / ભવ યોગા ઉપકારને
 મારે નિમી સત્ત્વ પ્રદર ચરિત્રની રચના કે તા
 જાણી મેવા કે મહાપુરોહિ તુતિ-ગુણના-વ
 ચરિત્ર અને તેમના ગુણનું મ્યન - હુ તે ખરેખર
 કયાણુનું અને મોક્ષનું રથાન છ આર્થીજ સાધનાના
 વચને રપ્ત થાય છ કષુ છ કે- મહાત્માના વર્ણન હિ
 શ્લોકો નિ શ્લેષસાહ્યક્રમ : મહાપુરોહિ કીર્તન કરતા :
 જોના હવેની છે ભાષા મહાપુરોહિ સમાગમની નીન
 અભિલાષા છ આપને નિચારી ગયા કે દ્રવ્ય સમકિતની
 માર્ગિ પશુ દેવ શરના સમામથી થાય છે માનનની
 ભાર્ય સમ્યક્ત્વની પ્રેક્ષિ અને ટકાર તેને આનારી છે

દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વમાં માલ્યથી જે-શુક-વર્મને દુષ્ટા
 દુષ્ટીથી માને છે, વ્યારે ભાર સમ્યક્ત્વ તેના મરફને
 સમ-છ, તેને આતેખી, પઠી દેવગુરુધર્મને માને છે
 દેવગુરુ અને ક્ષમ આપણને ભવકરપણામથી બચાવ-
 ના છે, તે સમગ્રય તેા ભાવ સમ્યક્ત્વ આતમામાં
 આ છે એમ કહી શકાય ' માત્રી શકાય ' આપણી
 'દુષ્ટીમાં આપણે જે-કુ-જે-કુ ધન્યુ મ્હુ ! મત
 કહું !, જતા પશુ આ આતમામાં જે બળુ આ યુ
 નેથી કે તે દેવગુરુ મો ભવકરપણે ટાળનાર છે તેા
 બીજી દુષ્ટીમાં ત્રી રીતે થયુ હશે : ખરેખર આવી
 ક્ષમની દુષ્ટીમાં આપણી યતિન થા મરફ, તેમાં
 આપણને દેવગુરુક મ થા પશુ ખગા, પશુ ભવકરપણાની
 કાલનામાંથી મયા ના છે કેઈ કોય તેા તે મળુ
 તત્ત્વેજ છે તે સિરાય કોઈ બચાર ના નથી આ
 ખ્યાલમાં આપણે ચારે ભાવ સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત થને

દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વ ભાવ-સમ્યક્ત્વનું માર્ગ છે

દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વ તેા જીવને અનતી રખાન આડી
 ગયા છે ભાવસમ્યક્ત્વ વ્યારે તે દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વથીજ
 આવવાનું છે, તે સિરાય અધ્યાત્મ નહિ તે મોક્ષમ
 સિમજળે "। દ્રવ્યને છોડીને ભાવસમ્યક્ત્વ પામને નથી
 એટલાજ માટે જ્ઞાનીઓને આપણને-દેવ ક્ષમ, શંન,

આવશ્યક ક્રિયા, કાયમ કરના જણા યુ તેમ કરતા
 કરતા કોઇ વખતે ભાર આવી જેને તેા મોટા પાર "।
 પશુ તે કયાં સિરાય ભાર આવવાને સખર નથી
 માટે દ્રવ્ય ક્રિયા તેને આવશ્ય વગી રહેતુ તેજો
 તેમાં અધ્યાત્મવાદને આમજ મરી નમેા કિવનિ છે । વા
 મશિા તે સાધી શકે તેમ નથી

અધ્યાત્મવાદીઓની ઉપી માન્યતા

અધ્યાત્મીઓ ન્હે કે-આ મામાં મરફ છે, વહેતું
 મોઢુ આ મામાંથી પ્રગમ થશે, સ્થિતિ પાકશે ત્યારે
 જોની મેળાને શ્રદ્ધાન થા જને, પશુ તે બધુ માનુ
 બન ભરેલું છે "। કાણુ કે ક્રિયા કરતા કરતા શ્રદ્ધા
 તથા રસ આવશે તા આત્મ સ્વરૂપ પ્રગટ થશે પશુ જે
 ક્રિયા કરતો નથી, અને જેમ કહે કે બધુ જેમને
 જેમ પ્રગટ થઈ જશે, તે માની શકાય નહિ કારણ
 કે-“જલ પેશી કર પ ન હવાયે તાર તે કેમ તરશે”
 એક જમરજન તાર છે, તરવાવાળો છે, તરવાનું જ્ઞાન
 સારી રીતે મળે છે, ખતા પશુ તે ને જળમાં
 પેસાને, બાય પગ ન હવાયે તેા કેની રીતે તરી શકે
 તે નિચારે । અજાત ક્રિયા વગર તરી શકે નહિ
 ભાર સમ્યક્ત્વ તે દ્રવ્યથીજ પામી શકાય છે, જેઓ
 ભાર સમ્યક્ત્વ પામ્યા છે અમર તેા આમજ ઉપર
 જેમો ભાવ સમ્યક્ત્વ પામવાના, તે બધા દ્રવ્ય
 સમ્યક્ત્વ દારાએજ પામવાના છે મોળાને પાટમે
 રંગ પાણના ધાથી નથી યુગેા ફપશુ તે પામેા
 હવાના હશે, ત્યારે લોખડના પાણથીજ દુલવાનેા છે
 એ મોખમ । પાણના ધા રંગ, લોખડના પાટા દુલવાનેા
 નથી તેમ આ જીવને દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વ અનતી સમય
 નમ્મુ મ્હુ પશુ ભાવ સમ્યક્ત્વ આવશે તે દ્રવ્ય
 સમ્યક્ત્વથીજ આવશે

ક્રિયા અને જ્ઞાન બન્ને જરૂરી

ક્રિયા અને જ્ઞાન બન્ને જરૂરના છે, એ પશુ
 જણા-યુ છે તરવાથીકર થી જમાનાતિ વાયકવર્ષ
 મહારાજશ્રી તરવાથી ચરની રચના કરના થા જણાવે
 છે કે-“જ્ઞાન ક્રિયામ્યા મોક્ષ” જ્ઞાન અને ક્રિયા

શીઝ મેક્ષ હ એમું જ્ઞાન હોત પણ કિયા ન હાય
તો મેક્ષ પામી શકે નહિ, તેવીજ રીતે જ્ઞાન ન હોય
ને કિયા એકની હોય તો મેક્ષ મળતો નથી બન્નની
જરૂરીયાત મેક્ષ મેળવવાની જરૂરયાતને છ આ
પ્રાણે મનમા ડગતા જી જ્ઞાન અને કિયામા શ્વ
નવારે ઉદયમવત મનમે ત્યા જ પોતાનું સાધ્ય જે
મેક્ષ-મર્શ્યા કમનો અનાન તે જ મેક્ષ પ્રાપ્ત કરે
અને કૃત્તય થશે, બરનો કરા દળમે પડી તેન
ફનીયામા કાર્દ કન્યાનુ બાગી ન્દશે નહિ, કા જુ જે
કરવાનુ હતુ તે ક્યુ છે ક્વે કિયા અને જ્ઞાનની નજી
સારે જરૂરીયાત છે, તે મનધમા અમે વત માન

સત્યુદ્ધના સમાગમ નિના ૬૦૨ મમ્મદ્દર

પણ નથી આનતુ

દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વ પણ સત્યુદ્ધના સમાગમ વજર
મળતુ નથી અને તે નાની ચીજ છે જ્ઞા તેને પ્રાપ્ત
કરવાના જે સત સમાગમ જોડમે સત સમાગમ
આવો જરૂરી છે તે હવે મેક્ષ પિટ પેશુથી નક્કો
દર્શિયુ દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વથી ચીજ ગભમા નથી,
કે જ્ઞાથી તમે મેળવી છો? ધુળમા નથી, લોગમા
નથી શાણમા નથી ફનીયાની કાષ્ઠપણ ચીજમા ને
નથી ને બીજે પણ નથી મળી રહતી, તે તો
સત્યુદ્ધના સમાગમમાજ કંડી છે દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વથી
બાવ સમ્યક્ત્વ થવાનુ છે દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વ સત્યુદ્ધના
સમાગમથી શાય છે તે સમાગમ ત્યારેજ ટકે કે-
જ્યારે તે સમાગમને કુદ નહીં

સત્યુદ્ધની મુદ્દગતાનો આધાન

હવે નાતુડપને મુદ્દગ રાને આવારે ગબીજ
વચનની શાખારી જજામાં જોટી જરી છે કે તેનો
હિસાબ મળીએ તો જગતમા કોર કેવાનારાજ નથી
જગતમા સત્યુદ્ધને કાપુક નાજખવા જુ મુકેશ છે,
મીકુ મી બોલી પોતાનુ કાગ કા જ્ઞાનારા યજુ
છ કપટથી મીકુ બો નારા પણ યજુ છે ઉપરથી
એવો દેખાર આપ કે આનો આજણો નિવાજન
મિત છે, પણ હવમા તો એરી કાગી ગમે છ કે

તેમ જી તુડે જે જાણી જેુ અને પછી તેને હેરાન
કે જે આરા માણસન સાચવારો વપુકો દુર્જન
તરીકે મોગખાવે છે તેરા દુર્જનથી દૂર રહેવા બચ
મજુ મે છે સામાન્ય ફનીયાનો નિતમ તો એવો
છ કે-વચન કિ વરિદ્ધતા સ્વાત એટને વચનમા-
સાધીમા બોલાવમા શા માટે રિદ્ધતા પાને પુષ્કતા
ખરી જે મેક્ષ બચાવ નજ ખરી જે મેક્ષ બચા
બાછની તોત છે, પા તે બચા કપતી હોતો જોઈએ
કે જમા આરાજ હિત હોય, આ તો આપણને
નમ્માન જો છે તેજુ લામે તો તેરી પ્રીત કરવાની
વાખી ના પાડે

દુર્જન બચાવની એકાધ

નીતિમાન પણ જ્ઞા છે કે-

વર્જન પરિહરતયા વિચારલજ્ઞાડવિસત્ત્વ ।

મળિતા મુખિત સવ કિમર્સા મ મર્ચકર ૪૧૪

વિચારી અનુત્ત એવો પણ જે દુર્જન માલુમ
પડે તો તેને લાયક મ્મશ યા પ છે. તેના ઉપર દ્રષ્ટાન
મારે છે કે-મળિયા મુખિત એવો પણ મર્ચકર
બચ ર નયાર અચાન સાના મરતકમા અને મળી
હાય તો પણ તે બચને ક નાજ છે તેમ જ્ઞાવી
તેને તજવો જો જો તો દુર્જનો આવા જ-તેની
ખરીમા જ્યાં મિત્રા પદિચર મર્ચ સિવાય, તેવાઓની
માથે કામ પાલસામા કોર વખતે જ્ઞાન પણ બચમા
આવી પડે છે દુર્જન-જાતમા મોગ, નથી વિશેદથી
પણ દુર્જાનવાનુ નીતિકરે કશું છે કેમકે-પોગ
જેરી મિત્રારો મ્મશ છે કે-મ્મશ વધારીશિલ જેલ,
પુત્ર મિત્રારો હોય, તેરી સા નેદરિતો આની
જગનો મભર છે અને તેના આસ્વાથી આપણને
હ કેમા લઈ ને જ માટે કશું-કે દુજ હાય
થા જી હેગ ચાલુ, તેમજ કાથી કાથી કમાર
મ મા આજો તેની માલુમતા પતી નથી, મદમા
આનના મ જમત કાથી મરોઝ બની જાય છે,
તે જાગે હુગ થા હોય ત્યારે તેરા કાથીને
રોકો મુકી જ પડ છે તેતા મા પોતાના શ્વને
જાગસાની જ્ઞા રાખવારે મો હાય દૂર રહેવું જેઈએ

ત્રીજી સી-એનુ ત્રીમરી જનનર કે કા. ૧ ઝાડ નહિ
સર્વોચ્ચ મનારાના પ્રાપ્તિમાને કેરાય છે, તેને
વનનાર એવુ પણ ઉપનામ આપવામા આવે છે,
તેનાથી હાત્ર હાય કે આનુ એકજ અને નારા
દુન-આ તો એવો મા નાત છે કે આરાને ખાત્ર
ન પનારે, તેનાથી પાંચ ન કેરા દાગળે દર
રહેલુ, અથાત તેની માંચ મનામ પ્રવાનીજ અચાર
ના પાક છે આના જાનો ને પ્રાગજાનો નેજા

૧. સર્વોચ્ચ-બીજી મરુદા તે આ ઉત્તમ હોત છે
કે-પરાપકાત વ્યભારાના પીમનુ ભયુજ ઇન્દ્રિયાના
હોય છે એટલુજ નહિ પણ તેનુ જ કા. ૧ જુર રે
તેનુ પણ ભત્રીજાના ઉત્તમ વ્યભારના સંપુકા
હોય જે સમને હોય છે આવાનો સમય, મગમ,
મેષાપ, તે પ. ૧ પુ જનો ઉચ્ચ હોય તોય તોજ યાર છે

જાનીયો તેમની મામત કરાને માટે બામખ
કે છે, કારણ-તેની સંગતમા લાભજ છે, જગતમા
સ્વભાવથી પણ સદર એવા મરુદો નેજા એકના
વેચેનથી બોનારા ન લેજી, વચનના પ્રમાણે તો
જેટ દેરાણીયો નથી કેટ દેરાણીયા પેલાને ખરાય
કહેવા તૈયાર થી તેમ કેવરાના પણ રા. ૭ નરી
તો હવે કા આસરે મજાન પામ જરુ? ભગિન વના
સિદ્ધિ હોત તોજ તેવાઓનો મગમ થા જલ ત્યાર
સંગતન પામે જોગવી આપા. ૧ પ્રથમ કાત ભગિન વના
કરુ છે

દરેક કાપમિદિમા અચકારોને પાંચ કારણ
આનેવા છે કારણ નિના કાર્યની સિદ્ધિ માનેની નથી
માગી હોય તો ઘટ બને, તદ્દ હોય તો પ. ૧-અ
વળાય આતી રીતે દરેક કાપમા પાંચ કારણ માનેવા
છે તે આ પ્રમાણે બજુરા કા. ૧-સ્વમાન રિપતિ
બલિત વતા, જે કર્મ આ પાંચ કારણો છે સી
પેનાના કાળે પુત્ર પ્રમેવે છે, એટલે નર મામના તેના
કાળ બનાવા છે તો તે કાળ કારણ મળે ત્યાર
પુત્ર પ્રસર થપ કાં યાય તેની માટે સ્વભાવ પણ
નેજા-કારણ કે સીમામા કેવી વધ્યા પણ હોય
છે, વામળી સી હોય તેને મતાનર ન થાય, તો

કાળ થયા જાત પણ પુત્ર પ્રસર કે વાના રસનોર તેમા
નરી પુત્ર પ્રસર થપ માં ૧ યાર માટે કાળી સાથે
સ્વભાવ કાળ ૧ નેજા સીજી નિપતી એ એનુ
જાણુ છે કે-નિપાય થરા નેજા, વચમા કાળને કા
વિન પગ આરી જાય તો પુત્ર પ્રસર થપ માં ૧ યાર
નહિ માટે તેની માથે નિયતિમારુ નેજા વોયુ
ભગિન વના એ આનામ માને નિરે સ્વચ્છ કેકારણ
કે-ભગિનમા આ સી આ પ્રમાણે પુત્ર પ્રસર કરશે,
જો ભગિન વના ન હોય એને પુત્રનુ મોનાય જેને
ન હોય તો બને પછી તે વાળી સી ન કેકેતાની
હોય પા. ૧ તેવી ભગિનવ્યતી જાણુ તેનુ લેખ તેને
ન હોય તો જીની સુરી થ રાસ કે જા તે, કાપ
યાય નહિ અને પાયમુ મ્મ-કર્મ તરીકે માના થરાનુ
કમ હોય, જે જીવના મન સાથે તેજે તેવો સમય
તેનુ કર્મ બારેતુ હોય, તોજ તપ કાપ યાય છે
તે સિવાય થુ નથી તો દરક કાપમા આ પાંચ
કારણો નેજા

સત સમાગમમા પાંચ પાંચ કારણો

તેની ઝીતે સત સમાગમર કાપ તેમા પણ આ
પાંચ કારણો નેજા પ્રથમ કાળ એજા બમુક કારણ
અત સમાગમ ૧ આ હોય તેટલો કાળ જાય ત્યારજ
તે કાપ થાય, મીમુ અનાવ-કેવોના રાપાવ-જાન
રિચિન કાં ૭ માણસ માણમે પ્રકૃતિ જીવે કાર
છે, કેટલા પણ જીવ હોય કે જેને તે મમતુજ
ન હોય તો તેરાઓને તે પ્રાપ્ત ન થાય તેરી સ્વમાન
પા. ૧ નેજા સીજી નિપતિ એટલે તે જીવને મા
અમુક નાકી થમેનુ હોય કે-અમુક સતેતો સમાગમ
તમને થમે, તોજ થાય નહિતર ન પણ યાર એનુ
ભગિન વના-ભગિનમા થરા કાળે તોજ થાય નહિતર
જા-આરા નિપત્ર પણ જીવ પાયમુ તેનુ કર્મ પાપક
હોય, સતસમાગમ થપ પુત્ર કર્મ બાપુ હોય તોજ
આ બાગમા તેની પ્રાપ્ત યાર કેટલા અંક ડોર ધળા
ભવો રે છે જા બન આરી નય છે બે યાગ દગ
ભવો પછી સત સમાગમ માટેનો હોય તો તેમ પણ
બને, તે પડવાના ભવો રજગવાના થાય આ ઉપરી

કર્તા તથા મહત્ત્વ છે કે ભવિત રના એ સ્વપુરો સમાપ્ત થયેલી આવે તે મહત્ત્વના વર્તનની સુચના પડી જાય.

ભવિત-પતાન કામ

ભવિત રના એ મહત્ત્વ કામ કરી આપની હોય તેને, એક કે-મ પુરોનો મેળાપ કરી 'એ' ભવિત-પતા એ વખત નહોતો એવા સારા મામલના સમાગમમા મેલી તે પડી જેનું તમારું કમ જગતમા મેનું પશુ મને છે કે પાયાની નીચે આપના હોય તે પશુ નીચામા ન હોય તે આપના કાર છે ભવિત રના એ મેળાવી દીધો પણ તેનું મગ તમારું ભોમકાનું નહીં હોય નેથી તમ તેનું હળ ભોમરી શક્યા નહિ હળ શક્યા નહિ, તો ભવિત-પતામત સમાગમમા મેલી કે અગમ કરનું હોય તે આપના મમમમા ના કરને નાખાં કે છે તે સાથે કરનું દોષ તે ભવિત રના સારનો સસાર મેળવી આપે છે ત્યાં ભવિત-પતા પોતે સ્વર્ગ થઈ જાય છે અહીં આ માત તાપુ મગી મગા અમુક મહાપુકા મયા તેથી અમુક કરનો ઉદ્ધાર થયો તેથી તે ન મરે આપો અથો, આપના જ્ઞાતો જેનું તામમા ધાયા છે કે મગ કરના મમમથી અમુ અમુ કરનો ઉદ્ધાર થયો.

વૃત્તો—જગતના કેવી જે થયા તેવાને પ્રથમ પુનરજન્મ મળ્યાનો સસા થાય છે તે તેમની પામેથી ધર્મજ્ઞના મામળી અમુકત્વ અગીકાર કર છે, તે પછી ભવિત અગીકાર કરી કેવળી થયા છે.

સમર્પણ કેવળાનો પુત્ર નર સાતમમમમમ હોય, તેમની પામ તેઓ મયા અને વિરાગત્વ કારણ પશુ ત્યારમા પોતાને પણ સમકીત આદિની પ્રાપ્તિ થઈ છે તે અતે ચારિત્ર અગીકાર કરી ગોણે મયા છે.

દરિદ્રામ મગીના કરને માપુ સગમ થયો અને તેમની પામથી મેનું પ્રથમ ને જગતમા આવે તેને ન મારવા નેના અભિમહ લીધો ત્યાર પડી તેની મગી દશા થઈ.

કુમારપાત રા ૧ હમય ત્યાપકના મસમમા આ ૧ પડી ધર્મની પ્રાપ્તિનો મેળાપ પુ તીય કર મહા ૧ મગમાના કરો તથા ભવિત-પતા ગણાય છે તેના પાલ કરનાત મ પુરુષના મમામમથી થઈ છે.

પ્રથમ નરના ના ભવિત મગનીર મગી ભવિતના કરને મસમમમ થયા હોય ભવિત-પતાને તીય કર મગમાના માં સ્વપુરોનો મમામમ ૧ થાય.

તીર્થ કર થના કરની C-અ ભવિતના

તીર્થ કર થના કરને એવી ઉત્કૃષ્ટ નારના હોય છે કે-મવિત ૩ વામન રમો' અગી ભવિત-પતા C ભવિત કુનીવાના સરમા કરને જગતમાન ૧ રમીક મગાનું' તેમાંનો ઉદ્ધાર મગ આવી કુનીવાના કરો ઉપર ભવિતના હોય તે ન કે આપની કુનીવા કોઈ દિવસ જેનું ધર્મમય મગાની મગી, હતા પશુ એ ઉત્તમ કરોની ભવિત મગી ઉત્તમ હોય છે કે-અનામિ મગી આ મિત્યાર અનાન કરો વિનાગમના ધર્મ વિના મગાની અવ મગી મગા છે તેઓને માની વીરમય ધર્મ મગી તેના આપનાનો ઉદ્ધાર કરનારો થઈ આવી નમામ કરો ત્યાર ભવિત-પતાના હોય છે મ પુરુષના મમામમથી મ નર પ્રાપ્ત થાય છે.

ધર્મ હોય સ્મરિત થતા સાધવાદને ને દુષ્ટો તે મેળાપ ભવિત-પતાના અત્યે તેઓ ખરેખર થયા છે તેનાથી તે કરનો ઉદ્ધાર થયાનો છે આથી અમુક થયો છે ભવિત-પતા મામલને નેથી આપે છે ને આપનાનો ઉદ્ધાર થયાનો ન હોય તે તેના મહાપુરોનો સસર્ગ નહીં થયે, તે માં નું પાલ છે કે-

અષ્ટિનષ્ટિના ઘટપતિ સુષ્ટિનષ્ટિના ઝરકારુક્ષ્ત ૧ ત્રિષ્ટિનષ્ટિના ઘટપતિ યાનિ પુમૈષ્ટિ ચિત્તયનિ ૧૧૧

માણસ જેને એમ ધારતા હોય કે આ વસ્તુ નથી પણ વિધાનાને ઘડાવતું હોય તો તેને સારી પેઠે ધગાવી આપે છે, તથા સારી પેઠે ઘડાવેનાને જાણ રાખે પણ વિચિત્ર કરી નાખે છે માત્ર વિધિ બંધિત-ન્યાયેથી બાદવાનું વસ્તુ છે કે—પુણ્ય જેને મનમાં ચિત્ત રહે તો પણ નથી તેને વિધિ ધગાવી આપે છે, તો પૂર પૂરેવો સમય આપે ત્રેસ પાપી છોડે પણ થયો છે અને તેમના આ માંડો ઉદ્ધાર પણ થયો છે

૬૬ પ્રહારીની અગતી

“ પ્રહારી તાર જાણા મનારો—સાતજી, જા, બાળક અને માથે આ મોટી ચાર હાથા કંઈ છે તે ચારે ત્યાં ૬૬ પ્રહારી ચોરે કરી હતી, માણસના ધરમા ચોરી કરના પાંડો તેને આ ૧૦૦ જાણે જી હતી, મર્મવતી જાણાળીના પેટમાંથી નીકળેલું બાળક તરફ જુલે તેનું દિન જરા પીગળ છે, માથે બહાર આ-ચો નંગના દરવાજાની બહાર આ જુલું મુનિ મરસાળા ખાતે રહેવા છે તેને પણ કોપના આવેલા ધમકી આવવા માલમ છે—હો મુનિ! તું અને જી ધર્મ કંઈ છે નહિત આ તત્વારથી તાર માથું ઉઘાડી રાજા મુનિ સમજ્યા કે નાપાથી પાલકા પલ આપા રહે છે, એટલે ૧ ઉપરામ, ૨ રિવેક ને ૩ મરુ આ નાથ નાં કંઈ નાગજીમુનિ આ તત્વામિની વિદ્યા રહે બાળકનાં સાત્તા જાય છે પાળાથી ને જો સંદેશો અર્થે ૬૬ પ્રહારી પોતાની મેળે સ્થિત છે તથા ભવિન પાળા ચોરે તે તેને આવક છે, ઉપરામ એટલે સમતા, રિવેક એટલે કરવા લાવક ને નહિ કરવા લાવકનું બાળ, ને મરુ એટલે આપના કમને રાહડા તે, આજે બાળક ૬૬ પ્રહારીને હેલમા પ્રાપ્ત થાય છે પોતે કરેલી હલકાને મા’ નું પશ્ચાત્ત કરે છે, ત્યાં ત્યાં પોતે નિશ્ચય છે કે ગામના લોકો ત્યાં સુધી માર પાપ મનાવી આપે ત્યાં સુધી મારે અનાજ પાણી નાથે એમ વાની ગામની બહાર રસાજો કડિમગજ ખાતે રહે છે વગેરે દિવસે અત્યંત ગામની જીવિઓ વડેલી પાણી મગા નિકળે છે તે આ ધૂતને જોઈ તિરકારે છે કે બેરો

આ વૃત્ત! રોની! કાન રાતે તો જાણાળા ધરમા ચોરી કરના પેરો જોના ને જાણે સાલુ જની મેલો છે! ચાર તો જાણાળા જી! ૬૬ પ્રહારી મનમાં સમજે છે કે મે પાપ પણ નેનું જુ છે, અંત અંત મહિના દિવસ સુધી તે વાન ગામમાં મહત્વા કરી ત્યાં સુધી ઉપરામ ત્યાં તે દરમ્યાન કોઈ બાળકો આવી પથર ઢેબાળા મારે, મરકરી કરે, તે બધું સહન કરે છે ર્મના વેલ વખતે જીને સમતા રહેવી બાધુ મુશ્કેલ છે ને જી મીં દવ હોન તોજ સમતા રહે, તે સિવાય સમતા રહે નહિ આ બાધુમથી આ જીવે કોપની રાખના રહેવી રે, તેમા આત્મા નિમિત્તવાળી કહેવો છે, નિમિત્ત મય છે તે પણ ને સમતા રહે તો મમજનું કે હવે કર્મ પાળના થઈ ગયા છે તેમ આ ૬૬ પ્રહારીને પણ કર્મ અપવાન છે તેથી ગમે તેમા માનને સહા કરે છે

વચનના આ રૂઝાયા મુશ્કેલ છે

મારનું સજન મારા સહેલા છે, પણ માનીઓ કંઈ છે કે—આ જીવ વચનના પાતે-મારને-મમન કરી શકે તો જી, કાંઈએ જોકે કંઈક વચન કતુ હોય તો જ્યાર કંઈક વચન તેને અજાણે ત્યાં ના જાય જાય, વચનના આ રૂઝાયા નથી, બીજાં આ જાણ છે, તેની જ્યાં છે, પણ આ મામિંધા આ રૂઝાયા મુશ્કેલ છે તે વખતે આત્માને નમજાવે જોઈએ કે હો મેગને! તે જાણે કમ ઉત્તર આવે છે! તો તું સમતાથી તામરી ને! નહિત ના આથીયે! જીવ ત્યાં બાર માર ના જાણે છે! જો તમા હસનાં કર્મ આથી જોએ છે! પણ હલકા આરે ત્યાર તે કર્મ રોના પણ કુતા નથી! તેથીયે કંઈ કે—હસના આધેલ કર્મ તે રોના નહિ થોડે! તો ખાનમા રાજ

મિત્રગિરિનું અર્જન

તો ૬૬ પ્રહારીને આનું નિમિત્ત માલ્યા છતાં આત્માને નર બાળકા થી દીધો, કમ રાખને

મામ' આપો છે કમ પુષ્પા જેટલે ત્યાથી સિદ્ધિપત્ર
જ્યા નિક થો બ્યાસુધી સિદ્ધિપત્રની જ્યા ન કરે
ત્યાસુધી આપાર પાણી ન રો' એમ ધારી નીક થો
છ, પરંતુ વિશે મિદાલ્ય પડે-યો છે ત્યા સુલ્લ
કમા નાહી આવીશ્વર કમવાને પુષ્પા છ આવી
રીતે દો' મામના ઉપરામ પરી નિદાલ્યટની જ્યા રી
તેતુ કમો ખપી મધુ છે ને ત્યાજ મોક્ષ મો' ૭
શાસ્ત્રમા મે વાત મે પણ મી છે કે-જેમણે જુલ
ત ઘણે નૂરા' જેમો નમ મા અતીર હાથ છે તેમો
ધર્મ કરવામા પણ ધરવીર હાથ ૭ જેવા થવા જવ
કુનીવામા રહે છે આ મોલન થોમ મધાને લગાવે
તો વિચાર કરો કે જે હયાઓનું કળ નગ્ન મિત્રાય
ન હોય તેવો થવ આપ હયા ન મોરો પણ તે પોતા
પાપ સધળું તેજ બામા ખપારી મોક્ષે આ થો નય
હો' આ કેમો પ્રવાપ કે હેતુજ પડશે કે આ છ
મિત્રિનો-સન નમામનો, તેની બનિન પતા આપર બવે
મોક્ષ પ્રાપ્તિ મેવાની જાતી, તો તને તેવો જો' મળી
મધો, નહિતર તેવા પ્રાપ્તિ થવને એ હોય પણ ક્યાથી
યગી સિદ્ધિમિત્રિની કરસના પણ તેવજોને ક્યાથી હોય
એ મન મન તો પાપ દૂર થઈ ગયું મિદમોગીનો
મદિમા પડોજ છે, તે મિત્ર શાસ્ત્રમા બદ બદ મધુ છે
સતુજ્ય મહાત્મ્યમાં પણ તેવું વિસ્તારથી વર્ણન
આવે છે-તેને અને ન કનેના ત્યાથી મોક્ષ મેવાની
બનામજી કરવામા આવે છે, જ્યારે વિસ્તારના બવષા
નથી કેનેના થાતુ પ્રમમમાં જાતી એ કહેવાની
મતન્ય એ છે કે-આવા આવા પાણી થવાને પણ
જો દો' તારતાર હોય તો મત મમામમજ છે તેમ
દેકે ચરિત્રોમા ટપોતોમા બનિન પતા મે સાથ
કરવા મો' છે, તે મતપુત્રા મમામમ હાતો જે-જ
મવા મનિ છે

સાનમા કેનીઆનો મલકા સુદરી તથા શ્રીજાળ
ગળના સદવાસથી સમકિત પામ્યા, મેલવર્ગ પામ્યા
કોના મોગથી રહિત થયા, શ્રીજાળ ગળને પણ

કોનો પોગ દૂર થયા, બધા ત્યા નહિ મીઠી પાન્યા,
પ્રથમ મુનિનુદરનો અને પછી અદ્યતમેન નામે
રાજાનો મગાવ થો, જવબ મમામો, તેથી નવ
પ તા આરામમા દ' થયો, અને તેની આરામનથી
આમજ ઉપર નિદ્રાપ ને પામતો

બલિત-વત્તા મોટું પણ ખગમ પુરુષના સસમર્થોજ
મગા મો' ૭ ને ખગમ થાતુ હો' તો ખગમ
પુગા' ૧ સન' મામ, અને કાર, થવાનું હોય તો
સા' પુરાનોન' મમામમ થાય મતપુત્રા મમામથી
મમજ થાય તે વિનો દ્રષ્ટિતો આપો નેક ગયા
યાને જનાવવામા આ-વા

અરામના સંમર્ગથી ખગમ વધેલાઓના દ્રષ્ટાવો.

ખામા મસમ રી ખગમ થાય તેા દ્રષ્ટિતો
વિચારી' જે મે મતુ વિચાર કના નામને હિનદ્રી
ક' ના ને છે તે આ છ મમ' ૭ થો મા' ચાખકા
થોને જાતી જાળતના નજીતો આપા છે, નરકને ગ્વર્ગ
આ એ જો દાર જતનાઆ છે તેના મોગી, તેના
કરજો પણ જનારને કહી દીધું કે હવે તમારે નધા
જવુ હોય, જે માર્ગ પમ હોય, તેને તમે અગીજાર
કરો' ખામા નમમથી ખરામ થાય તે વિ
જામુવે છે કે-

નવ રાજ જેવો રાજવી કે જેને મવની સરખી
ન ગી જાતી, ના જાવે' વમે નમગા બધ્યા, જાતપા
પણ ન મન્યા, મપત્રીને છારીને નમ રાજ મોગી
મો, મે જાતુ મ' ૧ મ' ૧ બલિન પતા મેરી ખરામ
જાતી તપી મધા સનેત્રો જેનાજ પ્રાપ્ત થતા

થાય પાવો લુગ, ગમ્યા, કુપાંધનની માથે મુદ્દ
કર્ડ' તેર રમ પામા જમ્યા છુપા મા' એક વરસ
રજા મેપતીન ચીર કુપાંધન કાર સખામા મેચવા
લાવ્યા કડો આ મવાનું કારણુ મ' ૧ જુગડ, ગમ્યા,
તેવાનો મહત્તમ થવાથી આરા ઉતમ જ્યારે પણ કુખ
મામ્યા છે

હરિમદ રાજવી બલિત-વત્તા આપાને જે પાણી

બરવાની હતી તો તેવોજ મમન, મનાય, ભવિન બનાવે
કગ પેદા છે કે નળરાગ, પાડે તથા કૃતિશ્વર રાગ
કુખ વેળિને અતિ સુખ પામ્યા છે પણ જે કુખની
ભવિન બના હતી, તેમાં મમર્ગ પણ ખરાબ મયો-
અને તેથી કુખ વધુ, જેમ આ આ માને સાર
થવાનું હોય તો સસંગ સારનો મળી આવે ખરાબ
મમર્ગ મળે

સમર્ગ જ કરાવનાની બે લાઘવ

મે લાઘવ સમર્ગ નામના ૧૬ લાથી નિકળે છે
જેમ કે જેમાં જ કરાવના એવોનો, ખરાબ આવે છે
તેનું મુખ્ય કારણ એ છે કે ત્યાં ની લાગે બંગી
થતી હોય, ત્યાં કામ ત્યાંથી 'જુ' થવા હોય
મહેમાણા એ ઉત્તર મુજરાત જ કમન બાથી
તાદેમા-પાટણ-આજુ-દોલ્લી-મદરાની લાગે નય
છે, તથા અમદાવાદ-મુળા-સીંગમગામ-કાચીવાલા ત્રિર
લાઘવો જાય તેની રીતે પાંચવાસ મા ધોવાનું જ કરાવ
શીલોનું જ કરાવ કે બાથી બાનનગર-પાલીપાડા
તથા મુજરાત ની લાગે સાર થતી હોય, ત્યાં થ ને
જવાનું હોય છે તેમ અહીં સમર્ગ નામ જ કરાવથી
બે લાગે નિકળે છે તે ઉપરના પ્રાણથી બેનું

સમજાવના સમર્ગ મોક્ષની ટીકી

સમજાવના મોક્ષસમા મળે તો તે કારાની મીઠ
અને કુનની આશિષમા મળે તો તેની મીઠ તો
મહાજનનો સમર્ગ તે મોક્ષની મીઠ તમાગથી આજ
વધવાનું અને કે ન મને પાળી હવાનું રોગી ન
સમાય તે ગતા સંપૂર્ણને મમામ મવા અને હજો
મમામમ નય મવા એ મે વગ્નું જર કરને
સેટ માગ મો અહીં કહે છે કે—

“મહાત્મા કીર્તન હિ થેયો નિ થયમાસ્વદ”

મહાપુરોતા કીર્તન ને કયાજ અન મોક્ષશ્રમિ
ગ્યાન છે આનન સિત કોઈ તરી મક્તુ નથી
આનન આ કારે અનુભવ બેઠેને કીર્તન દારાએ

મેળા ની થય કુ થાય, આત્મ મરપતી પિઠાય
થાય તે પછી પન્માત્માનું મન કરતો થાય; પ્રતિમા
લગાથી મધ થયો સમકિત પામી ગયા મોનાના
આત્માનું મધેય સિદ્ધ કરી મયા

આવળની જરૂર

આવળને ઠાઠાના પ્રમુ આનાર લોપકો
છે ૧૧ એક છીસ તરવો ત્રણ તો જેમ વદાણ-સ્ટીમર
રિયેર આનવનની જરૂર છે, તેમ આ મસારશ્વરી-
મરુ તરવાને માટે એજરની પ્રતિમા આવળા કૃપ
છે તેમનું પ્રતિનિધિ બેઠાથી તેમના મુઠાં વા બારે
છ, ને તેમના મુળો આ મામા બારાથી કેમેકમે
જુલુ હાળા જુવ એ ડ અને વુ ૧ થાનમા બારે છે
થાન કેરવાનની પ્રાપ્તિ કરી મોક્ષ પામે છે ‘પૂન
કળા પ્રા’ ત્રીસ ૧૫૫ મરામર થાય પૂન કરતા-કરતા
થયો કુપની મરામર થાય વકે છે જમ’ ગામાપની
પ્રતિનિધિ વેચાથી તેના કોરો આત્મામા આવે છે,
તેમ એજર વેચી તાત મથી ભરપૂર મેવી મુતિ
બધાથી બધાના ખરા ન્દરપનું ભાન થાય છે આ
થયે મુતિને વા માલાગ થાએ ઉત્થાપક છે
બેઠાથી જારે ૩૨ તરી, વદા છે, અમલિન પામી
નય છે આત્મ થાણુ કરી નય છે, તેનું અમિગ
તે ખાસ જરૂરી છે ૧૧ દેરામર ખાસ જરૂરી છે ૧૧
તેને ઠાઠાપનાર પ્રતુના આગમના પણ ઉત્થાપક છે
અમિગને પૂજા એ પોતાનું નય મય કહે છે
તેની પણ જ સમમામ છે, કુ ઉપદેશ દે છે
તે બધું ને નુ નથી

બ્યા મ્યાનો કમ અને આન અનુયોગનું

નક્ષિત્વ સ્વરૂપ

૧ પ્રથમ નવા પ્રતિભેદ પામનારને પ્રતિભેદ કરનારે,
કિયેસ આમનારે, નગિના કોઈ મહેલો પડેના આર

અનુયોગમાથી ધમકયાનુયોગ, મુદ્દેશ, ચાર, અનુયોગ
 હ તે આ પ્રમાણે—દ્ર યાનુયોગ, અભિનાનુયોગ, ચ બ
 કાશાનુયોગ અને ધર્મકયાનુયોગ, આ ચાર અનુ-
 યોગ હ દ્ર યાનુયોગમાં—જનના પદધિનુ વિસ્તારથી
 રખન આવે છે, અભિનાનુયોગમાં ન્યોતિત વિષય
 આવે છે, ચરખકરેખાનુયોગમાં આ ચારનુ કથન
 આવે છે, અને ધમકયાનુયોગમાં ધર્મ કથાઓ આવે
 છે—તેમાં દ્રવ્યાનુયોગ, અભિનાનુયોગ, ચરખકરેખાનુ
 યોગ, મા રમ્ અનુયોગ—અમીષા હ માર્ગ પાપ
 નારા માટે ધમકયાનુયોગ દુરત, નાન કરે છે દ્રવાનુ
 યોગની પ્રક્રમના મમતિત દ્ર પખ કરે ને ખરી પખ
 નય, વનપતિનુ—વપાજ સામીન થયુ ત્યારે સમ્પત્ત
 તરફ જનારાએ બાહા—કેવુ સ્વસ્થ નાન એમ કહી
 મમ્પત્ત દ્ર કયુ, ત્યારે કેટનાનો મ્દ હ કે વનપતિ
 રોજ ખાઈને હીએ। એ દવ હ તે ખાઈને તો
 પછી મામ ખાવામાં મી અચળ છે। તેને ઉત્તર
 આપે હ કે—અગકય પરિહારની આ સાત છે, પખ
 રાનીગાથીને નિપરમ પરિભામે સપતિનુ પખ
 નમજ નિધે ન હ સુ કો। રહેણુ નથી।
 આ વિમ એના વિના નથી। તેથી મ્દ પર છે
 તે પાન મનમાં મનતા જાન દ્ર મા દ્ર આર મ્દતો નથી।

મેકેન્દ્રિય આદિમાં પાપની તરતમના

ખી) અમ સાન। મમ સાનિ હ કે—મેકેન્દ્રિય
 નામની એક પત્રો નામ ક્રમણ તેથી તે દ્રવિયો
 તથી રોગિયો, તેથી પનવિયો નામ મ્દરમાં
 રિંગ વિંગ પાન માનેદ હ માસ લખખમાં અનુ
 પાપ માનન હ, તેનાથી રમ્પ નામ ચાર હ માટે
 આ થયે ત વિસાર વા મમો હ કે ના મોદ
 મનસાગીએ—મામ લખખ રે હ, અને તે મેમ મ્દે
 હ કે થાં માગો જુનામાં દા। હા હા હા

તેના નધા કને મારા મ્દના મેઝ ક્રમી આ વિ।
 ચાલતી તેમાં મ્દ મોદ છે। તેમ મ્દ હ પાન તન
 એકેન્દ્રિયથી ચારત પનેદ્રિયના ધાનમાં અનતાન
 નય પાપ થાય છે તે આ। એકો હોર હ માસ
 લક્ષ્ય નહિજ કયુ એમને। તેમાં મ્દ પાપ હ
 બાજુ ફનીયા—એકેન્દ્રિયમાં હવ માનસા નેગો તે
 વિષયમાં દંજુ બ્દ પછાત છે તે જાનતા નેન સામ
 મરોએ મિદ કરી જનાનુ હ કે—એકેન્દ્રિયમાં પ।
 ચેનન્ય છે ખાખમાં મ્દેનો પથરો વો હ પાપીની
 તથા અગિની સમિ, અગિરથી માખીન થઈ નુન
 છે વાયુ—વાયુમેથી સાખીન છે અને વનપતિ તેના
 અફરની દિદિથી સાખીન છે, આ પાયમો કય હ
 એ નેન સામે સિદ મ્દી જનધા યુ છે આપારે પા।
 સાય—સાયાઓ માનસા તેવાય થઈ પા હ પ્રમગો
 પાન ફનાદ હ મ્દેવુ અમથાને નહિ મજાન હવે
 મજ વિષયમાં આનીએ—અવતની મોરે અવતથી
 પાન નયમ અપાનના હાયમાં તરત આનુ તેથી આ
 પરિભામ આ યુ સર્લજનુ કુધ માનના પાભાજ
 દકે તે સિવાસનુ બાજા દોષ તો બાજા ફાની જા
 તેમ પાન મિનાના હાયમાં આવેની વગુ દકની નથી
 અને દકે તો રિપગીન પરિભામ આવે છે તેથી ખી હ
 હિમાનો ર ની મો આ સાન રાનુયોગમાં
 બીધી

હ મ્દ અભાનુયોગમાં—કસાસા કનસાની સાન મ્દી
 જે વખતે અપસા મા જવો ત્યારે અને એમ વધો રે
 દ્ર નામના એક સમવગીસ પથ છે। સવમની રસા માટે।
 આ અપસા છે અપસા માને થોલીમાં ન
 ભૂત તે તો મરજરસાત મેવાય હ પ્યાા ન મોર
 તો મરવગીસ પથ હો જે માડુ પાન આતમાન
 નાજુ માટે જુ તેમાં આપને પખ હિપાધિ હામી છે
 એજ મોખના મ એ તને મિત્ર સાવટેનાગ થયા મેના
 મપાને મિત્રાન મનારના થયા

હજીનાની પ્રવૃત્તિ

હજી અમિતિથી નીચ દ્રષ્ટિ રાખી આપુ આને તો મહારાજનું કષ્ટક જોવાનું ગયું છે ? તો આની રાત તત્વથી રિવાજો 'જેમા દુર્જન કાકરા કે કથા વગર ન રહે, રવાખાય કમતા હોષએ ને તમે આ-આ તમારી સામુ ન જોયુ તો જામે આ-આને આમુ મળુ જોતા નથી' દુર્જન દુષિત ન કરે તેવો, મુળ જગતભગમા નથી' વરમુ કરજનો વિધિ મિખ્યાત્વને, સ્વભવકર્તવ્યને મોખા કરે છે સાધુને પાંચ રથારની ખણિટવી દેવા છે તેમ નજીકનો ભવિષ્ય હોમ તે વિનારે । મિ'વાલી આધુને પૂછે છે કે-કેમ પૂજાય ? પાખીમાં એ બનાવેલાં ચરણ કરજની વિધિ, દુર્જન દુષિત ન કરે તેવું જ નહિ બ્યારે દ્ર વાનુયામ ચરણ કરજાનુયોગ અમકમ બે બાજુ રાગે તો મણિતાલ સામમા બે પાણુ વારે તેમા નવામ ની ?

પ્રથમ ધર્મકથાનુયોગ કહેવો

માટે પ્રથમ ધર્મમા પ્રવેશ કરે તેને નજીક કરેલા નહિ, પણ કેવળ ધર્મકથાનુયોગ કરવે કારણ સત્યુરોના વર્તનોથી પ્રથમ તેના કાન માસિયાવ પછી સીધે રસ્તે જામ આ કારણથીજ મહાપુરોહીત ન કરવાનું કહ્યું આમુકાથી કુમારપાળ રાત્ર માં હોમચદાયાઈ સરીશ્વરજીએ આ ચરિત કહ્યું 'કોઈ કારણ વિના બનતું નથી પ્રયોજનમનુહિત' મં મંદોર્ધિ પ્રવર્તેતે । પ્રયોજન વિના મદં શુદ્ધિવાળું પણ પ્રગ્તિ કરતો નથી, તેમ આ ચરિત 'કુમારપાળ રાત્રમા દિનને અંદે કરવામા આપુ છે, તે બંને જામવળમા છે હોમચદાયાઈથી કુમારપાળ ધર્મ માન્ય છે જાને નિયમિત અમમા સ્થિત કરનાર છે, મુળ મુણિને મુણુ વાળપણુ તે અનારકમપુણુ અગિયાર કહ્યું છે તેમા અંત્યભવિતનું ચગિન કેમ છાં ? તે અધિકાર અંગેવા માન

૨૧૦ આગમોદ્ધારકની અમાધ-દેશના. ૧

નોંધ—પ્રાતઃસ્મરણીય પૂજનપાદ આગમો
દારક સ્વં ગુરૂદેવ શ્રીઆનન્દમાગરસૂરીશ્વરજી
શિષ્ય પ્રશિષ્યાદિ બહોળા પરિવાર સાથે
બ્રહ્મનગર મુકામે આતુર્ભાવ કર્યું, ત્યારે તેઓશ્રીની
સાથે પૂ મુનિશ્રીચન્દ્રસાગરજી (હાલમાં પૂ
આચાર્યદેવ શ્રી ચ દ્રમાગરસૂરિજી) પણ હતા.
શામન સથાવનમાં ચોથા દિવસે આપવાના
પરમ હેતુશ્રૂત બાગ્દાદી હતી, અને છે, છતાં
તે વર્ષમાં બાળકોને શિક્ષા શ્રદ્ધાકીન યુવક
વર્ગે કમ્બર કમી હતી આ પ્રગલ્ભ-પાપમય
કાર્યવાહિનો પ્રારભ પણ વિ સ ૧૯૮૫ માં
થયો હતો, અને તે વર્ષમાં તે વિનાશક કાર્ય-
વાહીનો મળળ સામનો કરીને સ્વં પૂ આગમો
દારકજી આતુર્ભાવ પણ નિર્વિઘ્ને પરિપૂર્ણ સફળ-
ભૂત થયું આ આ અવસરે સ્વં પૂ શ્રી આગમો
દારકશ્રીજીની અમાધદેશનામાં આગમના અમી
ગરજા કરી રહ્યા હતા, છતાં તેજ અરમામાં
હાલના પૂ આ શ્રીચન્દ્રસાગરજીને દીક્ષા લીધે
જનમગ એક વર્ષ થયું હતું તેથી તેઓશ્રીની
તે અમાધ દેશનાના શ્રવણનો લાભ લેઈ શકતા
નહોતા તેથી બવિધમાં મ્હારે, મ્હારા સમુદાયને,
અને સમગ્ર મધને આ દેશના વાચનનો લાભ
ધાર્યો તે હેતુથી અમાધ-દેશનાનો માત્રાઓની ઇ સ
૧૯૮૬ થી નોંધ લેવાવવાનો પ્રબંધ કરાવ્યો
હતો આથી વિ મ ૧૯૮૫ ના બ્રહ્મનગરના
આતુર્ભાવમાં આપેલી અમાધ દેશનાના માત્રાશ્રી
નોંધને ગ્રેન કોપી રૂપે (મુદ્રણ કરાવવા માટે)
તૈયાર કરાવીને ઉચ્ચત્તે 'શ્રીચન્દ્રાનન્દજીકમી
ચિત્રોપ'—પ્રધાન મન્વાલ શા મે દાલાવ હીરાવાલ
હસ્તક મુપરત કરવામાં આવી હતી પૂ આ

શ્રીચ દ્રમાગરસૂરિજીની ગેરજાથી આ દેશનાઓ
તે બકારના (ઉચ્ચત્તે અન્દાન દ લક્ષ્મી ચિત્રોપના)
બ્યવસ્થાપક પાસેથી મેળવીને, વાચકો રમપૂર્વક
વાંચી શકે તે હેતુથી પૂ આ શ્રી ચન્દ્રસાગર
સૂરિજી પાસે પેરેશાદિ મુધારા વધારા સાથે
તે દેશનાઓ તૈયાર કરાવીને અત્ર અપાય છે,
છતાં સ્વં દેશનાકરના આગમ વિરુદ્ધ શબ્દોદ્ધિની
નોંધ લેવાઈ ગઈ હોય તે વિવેકિયો વિનંક પૂર્વક
મુધારીને વાંચે એવી અમારી સાદર બલામણ
ઠે કલિકાવ મર્વજી શ્રી હેમચન્દ્રસૂરીશ્વરજીએ
રચેલા ત્રિષષ્ટીશલાકાપુરુષચરિત્રના પ્રથમ પર્વના
પ્રથમ મર્ગના શ્લોક ૧૫૩ ઉપર અમાધદેશના
ઓની અમૃતમૃદિ વરમાવી છે તેનો સારશ્રુત
અર્થ અત્ર અપાય છે વિ તન્ત્રી]

દેશનાના દિવ્ય-અવતરણો.

૧ છત્રમાં મોક્ષ મારેની લાયમત કોઈ
નવી કરી શકે તેમ નહીં.

૨ દારીગરે પતા ચોખ્ખતાનાળા પાણીના
ધાર ઘડે છે, પરંતુ ચોખ્ખતા વગરના પદાર્થોના
ધાર ઘડનાની મહેનત તેઓ પણ કરતા નથી

૩ લીલા તવમાથી અને લીલા લાકમ-
માથી અગ્રક્રમે તેન કે મૂર્તિ બની, ગાંડીજ
નથી, દારણ કે તેવ અગર મૂર્તિ બનનાને ચોખ્ખ
અનસ્થાવાળા તે પતરો નથી

૪ ભગ્યતન્ત્રની પરિપક્વતામાં દેશનાની
અસર થાય છે, અર્થાત્ત બોધ પમાય છે

૫ નીસગળી ચનાર ક્રમે ક્રમે પર્ગથીયા
ચડે છે, એટલે મનના મે ઉપર પહોચવાની
તૈયારીમાં ગવા ભરે છે, ભરે હજુ મેડે પહો

મ્મો ન હોય પણ અદનાનું કમગ કાર્ય મેં
પહોંચાડે છે

૬ દ્રવ્યલિંગોએ મોક્ષમહેવની નીસંગી છે.

૭ તકો અને વર્ષાએ દંભાનું દાગ્ધ
નથી, પણ દંભાર બનાવના માટેના વામને
પરીપક્વ બનાવનામા તે તકો-વર્ષા મરના-
બૂત છે

૮. પગથીઆ કારા મેં ઉપર જાય, તેમ
દ્રવ્યલિંગકારા ભાવલિંગની પ્રાપ્તિ અને મુક્તિની
પ્રાપ્તિ થાય છે

૯ ઉંચી પરિણામિનાઓ આવક છે ને આગે
દેવસામ જાય છે, અને જન જનતીનખત
નમૈનયકે જાય છે તેનું કારણ નું ? તે
સમજતા શીખો !

૧૦ અનતી વખત દ્રવ્ય સાકુપાડે એ
અનતી નખત નમૈનયકે જ્યાનું કારણ છે

૧૧. ભાવલિંગ આઠ નખતથી વધુ ન હોય
એટલે ભાવલિંગની આરાધના આઠ બનથી
વધુ વખત ન હોય

૧૨ આપણને જે પથરે જેટું કંઠા લાગે છે,
તે પુણ્યાત્માએને પયગેલા માટીના પેટા જેટું
કોમલ લાગે છે, તેથીજ નિર્લય જરેવો પડે છે
કે તે પુણ્યાત્માને પૂર્વની આરાધના છે

૧૩ માતાના પ્રેમના તત્ત્વોને કાપના માટે
વજ્રનામી કાલીય કાતરે રૂપ રૂ ન શરૂ કરે છે

૧૪ મોહને મદતર નાશ કરવા જે દંભાર
સુધી રૂપનું એ બાળ વજ્રનામીના અસ
હારની પગકાપા છે

૧૫ સારા શકુન જો ને સચિત-અચિત્ત જે
મહે તે લાવજો એવું અનસરે પુ મુરખકોગજ
મુનિશ્રી ધનગિરિજને જણાવે છે

૧૬. હનિયાએ પાઘડી-ટોપીમા આગર
માની છે, અને સાકુઓએ તો પહેલેથી ઉતારી છે

૧૭ જોવાને સહુ કોઈ પામે છે, પણ
નીલા વેળાને મદાવડ ધનારા કેટલા ?

૧૮ નજી-નામી મરિા વધો, અને માતાને
મોહ દેખવો !

૧૯ આ જાગરિમા મુરુનવન એજ શાસ્ત્રને
નાનતરિ-જાગર છે

૨૦ જન હતા કાલ ધારીન કે મનાર જેની
દગા શ્રીનજીનામીની માતાની વર્ધ

૨૧ ધર્મનું ગિમ્પલ ગીખનાવું પડે છે,
પત્તુ મારનું ગિજ્ઞા તો અનાદિમાગથી આ
આત્મા ગીળીને આપ્યો છે

૨૨ ના સાથ નાહના ભવ્યત્વને શ્રી ધર્મ-
ધોષમુરિજ દેવનાકાંઠે પચિષ્ટન કરે છે

તર સારદાનયમન્નિપ્રકાર પ્રવીર્તિત !

જ્ઞાનવાનામવજાન-વર્માપામહાનત્ત !!

૫૮-૧ કુ સર્ગ-૧-ગોઠ ૧૫૪

ભવ્યત્વ પરિપક્વ થયા વિના સિદ્ધિ નથી

શાસ્ત્રકાર-મહારામ-કલિકાલ-સર્વજ્ઞ-ભગવાન
શ્રીકૃષ્ણ-મુનુષીશ્વરજી ભ યજ્ઞવેના કિતના આ
શ્રી ત્રિમી શવાકા પુરુષ ચત્રિત્રની રચના
કરે છે, અને તે પર્વના પ્રથમ સર્ગમા ધર્મ
ધોષસૂરિજ ધર્મદેશના હે છે, તે મ્મજે જાનના
પ્રકાગે જણાવે છે

ધત્રાગાર્ધવાહની (શ્રી નપભદેવજી ભગવાનના
જીવની) અનાદિની કાળી ગાઠ શ્રીધર્મધોષ
સૂરીજીની વીતરામ પ્રણીત વાણીથી પાકી ગઈ
મોક્ષ માટેની લાયકાત કોઈ નવી કરી શકે તેમ
નથી શ્રીકૃષ્ણે જરેવ પણ અમળીને ભવી
શકે તેમ નથી કુશાર, સુતાર, શઘાટ વાટ ઘટે

પણ પડાવાની લાયકાત તો માટી-નાકડા-પત્થરમા સ્વતઃજ હોય છે. ધણી તેલ ઝાડે પણ તે તલમાંથી, રેતમાંથી નહિ ! પૂ. શ્રીનીર્ઘ કર-દેવ, ગજુધર, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, ગાધુ, અને શાવકની પણ કારીગરી ભવ્યજીવે ઉપજાવે છે, અભવ્ય જીવ ઉપર નહિ ! તવમાંથી તેલ નીખે પછી તે તવ ગમે તે જોતગના દોય, અને ગમે તે ઘાળીના હાથમાં આવે ગમે તે લાકડું અને ગમે તે પત્થર હોય, પણ હુશીયાર મુનાર-નાટના હાથમાં આવે તો તેની મુક્તિ પાની ભય અહીં એ પ્રશ્ન થશે કે પૂ. ગજુધર-આચાર્ય, ઉપાધ્યાય કે સાધુ મહેતાના જ નહીં જીવને પ્રતિભાધ થયોજ નેમુંજે, છતાં તેમ થતું નથી ? આનું કારણ શું ? આ પ્રશ્ન ન જવાબમાં હાલ પછી કે યોગતાનો અભાવ છે.

તલમાંથી પણ તેવ ક્યારે નીખે ? ગુમથેના તલમાંથી તેલ નીકળે છે, પણ હીના તલમાંથી તો રમ નીકળે, તેવ ન નીકળે તેવ તો શું ! તલમાંથી નીકળે છે હીલાવાદના અથવા ખાણમાંથી નીખેવા તત્તના પત્થરના ઘાન ધરાય, તેના ઘાટ મીઠા કરાં તોય પાંચ થઈ જાય હીના પત્થરનો ધાખનો કર તા વળી જાય પત્થર પણ ફેંકે થયા પછી તેનો યોગ્ય ઘાટ ધરાય છે લાકડું મુકાયા પછીજ તેના યોગ્ય આમદા હવામાં આવે છે અને તવ મુકાયા પછીજ તેમાંથી તલ નીખે છે તાત્પર્ય એ છે કે કાચ સિદ્ધિમાં ફરકે ફરક પદાર્થોમાં પરિવર્તનશાની પરમ આવશ્યકતા છે એ ભવ્ય છતાં પણ એવું ભવ્યત્વ પામી શકે શકાય, ત્યાંથી પૂ. શ્રીનીર્ઘ કર, ગજુધર વિગેરેના આપેલો ગોધ પણ હમણી જ આપી શકતાં નથી

વધાયેલા મોતીનો મેલ કાઢવા એવ ન નેમુંજે, સળી ચાલે !

છતાં ભવ્યત્વની પરિપક્વતા થવી નેમુંજે. કોઈ જીવ પહેલી દેશનામાં ગોધ પામે છે ? બીજી, ત્રીજી, અને ત્રી દેશનાના નિમિત્તથી કોઈ કોઈ છતાં ભવ્યત્વ પરિપક્વ પામે છે નીમરણી અઢનાર જેમ પગધીયા અઢે તેમ મેટા ભલે પામે નહિ, પણ મેટાની નજીક તો જરૂર ભય છે ન મળ્યા રામ અને ન મળી માયા એવું પણ થાય, પણ એમ કરવાથીજ કમે કમે મેટ પડેલાથી ગમ્ય છે એમ શ્રીકરિભદ્રસૂરીશ્વરજી કહે છે છતાં ભવ્યત્વની પરિપક્વતા થતાં અનતા ભવ્ય લેવા પડે છે, અને અનેક દ્રવ્યસિંગો લેવા પડે છે એ દ્રવ્યસિંગો એજ, નીમરણી (મોસની મીઠી) છે તડકો, વરસાદ એ કાઈ કળાતનું કારણ નથી પણ લાકડું પાકું થવામાં તો એ માણુ બૂત છે પનથીયા દ્વારાએ મેડીએ જવાય છે, તેમ દ્રવ્યસિંગ દ્વારાજ ભાવસિંગની પ્રાપ્તિ થાય છે અને તેથીજ મુક્તિએ પહોંચાય છે આ એવ એવેપકે અનતી વખત જઈ આવે. ઉચી પરિણિવાળો શાવક ઉચામાં ઉચે જાયમાં દેવનો મુખી જઈ શકે છે ત્યારે નવ એવેપકે ગયો કયાથી ? મિત્ર થાય છે કે અનતી વખત ગાધુપણે હીધુ માટે અનતી વખત, નવ એવેપકે ગયો ભાવસિંગ તો આઠથી વધારે વખત હોવાજ નહિ ચારિત્રની, જ્ઞાનની અને સમ્યક વનની આઠ વખતથી વધારે આરાધના ન હોય. અનતી વખતની આરાધના દ્રવ્ય વિગમ ગઈ ભાવનિની આરાધના આઠ ભવ્ય વધારે વખતના હોવાજ નહિ આઠ ભવ્ય મિવાધના બધા ભવ્ય દ્રવ્ય સિંગના ભવ્ય સમજવા આની પરિણામ તો મો પોત પોતાના આત્માથી કરી શકે

છે બહેનો માટે પડે, મનજો ગરમી ચઢી ગઈ, તે વખતે તે માને મા અને બાપડીને બાપડી તરીકે નથી ઓળખતો આવી તે શુ તાવ ઉતરે ત્યારે પછે ફરી એકઠે એકઠી બહે છે ? ના ! તાવને લીધે સાન સાન દબાઈ ગયું હતું એ વાત ખરી ! તેવી રીતે આ જીવને જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રની આરાધનાની પાછી લાયકાત અનુકુલ સુયોગોમા જરૂર આવી જાય અઠની (જાગી) આરાધના થાય તો પહેલાના બેવોની આરાધના ખરી અને નહિ તો નહિ શ્રી મહાવીર મહારાજોના જીવ કઈ વખત નિગોદમા, વન સ્પતિ વિગેરેમા ગયો કે જેનો પતો ન મળે, પણ પ્રહાર નીકળ્યો કે પાછો ચારિત્ર માટે તૈયાર ! માતી એક વખત પોંધાયુ બાદ તેમા મેલ, ભાવ પલ્લ પછી તે મેલ કાઢવાને સોયની જરૂર ન પડે સળીધી એ મેલ નીખે

જન્મતાજ માતાને કટાણો આપવા કાયમ રેવાનો નિર્ણય ક્યારે થાય ?

આપણે તો હજી એક-એકા છીએ કંઈક ધુટીએ છીએ આરાધનાવાળો જીવ તરતજ પ્રતિબોધ પામી જાય જન્મ થયા પછી સંયોગ મળના દીક્ષાનો ચાર જેને ધ્યાય તેની પૂર્વની કેટલી આરાધના હોય આપણને જે મહાન જેવું દબાય તે તે પુરવારમા જે એક અને પ્રમેહ હાયક લાગે 'દીક્ષા' ચળ મામળીને જન્મ દીવમળીજ વજ્રકુમારની શી ભાવના થય ? વેરાચ જન્મ દીવસેજ જાઓ અને તેના સરસણ માટે માતાના શંકોનો નાશ કરવા શું વિચાર્યું ? શે રે કરવું ! જ મતાજ એ બાવકે રોઈ રોઈને માતાને કટાણો આપવાનો નિર્ણય કર્યો ? વજ્રમળી (એ બાવક) વિચારે કે કે-વિરાડીએ શાળીઓ માટે વજ્રકુમારના ધનુ ભેઈએ એવું એ

બાળક વિચારે છે કે મારે તો માતાની સાથે કાંઈ લેવા દેવા નથી પણ તેણી (માતા) મને છોડે કેમ ? તમે જાણો છો કે ધનગિરિજી (વજ્રનો પિતા) એ તો દીક્ષા લીધેલી છે આ બાળને તો આ બાલક એજ આધાર છે આ બાલક તો માતાના પ્રેમના તત્ત્વોને કાતરવા માટે આવી કાલીક કાતર જોળી (શોધી) કાઢે છે આપણે આટલા મોટા પણ પ્રેમના તત્ત્વોને કાતરવા તેવી કાતર શોધી શકતા નથી જેમ આજ કાલ અસહકારવાદીઓ પોતે હુખ વેદીને આગળ વધે છે, તેમ આ બાળકે જન્મથીજ રેવા માંડ્યું કડવી દવાના ધુટડા કેમ ઉતાર્યે જતો હશે ! એ વજ્ર શિશુ રેતો રહેતોજ નથી આ તાજ જન્મેલા બાળકે મોહની મોહકાણ માંડવા-એટલે કે જેનો મહત્તર મહાર કરવા છ જાસ પર્થત રેવાજ કર્યું એક કલાક તો રોઈ જુઓ ! બાળક રૂએ એટલે મા તો તેને દર્દ થતું માની કેટલીયે ભતની કડવી દવા પાય ? પરાણે પાય ! મો ફાડીને, વેલણ ઘાડીને પાય ! આ બધું કેવી રીતે સહ્યું હશે ? મ મહીના રેતા માઠ પણ જેમી જાય હાય પગ પણ પછાડવા પડ્યા હશે ? કમવના કુલ જેવા કોમલ બચ્ચાની મી દશા હશે ? ચારિત્રની કેટલી ખૂન લાગી હશે ! પ્રમથપાનો કેવો રગ લાગ્યો હશે ? રેણુ-કાયમ રેણુ શા માટે ? મા કટાણે અને પોતાને તણ કે એજ એક ઉદ્દેશને ?

ઓળીમા પડતાજ વૃષ શાથી ?

માને કાયર કાયર કરી નાખવાનું, ત્રાહિ ત્રાહિ પોકરાવવાનું, જન્મતાની માથે છેકરે શરૂ કરે એ તેની ચારિત્ર લેવા માટેની કેટલી તીવ્ર ધમકા ! જવિનશ્ચના કાઈ ચોરજ ગીજ છે દીક્ષા લીધા પછી બાર વર્ષ સુધી પોતાના

ગામમાં ન અવાય છતાં તેઓ પોતાના પૂ ગુરુ આત્મર્થ મહારાજ સાથે ધનગિરિ આગ્યા શકુન સારા થતા, ગોચરી જતા, પૂ આચાર્ય મહારાજ પોતાના શિષ્ય શ્રી ધનગિરિજીને કહ્યું કે સચિત્-અનિત ને મળે તે લઈ લેએ મુનિશ્રી ધનગિરિ દેરતા દેરતા પોતાનેજ ઘેર આવી ચા'યા બાલક વજ્ર (વજ્ર પ્રદયવાળું બાલક) અરુખિતપણે રાયાજ કરે છે, કેમકે તેની રાવાની કાંઈ સુદત નહોતી કાર્યસિદ્ધિ પર્યંત રાવાનો નિર્ણય હતો ધનગિરિજી વહોરવા આંધ્યા છે બાલક રવા કરે છે અને તેથી ગોચરી કર્ષ શકાતી નથી માતા ખૂશ કટાણી હતી, અકળાર્ષ હતી 'આ છોકરાએ તો મહારાજા જ લીધો, લઈ જાઓ તમે' એમ કહી ભે કે પોતાનો (માતાનો) ત્યાગભાવ નથી, છતાં છોકરાને પાત્રામાં વહોરાવી દીધો

'અલ્પી ચક્રે સો વર્ષ છુને' વળી મમારનું સ્વરૂપ મ્પદ છે માતાને પાચ સાત રાત્રોના ઉત્તમતા થાય તો તરત કહે કે 'આ તો મરતોય નથી અને મરતોય મૃકતો નથી' આ અતુલભવ કેને નથી? સૌ કાંઈ ગગચીજ કાર્ય કરે છે, છોકરાને આખી મીલકત અપાય અને છોકરીને બે પાંચ હજાર પણ નહિ તેતુ કારણ શું? છોકરી માટે 'આ તો પારકુ ધન' એવી ગણતરી જી બધે મ્વાર્થનીજ બાજુ-સ્વાર્થની બાજુજ ખેલાય છે ભણે છોકરો હોય, પણ બધા તે માદો પડે, અતે તે જી માદગીની દીધે બે પાંચ હજારના ઉત્તમતા થાય, તો મા, બાપ, માસુ, સસરા, કાકી-કાકો, મામી-મામો, બધા તરત બોલી ઉઠે કે-આ તો, આપણો જીવ લેવા આગ્યો છે' દુરતના જન્મેલા વજ્રે માતાને તોળ્યા તોળ્યા પોકરાવી આ સ્વભાવ, ગુર્જર બાપાની

જેવત અંખો કહે છે-લેવા બંધ છે નવી પા પેટ પડ્યા તે લે લોગવી'

સૌ કહે મ્વાર્થનેજ લઈને મુખ દુ ખ લોગરે છે ધનગિરિ છે સાધુ પણ પોતાની પૂર્વાધમની પત્નીને સારી રીતે જોળખે છે તેથી કહ્યું કે- 'મારે નથી ભેદતો' મોહનો એક છાટો રહ્યો હોત તો શું થાન? ધનગિરિજી કહે છે-તારા ભરસો શો? કાલે સવારે તું ફરી બંધ તો?' ધણી ચરિત્રના ૧ ગે કેવો ૧ નાયો હશે? વિચારો! ધણી ધણીઆણીની તકરારમાં સાક્ષી હોય? ધણી ધણીઆણી હતા ત્યારે ન હોય અત્યારે એ મળધ નથી ભાવનગરનો દાખલો ત્યો! હુનિયામાં તમે કેટલું ક'નાણું કરો છો તે બાણીએ છીએ આ કોણ છે? મારો બેન છે ભેદને બોલો! ભેદનેજ બોલો છું! સ્ત્રી હતી ત્યારે હતી! અત્યારે નહિ! દિવાને દીક્ષા માટે તરતજ રજા આપી દીધી હુનિયાની આખર પાઘડી ટોપીની છે તે સાધુએ તો પહેલેથીજ ઉતારી નાખી છે સાક્ષી લેવાણી છતાં છોકરો રોતો રહેતોજ નવો સુખ રહી બંધ તો કેસ બમ્બો બંધ અને પડી તો મા આપે પણ નહિ શરૂ આગ્યા દિક્ષાની વાત થાય છે સાક્ષી બોલાવ્યા માફો લેવાણી છતાં છોકરો રોતો રહેતો નથી, પણ માતાએ તે છોકરાને જેવો જોખીમાં નાખ્યો કે તરત ચૂપ થઈ ગયો. આથી માતાને કેટલો રોષ આગ્યો હશે! શી દયા! આથીજ જુરુએ પહેલા સોખ્યો શમ્યાતરને ઘેર! તમે જલ્લેલાને પાળો છો તો દીક્ષા લેનારને સહાયક તરીકે ન પાળો? શમ્યાતર' પણ પહેલા પાળેલ છોકરાને ધવરાવે, ખવરાવે, પછી પોતાના છોકરાને કર્ષ દયા! વજ્રમ્વામીની ભાગ્યવાન દયા તો એક બાણુ, પણ શમ્યાતરની કેવી ભાગ્યવાન દયા!

અનતા દ્રવ્યાલિંગ એજ ભાવલિંગના
કારણે છે

એ બાવકને શુદ્ધ મહારાજાએ દીક્ષા તો
ત્રણ વર્ષ બાદ આપી છે, પણ તે પહેલાં એ
બાલક અગીયાર અંગ ભણી ગયો સાધ્વીઓ
કાશે અને તેનું જ્ઞાન ઘોડીયામા સૂતા સૂતા
શ્રી વજ્રસ્વામીજીને ચક્ર વજ્ર મોટો થયો એટલે
માતાને મોહ લઈથી આપ્યો હતો કંઈ દૃષ્ટિએ ?
બાલક રોતો હતો તેથી પોતે છ મહીના સુધી
હેરાન થઈ હતી, એટલે હવે લડે એનો બાપ
હેરાન થાય-લગે તે સાધુ હેરાન થાય ધનગિરિએ
આવા રોતા કંજળા બાવકને કેમ લીધો હશે ?
નાનું બાલક તો રૂએ કંજળે, રાગો પણ થાય,
ઝાંઝે લય, મૂતરે, બધું કરે આવા બાલકને શ્રી
ધનગિરિજીએ કેમ વહોર્યો હશે ? શુદ્ધે કહ્યું
હતું માટે ! શુદ્ધ વચન એજ શ્રાવના ઇમારા !
આ કારણે ધનગિરિજીએ એ કાંઈ જોશું નહિ
જે મરુતું તે લઈને શુદ્ધ પાસે આપ્યા હતા
વજ્ર મોટો થયો એટલે માતાની મનોવૃત્તિ
પલગણી તાબાની ધારીને આપીએ અને નોનાની
નીકળે તે વખતે છાતી માધા કટાધ ! કાલ
ધારીને ફેડી દઈએ અને પછી માવમ પડે કે
એ તો રતન હતું ત્યારે શી દટા થાય ? વજ્રની
માતાની પણ આ દશા થઈ, હવે માતા આવીને
શમ્યાતર પાસે પોતાના બાવકની માગણી ઉધ
રાણી કરવા લાગી અને કહેવા લાગી, 'લાવે
મારા છોકરાને ! જળુનારી તો હું છું ને ! આપને
વાછડી કે વાછડો આવે, તે ગાવનો કે આખલાનો ?
શુદ્ધે પાછડી ગધા સાક્ષીઓને જોવાબ્યા

સ્વારથીઓ સમાર અર, અમે શાગુ અણુનાર,
અરેઆ સ્વારથીઓ સમાર !
સ્વારથમા મહુ ઠા મરજીયુ,
પુત્રાદિક પગિવાર !

અધેડાને ગરજે બાપુ કહેવાય,
પડે હીને કે માર અરે આ
ઘણાને હુ ખ મે હીધા,
ઘણાના લોહી મે પીધા,
અનતા બાપ મે કીધા,
જન્મ તો આ મે જોયો
અરે આ જન્મ મે જોયો,
જુવાની તો દિવાની
જનાદિ કાવની ભૂલો મુધારો
(પુણ્યવિજય)

આ ઉપરનું શુદ્ધર બાપાનું કાલ્ય સ્વ
કર્પૂરવિજયજીના શિષ્ય મુનિશ્રી પુણ્યવિજયજી
જોવા હતા, કારણ કે બ્યાખ્યાનનો પ્રસંગ
સ્વાધર્મની રમત ઉપર હતો તેથી અવસર ઉગીત
જોલેવા શબ્દોની આ નોંધ છે વિ તત્રી

પણ તેઓ આવે શાના ? આ-આજ નહિ !
ટાંગણાયે નહિ ! હુનિયામા મોહને જોલાવનો
પડતો નથી, ધર્મને જોલાવવો પડે છે સામાયિક,
પ્રતિક્રમણ વિગેરે નીખવવા પડે છે, પણ મોહનું
શિક્ષણ આપણ પડતું નથી આપુ ગામ
માતાના પક્ષમા ગયું ફક્ત શમ્યાતરે શકું
પરખાંચુ કે -'અમને તો શુદ્ધ મહારાજે આપેલો
છે માટે અમે તેનેજ આપીશું'

આ તકનાર ધણી ધણીઆણીની હતી વાત
વધીને તાલ પાસે જા મઘે કહ્યું કે આ
છોકરો શુદ્ધે મોખાયેલો છે, જેથી પાડો આપી
શકાયજ નહિ તાલજે બધા રમકડા હાજર
રાખ્યા છતા તે છોકરો તે લેવાને એક ડગડુ
પણ ખસેનો કે ચમકતો નથી ગામ થામ્યુ,
માતા સુનદા યાકી અને હવે બાપને જોલા
વવાનો હક અપાયો બાપ પાસે માત્ર જોધો
હતો બાપે જોલાકને જોધો આપ્યો બાવકે તે

લીધા, માથે ચઢાવ્યો અને નાચ્યો. આરાધના વાળાભવની ઠમાણી અવસરે કામ કરે છે, અને તે ધ્યાન બહાર ન રહે અને તી વખત દ્રવ્ય વિગ થશે બાદ ભાવ સાધુપણ આવશે અને તી વખત દ્રવ્યવિગે સાધુ પણ લીધું એ પા. ભાવવિગત કારણ મરેદેવા માતાનું દ્રશ્ય તે ભોટુ આશ્ચર્યજ ગણાય છે ધના માર્થવાહનું ભવ્યત્વ ધર્મધોષસૂરિય કેવી રીતે પરિપક્વ કરે છે તે વિચારીએ

મોક્ષ પવાયેણ મવિષ્યતિ इति मन्त्रः ।

દરેક ભવ્ય જીવમા ભવ્યત્વ જેવું છે, થાવત મોક્ષ પામે ત્યાં સુધી ભવ્યત્વ રહેવાનું છે મોક્ષ પામે એટલે શું ભવ્યત્વ ભય ? પ્રશ્ન થશે કે ત્યારે શું મોક્ષ પામે એટલે ભવિ અભવિ થઈ ભય ? ના ! માટીમા ઘડો તથા બીજામા અકુરો થવાની લાયકાત ખરી, પણ ઘડો કે અકુરો થવા પછી તેમ થવાની કારણ દશાજ રહેતી નથી ઘડો કે અકુરો થવા પછી ઘડો કે અકુરો માટી-બીજ ન બનતું લાયકપણું કે નાલાયકપણું એવું કશું રહેતુંજ નથી લાયકપણું અને નાલાયકપણું ભવિષ્યની અપેક્ષાએ રહેતું છે, પણ કાર્ય થઈ ગયા પછી એ પ્રશ્ન રહેતોજ નથી હિત્તાગ કરી આપ્યા પછી હિત્તાગ કરી શકે છે કે નહિ એ પ્રશ્નને અવકાશજ નથી ભવ્યત્વ એ ગીજ શી તે સમજો ! મવિષ્યતિ इति सिद्धिरूपे થશે તે ભવિ મોક્ષ (સિદ્ધિ) પવાયેણ મવિષ્યતિ इति मन्त्रः । ભવ્યત્વ સમજનારને મોક્ષની ઇચ્છા થવીજ જોઈએ મોક્ષની ઇચ્છા થાય તે તો જીવી વાત પણ પેતાને મોક્ષ મળશે કે નહિ એવી શકા થાય તે પણ ભવ્યજ હોય

હેતુ-ચુકિત દ્રશ્યતાની ૩૩૨

અભવિને ભ યત્વાભ્યત્વની શકાજ ન થાય કાન અને આખના અનુભવ વચ્ચે લાખ ગાહનો! ફરક છે કોઈ એમ કહે કે, 'ફલાણને વાચ્ય અને દોઢ શેર લોહી નીચ્યુ' આ વાત સાચી હોય, અરે ! કકટરે ખુદે કહી હોય, પણ તે સામળના ચીતરો ચઢતી નથી ? જ્યારે લોહી નીચળતું હોય, નજરે જોતા પાથેર લોહી ટ્રીકળે તેટલું સગી આંખે જોના પણ ચીતરી ચઢે છે એનું કારણ શું ? એનું કારણ એજ કે આખે જોવું અને જાને સામળનું તેમા ફરક છે ભગવાનના વચનો આપણે સાચાજ માનીએ છીએ, પણ જે વખતે વાન ચુકિતથી જોસે તે વખતની અસર કોઈ ઓરજ (ગુદીજ) થાય છે પરમેશ્વરના વચનો કહેવામા હેતુ, ચુકિત, દ્રશ્યત વિગેરે આટલા માટેજ છે એમ કહેવામા આવ્યું કે, 'જેનું ધર્મમા મન હોય તેને દેવતા પણ નમસ્કાર કરે છે' ધર્મો મગલ મુર્ચ્છિ ધર્મ ઉત્કૃષ્ટ મગલ છે, આટલાજ સૂત્રમા શદા થયા પછી દેવવિત્તનમસ્તિ શા માટે કહ્યું ? જેમ જને સામળોવું સાચુ માન્યું હેતુ પણ રેખવાધો અસર થાય તે ગુદીજ તેમ હેતુ, ચુકિત, દ્રશ્યતાથી વિશેષ અનર થાય છે કાન (આમળવુ) અને આખ (જોવું) એમા દેખીતો ફરક ચાર આગળનો છે, પણ અરેખજ ? ફરક હંબર ગાળે છે હેતુ, ચુકિત, દ્રશ્યતા જે વાત જ્યે તે અપૂર્વ રીતિએ જોવાયે છે તે લીક વાતો એવી હોય કે જેમા હેતુ ચુકિત, દ્રશ્યતા ન હોયી શકે ત્યાં અવકાશો મળવાની પણ જ્યાં હેતુ, ચુકિત તથા દ્રશ્ય

શુચતા થોડા પૂર્વધર થી લદગાહુન્વામિછ
જાણાવે છે કે-ભરત ચક્રવર્તિ છ ખડ સાધીને
અયોધ્યામા પ્રવેશ કરે છે, ત્યારે ચક્રવર્તન આયુધ
શાળામા પ્રવેશ કરતું નથી તેથી ૧૯૮ લાઇઓ
પર આજ્ઞા માનવાતુ કહેણ ચોકલે છે

સોનાની પાળીન્છરી પેટમાં જોમાય નહિ ।

“સો શાણાઓનો એક મત હોય છે” આ
કહેવત અહિં ચરિતાર્થ થાય છે પ્રભુ શ્રી આદિ
માય ભગવાન પાસે પૂછવા આવેલા અઢાણ
ભાઈઓ—૧. શુના પુત્રોના વિચારા પહેલા લાલે
ભિન્ન હોય પણ પરિણામે તેઓ તમામ એક
વિચારવાળા થયા જ્યારે ભરત તરફથી સંદેશો
મળ્યો ત્યારે એનો ઉત્તર તો પાળવોજ નેઇએને !
અઢીપેટમ મળે ત્યારે જોમાથી એક વાત
સ્વીકારવીજ નેઇએ ! વળી વિષ્ણુજી ઉપેશ્વરાત્તિ
મોટા ભાઈને પિતા તુલ્ય ગણવો નેઇએ, તેમજ
શત્રુ તો પિતાએ આપ્યું છે તો શત્રુ છોડના
પહેલા શત્રુ આપનારને પણ પૂછતુ નેઇએ !
આવા વિચારે અઢાણ્યે પુત્રો, પિતાને (પ્રભુને)
પૂછવા આવ્યા, પ્રભુ તો જાણે છે કે-ઝાકરાઓની
લખોટીની રમત જેવી આ રમત છે માળાપ
આવી રમતમાં કોઇનો પક્ષ લેતા નથી પણ
ઉલ્લુ તે લખોટીને ઉપારીને ફેંકી દે છે, ભગવાને
પ્રોત્સાહન મુદો ફેંકી દે હવે તમે રમતને
લાયકના નથી પણ અભ્યાસને લાયક છે, સોનાની
પાળીન્છરી પેટમાં જોમાય નહિ ! હનિયાદારીની
સ્થિતિ આત્માને ખરાબ કરનારી છે, જે વિષય-
મુખને માટે આત્મા બધા મરી પડે છે તેનું
પરિણામ તપામ્યું ! જ્યાજ શીએ ડૂબીયા આપ
વાના હોય તો કોયમી પણ ખાવી કરો દેવાય,
સારમાં મસ્તપણે રહ્યા છે પણ તેના
પરિણામનો કાંઈ વિચાર કરો છો ?

અનર્થદંડની પ્રવૃત્તિ ચાલુ છે પણ તેનો
કાંઈ સીમા નથી ।

નાનાં જન્માને ખાવાની-ચુગવાની ટેવ પડી
ન હેય છે, લાખાંની ધાવણીને પણ ચુને છે, જેમ
જન્માને આવી મસા પડેની છે, તેમ આપણને
પણ જે જે ચીજો દેખાય છે છે તે બધી વિષયને
ચેલકજ દેખાય છે સુધારતું મન બાવળીએ !
કોઇનું ખેતર, કોઇનો બાવળીઓ છના તેનું મન
ત્યાજ ! પારકે ઘેર ઘોડો કે પાપી દેખીને જીવ
તેનાજ વિચારો કરવા લાગી જાય છે ! પારકા
છોકરી છોકરાના મગાઈ વિવાહ વિગેરેની નકામી
પચાત આ જીવ કર્યાજ કરે છે ! આનું નામ
અનર્થ દંડ ! કુટુંબ માટે સેવેલું પાપ તે દંડ
તો ખરાજ પરતુ તે અર્થ દંડ છે હિમાબચર
ખર્ચ થાય ત્ય મુખી ચાહુકારીપણ ॥ પણ
હિમાબ કે ઉપયોગ વગર ખર્ચ થાય ત્યા છાકટો
પણ કહેવાય ! અર્થદંડ થાય ત્યામુખી આવક
પણામાં વાધો નથી પણ પ્રયોજન વિના દંડ
લગાડીએ, પાપ કરીએ, તે અનર્થ દંડ ! ‘આ
પાળને હજી ખાત્રી કયાં નહિ ? આ ખેતર હજી
કેમ ખેડ્યું નહિ ? પાટોટી છોકરાઓ કેમ
ફેવારા છે ? વરમાલ વરસી ગયા પછી ખેડોશ ?’
આ પ્રમાણે વિના કારણે પાપ બાધતુ તે અનર્થ
દંડ છે કુટુંબ કળીલાને માટે જે પાપ બાધાય
તેમાં ટાઈમ તથા દ્રવ્યનો હિમાબ છે પણ અનર્થ
દંડમાં તો હજી નથી રહેતી, મન-વચન-કાયાથી,
કરતુ નહિ, કરાવતુ નહિ, અનુમોહતુ નહિ,
આ રીતે લ ભેદ તેના થાય છે કોઈ માણુમ
મનથી વિચારે કે એને શાક મમારતા નથી
આવડતું લાવને હું સમારી દઉં માત્ર આટલો
વિચારજ કર્યો તેમાં નથી કશું કહેવાય તેમ
મનથી વિચારે કે ફલાણા ભાઈને કહું ! તે ઠીક
કરી આપશે તે મનથી કરાવ્યું કહેવાય, અને

મનથી એમ વિચારે કે-“ કૃપાણુ ઠીક કર્યું ” તે મનથી અનુમોદયુ કહેવાય

મામાયિકમા બેઠા છતાં પણ જે વિચારો દુનિયાદારીનાં આરે તે કર્મજનના કારણમૂળ થાય ખેતર, બાગ કે ખેડુતને અંગે કરેલા વિચાર જો અનર્થદહ છે, તો જોને અંગે કંઈ સળધ નહિ, છતાં જે આખી દુનિયાને અંગે નકામા વિચાર કરે તેને શુ અનર્થદહ ખરો કે નહિ ? એને લાગતાં અનર્થદહની તો સીમાજ નથી ? અનર્થદહ અંગે હિતશિક્ષા

ધર્મના રક્ષક હોય અને અખાડાને પડુ ધર્મશક્ષાના ઉદ્દેશથી ઉત્તેજન અપાય તો તો હજીએ માફ ગણાય, પણ આજે તેમ છે કયા ? આ જીવને પૈતાની પચાત પડીજ નથી, રાત દિવસ દુનિયાની પચાત કરે છે ગામની પચાત કરવી રહેવા ઘો ! આત્માને નકામો ન કુખારો ! જે તમે પાપથી હરતા હો તો પડી નખસુ પાપ તમને કેમ ખડકતુ નથી ? જો પાપને ખરાબ માનતા હો તો વિના પ્રયોજનના પાપની પચાત શા માટે કરો છો ? લેવા દેવા વિના સામાને શા માટે પાપમા પ્રવૃત્તિ કરાવાય છે, મનથી પણ તેવા વિચારો શા માટે કરાય છે તથા અનુમોદાય છે ? આખા જગતને અંગે આ રીતે

ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરીને પાપે ભરાયુ તે અનર્થદહ છે

ગાણુઓ તો મમજે છે કે અર્થ કે અનર્થ પણ દહ તે તો દહજ !

અનર્થ દહતું સ્વરૂપ જરાખર સમજીને અઠુલ્યે ભાઈ વિચારે છે કે, જગતમાં બધેજ આવી અનર્થદહની મટ્ટિજ ચાલુ છે જીવને એવી ાવ પડી છે કે પાપ બાધવાની વાતોમા પાણીની માફક ઉતરી જાય છે નમે તેવો મોગે શાન હોય તોયે એક જોડી લુગડા, સવારોર અનાજ સાડા ત્રણ હાથ જગ્યા, શિવાય તે વધારે શું લોગરે છે ? આત્માની અપેક્ષાએ તો અર્થ દહ પણ અનર્થદહજ છે ! શરીર કુદ જાઉં ઉપરથી મમતા છૂટી જાય તો અનર્થ દહ અને અર્થ દહ પણ અટકીજ જાય. આપણે ગધા એકજ હાથે તારી મારી રહ્યા છીએ, અમુક ચીજને આપણે ગધા ‘આ મારી છે’ એમ કહીએ છીએ, પણ તે ચીજે કહી કહ્યું કે ‘આ માલીક મારા ?’ અર્થ દહ પણ દહ તો ખરો કે નહિ ? દહમાથી નિકળીએ નહિ ત્યામુધી આત્માનુ એન ગી રીતે થાય ? મો મગજદાઈન કોષ્ટકરી એના નિર્ણય કરી અઠુલ્યે રાજકુવરાએ પ્રભુ પાતે પ્રવ્રજયા લીધી પ્રવ્રજિત થઈલા તેઆ શું કરે છે, તે અંગે વર્તમાન

સ્વ૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૨

દેશનાના દિવ્ય-અવતારો

૧ મહોન્મત હાવી અકુશથી વરા થાય, પડુ મહોન્મત ચક્રવર્તિની જુદી કરે ત્યાં પાપજ નથી !

૨ “નાઃ ચીસન ગણે, અને રક્ષક પોતે

લક્ષક થાય” આ બે કહેવતો ચરિતાર્થ થતી હોય ત્યાં રક્ષાનુ ધ્યાન નહી

૩ ભાઈ ભાઈ નન્ય આમિ-સેનક ભાન ન હોય, કારણ કે પરસ્પર સમાન ભંડના ભાગી ૧૨ છે.

૪ સુમયેલા નદીના માર્ગમાથી અધિકૃત પાણી મેળવે છે

૫ ઉપર કંઈક દરીએ, અને પરિણામ કંઈક આવે ત્યાં સનિતવ્યાને લેનીજ પડે છે.

૬ જણવાના બગવાની લાઇનો નિર્ણય સંમતિ આપી ગયે નહિ

૭ ત્રણ જગતની લક્ષ્મી કરતા પ્રભુનો એક સમય રહુ કિંમતી છે, તેથીજ પૃથ્વી આવેલા પુત્રોને યોગ્ય નિર્ણય આપે છે

૮ બે આનાની વેચાતી અક્ષયમા શુ હીકુ ? 'બે ભક્તો હોય ત્યાં ઉભા ન રહેતું'

૯ બે આનાની અક્ષય પાછી માપો, મગર પાચસો રૂપીઆ ખર્ચાને નથી અક્ષય ખરીદો

૧૦ પાતાના વિરોધિનો અગર પોતાના મગાસ બધીનો જુદા આપનાને આપાધીગ યોગ્ય ગણાતો નથી

૧૧ નિયંત્રણ પુરુષ-પાપની કિયાનો મુમદો આપનારા આ વીતનગ શ્રી જગદેવ છે તે ધ્યાનમાં નાખો

૧૨ રીતરાગનો મુમદો અંગે સુપ્રીમદેવનો અધના તો પ્રીતીકાઉન્સીલનો મુમદો છે, તેના પર અપીલ હોઈ શકેજ નહિ મારે શ્રી જગદેવ દેવજીનો મુમદો તે અનિમ નિર્ણય

૧૩ વિનય-કંપાચની પરિણમિ માટે સ-ગ સાધન-સામગ્રી મયોગથી ભરપૂર મનુષ્યબંધુ પી બાનના ચદનનો મહેલ તોડીને બાળના રાઓની અકન દેડી ?

૧૪ બનાજના માવવામાં માનની મુદી જેથી રમત બનાસિનિજનો રમ છે

૧૫ માયા બળની મુદી છુટ્યા પગર છંદા વાસ્તવિક વ્યવસ્થાને પામી શકતાજ નથી

૧૬ સસારના નાગ મરમાથી છુટુ તેનું નામ મનજના દીક્ષા છે

૧૭ સળાતા દાનાનગમાથી છુટી નિરંજનેયો દઈ ચીએને લેના પ્રયત્ન કરે ? તે બુદ્ધિ પૂર્વક વિચારો

૧૮ રાજ્ય મળ્યા પિ તમ્સારનો નિર્ણય લેવા આંતેલાઓએ પ્રમત્યા લીધી એ પ્રસંગ વિરોધિઓએ માટે વિચારણીય છે.

શાસ્ત્રકાર શ્રી સુધર્માધ્યમિજી વૈકલિક અધ્યયનની રચના કરે છે, અને નિયુક્તિકાર શ્રી લક્ષ્મીનરવામિજી રચના કરતા જણાવે છે કે કર્મને વિદ્યારણ કરવું એ જીવને અતિમ સાધ્ય હોવું એટલે આથી ભગવાદ અઠાધુ બાઈઓને તોજ સાધ્ય સમજાવે છે

જે પ્રજાને બચાવે તે શુ કરજ દને નહિ બચાવે ?

ચકવર્તી ભરતે અઠાધુ બાઈઓને પાતાનુ માર્ગભોમત્વ સ્વીકારવા અથવા તો રાજ્ય છોડી દેવા કહેવરાવ્યું, આવી અઠાધુએ બાઈઓ બળભાગા તેઓ વિચારે છે કે- 'હાથી મદો-મત્ત થાય તો અકુશથી વચમાં લવાય પણ ચકવર્તીની બુદ્ધિ કરી ત્યાં તેને કેણુ મમળવે ? જપારે 'વાઠ ચીબડા ગળે', 'રક્ષક પોને જ્યારે ભક્ષક બાય' ત્યારે રક્ષણુતુ ધ્યાન કયા રહે ? ચકવર્તી અથાય કંઈ તેની રાવ (ફરીયાદ) કયાં ? કરવી ? બાઈ બાઈ વચ્ચે સ્વામિ સેવકભાવ ન હોય ભાઈ ભવે આગેજ જન્મે હોય પણ તેનો હક તો સરખોજ લાગે, છખડની નિક્કિ મળ્યા છતાં અમતોથી રહેનાર ભરતને મમળવે કેણુ ? એને અકુશમાં કેણુ રાખે ? ભરતને અનીતિમાથી પાડે હંકાવે એ ઘણુજ મુશ્કેલ છે ! સૂકાયેલા પળુ નદીનો માર્ગ જોઈતા તેમાથી જરૂર પાણુ નીકળે, હન તાન (જગદેવજી) પાસે જવુ એજ શ્રેયસ્કર છે ભવે એમને અત્યારે હનિયાદારીવો મળ્ય નથી, પણ એક વખત તો હતોને !

આપણને રાજ્ય પણ એમનોજ આપ્યું છે ને ! એમણે દુનિયાદારી સંભાળી તો છે ને ! જે પ્રજાને બચાવે તે પિતા શું કરેજ અને ન બચાવે ? આ પ્રજાનો વાસ્તવિક ઉકેલ તો પિતાજ (શ્રી ૫૫ બદેવજીજ) કરી શકે તેમ છે” હજાર મૂળાના હજાર મન થાય ત્યારે નો શણગાર એકમત હોય છે, બધાનો વિચાર ભગવાન પાસે જવાનો થયો, પોતાનીજ માતા આધારી થઈ હતી છતાં એમણે ખબર રાખી મોઢવી નહોતી જો વાત બાળુના છતાં આ બધાએ ત્યાં જવાનું નક્કી કર્યું, ભવિત યતા (કેવળ આમૃત-અયોગથી-કારણો મંજી જવા) ભગવાન છે

ભવિત્યતાનું પ્રાગ્નય

પ્રભુ પાસે આવેલા અકૃતની ધાણા ની છે ? ‘પ્રભુ ભરતને ઉપાવબ આપી અમારા ઉપર આજ્ઞા બતાવેનો બટમને ! આવી ઇચ્છાથી’ તેઓ આ યા છે ભરત અને ઇંદ્ર બન્ને મિત્ર છે, જો આ અકૃત બંધનો ઇંદ્ર પાસે ગયા હોત તો ? ઇંદ્ર ઠીક ધર્મિક નેતિએ કહ્યો આપી શકત ? નહિજ ! ‘સસાર અસાર છે’ જાણ રૂપ છે ! એન ઇંદ્ર ની રીતે બોલી શકે ? ભગવાન લાખ વિમાનેથી પણ સરોવર નહિ ધરાવનાર વધા ઇવાનંદ પોતાથી મોટા છતાં તેની આજ્ઞા નહિ માનનાર, મોઢમેંદ્ર આમા શું કહી શકે ? “શરૂ લોભી ચોર લાલચુ વેડા, હોલુ બેઠે પરપર નાવ” જેવું થાય ! આ અકૃત જણને ભગવાન પાસે પૂછવા જવાનું સૂચ્યું જો કેવળ ભવિત્યતાનેજ આજ્ઞારી છે, પોતાની સત્તા કરતા લવાની સત્તા ઉપરી હોતી બેઠી, તેથી જો ભરતે પિતા પાસે જવાનું મહુ હોત તો તે બરાબર હતું પણ અહીં તમ પણ નથી, બહિ પ્રેરક ભવિત યતા છે આપણે ઉત્તમ ઠઈ કરતા

હોઈએ અને પરિણામ કઈ આવે ત્યારે, તેનું કારણ ભવિત્યતા છે આકસ્મિક સંયોગજ ભવિત્યતા-સૂચ્ય છે

પ્રભુ કૃપાએ છે-તમે મહારી પાસે શાનો નિર્ણય લેવા આવ્યા છો ?

અકૃત બાઈઓએ આવીને પોતે કહેવું હતું તે કહ્યું અને ‘હું શું કરવું ?’ એમ પૂછ્યું પતંગ માટે લડતા બાઈઓને માથાપતું શું કહે ! ‘એક પરણીની તકરારથી ટાઈમા પાચ પાચ લાખ રૂપીયા ખર્ચાયા હતા અને ઉવટે મેંજૂદે બરાબી ફેડી નાખી હતી’ ભગવાન ફરમાવે છે-‘દુનિયાદારીની કિમત કઈ કે જેને માટે ‘મરૂ’ કે ‘મારૂ’ કરવા મહી પડે છે ? આખો ભવ કેમ વ્યર્થ ગુમારે છે ? તત્ત્વ શું છે તે તો વિચારો ! આ વધુ કેવળ પૂળના બગવાની જેમ વાવડી, કુવા, બગવા વિગેરે બાધવા જેવું છે, કોની જમીન ! કોની રેવ ! અને કોનો બગવો ! તમે મારી યાનેથી શાનો નિર્ણય લેવા આ યા ઠો ?’ પિતાએ (પ્રભુએ) શું કહ્યું ? પૂછવા શું આ યા અને જવાબ શો મળ્યો ? ગજપાતા બગવાની લડાઈનો નિર્ણય માથાપ બાપવા બેસે ? પૂળની કીંગનો નિર્ણય સમજી માથાપ કરવા બેસેજ નહિ શ્રી ક્રમલ દેવજી મહાત્મજ દુનિયાદારીના તેમજ દેવલોકના મુખોને પણ નકામ ગણે, ત્યાં તેઓ આવે નિર્ણય શું આવે ? શ્રી ૫૫ બદેવજી ભગવાન પાસે માથામળ, જગતની જાળ પતાવવાનો ટાઈમ આ છે ? ત્રણે જગતની લક્ષ્મી કરતા પ્રભુનો એક સમયનો ટાઈમ વધારે કિમતિ છે ! દુનિયા દારીની કોર્ટમાથે કાઢીઓ ચીલકાની તકરાર લાવે તો કહ્યું કોર્ટ સાલજે પણ ગ્રેરી તેથી તકરાર લાવે તો માલયે ? નહિ

જેના વિના છૂટકો નથી તે આચરવામા
(વલણ કેમ ?

એજ રીતે પ્રભુ અઠાણુ નેય એક સરખુ
હો છે “તમે કઇ તરવણી વસ્તુ માટે આવ્યા
છો ? આવી અનિત્ય વસ્તુ માટે તકરાર કરતા
તમને શરમ નથી અવતી ? તમારી સ્થિતિ
તપાસો અને જે વસ્તુ માટે આવ્યા છો તેની
કિંમત તપાસો ! તમે બધા ચરમ શરીરી છતા
આવી તકરાર લઇને આવ્યા છો ! જેનાથી શ્રેષ્ઠ
સાધી શકાય તેવા હુલ્લ ભાનવબચને મારા
મારીમા શુભાવશે છે ?

એક શેઠના છેકરે શાક લેવા જતા બે
આનાની અછલ વેચાતી લીધી, ‘બે લઠતા હોય
ત્યા ઉભા ન રહેવું,’ આ અછલના બે આના
આપવા એ ॥ બાપને ખાલવે શી રીતે ? એણે
અછલ પાછી આપી અર્થાત્ લઠાઇ થાય ત્યા
ઉભા રહેવાનું કહ્યું અને બે આના પાછા
લીધા એક વખત રાજા બહાર ગયો હતો અને
બે રાણીની લઠાઇ થઈ ત્યારે આજ છેકરો ત્યા
જેવા ઉભો રહ્યો રાજા આવ્યા પછી સાક્ષી
તરીકે તેનું નામ રજુ કરવામા અગ્ર્ય, હવે શું
થાય ? કઈ નાણી તરફની જુગાની આપવી ?
ફરી અછલવાળા પાસે જઈ બચવાની અછલના
રૂપીયા પાચસે આપ્યા રાજા પાસે જુગાનીમા
એને પૂછવાયુ કે-‘અછલ મોટી કે શાક ?’
એણે જવાબ આપ્યો કે-‘શાક મોટું કે જે
ખવાય અછલને શું ઉકાળે ?’ મતવળ કે માફીને
અછલ વગરનો માળીત મર્યો જોયો જન્ને રાણીઓ
સજાથી ગયી ગઇ મતવળ કે અછલ વિના
થાસે તેમ નથી પણ જોઇએ તો બે આને વેચો
કે પછી પ્રમ બે પાંચસે ખર્ચો !

સયમ લીધા વિના છૂટકોજ નથી !

ગોથે જનાર માટે જ્યારે ત્યારે પણ સયમ
લીધા વિના તો છૂટકોજ નથી આ ભવે નહિ
સમજે તો અનેક જાગના મુખ દુ ખો ભોગ-યા
બાદ પણ અતે તો મમજુજ પડશે ! માછાટ્ટેટ
જો પોતાનો વિરોધી અગર સામા પકડેના સળધી
છે એમ સાગીત થાય તો તેની પાસેથી કેમ પાછો
ખે-જી લેવાય, કેમકે તે ન્યાય આપવાને લાયક
કરતો નથી, આખા જગતની પ્રુષ્ઠ પાપની કિયાને
ચુકારો આપનારને કોઇનો પક્ષ કે વિરોધ રાખવો
પાવને ? નહિજ ! જેનામા વીતરાગપણુ
નથી તે જગતને ન્યાય કોઇપણ રીતે
આપી શકે નહિ. સુપ્રીમકોર્ટને ચુકારો
કણુ રાખવોજ જોઇએ ! એની ઉપર અપીલ
હોયજ નહિ, શ્રી જયજહેવજીની કોર્ટ એ સુપ્રીમ
કોર્ટજ છે, વિષમકયાયની પરિતૃપ્તિ માટે મનુષ્ય-
જન્મરૂપી બાવનાચક્રને મહેલ તોડી, એ
બાવનાચક્ર બાળનારની અછલ કેટલી ?

જગતની માયા એ માટવામા માકડાની
મૂકી જેની છે

હવે અઠુલું બાઇઓ વિચારે છે — દેવાગના
તો જેની ધાવમાત છે, જેનો લગ્નનો ઉત્સવ તથા
રાજ્યારોહિયુત્સવ દેગો કરે છે, જેમની આજ્ઞા
માનવાને મનુષ્યો તથા દેગો પણ તૈયાર છે,
જેમણે જીવગીમા રાટવો ખાધો નથી પણ દેવ
કુરુસેત્રમાથી દેવતાએ આજુલાં ફળો ખાધા છે,
દેવતાઓ જેને ધનના ઢગલા લાવી લાવીને આપે
છે તેવા તથા સો પુત્રોના પરિવારવાળા પિતાશ્રી
જયજહેવજી ભગવાન જો આ બધાનો ત્યાગ
કરે ને નીકળી જાય તો આપણે-અનાજના કીડા,
ધા યના ધનેશ તથા તાલેદારી ઉઠાવનારા, આવાર્મા
શું મુખ જોઇને પડી રહ્યા છીએ ! અનાજના

માટલામાં માખડો (વાદરો) મૂકી ભરે તે શુ કામની ? અદરથી મૂકી તો બહાર નીકળે તેમ ઈશી, તે અદરથી ખાવા તો પામવાનો નથી ખરેખરી આ જગત એ માકડાની મૂકી જેવું છે માયા જાળનો મૂકી છૂં તોજ શુ સ્વતંત્ર થઇ શકે !

અઠાણુએ જાણ્યોએ આ રીતે વિચારો એક મતે નિર્ણય કર્યો કે મગવદ્વાસેય એવસ્થા. જધા

જાણ્યોએ પ્રવજના અગીકાર કરી કારાચારમાંથી છુટકું તેજ પ્રવજ્યા, દાવાનજમાંથી છુટી નીકળેલો અદર રહી ગયેની વીજને લેવા પાડો જાય ખરો ? એ તે શુવ સલાજો કે ધેતીક ? આત્માને સલાજો કે રાજપાટને ? આગ્યા હતા તો રાજની તકશરનો નિકાલ કરવા પલુ લીધી પ્રવજ્યા ! આત્માનુ કલ્યાણુ સાધ્યુ હવે શીરપમદેવશ પાથે આ અધ્યયનનો શો સળધ છે ? તે અગ્રે વર્તમાન

સ્વં આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૩

દેશનાના દિવ્ય-અવતરણો

૧ ચાંરી આવે ત્યાંકે સ્થિર વસ્તુ પા. અસ્થિર દેખાય છે, પરંતુ અધ્યાત્મની મહા ચાંરીના વેગ આવે ત્યાંકે અસ્થિર વસ્તુઓ સ્થિર દેખાય છે, એમલે વિનાશી શીજોમા અધિનાશિપણાનો ભ્રમ ઉત્પન્ન થાય છે

૨. એ પાવ્ય મિનિટની ચકરી નરત્તને ફરતી બતાવે છે, તો પછી અભિમાનની અમયોદિત ચાંરીવ શુ પરિણામ આવે ? તે વિચારો !

૩. કોધના અને તાનના નિર્લ સરખા છે, પરંતુ પરિણામમા આભ-જમીન જેવુ અતર છે, છતાં કોધથી સાવધ રહેનારુ નથી

૪ “તાવ હાધીના હાહ ભાગી નાખે છે” તેરી રીતે કોધરૂપી તાનથી જીવોના સત્ત નાશ પામે છે

૫ મુદતીયા તાવથી જમત ગભરાય છે પણ અનાદેકાળથી લાગેવ કોધરૂપી તાનથી ભેરા પલુ ગભરામળ થતી નથી એ જીવોની જમનશીળી છે.

૬ તીર્થકર નામ કર્મ બાધનાર તેજ ભનમા મોક્ષે નથી મર્ધ શકતા, કારણ કે

કોધનો નારા કરના મરિ તેઓ પપુ ક્રોધ જલધમાં મમર્ધ નથી

૭ મરદેનામાતાએ તો ક્રોધ જલધમાં કોધને હણ્યા ! તેવુ શુ ? તેના જવાબમા ગ્રાસમાગે તે પ્રસંગને આશ્ચર્યરૂપ જણાવે છે મરિ તે પ્રસંગને નિસ્તાગથી સમજે !

૮ મરદેનાના પ્રસંગ જેવુ દેશાન રૂપ તો અનતમલે બને અમર ન પણ બને

૯ કોધને દાકન મરિ આ ભવ મુર્ધી સગર પાવત આણુ સંજો ! અને આ ભ ન્યાગીમાણુ અન નન દેગે !

૧૦ અભિમાનથી માનેથી કંઈકમા જીવોનું અન પતન છે !

૧૧ નાનો ઊંડો મુઠ નાના નાના પલ મુઠ મરડે છે એ પ્રભાર અધ્યાત્મનો છે

૧૨ ભરતચક્રની એ અભિમાની કે આથી અઠાણુ ભા ક્રોધ અભિમાનને એકે બાજા ન માનકે જે તેની સવાદ કેક પ્રભુ પાસે આવે કે અભિમાન અધિક વિધમા વ્યાપ કે

૧૩ “આકુલ નવજા” અને ક્રોધ

હિમ પડ્યું છે" એ બન્ને પ્રમત્તને અભિમાન સમજનારું હતું નથી.

૮/ એમ પો બેટી-સણે આરો કે વધુ બેટીઓથી જન્મીયેલા આરો ? આ પ્રશ્નના સમાધાનમાં કહેલું પાંચે કે ઉભય કુમારબા છે, મારે જેમ દસામા બોલી તેમ નારૂ.

૧૫ લોપાદારી સમયસુ લખાયા લખાનતી વખતે લોપાદારી ન બંધવું લખાયા લખાણે તો આપ નમો જાય અને લખાનનાગની મુર્ખતા પ્રગટ થાય.

૧૬ આશુચ જીગી વિરે, માધન-સામ મીના કન્નારેજ ઉપર દેવીદારીનું લખતું છે, તેને બંધે જ્ઞાન-શર્મિ આરિન આદિ મિમત્તી માય રૂપ લેવું લખાનનાનો ભયામ ભગવાન કરે છે, તે સમજો.

શાસ્ત્રકાર મહારાજાએ સુયગકાગ સૂત્રની રચના કરી અને તેના વારસવિકે ભાવાર્થને નિર્ણયકારે પ્રગટ કર્યો તે નિર્ણયિમા અભિમાનનું વાચન વિક સ્વરૂપ મમત્તવે છે.

કાયમની ચકરીનું પાંચામ શું ?

મર્ગજનુ કામ એવું વિચિત્ર છે કે-એક વાન મગજમાં આવી જાય પછી તેને ખસણ સમજ્યા છતાં ઠોડી શકાતી નથી જેને ચકરી આવે તે બેસે તો પછી તેને સ્થિર વસ્તુ ફરતી દેખાય છે, ચકરીનો વેગ એવો આવી જાય છે કે પોતાનું માનવું-ભાવવું વિગેરે પાછીમાં જાય છે તેમ જ્યારે જીવ-કોષ, માન, માયા, લોભથી પ્રસિદ્ધ થાય છે ત્યારે ખરી વસ્તુને ખરા તરીકે જોઈ કે જાણી શકતા નથી, વધાર કોષીને કાળો નાગ, અગર નાસમ વિગેરેની ઉપમા અપાય છે આ ચારે ઉપમામાં કોષ તો પ્રમત્ત

પડે ઉપનિષદ થાય છે, પણ માન તો સ્વપ્નમાયે આવી જાય છે, સ્વયમ આરે છે, નામ પણ દબાય ત્યારે કોષ કરે છે અર્થાત કોષની ઉત્પત્તિ કારણથી છે, જ્યારે માન તો વિના કારણે પણ આવે છે એ પચ મીનીટની ચની વસ્તુને ફરતી જતાને છે, તો અભિમાનની મમત્તની ચકરીનું પરિણામ હાય ?

કોષ અને તાવની તુલના ! તાવથી

હરે છે, કોષથી હર્યા ?

કોષ-રેટની ચકરી જેવો છે, જ્યારે માન-પવન ચકરી જેવો છે કોષ અને તાવ ! બંનેના ચિહ્ન અરબા છે એમ મહીનો તાવ આવે તો જાન મગડી જાય છે 'તાવ હાથીના હોડ પછી ભાગી નાળે' આવી મહેવત પણ છે એ તાવથી હરે છે ! પણ કોષરૂપી તાવનો કદી હર થયો ! જેમ તાવ શરીરનું સત્ત્વ બાળી નાળે છે, તેમ કોષ શરીરના લોહીને બાળી નાળે છે, રાખ-સુંઢા રહેવા દેતો નથી તાવથી હોડ, ચામ, મામ બળે છે, તેમ કોષથી કે ચિનાથી આત્માનું સત્ત્વ બળી જાય છે કોષ અને તાવ આવે ત્યારે પ્રથમ આખો બળે છે, આખો લાવ થઈ, માથું ભમવું, હોડ તથા ગળું મુકાવવું, લોહનની રૂચી ટેળી જવી, શરીર તપવું, નમકોરા ફુલવા આ તમામ ચિહ્ન કોષના તેમજ તાવના છે તાવનો મહીનો આવે તો વિચાર ચર્ષ પડે, તો કોષ કાયમનો આવે છે તેનો વિચાર કેમ પાડો થયો ! પેવો તાવ કાઢવો પછી મહેવા રે, જ્યારે કોષ તો ભવાનરે પડી જવો મુશ્કેલ છે ! તીર્થ કર નામ કર્મ બાધનાર રજ ભવમા મોમે નથી જઈ શકતા, કારણ કે કોષનો નાશ કરવા માટે એકજ ભવમા તે મર્મરે નથી.

‘લગીશ આમરૂપ આગીસામા જુઓ !’

શ કા—મરૂદેવામાના ગ્રીષ્મઝેરી હાલવામા પળ આનંદા નથી, પરંતુ તે વાનપતિ માધી નીંગીને મનુષ્ય થયા અને તેજ ભવમા મોઢે ગયા તો એજ ભવમા એમનો કોધ કેમ ગયો ?

એક વખત અમુક મયોગોવશાત એક વેદ બૂખ્યો, તર-ચો બારેશમા બેઠો હતો, તે વખતે એના મિત્રે આનીને મ્હુ કે માગી આખોમાધી તો બહમ નીંગો છે ? અરે-મારી બૂખ તરમનો ભાવ તો પૂછતો નથી પણ ઉનદુ પોતાના દો જા રૂએ ? જો બેઠે વેદે શુભે થઈ કહ્યું ‘ભરે આખમા મરચા !’ પેલા આવનારે તો એ સાચુ માનીને આખમા મરચા બર્ધા, પણ પરિણામે આખની નરમી નીંગી ગઈ, તેથી તે ઉપાય કાઈ બધાને લાચુ પડી શકે ખરે ? નહિજ ! મરૂદેવા માતાનો જાનાવ આશ્વરૂપ છે દશમકેરાગાયે આ આશ્વર્ય આવતુ નથી, મરૂદેવા માતા અનાદિ વનપતિમાધી મનુષ્યભવ જીળી તેજ ભરે મોશ પામ્યા, એ આશ્વર્ય તો એક અપવાદ તરોકિજ છે દશ આશ્વર્ય તો અનતી ઉત્તમપર્વણી અવમર્પણીએ આને પાતુ મરૂદેવા જેવુ દ્રષ્ટાન તો અનતકાવે પણ નયે આરે, અપવાદનો દાખલો ન લેવાય, અનેક ભવ શુધી મધવુ પડશે ત્યારે કોધ જો ! ફનિયામા પણ કહેવત છે કે-‘પરજ્યાની ગાથેજ મતતિ હોય નહિ !’ અનતજનો નીંગો જાય હાતે કોધ ન પણ જાય, મોક્ષતુ ગાથેજ હોય ! મોશની ઇચ્છા હોય ! અને તે મિલય બીજી લઈ કામના ન હોય ! તો વધુમા વધુ આંક ભરે

મોશ નજો છે, ચાત્રિના આંક ભવ (જય-ધર્મી) મોક્ષ આપે કે ધર્મ દાદવા માટે આ રીતે આંક ભવ મુવી જોઈમા જોઈયુ પાછત પડતું જોઈએ ! આંક ભવના ઉદ્યમીએ આગમ આનીમામા નજર નાખ્યાજ કરવી જોઈએ

અભિમાનની ઉચ્ચાર્થ

કોધને મારવાનો અખંડ ઉદ્યમ કરનારને પણ આંક આંક ભવે છેટા આવે તો આપણી ની દશા ? તેમ દેશની કલા લાચુ પડે તો પૂજાજ થાતે, અને એ લાચુ ન પડે તો મોગા યાજનાં પણ મમ કરી શકતા નથી કોધ ચહે ત્યારે લગીશ આગમરૂપ આરીમામ જુઓ ! તે વખતે તે આરીસામા ભેવાનો વિચારજ નહિ આવે, પણ વાહ કરીને આ અખતરો અજમાવો ! કોધને કાદવા માટે એક આગમ આરીસોજ બસ છે પણ અભિમાન માટે શું ? કોધમા તો કોધના બે નાતો (ગે કોધાન્વિતો) ને જૂના પાટો એટલે જમ, પણ અભિમાન દાગાનો, મૂછનો તાર નીચો કરવાનો શું હોય ? જેટલું શરીર હોય તેમ ‘માત્રુમ જેટનો મોટો તેટલું તેનું અભિમાન પણ હોય’ અભિમાનથી માનેલી ઉચ્ચાર્થમા છોડેલુ બધ પતન છે

નાનો છાન્ડો મૂછ મરડે છે એ પ્રગ્જા કોની ?

અકર્ણી એટલે છ ખડનો એન્ડોજ માલીક, હીજ સમૃદ્ધિનો લોકતા, એની અભિમાનમા શી કમીના હોય ? પોતાની આજ્ઞા મનાવવા ભરતે મદેશ મોચો પણ અકૂળ થેને કાઈ અભિમાન નથી ?, છે, તેજો પણ એવુજ અભિમાન ધરાવે છે કે અમાન ઉપાજાઈની આજ્ઞા નહિ ! અમે બધા ઉપર આના ચવાવોએ ! આ અકૂળ જાઈઓમાથી એક પણ જાઈ ભગતની આજ્ઞા

માનવા-એનું સાર્વભૌમત્વ સ્વીકારવા તૈયાર નથી, મારેજ તેઓ પિતાજીને પૂછવા જાય છે એ પિતાજી ક્રૂરમાન કરે તો તો ન છૂટકે આજ્ઞા ઉઠાવવી પડે, બાકી નહિ તો એ ભરત છે કેણું ? કે જેથી તેની આજ્ઞા ઉઠાવીએ ? નોકર શેઠની કૃતરીને પણ સલાજે, માત્રીકના ગ્રીવાઈતું પણ માન રાજે એ વાત જૂની છે, એ બધું માત્રીકને અગે છે તેમ અહિં પણ ભરતની મેવા સ્વીકારવાનું કણુવ કરાશે ? ને પિતાજીની આના હોય તો ! આનો અર્થ એકજ કે અભિમાનને અખડ રાખીને સેવા કરાવે ! બગવાન (પિતાજી) કહે તો સેવા કરવી પડે, બાકી ભરતની આજ્ઞાની તો કોડીની કિંમત નથી અભિમાનની દશા અજબ છે, નાનો છોકરો મૂંછ આજ્ઞા પહેલા મૂંછે તાર દે છે એ પ્રેરણા કોની છે ! અભિમાનનીજ ! નહિ તો મૂંછ આજ્ઞા પહેલા મરદવાની ભાવના કયાથી ?

સ્થા તાગડધીના શા ઉપર ?

“ મૂંછમા તો હીમ પડ્યું છે હીમ ! જરા ! તમારૂં આયુષ્ય તો વિચારો ! એ પવકનો તો પત્તો નથી ! ઘડીભરનો તો ભરમો નથી ! તો તેના ઉપર તાગડધીના શા ? યગીરમા ચાર હઠાડા તાવ આવ્યો કે ચાર ઝાડા થઈ જાય, તો ત્યાં પણ હીમ પડ્યું મમજો ! યુનિયાના પદાર્થો તો તાગડધીના કાંવા તારાજ નથી, એક ભગી નરકનો એ ગેપનો ઉપાડીને જતો હોય અને બીજો ચાર ગેપવા ઉપાડા જતો હોય તો, તેમા અભિમાન શું ? એ પગે ભેગવાળો ચારે કે વધારે બેડીથી જકડાયેલો માન ? ‘જેને વધારે મીલકત તેને વધારે કુમારણ’ તેમા અભિમાન શું ? કાઠણુડ પાણીવાળો ચે ડુગતો અને ગળા કુધી પાણીવાળો ચે ડુગતો ?

બીજા ઉપર વધારે દયા ખાવા જેવું છે ! આયુષ્ય તો નયન થે ! જીવાનો પરત ઉપરથી ઉતરતી નીના પાણી જેવી છે ! એ પાણીના પ્રવાહનો ધમધમાટ જળરો પચુ ટપવ કેટલો ? આંબુ આંબુ કે મધુ !

મગરદાસીવ શ્રેયસ્કર

મસાગ ૧૧ પદાર્થોનો ઉપયોગ શો ? ન્દાપ ઉપર દંતાનેજ પણ ધાય અને અમથા પણ હીંગ યાય દય જાળરનો ન્દાપ હોય પણ તેના ઉપર હીટા કરવાથી રુપાજ જાય છે લેણદારીના દસ્તાનેજ ઉપર હેડુદારી લખાવાય તો પરિણામ શું ? હુડીમા, ‘ફણાણુ ભાઈ ભોગ’ ને બદલે ‘લખનાર’, તથા ‘લખનાર’ ની જગ્યા પર ‘ફણાણુ ભાઈ’ લખાય તો ઘર જવાની વાત ધાય ન્દાપ નકામો જાય તેની ફાંર નહિ પણ લેણાનું ફેણુ તો નજ પડવું જોઈએ મનનનો માત્રીક ન્દાપ લાવે છે આયુષ્ય, જીવગી, જીવાની, તેના માધનો વિગેરે તેના ઉપરનું ફેવાદારીનું લખત છે તને બદલે લેણદારીનું ખત લખાવે અને ઉપર રુપા લખાવે કોઈથી પણ ના કણુવ ધાય નહિ એવું લેણુ લખાવનારનો કેટલો આભાર માનવાનો ? જરાયે દુનિયાદારીમા લેણુ લખાવ ના નો આવેલો આભાર માનવાનો તો જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રનું સાચું લેણુ (સાચું જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર જે આત્માનો ખરો ધર્મ) બળારે તને કેટલો આભાર માનવાનો ?

આથી મમજીને કેટલો ઉત્તમ યાય ? પિતાજીએ (પ્રજુ શ્રીકૃષ્ણદેવજીએ) આ રીતે સ્પષ્ટ ભજવેલી આત્માનો બધો ઉપકાર કયો જોટવ તે તમામ ભાઈઓએ એક મતે કણુવ કે મગરદાસીવ શ્રેયસ્કર હવે લગવાની આજ્ઞા લાલમરી કેવી નીવડે છે ? તે અમે વર્તમાન

સ્વ૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૪

દેગનાના દિવ્ય-અવતરણો

૧ દિવિત અપરાને ગાગનમા પ અપરા.
તરીએ નીરી મી મમયજ નહિ.

૨ ભૂમ્યા માલગ કયુ પાપ -રેના નીરી ?

૩ સગમ પાક્ષીસના મુન્હાને અપાઠ
લાવતી નથી, અને કથચિત્ત ધયય મુન્હાને
મીઠુ રૂપ પા આપતી નીરી, કાગલ કે તેરી
શાગેની નાવલાને રેકે મયે છે

૪ નપભદેનજીએ અદ્વૈત બા ઝોનો જગય
પક્ષ -થો નથી, અને ભગને ભેંકા પા દીરો
નથી, કાગલ કે તેમ કરવામા ઊભયત લાભ છે

૫ જે નસ્તુ પદનાથી પાદી પ્રતિનાદીન
કુદાકું કંગનનાગી થાય તે વાતને ન્યાયાગીગ
સ્પર્શતો નથી

૬ જેમ જેમ ભોગ મયે છે તેમ તેમ
તુચ્છાનો ખાડો નધના જાય

૭ થાયુ કેસમા ન્યાયાધીગના મન્દે
સાભળીને નારી-પ્રતિનાદી પોતાના પક્ષને
અનુમળના ન્યાયનુ ઘનર ઘડે છે

૮ ભોગની ઈ ન એ બયનતર આ ૭.

૯ અદ્વૈત ભાઈની તપા દીસામળીની
આગ જેરી છે, અને ભરતની ટચા હોગીની
આગ જેરી છે

૧૦ માદી માદી નીઝો મજાનાથી આગર
ધરાયો નહિ, અને બાવળ વિરે અને મળા
મજાના હતા અગિ ધગથો નહિ, તેરી મીતે
ભોગ મારેના તુલ્યાતુર તો કોઈ મયે ધનનાજ
નથી

૧૧ કમર બાનો દેખાય છે પણ પગ
તગ બગરુ દેખાતુ નથી

૧૨ માદીન મિખામલ દેનારી નહી આઈએ
પ્રવમ સામં જતા નીખતુ નેજી

૧૩ આ ટીવાતુ મુખ છે, ન
મમતય તો ભોગ-વારીન અરીમામા લુચ્યા

૧૪ મુખનિ પુ પની ઠપતિ ગદી જમીન
મારી છે, રૂપની ઠપતિ યોદી અને વીર્ય
મારી છે

૧૫ બાગ ન મેનાગએ અગતા માયને
જેતા નીખતુ નેજી

૧૬ ભગત મારે રૂગીયા ગનાને પોતાની
યોભ દગાનો નિવાર કેમ નથી આપતો ?

૧૭ કોયવના રહુ રને પસદ દનારે તે ૧૧
ગદા મજાને તપાસ્તુ નીરી

૧૮ અદ્વૈત ભાઈમાને ભોગ તળાની
નાતિ વડ નાન પ્રનજયા દીધી, હરે હોલ કે
આ મરિ મા અયયનનો ગાગો ? કે શ્રી
નપભદેનો ૧૧૦ ?

૧૯ નિર્ગુણી કોય તે મગુળીમા ખરે ને
નતુ પાતુ ખરામ છે

૨૦ નિર્ગુણીને મગુળી માનીએ એયે
નિર્ગુણપ કોયોતુ ગતુરજ દગાનો અનમર
માનનારને આરી જાય છે

૨૧ 'મુ' ને 'કુ' અને 'કુ' ને 'મુ' માનતુ
તે મિશાતન છે

૨૨ કુદેને મુદેન માને તો ગાદ મિશાતન છે

૨૩ મુદેને કુદેવ માને તો મુધગાનો રસ્તો
કઈએ રહેલો છે, પતુ કુદેને મુદેન માને તો
મુધગાનો રસ્તો ઘણે કહીત છે

૨૪ મમયગદિઓ ૧૧ ચિત્તમા "રોપે
અનુ" ની અમળા બોતપ્રાન ધઈ મયેશ્વી
હોરી નેજી

અપ નાચ નહિ, વિચારે નહિ, પરિચીવન કરે નહિ, અને શાસ્ત્ર સંબંધના લક્ષણાની મહા કરે નહિ તેનાઓ અદિ શાસ્ત્ર નમ્યા છે

૨૦ જેનો મનમાં નાખો છોય તેણે વારવાર આચર્યા કર્યું જોડો

૨૧. આપણને સમજાવે છે નહિ નાખાય તે પણ પરિણામે લાભદાયક છે

૨૨ ધર્મ માર્ગની જેને અહા હોય તેનાઓ તે આત્મચુલાને અને આત્મચુલાના વિનાશને વાસ્તવિક જીવન માને છે, અને એજ જીવન પર લાભદાયક નીનડે છે

૨૩ સમજાવે આત્મા બીજા જીવનને ધર્મમાં બનાવે તેજ પાતાના જીવનને સાર્થક માને છે

૩૦ ધર્મ માટે કંઈ કર્યું તે મતલબ છે

૩૧ કર્મ વિનાશના હિતિઓના કાલ-દર્શન-તપ-અને આદિન છે

૩૨ કુલ્લો હિતિઓમાંથી લાભ કાઢે નહિ, તેમ મદ હિતિઓમાંથી કર્મ પાડે નહિ. કર્મી શાંતા નથી.

દ્રુપિત અપવાદને કદી ઉત્તર્ગમા લઈ જવાનું નહિ.

શાસ્ત્રકાર મહાશય શ્રીમુખમાત્સમિય મૂન કૃત્રાગ મૂત્રના બીજા અધ્યયનની શરૂઆતમાં જે ભાવ જણાવે છે, તેજ ભાવના રચ્યને નિયુક્તિ કાર જણાવે છે અર્થાત્ ભાઈ સવાઈ લેવા આવ્યા છે આ પ્રમથને અનુચીને સમજાવે જોઈએ કે જે ચીજ જેની માલીકીની હોય તેમા બીજાને હક હોય નહિ રાજ્યની અપેક્ષાએ એમ છે નહિ, ત્યાં તો વીર વીર મોઝા વસુધા એ ન્યાય પ્રવર્તમાન છે ધર્મીઓના જે ભાવ! ઘરઘણી કરતા વધારે મત્તા રાખે અગર બાપ વાપી શકે તોજ ચોર ચોરી કે છુટાશા છુટ

કરી શકે છે નહિ બીજાનું મન્ય લઈ લે તે ન્યાય કે અન્યાય? એન અંગે ન્યાય અન્યાય વિચારાય પણ તારે કરનારી પ્રગત મારે ન્યાય ન્યાય ઈય નહિ! આ ગાયદો સ્વાભાવિક ન હોય મત્તા દોષની પણ શરમ રાખે નહિ બાળે, લૂંટ, નહી દોષી વિગેરેને શાસ્ત્રે તો અદાલતમાજ નાખ્યા, માધુ પણ અદાલત લઈ શકે નહિ બ્રહ્માએ જગત આપુ બનાવીને બ્રાહ્મણને દીધું, બ્રાહ્મણ પોતેથી બીજાઓએ લઈ લીધું છે, તેથી બ્રાહ્મણ કેઈ પણ લઈ લે ને દેવાને હાથાર છે! આણુ બીજા ધર્મમાં જે પણ જીનમા નવી માધુને કયા મુખી શુન્દેગાર ગણ્યા છે તે અને આપેલા એક દ્રુપતથી માણુમ પડશે

કેટલાક મનુષ્યો ઉત્તરુ કરવા ગયા છે તેમા એક મનુષ્ય રણાય કરે છે જ્યારે ગાંધીના બીજા નહાવા ગયા છે, એ રણક પાસે સાધુ લિલા લેવા આવે છે, પણ તે રણક લિલા આપતો નથી એવે માધુ એને ઉપદેશદારાએ ચલાવે છે કે 'લેવા માગી! મહીવારા માવમાની દાન કેમ નથી દેવાતું? અરેબ! તું કેઈ મહા રુદ્ધ લાગે છે, અને તો આતી વિષ્ટા ધર્મ જવાનીજ છે' એ રણકે આ ગાંધીને બીજા લાડુ હતા તે તમામ માધુને આપી દીધા આ માધુને શાસ્ત્રકારે ચોરમાધુ કહેને છે

'ભૂખનો પ્રતિગર કરવા મારે કરવું પડે તેમા પાપ થાય! 'કુમુક્ષિત કિં ન કરાતિ વાય' આણુ અયે ભયે-કહે, જેન દર્શન એમ કદી પણ મહેવા તૈયર નથી પ્રાણાત હોય તે, વખને અગર મારી મચ્કાર કરવું માસ પણ ખાણુ આણું અય દર્શનીય યાસ્ત્ર કહે છે, કિન્તુ જીન દર્શનનું મન્ય એવું લેશ પણ નથી દ્રુપિત અપવાદને ઉત્તર્ગમા કદી-લઈ જવાવાય નહિ

તેમજ તે દુષિત અપવાદને શામન માન્ય અપવાદ તરીકે ગણી રાકાય નહિ.

ન કથંચિન્ન મોગચ્છા નિર્વર્તતે

રાત્રી જો બીજાને ટપકી મૂકે તને અન્યાય ગણાય, અહિં તો પોતાના ન્હાના ભાઈઓને ટપકી મૂકવાની વાત એ અહીં જો શ્રી સ્વભ દેવજીએ આ અઠ્ઠાણુને જરાય પણ ક્યો હોત, તેઓ આગલ ભરત પ્રત્યે મહેજ શુભો અતાવ્યો હોત, તો આ અઠ્ઠાણુય ભાઈઓનો શુભો ગમાત નહિ ! મરકા પોનામના શુ હાને બહાર લાવતી નથી, અને તને મોટુ રૂપ આપતી નથી, કારણ કે-તેમ કરવાથી ચોરોને ટેકો મળી જાય સરકા પોલીસની માત્ર ટીકા કરે, ટીકાના બે ગળદોથી પણ ચારને મધીયારો મળી જાય છે ! ભરતને સ્કેજ પણ ટપકો આપે તો આ અઠ્ઠાણુએ કેટલા અહીં જાય ! યાય સુવના અને તેને ભરતિ વાતમા ઉતરવું નહિ અર્વાતુ ડેમની હમીકતને સ્પર્શવું નહિ અને કેમનો સૂમહો આપનો તે કેમ જાને ? જે વસ્તુ બહેને નચાવનારી-કેદારદ્ધ કરવનારી સ્ત્રી તને તાતે પડી 'ન કથંચિન્ન મોગચ્છા નિર્વર્તતે' આ હવે અનાજ થી વિગેરે કેમલુ ખધું ? છતાં આ મવાશે ની કોડી ભરાતી નથી એ કોડી કેવી કાણી ? સામકાની સુ પડીની આગ (ગવા શેરની) કોઈ દહારો બુઝાતી નથી, તેમ આ હવેને લોખની તૃણા શાત થીજ નથી ! એને તો જેમ પૂરા તેમ ખાડો પડે ! સરસવના હગવા ઉપર કેટલો ખાડો પડે ? , એટલે રૂપીયા ભાર, નવટાક, તવા શેરનો કેટલો ખાડો પડે છે તે વિચારો ! જેમ જેમ લોગ મળે તેમ તેમ તૃણાનો ખાડો વધતો જાય છે ! લોગ તૃણા આવી વિચિત્ર છે આજ તોટવા લોગના સાધનોની પ્રાપ્તિ થાય પણ ખાડો પૂરનોજ નથી ! પૂરાવજ નહિ !

પગ તળે બળતુ કેમ નથી દેખાતુ ?

વાલી અને ત્રિવાહી જગજના ગળદાને પોત પોતાના તરફ ખીંચે છે, અઠ્ઠાણુ મુજો કહે છે—પિના હે તે બરામ છે, ભરતને જેમ વધારે મળતુ નથુ તેમ તેમ વધારે ભોગેચ્છા વધતી ગઈ ભોગેચ્છા એ પણ એક પ્રજારની આગ છે ! એને છયે ખઈ મળ્યા છતાયે મતોય ન વળ્યો, આપણી તૃણા તો હીવામગી જેની છે જ્યાં ભ તની તૃણા હાંગી જેવી છે પિનાના વચનોના આના અર્થ અઠ્ઠાણુએ ક્યો, પણ શ્રી સ્વભદેવજી મહારાજનો એ મુદ્દો નહોતો તથી પ્રભુએ કહ્યું 'આપણે બધા પાચ અનુત્તર વિમાનના લેનીમ સાગરોપમ મુખી રહ્યા ત કયા ગયું ? હજી ધગણા નહિ ? મોટી મોટી નદીઓ મળવા છતાયે સાગર ધરાયો ? બાવજ વિગેરે અનેક ઠાંડો મળવા છતાં અગ્નિ ધરાયો ? લાડવામા તા હજી ધરાય પણ ખરો ? ધરન્તુ ભોગની તૃણામા તો બાગે હાય થનોજ નથી હજી તમને શાંતિ કેમ ન થઈ ? હુગરો બળતો દેખાય ન પણ પગ તળે બળતુ કેમ નથી દેખાતુ ?

જે પાલીસ માગ શુ હા તરફ બે-રમર હોય અને માન ચીભ ની ચાગીઓ પડે તે મુખમા ખરે ? !

એક બાવા પાને તાણ રૂપીઆ હતા, તેણે સેનાતુ હીરાજડીન બમ ભનારી બહેર ઝડ્યું કે 'જે ડોઈ નવુપ નવી વાત કહેશે તેને આ હામ આપવામા આવશે' એ બાવાને એક અક્ક-નવોળો ગાથાનો મળ્યો તેણે કહ્યું 'પહેલા તમે મતોજ હતા અને અમે પેગાદાર હતા તે વખતે અમે તમને એક લાખ રૂપીઆ આપ્યા હતા, ખરો કે ? 'હા' કહો તો તે લાખ રૂપીઆ

આપો, ! 'ના' કહેા તો હીરાજડીતણુ આ ઠામ આપો ! જો લોગથી ધરાણા હો તો તેમ કહેા ! અને ન ધરાણા હો તો કહેા કે લોગજીવા નિવૃત્ત થતીજ નથી ! જો લોગથી શાંતિ થઇ હોય તો તૃષ્ણા છેડો ! અને શાંતિ ન થઇ હોય તો હવે તે નકામી છે માટે છેડો ! આમા હું તમને એકલાને કહેતો નથી પણ તમો સર્વને—જીવ માત્રને અગે કહું છું જીવ માત્ર—સ્વરૂપ, પરિસ્થિતિ બતાવુ છું, તમારી દષ્ટિ પહોચતી નથી નવા થયેલ પોલીમને ચોર પકડવાની માહિતી બતાવર ન હોય, જે મોટા શુદ્ધાધ્યાનમા ન લે અને ચીજડાડી ચોરી પકડે તે મૂર્ખ માજ અપે !

માત્ર પારદાન જીએ પણ અદરનો માલ ન જીએ તેના જેવો મૂર્ખ કોણ ?

બરત પણ આપણી કુલીનો કટકો છે ! પછી બંને જમણી તરફનો હોય કે ડાબા તરફનો હોય, તેનીસ સાગરોપમના મુખમા તે આપણા માથેજ હોનો ગાડીને શોખામણ દેવી હોય તો કાઢીએ પહેલા સાસરે જતા થવુંજ જોઇએ ! પારંગી ચીજ પોતાના ગળવામાથી કાઢવો નથી અને પોતાની ટોપી લઇ લીધાની ફરિયાદ દરવી એ ફેગટ છે બરત માટે ફરી યાદ કરવા આવ્યા પણ તમે પોતે લોગ તૃષ્ણાને ખતેડો ? આ ફનિયાતુ ગડ મુખ તમે ઊઠી શક્તા નથી ? શરીર આખાનો આધાર ખોરાક છે તે આવ્યા બાદ તે ચાવેવો કોળીઓ મોમાજ સખીને જરા આનીસામા જીએ તો ખરા ! જેનો સ્વાદ સારો લાગે તેની તરફ નજર કરો તો ખબર પડે કે તે કેટલું ગડુ છે ? આતું-હરેક ઇન્દ્રિય પરત્વે સમજુ થો ! કૂલની ઉત્પત્તિ પણ ગદમોમાથી છે, રૂપની ઉત્પત્તિ પણ લોહી અને વીર્યમાથી

છે, શરીર જોડવે ? મ્યુનીસીપાલીટીની નરકથી બચેલી ડીનની ગાડી ! ઉપરથી ચક્રચકિત પણ અદર નરક બચેલુ પારદાન જીએ પણ અદરનો માલ ન જીએ તેના જેવો મૂર્ખ કોણ ?

એમેટ (પીપરમીટ) ના કૂલની જાપાનની શીગી કેવી ? પારદાન કેટલું અને અદરનો માલ કેટલો ? હજુ તે તો સારું છે પણ આ તો અદરનો માલ પણ ખરાબ છે ! શ્રોત્રે દ્રિયને અગે એમ કહેવાય કે—'આ તો કોપલ ટહુકી' પણ ગાનારતુ ગળુ ગડુ છે કે સ્વચ્છ ? ગદા મોઢેથી જે સ્વરની ઉત્પત્તિ થઇ તે પણ તેવી, આ ગદા મુખમા તમે ગરકાવ થઇ જાઓ છો ! વંદિય શરીરના તેનીસ સાગરોપમના મુદર અને અવિત્ર મુજોથી જીવની લોગતૃષ્ણા શાંત ન થઇ, તે આ ગદા મુજોથી કેમ શાંત થવાની છે ? બરતની ફરીયાદ કરવા આવ્યા છો પણ તમારી લોગ દશાનો કાંઈ વિચાર કર્યો ? ટોપીની ફરીયાદ કરવા આવનારે પ્રથમ તો પોતાના ગળવામાથી ટોપી કાઢી આપવી પડે, તો સાધો પણ તુરત ટોપી આપી દે

અકૂણુ પુત્રોને લોગની તૃષ્ણા શાંત થઇ ગઇ, જોડેલે હવે બરતને ફરીયાદનું કારણજ રહુ નહિ અકૂણુયે બાઇઓએ પ્રભુ-પિતા પાતે પ્રમજ્જ્યા અગીકાર કરી આ મહિમા ફોનો ? શ્રી નવભદ્રેવજીનો કે આધ્યયનનો ? વિગેરે હવે પછી

સદગુણીને નિગુણો માનવા કબ્બતા નિગુણાને

સદગુણી માનવા વધારે ખરાબ છે.

નિયુક્તિકાર શ્રીભદ્રબાહુસ્વામિજી મહાર્ શજ વૈકાનિય અધ્યયનની ચરૂઆતમા 'નિહારક' સળધી સમજાવી રહ્યા છે તમામનો માલિક ને સ્વતંત્ર કર્તા હવે લાકડા વાઢનારે 'પણ

કર્તા થઈ જાય ! નિર્ગુણી હોય તે મહુશુભા
અથે તેની અઠગણ મોટી છે સહુશુભી નિર્ગુણીમા
અપચે તેા તેના ઉપર આપણે કથાન નહીં
આપીએ, કારણ કે તેની શીખામણ ન માનીએ
પણ પરિણામ દેખીએ ત્યારે વાત સાચી છે
એમ માલુમ પડે નિર્ગુણીને મુશુભી માનીએ
ત્યારે તેા દેવોનું અનુકરણ થાય અને નિર્ગુ
ણીને કદામિત્ર આવી જાય, માટે નિર્ગુણીને
મુશુભી માનવો એ ખોટું છે 'મુ' ને 'કુ' ને
'ધુ' ને 'મુ' માનવું તે મિથ્યાત્વ છે, આ એમા
મિથ્યાત્વ કયુ ? કુદેવને મુદેવ માટે તે ગાઠ
મિથ્યાત્વ-કારણ કે મુદેવને દેવે માને ત્યારે
એ આવરણ લાયક નથી એમ માન્યુ તેમા
મુધરવાને વસ્તો કંઈક રહેલો છે, પણ કુદેવને
મુદેવ માને તેા અનાયારને ધર્મમુદિએ પક
ડવા પડે તેા તેના છેડા આવેલો મુરકેલ છે
માટે પહેલા કરતા બીજુ ગાઠ મિથ્યાત્વ છે
સહુશુભીને નિર્ગુણી માનવા એ જેટલું ખરાબ
નથી તેથી વધારે ખરાબ તેા નિર્ગુણી ને
સહુશુભી માનવા તે છે, કેમકે તેમા દોષને સારા
માનાય છે અને શુભ નહિ હોવા છતાં શુભી
માનાય છે નિર્ગુણીમા રહેલા દોષને પણ શુભ
માનવો પડે દોષને શુભ માન્યો તેથી દોષની
અનુચેદના થઈ તેથી મિથ્યાત્વ ગાઠ બધાયુ
માઠ શખ્યુ જોઈએ કે ક્ષમા આદિ ધર્મો એ
સ્વભાને આવનારી સીજ નથી, પરંતુ કોપાદિ એ
સ્વભાવે આવનારી સીજ છે

સહુશુભીને નિર્ગુણી માનવા કરતા નિર્ગુણીને
સહુશુભી માનવા એ વધારેમાં વધારે ખરાબ છે

આસયકુમારે આદ્રકુમારને મૂર્તિ

શા માટે મોકલી ?

કાંઠાના પછુ ચાર પ્રકારના છે નામ
વિહારક જેમ ચિત્ત હોય તે સ્થાપનાને વિહારક

કરનારો વિહારક આ બન્નેમા (સ્થાપના અને
સ્થાપના નાશકમા) એ શુભ સ્મારણ થવા દેવુ
અને વસ્તુ હોય તેમા મદદમાર થવુ ધરમા
રોષ માટે લાઠડા લાવ્યા અને કોઈ પૂછે તેા
કહેવાય કે-“રસોઈ કહે છુ ! ધરીઆળ આદિ
તમામ વાતમા છે તુ જે કાર્યરૂપ કર્મ” થવાનું
હોય તેને અગેજ વ્યવહારમા વ્યવદેશ થાય છે
કારણને પણ આપણે અસહી સીજ માનીએ
છીએ એક માણે તમને ધરીઆળ આપી તેની
દાબડી તૂટી ગઈ છે દાબડી તૂટી ગઈ હોય
છતા “દે આ તારી ધરીઆળ” કહીએ છીએ
ઘડો કુચો હોય છતા તે ઘડો કુટયો તે પહેલા
અને કુટી ગયા પછી ઘડો કુટી ગયો એમ
વ્યવહારમા બધા ઘડા કહે છે કોઈને નાશ
થયા પછીનાને પણ દ્રવ્ય કહેવાય છે માલુસ
મરી જાય એટલે કાળ કરી ગયા પછી પણ
જળને કેમ સલાળાય છે ? દ્રવ્ય નિષેધે માનીનેજ
આમ કલ્પ છે, તેથી મરી ગયા પહેલાના
કાર્યને અને મરા ગયા પછીના કાર્યની પછીની
દશાને પણ દ્રવ્ય નિષેધે કહી શકાય શ્રેષ્ઠિકને
અને આદ્રકુમારના આપને માહો માહે દોસ્તી
છ, તેને અમે એલિફે પોતાના માણસોને લેટલું
લગા આદ્રકુમાર પસે મોકલેલા છે આદ્રકુમારે
તેઓ ને પૂછ્યું-“તમારા રાજાને કુવર છે કે
કેમ ? મારે તેની સાથે દોસ્તી કરવી છે”

આદ્રકુમાર અભયકુમાર માટે સ્ત્રી પોતી વિગેરેનું
પાસંલ લેટ મોકલે છે, અને પોતે તેમની
દોસ્તી આહે છે એમ કહેવાનુંજ ને ઉપર
લક્ષ્ય હોય તેજ ચાલ આગળ કરે, એમલે
ચિત્તામા હોય તેજ પરિણામમા આગળ કરે
નહિ અભયકુમાર વિચારે છે કે-“અનાય”
છતા મને લેટલું મોકલે છે માટે તે નાનકમા
મોહાગામી હોવો જોઈએ” કારણ કે મ્હારી

દોસ્તીને ધ્વંસનારો આ જીવ નિકટભરી જણાય છે ! હીરા ગોતી કિમતિ ચીજ છે તેથી એનું કંઈ કિમતિ નહિ એમ નથી “ શેષે અનન્દે ” જેના ચિત્તમા જે દોષ તે પરિણામમા આવે તેથીજ અભયકુમારને લાગ્યું કે આ નિકટભરી છે, નહિ તો એનો મારો સાથે મળવ ન થાય જો કે જીવ-કર્મ, શોષ વિગેરેના આદ્રકુમારને કંઈ વિચાર નથી, પણ નિકટભરી જણાય છે, તો તેને સહાય શી રીતે કરવી ? આદ્રકુમારને કામલથી સમાચાર લખાય તેમા તો બન્નેને જાણીતીજ ભાષા લખાય હવે એ તો સમજે નહિ તો લખ્યું શા કામનું ? જે મનુષ્ય જાણે અને સમજે તેની પાસે શાસ્ત્ર કામના નહિ તો ઉપદેશ પાસે પુસ્તકો ઘણા છે જે ન વાંચે, ન વિચારે, ન રહસ્ય સમજે કે ન શ્રદ્ધા કરે તેને માટે શાસ્ત્ર લગભગ નકામા છે કીટી મહોડી જેમ ગોળ ખાવામા સમાજે તેમ ઉપદેશ પણ શાસ્ત્રને ખાવા જેવું સમજે તેમ જો વાચવું વિચારવું નથી તેને માટે તો ગાંધી એક વ્યવહારની ચીજ જેવુંજ સમજવું અભયકુમારે વિચાર્યું કે આદ્રકુમારને મમળ વધે જો શોષક પણ મોકલવું શું ? બહુ વિચાર કરીને અભયકુમારે છેવટે કેવલ પ્રભુની મૂર્તિ મોકલવી એમ નક્કી કર્યું, કેમકે તેના દર્શનને અંગાઉ કર્યા હશે તો તેને જરૂર ચાહ આવશે અતિચાર જણા હોઈએ પણ અભયા સમા થોડા દીધા હોય તો સ્મરણમા આવવું રહેલ છે ઘણાંજો કહે છે કે-“ દર વર્ષે એને બે કટપત્ત નામજનાયો શું ? ” આ પ્રશ્નના સમાધાનમા મમજવું ભેંધીએ કે જો તીર્થ કર મહારાજના ચરિત્રો એવા કચી જવા ભેંધીએ કે મરતી વખતે પણ ચાહ આવી જાય જેનો સન્કાર નાખવો હોય તે વારવાર કરવુંજ ભેંધીએ

અનાદરથી પણ જરૂરી સન્કાર નાખવા ભેંધીએ માણુમ જેમ દુનિયાદારીમા વધારે અર્પવાય તેમ તે ધર્મથી દૂર રહે છે, અને દુનિયાદારીમા ગમે તેવી સ્થિતિ થાય એમ માનનારને અવસર સયોગ મળે તો ધર્મમા ઉચી સ્થિતિ પણ થાય

અમ્યગૃહિઆત્મા, કુટુંબને સુધારવા પ્રયત્ન કરે છે

એક શેડનો છોકરો એવો તો વ્યવહારમા પડી ગયો કે ધર્મ તરફ રૂચિજ નહિ શરીર સુદર હોય, ઘરેણા ગાંધા, લુગડાલતા ઉત્તમ હોય પણ અદરત વાસ્તવિક જીવન ન હોય તો શું કામનું ? તેમ જાણું હોય પણ સમ્યક્ત્વ ન હોય તો નકામું છે જેને ધર્મમાર્ગે શ્રદ્ધા હોય તે તો આત્માના શુભોદ્દેશ જીવન માને તેથી જાતે લાગ્યું કે આ છોકરો વ્યવહારમા જીવતા છતાં સુડે છે, વાસ્તવિક તેને જીવ જીવન નથી ખસે જે કાવડ ન ખાય છે તે કાવડના જાન્ને ઘડા સાળ કયારે ? આ સાંભળે તો પેલો સાંભળે આ કૂટે તો બીજો પણ કૂટે અમ્યગૃહિ પણ ખીજતા જીવનને તૈવાર કરે તોજ પોતાનું જીવન સાર્થક સમજે ! દૂર રહેનારને અગિવ જાણતો નથી, પણ ગરમી તો કરે છે, અને હડકાચો કુતરો કરડતો નથી પણ દૂર રહેનારા તેવાથી ગમરાય છે તેની રીતે મારા પદાર્થો નજીકમાજ હોય અગર દૂર હોય તો પણ અસર કરે છે શેક વિચારે છે કે મારા આત્મામા જો જીવન હોય તો નજીકમાં નજીક એવા પુત્રમા જો જીવન આપવું ભેંધીએ તેથી તેનામા સન્કાર નાખવા ખૂબ પ્રયત્ન કરવા લાગ્યો

દેશનાના દિવ્ય-અવતરણો

૧ મરણને અનુષ્ઠાને દેશના હૃદયે હોય તો તેનું અગીમર કનૈય છે. પરંતુ દિવકાગી-ગુરુપોત્તુ મ્થન સ્વીકારતું નથી, એજ આભાની કમનસીબી છે.

૨ પોતાનો છા રો ધર્મિક સંસ્કાર વગરનો છે એની વિતા ધર્મિક આભાષાને જ હોય છે.

૩ ભક્તિભાન વગર પણ દેખેલી પ્રભુની વ્યવહારિતો મન્ન-જ્ઞાતિમ્ભરત જ્ઞાનને ઉત્પાદક છે.

૪ ઉન્માર્ગ જતાગએને અન્માર્ગ લાવનાર ભક્તિગતિ છે. વરદોશિ મર્ષને અન્માર્ગમાં લાવનાર પ્રભુ મહાનીનો અમાગમ છે.

૫ અવ્યયક્રમારના અમાગમમાં આદ્યક્રમાર જ્ઞાતિમ્ભરત પામે છે, અને ધર્મ જે નાનો અર્થ બને છે.

૬ દીક્ષાદિ ધર્મની પ્રાપ્તિ મારે મગલ કષ્ટ એ અમ્પર છે.

૭ માર વરે આદ્યક્રમારે જ્યાં માડયુ, તે અનગર તેની શ્રી માતના બેઠી છે, પણ માડુ થયો ? માડુ કરતા અગ્રા. એમ કહેતી નથી, મગલ કે સ્નાત્રથી છનના છનનાનું માધન પામે છે, તેથી બીજી વિતા નવી.

૮ લામ્બ રૂપ કર્મને વિતરણ કરનાગ સમપ્રભગન તો છે.

૯ કર્મ વિતરણ કરના ઘડીશ્વર સાધનો રૂપ દર્શન-જ્ઞાન-તપ આરિત એ તેજસ્વી છાના ને એ.

૧૦ ચુલો સગગાવ્યા પડી ગયેના લાયમ્ની ચીજ ચૂને મૂંઘાય છે, તેની ગીતે ઉપજના આગ્નો અનુકંમ છે, ધ્યાનમાં મળે.

૧૧ “કર્મ માને છે અને કર્મનો રૂં લાગે છે” તેનાઓજ કર્મ વિતરણ કરનામા ઉવમર્મન થાય છે.

પ્રભુ દર્શનનો પ્રભાવ

તમારી મરણ થાય તો તમે ગાગરી ધાવણનું પણ માનશો, અને આવતા મહોર પડી જાય, અને ધાવણ કે મલુર ઉપાડવા માટે કહે તો તે ઉપાડવામાં તમને હેરાન નથી, આભાપ મ્હે અને તમને તે જ્ઞાન ગમે તો માને છે, પણ હિતકારિ એવું જો અવગમતું કથન કહે તો તમે સ્વીકારતા નથી. ગાગરી ધાવણના કથનમાં અને આભાપના કથનમાં ફેર શો ? તમને ગમે તો તે જાનેતું માનો છે, અને ન ગમે તો એટલું પણ માનતા નથી. ધરનો છેકરો આભાપ ના કહેવાથી બધું કરે છે, પણ ધર્મની રૂનિ નહિ હોવાથી ધર્મિક સંસ્કાર પડતા નથી. ધર્મિક આભાપની વૃત્તિ તો પોતાનો છેકરો ચાલીને કલાર ધર્મમાં રહે તેવું તેઓ (આભાપ) હાંકે છે, તેથી જાપે ધરનું બાળું નીચું કરાવ્યું જારણા ઉપર અને જારણાની સામે ભગવાનની મૂર્તિ રાખી એટલે ક્રિયે નમતાજ ભગવાનની મામે દક્ષિ પડી જાય આ દક્ષિ આખી હાકગી સુધી રહી પણ છેકરો ધર્મ ન પાડ્યો. મરણ પામીને તે જ્ઞાનભરણમાં મરણ થયો પ્રભુની વ્યવહારિતો મન્ન-જ્ઞાતિમ્ભરત જ્ઞાનને ઉત્પાદક કરતા જ્ઞાતિ મ્ભરણ જ્ઞાન ધયુ, ત્યાં પિતાની શિષ્યામણુ સાદ આવવા લાગી, અને ત્યાં અનશ્વન કરીને દેવલોક ગયો. પ્રભુધી મહાનીરને હજાર માર નાર-વરદોશિક પણ પ્રભુના પ્રતિજોધવીક્રોધ વગીને મદ્યતિમાં ગયો, અને આ રો ભક્તિ કરનાર કેમ સુખ ન થાય ? અચોત આરા ગયોજી પી પ્રાપ્તિમાં ભમ્તો લાકિ કરીને જરૂર સુખિ પામે છે.

ધર્મ માટે કપટ પણ્ય કરાય.

અભયકુમારે આર્દ્રકુમારને માટે એક મૂર્તિ મોકલી, અને ખાને એકાતમા જોલવાનું કહે વરાન્ધુ આર્દ્રકુમારે તેમ કહ્યું, આનું મ્હે કયાક જોયું છે, એમ વિચારતા એને નિર્મળ-આતિશયરણુ જ્ઞાન થયું, અને તે પછી એની વ્યવહારિક ચેષ્ટા ફરી ખાપને થયું કે આ ઉદાસીન રહે છે, એટલે કદાચ ભાગી જશે, માટે તે ભાગી ન જાય તે સાફ પાથસે સુભંગે તેને માટે યોગીમા રાખ્યા શાસનમાન્ય શ્રીહરિભદ્રસૂત્રિય કહે છે કે—ધર્મ માટે, દીક્ષા માટે કપટ નરી શકાય, આર્દ્રકુમાર દરવા જાય ત્યાં રાજ સુભંગેથી રાજ થોડો થોડો વધારે છે જે જોતા જાય, અને વગી પાછો આવે એમ વિશ્વાસ પમાડતો જાય છે. એવે એક વખત ખારોબાર વહાણની તૈયારી શાખીને તેમા જોમીને આલી નીકળ્યો સુભંગે પણ્ય રાજને મોઢું ન દેખાડવા માટે પાછળથી તેઓ વધા તેની પાછળ આલી નીકળ્યા પાછળ જાયેલા એ પાથસે સુભંગે જુએ ચરવાથી છેવટે દારા થયા આર્દ્રકુમાર દીક્ષા લેવા તૈયાર થાય છે ત્યારે દેવતા કહે છે કે—હજી જોખાવગી, ખાકી છે, છતાં ઉદ્ધામવાળો હજી શકયો શકાતો નથી તેજી દીક્ષા લીધી અને પતિત થયા તથા સંસારમા રહ્યા ખાર વર્ગ આર્દ્રકુમારે જવા માડયું, અને સ્ત્રી રેડીયો લઇને કાતવા ભેટી છે ધણી જાય પછી રેડીયો એ તે કાળમા આજીવિકાનું સાધન છે પાછલવાળાનું શું યગે ? એમ જોલનારે સમજવાનું છે કે જાનવરો કે

પશુપક્ષી પણ્ય પોતે પોતાનું કરી લે છે, એટલે જાનવરો પણ્ય સ્વાગ્રથી છે, તો સાધન કરીને જણુ જોઇએ એમ મનુષ્યોથી કેમ જોલાય છે ? કહેવું પડશે કે મયમ પ્રત્યે રાગ નથી, અને સધમી થાય તો તેમને સોડાનું નથી.

કર્મ વિહારવાના તીક્ષ્ણ સાધનો.

લાકડા ફાડનાર અને સાધુ ખાને વિહારક છે લાકડા ચારનારો લાકડાને ફાડે છે, અને સાધુઓ કર્મરૂપ લાકડાને વિહારે છે લાકડા ફાડનારને છુટું કંધોચાર આપો તો એ શું કરી શકે ? તેમ કર્મ વિહારવાને તૈયાર થયેલા ખમ તેવો ઉલ્લાસવાળો ચરે હોય પણ્ય વિહારણુ કરવાના સાધન તીક્ષ્ણ હોવાનું જોઈએ એ જોનાર તે સમ્યગ્દર્શન, જ્ઞાન, તપ, અને આશ્રિત જેણે આ ચાર લીધા નથી, તે કર્મરૂપ લાકડા કાપ નારા નથી, પણ્ય માત્ર જોલનારાજ છે, અર્થાત તેવાઓથી કર્મ ખપવાના નથી, અને એથી ઉપર જણાવેલા ચારે નિયમિતપણે હોવા જોઈએ અનુક્રમ શા માટે ? ચોખા પહેવા રધાય અને ચુવા પછી સગાવાય એમ ખને ? ન ખને તેમ આ અનુક્રમ ખામ ઉપયોગી છે કુહાડો લઇને તે આવ્યો છે પણ્ય ફાડવું છે શું ? આતમાર્થી માટે જો ફાડવા લાયક કંઈપણ ચીજ હોય તો તે કર્મ છે પહેલા કાઢ ચેર આવે પગી વાદ નારને જોલાવાય તેમ પહેલા કર્મને ખાને અને તેના ઉપર તિસ્કાર છૂટે, ત્યારપછીજ સાધનો ખરાખર કામ કરી શકે છે તે સંબંધિ અર્થ વર્તમાન

સ્વ૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. પ.

૧ આત્માની આજીવન વગર મરીને શાખ-
ગારનારો આ સુઘને શાખગારનાર છે

૨ આત્માએ સર્વસાધ્યયોગથી ખસતું તેણ
નામ મામાયિક ધર્મ છે

૩ આત્માને સરસરી ખનાના મદિ હદ
પુત્રો મધ્યભેદ પિતા જે છનન છોર છે તે
છનનનું અલુકનું કરે છે

૪ સમુદ્રના મુમાદરે નહાવાના પ્રતાનનું
કથન સ્વીનરતુ જોડિએ, તેની રીતે સસાર
સમુદ્રથી પાર ઉતરનાગઓએ ધર્મ જહોજના
કેસાન શુરનર્થની આજ્ઞા સ્વીકારવી જોડિએ

૫ દીક્ષા લેના આનનાગ પર જાને રજ
લેવા જવાનું કહેતો જવાબમાં શુર કહે—“મા
પહિવધ કરે” એ નાખોધી શામન બ્યનતવા
સમજતા રીતો !

૬ કર્મ બધનના ન્યાનમાં આજ્ઞા કે અલુ-
ભાદન અપાય નહીં, અને તેથી તેના અનસંગમાં
“જહા સુદ” ઇત્યાદિ શબ્દોનો પ્રયોગ વાચ છે
તે નિવાણીય છે

૭ પ્રભુ એ જરોરી છે, અને અધ્યયનના
મુદ્દા એ જરોરાત છે

૮ હદ પુત્રો દીક્ષિત થયા તેમાં મહિમા
પ્રભુનો કે અધ્યયનનો ?

૯ છાત્રના લાયકને આરના લાય- ગા
વામાં અને આરના લાયકને છાત્રના લાયક
ગણનામાં સમ્યક્ત્વ વિસર્જન વાચ છે, અને
મિથ્યાત્વનો સ્વીકાર થાય છે

૧૦ વાચના-પ્રવચનને લખ ગણનામાં સર્વ
જ્ઞાનાનુભવી બધાય છે, કે જે કમ આરનાના
આયબીયથી પણ નિર્જરતુ નથી

૧૧ ગુણ-પ્રાપ્તિના ઉદ્દેશોએ ગુણગીર્ણના
સત્તર ગુણીના અલુમાન કરવાજ જોડિએ

૧૨ સાધનાની આરાધનાથી જ્ઞાન-દર્શન
આગિની આરાધના થાય છે, અને આરાધ
નાથી તે તે ગુણોની આરાધના કરીએ છીએ,
કારણ કે સપૂર્ણ જ્ઞાન-દર્શન ચારિત્રના ભાગ છે

૧૩ મિથ્યાત્વ એજ કર્મની જડ છે કારણ-
કે ગુરુ દેન-ગુરુધર્મને ન માનના તે મિથ્યાત્વ રૂપ
ગુણો છે

૧૪ યદ વાચ ત્યારે જોડે આલેખુ જોડિએ,
તેમ અજ્ઞાન રૂપ યદ ઉદયન કરે, છે ત્યારે જ્ઞાન
રૂપ જોડે આલેખુ જોડિએ

૧૫ કર્મના સહાર કરનાર ખરા સૈનિકો
સાધુઓ જ છે

૧૬ “ઐહિક સુખ મળે અને કુખ ખસે”
આ ભાષના એ પ્રમાણની પરિપૂર્ણ જડ છે

૧૭ સુખ એ આરે પણ પાતાની ફરજ
ન ચૂકે તે ખડો લાભયો, અને આથી ખડો
લાભયો સાધુ જ છે

૧૮ રરજ ગમે તેની આકર્ષી હોય—પણ
વસાહત મંનિ- તે ફરજને બળે છે, કાગળ કે
મગજદાન શ્રેયસ્કરી !

શાસ્ત્રમર મહારાજ શ્રી સુધર્મસ્વામિજી શ્રી
સૂત્રકૃતાગત્વના ખીલ અધ્યયનની શરૂઆતમાં
જે ભાવો જણાવે છે, તે ભાવોને નિર્ચુક્રિતકાર
નિર્ચુક્રિતમાં જણાવે છે અદ્વાલ ભાઈઓ સલાહ
લેવા આવ્યા અને ભગવતની આજ્ઞા કલ્યાણકારી
છે એમ સ્વીકારે છે સુઘને ધરેલુ ગાંઠો
પહેરાવે તેની કિમત રી, કે આત્મ

પોતાને ઝાળળે નહિ અને આત્મા બે પોતાનું
 ન વિચારે તો શરીરને શયુગારું એ બધું
 શય (સુડા) ને શૃંગાર મળવવા જેવું છે ।
 'આત્મા ! આત્મા !' એમ નોતરવાળી ગણવી તે
 મન્મથ પાડવા માટે છે, હુમડાને ખગણુમા નાખ્યું,
 તૈયાર કર્યું, પણ રંગ ન ચડાવે તો દગાગી ?
 તેવી રીતે આત્માને મસ્તકે પાડીને માથે
 છાપ પાડવી જોઈએ । એવું એય ગી રીને
 થાય તેની પ્રવૃત્તિ વરી જોઈએ ? જેન શાસ્ત્રકરે
 સામાયિક ધર્મ તેનેજ કહે છે કે—આત્માએ
 'અર્થ' માવધ યોગથી ખસવું અર્થાત્-વિલાસવી—
 પરપરિણતિથી ખગણુ, અહાલ્યે લાગ્યો
 વિચાર કરે છે કે આત્મા મન્મથો કેમ થાય ?
 પૂજ્ય પિતાશ્રુએ જે માર્ગ અગીકાર કર્યો છે,
 તેજ માર્ગ સ્વીકારાય તોજ આ મા મન્મથો
 'ધાય' મસુદ્રમા વિહાર કરનારે મન્માનનું કથન
 માનવુ જ જોઈએ । મસાર મારગમા ધર્મ જહા
 જમા એકવાએ તેના સચાવક (મહીતગાર) નો
 હુકમ માન્યોજ જોઈએ । 'મગવદ્વિજ શેવસ્ત્ર'ા
 પેવા અકુણ્ડ શુ પૂછવા આવ્યા હતા ? જેને
 અથે પણ મમત્વભાવ ન હોય તેવા તીર્થ કર
 મહાશાળની પાસે ઘેર જવાનું પૂછવા આવ્યા
 છે હવે ઘેર જવાનું કે રાજપાટ, માજયોખ
 વિગેરે લોગવવાનું ? તે લગવત ગી મીતે કહે ?
 એ તો દીક્ષા લેવા 'જગનાર પણ માભાષ
 વિગેરને પૂછવા જવાનું કહે ત્યારે પણ
 'મા પઢિનધ કરંહ' એમજ કહે ॥

આ મહિમા પ્રભુનો કે અધ્યયનનો ?

મામાયિક, પોમહમા ઇન્ડિયાવલ્લિ પડિકમવાની
 આજ્ઞા મારે તો પઢિકમેહ એમ ઠહેવામા આવે
 છે અર્થાત્ ત્યા આજ્ઞાજ હોય જ્યારે કર્મ-
 પાધનના સ્થાને 'જહા સુદ્ધયાણુમિય' કહેવામા

આરે છે કર્મપાધનના મ્યાનમા આજ્ઞા કે
 અનુમોદના હોયજ હેનહિ । અગ્રાધે સંમતિ કરીને
 વખત આવે જપ્તાલ્યુ કે અગ્રાધે સંમતિ । શાસ્ત્ર
 વિરૂદ્ધના ખગડામા મમતિ લેવા 'અવેવા' ત્યા
 બુદ્ધિમાને આ 'સુક્ષિત કર્મ લગી' પાસેહ
 લેનારને દીક્ષાની લાવના થાય અને 'ઘેર જઈ
 આવુ ?' એમ પૂછે ત્યારે શરૂ કહે કે—
 'જહાસુદ્ધ ડગણુમિય મા પઢિનધ કરંહ' લગવાનું
 ગી મહાવીર દેવે ગૌતમસ્વામીશુ વિગેરે સુમ્મા
 લીસમાને એક પહેરમા દીક્ષા આપી અકુણ્ડયે
 બાઈઓ હાથ જોડીને પ્રભુને કહે કે, 'આપની
 આજ્ઞા પ્રમાણેજ અમારે કરવું છે' લગવાનું
 આજ્ઞા ગી ઠરે છે ? લગવાનું શ્રી મધવદેવશુ
 કરમારે છે કે—'આ મસાર અમાર છે । ભરતની
 આજ્ઞા કેમાવનારી છે ! રાજ્યજ અનર્થકારી છે,'
 ખાગડા ખાઈને મૂત પીવા ઢોણુ તૈયાર થાય ?
 મેનાની નળીથી મૂત પીવું । ઢોણુ કણુક કરે ?
 કદાવણુનો રતો સયમ છે, અને તેજ અગીકાર
 કરવો જોઈએ

આ સાલગીને તે જાધાએ પ્રમજના દીધી
 નાજ્યતુ રક્ષણ કરવા માટે સુદ્ધા આજ્ઞા લેવા
 આત્માએ દીક્ષા લીધી આ મહિમા પ્રભુનો
 કે અધ્યયનનો ? જન્મેને, પ્રભુ અવેરી છે, સૂત્ર
 એ ઝરેશત છે ઝરેશતને પકડી ભેસાય, અવેરીને
 પકડી ન ભેસાય, જગી ઝરેશતની છે તીર્થ કર
 મહારાજે જે મસાર આદિ પદાર્થોની કિમત
 સમજાવી તે અધ્યયનની મહત્તા છે

ગુણના અર્થાએ ગુણીનું બહુમાન
 કંપુજ જોઈએ !

આ અધ્યયનના ત્રોત્ત્વ ઉદ્દેશમા અજ્ઞાનનો અપ
 ચય કરવાનું દંદુ બે ભાઈએ દીક્ષા લીધી, અને
 જન્મે દીક્ષિતોમાથી એક જૂગ ભડયો અને ગાંધો

નાનક, મુયો, ખીન્તમા કાઈ ભણતર નથી, ચેવા ભણેલાને તો દરેક બાબતના ખુલાસા કરવા પડે છે બધી વાત વાનમાજ એમનેજ પછે એન્ડે-હાથ પણ પૂરી મળે નહિ જ્યારે નહિ બણેલા ખીન્તને ચિંતાનુ નામ નિશાન નહિ, ભોજન કરે જી અને રાત દિવસ સુઈ રહે છે, પેવા આચાર્ય ચયેવા વિચારે છે કે-આ દોકો પુટે છે એનો ખુલાસા કરે છુ, એનીજ આ શામાયણને ઇ હાડવા લાયકને આદરવા લાયક ગણી તથા આદરવા લાયકને પલોજણ ગણી ? એક છોકરીને દેખવા માટે, તેણીના રૂપને દેખવા માટે એટલે અવળે રસ્તે દેખવા માટે અવળે રસ્તે ગાઠા હાકતા ગાઠા ભાગ્યા, ત્યારે પોતાનો વાક નહિ લેખતા છે, એને લખે ગાઠા ભાગ્યા એમ જણાવ્યું અને તે ડોડરીનું નામ અશકટા પાડ્યું ડોડરીનું કેવળે માટે ગાઠા અવળે રસ્તે નાખ્યા, અને લાગના તેમા છોકરીનો દોષ કાઢ્યો ! પિતાએ વિષય કથાય ત્યાજ્ય સમજીને દીક્ષા લીધી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના ચોથા અધ્યયનના બાર કાન્ધ છે, તેમા બાર વર્ષ ગયા રોજ આજેવ કર્યા છતાં બાર દાયકા આપડયા નહિ પહેલાં ભવના ગાધેવા કર્મ આચાર્ય પણમા ભણાવતી વખતે 'આ લય કયા વશગી ! આ પરિણામે અને જ્ઞાન પ્રાપ્ત થતુ નથી ! મગજમા ઉતરતુજ નથી ! તે ભવમા જે સુઈ રહ્યો છો તેને સાફ ગણ્યું અને વાચના પ્રવચનાને લય ગણી હતી, તેનુજ આ પરિણામ ! અગ કમના પિતાએ વિષય, કથાય, માન વિગેરે છેડેલા છતાં જ્ઞાન ચઢતુ નથી, કારણ કે જ્ઞાના વરણીય કર્મને ઉદય છે જ્ઞાનીના બહુ માન થવાં જોઈએ ! જ્ઞાનની આરાધના માનીએ તો જ્ઞાનીનું બહુ માન તો અવરથ થવું જોઈએ ! કેવલજ્ઞાનના મહિમાર્થે દેવતાઓ કેટલે કેટલે

દ્રવ્યી વદનાર્થે આવે છે ? જ્ઞાનીનો આદર દેવી સીને દરનો તે જે નથી મમજતો તે નમો નામસ્ત જમ્યા કરે તેથી શુ ? 'દેવ, શર, ધર્મ' એ શબ્દો તો બધાએ રાખ્યા છે જમાલિ, ગોશાલો પણ એ શબ્દને તો માનતા હતા, પણ એથી વળે શુ ? એ સાચા મળે તોજ સાચુ ફલ પ્રાપ્ત થાય જેનામા દેવત્વ, શુદ્ધત્વ, ધર્મત્વ રહેલા છે તેનું બહુમાન થવુંજ જોઈએ ! તેજ યોગ્ય ફલ મળી શકે જ્ઞાન આરાધના કરવા લાયક છે પણ તે જ્ઞાની દ્વારાએ

અહુ પું પુત્રો નમસદેવજીને માને તે યોગ્યજ છે હેર્મ કહે કે—'નમસદેવજીને શા માટે માનવા ? તેમાના કેવલજ્ઞાનનેજ માનવામા શી હરકત ? વ્યક્તિને શુ કામ માનની ? શુણેજ માનીએ તો શુ વાધો ? જોણતુ કામ છે કે જોણદાનતુ પણ જે મનુષ્ય શુણીને નથી માનતો તે શુણે કંઈ રીતે માની શકવાનો ? આત્મા નિવાય એકતુ જ્ઞાન હોયજ નહિ જુવાળની મુગધ, મરીની તીખાશ કે મીઠાની ખારાશ જોઈએ તો તે તે શુણવાળા પદાર્થજ લેવાય મુગધ, તીખાશ, ખારાશ વિગેરે એકવા અદર ક્યાર્થ પણ મળી શકે તેમ નથી ? ભગવાન પાતંજ જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર એ તો જેને તે જોઈતા હોય તેણે ભગવાનનું બહુમાન કયેજ છુટકો ! દ્રવ્ય વિના શુણ હોયજ નહિ, શુણતુ ભાજન દ્રવ્ય છે

શુણીની સમિતીથી શુણીની સમિત તથા શુણીની આશાતનાથી શુણીની આશાતના થાય છે

જ્ઞાનીની આરાધનાથીજ જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રની પ્રાપ્તિ થાય ભગવાનની આશાતનાથી જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રની આશાતના થાય તેમની સક્ષિથી જ્ઞાનાદિની ભક્ષિજ થવાની જ્યારે દુનિયાદારીથી પણ જ્ઞાનને-કેળવણીને માન, આપવું

હોય તો તે જ્ઞાની કે કેળવાયેલાનું મનમાન કરવું પડે છે, તો ધર્મની દ્રષ્ટિએ વીતરાગ કેવનીનું બહુમાન થવુંજ ભેધએ ! સંસ્થાધિકારીને સલામ કરવી એ વિનય, પણ સલામ ન કરવી તે વિનય ન કયો કહેવાય એટલુંજ નહિ પણ ઉલટું અપમાન કર્યું કહેવાય, તો જિનેશ્વરને કાયકના ભક્ત મત્કાર ન કરીએ તો તેનું માન ન કર્યું, એટલુંજ નહિ પણ ઉલટું તેનું અપમાન કર્યા બરાબર છે

મિથ્યાત્વ એજ કર્મની જડ છે શુદ્ધ દેવ, શુદ્ધ, ધર્મને ન માનવામા આવે તે મિથ્યાત્વરૂપ શુંહો થયો, તેથીજ મિથ્યાત્વથી સમારમા રખડપટ્ટી થાય છે ! અને સમકિતથી મોક્ષનો રસ્તો જડે છે ! નાના છોકરાને 'કાકો, મામા, કાલુ તે ખજાર નથી છતાં તેને શીખવવામા આવે છે, પડી મોટો થતા આપોઆપ તે મમલ શકશે' જૈન શાસ્ત્રના બધા પર્વો ત્યાગ વૈરાગ્ય માટે છે, એકે પર્વ અદારમા ભેદ માટે-લાડુ માટે નથી, પણ તે દિવસે ઉપવામ, પોષધ, સામાયિકાદિ કરવા માટે છે દીવાળીના દિવસે દુનિયાદારીથી ભવે તમે ધુવરા-ફાફડા વિગેરે કરો, પણ ખરો ઉદ્દેશ તો ત્યાગ-વૈરાગ્યનોજ છે જેમ દીવાળી, પર્વપણું વિગેરે દર્શનના તથા આદરના ઉદ્દેશ માટે છે, તેમ જ્ઞાનપથથી એ ખામ જ્ઞાનના ઉદ્દેશ માટે છે

પ્રમાદ તણ ફરજ અડગ રીતે બળવે
એજ સાચો સૈનિક !!!

બ્રજાણ નિયત્સ—ટાંઠ વાય ત્યારે મોહડું
મોહાય, અજ્ઞાન જ્યારે હેરાન કરે છે ત્યારે જ્ઞાન રૂપી મોહડું મોહડું ભેધએ ને ? મોક્ષ માટે જ્ઞાન અને ક્રિયા બન્ને જરૂરના છે જ્ઞાનવિદ્યાથી મોક્ષ જ્ઞાન આપ્યું હશે તોજ સમ્યક ક્રિયા નાવવાની અને તેથીજ આ પર્વ કાઢ્યું ધરમા ચોપડીઓ ગમે ત્યાં રખડે એમ ન થવું ભેધએ ! જ્ઞાનની ભે આરાધના કરવી હોય તો જ્ઞાનના આધનરૂપ ચોપડીઓ વિગેરેને સત્કારથી રાખો ! આચારના નજ થવા હો ! જ્ઞાનની પૂજા, બહુ-માન, આરાધના આત્માના કાયદા માટે છે આત્મામા જ્ઞાનના મન્કાર પાડવા માટે આવશ્યક છે

કર્મને સહારવા માટે, મોહને હણવા માટે ખરા ભડવેવા સાધુઓ છે ! તેમણે (તે સાધુઓએ) પ્રમાદને તજવો ભેધએ ! સુખ મળે, દુઃખ ખસે (અનિશ્ચિત) એ ભાવના એ પણ પ્રમાદની જડ છે, સુખ દુઃખ ગમે તે આવે તો પણ ફરજ બળવે તે ખરો ભક્તરી છે તેમ સાધુઓએ સુખનો અને દુઃખનો પ્રમાદ વર્જવાનો છે અને ફરજ ગમે તેવી આકરી હોય તો પણ બળવવાની છે તે ફરજના મળધનું સ્વરૂપ અગ્રે વર્તમાન

૨૫૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૬

૧ દેશ અપાવનારને પૂછ્યા સિવાય
રાષ્ટ્રનાસુ આપણુ તે યોગ્ય નથી

૨. અધ્યયનના શ્રવણથી અભિમાનની
સજગતી હોળી શાત થઈ ગઈ

૩. ઝવેરાતની કિંમત બહેર થાય
એટલે ઝવેરીની અને ઝવેરાતની કિંમતના ચરોગાન ગવાય છે

૪. સાધુ થયા છતાં સાધ્યદેશમા

રહેલું અને સાધક દશામા બાધક પ્રસંગેને તિલાંજલી આપતા રહેલું એ કઠિન કાર્ય છે

૫ નદીના કાઢે ધોને (લીલી ઘાસને) કાપી નાખ્યા છતાં ધોના મૂળીઆ રહેલા પુન લગે છે, તેવી રીતે કર્મની જડો રહેવાથી પુન કર્મોની જમાવટ થાય છે.

૬. શોદ પવ' ધરેા અને ચાર જ્ઞાનિઓ જે અનંતર ભવે નિગોદમા જાય છે, તે પ્રસંગમા કર્મોની જડ રહેલી જ તેઓને ભારે પડે છે

૭ આત્માથી કર્મોનું છુટાપણુ તે નિર્જ્જ્વા, અને સર્વથાપણુ કર્મોનું આત્માથી છુટાપણુ તે મોક્ષ છે

૮. ભવિષ્યને અંગે ફરીને કર્મ ન બધાય તેવી તાકાત નિર્જ્જ્વામા નથી, પણ તે તાકાત મોક્ષમા છે

૯ સર્વ કર્મની નિજરા થાય, અને ફરી કર્મ ન બધાય તેની જવાબદારી-જોખમદારી લેનાર મોક્ષ તત્ત્વ છે

૧૦ જ્ઞાનાવરણીયાદિ કર્મોએ અચિન્ત્ય-શક્તિના ધણી એવા આ જીવને નિ સત્ત્વ કરી દીધો છે

૧૧ જ્ઞાનાવરણીયકમ જ્ઞાનગુણને આ વરે છે, પણ જ્ઞાન ગુણને નાગ કંણુ નથી

૧૨ અપ્રત્યાખ્યાની કષાયો અને પ્રત્યાખ્યાની કષાયો કેવળ દ્રવ્યચારિત્રને રોકે છે એ સમજતા મીએ !

૧૩. સમજીત થવાની માથે ભાવ

ચારિત્ર આની જાય છે, અને માથે મમ્મકુ વં ૧૩૫ પણ હોય છે

૧૪ સાધુ ધર્મની પ્રાપ્તિ માટે તલાલીન હોય તેને દેશવર્ગત ધર્મ હોઈ ગકે છે

૧૫ કષાયો જાય ત્યાં વિગત આવે છે

૧૬. સાધુપણુ એ આત્માનો સ્વભાવ છે, અને ગૃહસ્થપણુ કર્મનો સ્વભાવ છે

૧૭ પ્રત્યાખ્યાની-અપ્રત્યાખ્યાની કષાયો જાય ત્યારે ગૃહસ્થપણુમા રહેવાનું કરણુ નથી, આથીજ ભરત-વદકલ્પથી ડેવગણન થયા પછી મયમવેષ પ્તીકારે છે,

૧૮ કુનિયાદાગીના પાંધીમા 'મહં મમ' એટલે હું અને મારાપણુ ખસે નહીં ત્યાં મુખી વિરતિ આવતી નથી

૧૯. મિથ્યાત્વાદિ કર્મ બધના પ્રકા-મેમા અનાન અરેમર ભાગ ભજવે છે,

કર્મની જડને મૂળથી હિંગેડો !

શાસ્ત્રમર મહાત્મ્ય મી મુધર્મસ્વામિજી થી જ બુદ્ધિમાને લેગીને સંસ્કૃતાનરૂપના બીજા અધ્યયનની રચના કરે છે, અને મૂત્રોના ભાવ નિર્મુક્તિમાર નિર્મુખિમા બેઠે છે, અને તે ભાવો અણુમાર અભિમાનની દેખી શાત કરવા પુત્રોને જગવાને ઉપદેશ આપેા અધ્યયનમા એવું મુ છે કે જેથી હેાગી જ્ઞાન થઈ જો અધ્યયનની વિચારના કરવા રહેલા આ વ ત નહી છે કે નોારી અપાવનારને પૂજ્યા શિવાય સજ્જનાઈ આપડ તે થોમ નથી, એ રીતે અકાંક્ષ

આત્માનો સ્વભાવ ન હોય તો ચારિત્ર મોહનીય કર્મજન્ય કયા રહેવાનું ? યાત્રી મિહના સ્વભાવને અંગે કું માનવું ? દ્રવ્ય કે અવકાશ ચારિત્ર ત્યાં નથી ચારિત્ર મોહનીય કયા કયા ચારિત્રને રીકે છે ?

ઉપાનિષદોમાંથી કયાયો સંમકિતને રીકે છે, અર્પણપ્રત્યાગ્ની તથા પ્રત્યાખ્યાની કયાયો કેવળ દ્રવ્ય ચારિત્રને રીકે છે, બાવ ચારિત્ર તો સમકિત યજ્ઞ કે આયોજ ધર્મ અધુ છે, સમ્યક્ વૈરાગ્ય સમકિતિને હોયજ. અપ્રત્યાખ્યાની કયાય જાય ત્યારે, દેશવિરતિ આવે છે જે સાધુ-ધર્મમાં વશીન હોય તેનેજ દેશવિરતિ હોય, કેમકે મર્ગ-વિરતિને ધર્મહતો હતો અશકિતને લઇને રોકાયો તથો દેશવિરતિપણુ લેવાણુ પ્રત્યાખ્યાની-કયાયો જાય ત્યારે સર્વવિરતિ આવે સર્વવિરતિ એ આત્માનો શુદ્ધ છે તેથી સ્વસિત મિહ કહેવાય છે

કેવલજ્ઞાન થયા પછી બીજો જન્મ તો લેવા નોજ નથી-તો પછી ભરત મહારાજ, વાકલશીરોને માધુ યવાની (સયમ વેષ લેવાની) શી જરૂર હતી ? સાધુપણુ એ આત્માનો સ્વભાવ અને શુદ્ધસ્થપણુ એ કર્મનો સ્વભાવ છે, પ્રત્યાખ્યાની તથા અપ્રત્યાખ્યાની કયાયો જાય ત્યારે શુદ્ધસ્થ પણામાં રહેવાનું કાણુ નથી, તેથી સાધુપણુ લેવાય છે દુનિયાદારીના પદાર્થોમાંથી અહં મમ પશું ખસે નહિ ત્યાગુથી વિરતિપણુ આવી શકતું નથી.

અજ્ઞાનજ્યોત્સ્ના મહા હુખ છે.

મિથ્યાત્વ, અવિરતિ, કયાય તથા યોગથી જે કર્મ બધાય છે તે બધા અજ્ઞાનથીજ બધાય છે કર્મ બધનના સઘળા પ્રકારોમાં અજ્ઞાનજ્યોત્સ્ના સજવે છે

અજ્ઞાન જલુ કપટ

અજ્ઞાન મહા હુખદાયી છે ચાહે જેવા ત્રીસ કોધ, માન, માયા, લોભથી કર્મ બધાય તો પણ વનસ્પતિ જેટલાં કર્મ કાપે તો જરૂર છેડા આવે, પણ અજ્ઞાનથી બધાયલા કર્મોના એટલે કે નિગોદના છવેનો આટલા કાપે તો બહાર આવેજ એવો કર્મ પણ નિયમજ નથી

સ્વસ્વરૂપને જાણે અને તેમાં જેઓ રમણતા કરે તેને કર્મ બધાર્તાજ નથી જ્ઞાનજ્યોત્સ્ના—અજ્ઞાનથી સચ્ચ કરેલા કર્મોના અપચય કરવો આવશ્યક છે, કાશ્યુકે—આત્મા અનેકવિધ કર્મથી દુષાર્થ બધો છે તાકાત હોય તે તો પત્યરને દૂર દે કી કે અને પત્યર તણે આવેલો કામ સલામતીપૂર્વક બહાર ખેચી લે. જો તમે અસમર્થ હો તો કર્મને ધીમે ધીમે ખસેડો, સમર્થ હો તો નિર્જશ તપથી એકદમ ખસેડો, બીલે સાચી હીરાની વીંટી પહેરી હોય અને એક બીમતે હીરાની ખોટી વીંટી પહેરી હોય તો અધિકારીને અને અનધિકારીને અંગે તે વીંટી સાચી અગર જુદી ગણાય છે, તેમ અધિકારી હોય અને ખરી વસ્તુ પકડે તો ખરેખર દ્રવ્યાણુજ યાય છે હવે અધિકારી કેમ બનવું અને સાચી વસ્તુને કેમ પકડવો વિગેરે બીના અંગેવર્તમાન

સ્વં આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૭.

દેશનાના દિવ્ય-અવતરણો.

૧ પ્રભુ આજ્ઞાને નહિ માનનારાઓની પૂજા યથાર્થ લાભદાયક નથી

૨ “પ્રભુ છતા રાજાને સભળાવી દે કે હું માનતો નથી” તો શુ પરિણામ આવે? તેવી રીતે પ્રભુને સભળાવી દે કે હું તને માનતો નથી તો પ્રભુ આજ્ઞા ભંગનો તે પાપી કહેવાય છે.

૩. જૈન શાસનમાં દરેક કરણીઓ પ્રભુ આજ્ઞાને આધીન છે.

૪. ભર બહાર વચ્ચે પોતાની દુકાન બાળવાનું મન થયું અને બાળી તો બાળનાર શુ હેમાર ખડે કે નહિ?

૫ બીજાને નુકસાન થાય તેવી રીતે પોતાની ચીજનો ઉપયોગ કરનારા પણ ભય કરે શુન્દેગાર છે

૬ પોતાની મીઠકતનો દુરુપયોગ થાય તે સાફ ગાર્હાયનો નિભાય છે, તો તમારી મીઠકતનો દુરુપયોગ ખાટે કયા વ્યવસ્થા-પકો નામવા છે? તેની શોધ કરો.

૭ વસ્તુના ઉપયોગને અને ફાયદાને સમજી શકીએ નહિ ત્યાંસુધી વ્યવસ્થા-પકો જરૂર છે એ કથાનમાં રાખો!

૮. મન-વચન અને કાયાને સર્વજ્ઞની આજ્ઞા મુજબ પ્રવર્તવા નહિ તો રખડી જઈ પડશે

૯ પોતાના આત્મામાં ગુરુપણુ (સમ-થપણુ-વસ્તુના મહુપયોગ દુરુપયોગને

સમજવું અને મમજીને પ્રવતવું તે) ન આવે ત્યાંસુધી જ્ઞાનીને આધીન બને!

૧૦ ઉમ્મર વધવાની સાથે સગીરપણું ભાય છે, તેવી રીતે ગુરુ નિશ્ચયા રહેતા હોમા કાળે અજ્ઞાનપણુ ભાય છે

શાસ્ત્રકાર શ્રીમુખભાસ્વામિજીએ રચેલા શ્રીસૂત્ર કૃતાગ સૂત્રના બીજા વૈકલ્પિકઅધ્યયનની ૧૪થાના બાવાને નિમ્નુક્તિમાં નિમ્નુક્તિકાર બધાવે છે કે કમને વિદારણ કરવું એ જીવનો અતિમ ક્ષયેય હોવાજ એટલે

પોતાના ચીજનો ઉપયોગ પણ બીજાને નુકસાન થાય તેવો નજ કરી શકાય!

પ્રભુની આજ્ઞા-ખડન કરનાર, નહિ માનનારને પ્રથમ તો ક્રમગત પૂજન મુજેજ નહિ, છતા કુલાચારથી કદાચ મુજે તો ત્રણ કાલ કરે, મહાચિન્મતિ સુકત પણ કરે, કિન્તુ તે કેવું? આજ્ઞા રહીતપણુ હોવાથી લગભગ નકાસુ કંમેશા અદ્યપ્રકારી વિગેરે પૂજાનો સામાન લઈને બાજતે વાજતે જનારા પણ શાવકો હતા, પણ આવી રીતે વીતરાગની પૂજા હોક લગભગી કરતો હોય તો તે સમજી પ્રાય વૃથા છે, જોઈએ તે પૂજા યથાર્થ લાભ દેનાર નથી રૈયત છતા રાજાને એમ સભળાવી દે કે -“હું તને નથી માનતો,” પછી ચાહે તેટલો સત્કાર કરે પણ તે લપ્સગ નકાસુ છે તેવી રીતે આજ્ઞા વિનાનો ધર્મ વૃથા છે, યથાય ફલદાયી નથી તપશ્ચર્યા પણ આજ્ઞા પૂર્વક કરવાની છે, સાતમે આચબલ કરે અને આઠમ ચોદશે છુટા રહે તે અયોગ્ય છે જાણવ સંવતો આજ્ઞાએ સચમ છે શાસ્ત્રકાર કહે છે કે વરસાદની દેલીમાં સાધુને જોકે બે ઉપવાસ થાય ત્યારે

હોય, પુણ્ય પાપ કરીએ તે તીવ્ર બધાય તો તેની મુક્તિ પણ લાવી જોઈએ તથા, સમય તથા દાન જ્યાંદે બવાતરને માટે કરવાના હોય તો તેમા બલજકારની સલાહ લીધાસ જરૂર છે. હવે વિચારો કે-મી સર્વજ્ઞ ભગવાનના વાક્યોને, હિ-હે-કરીને અવગણીએ તો શી દસા થાય ? આજ્ઞા વિનાનો ધર્મ-પરાજના પુણ્ય જોવા સમજ્યો. શાસ્ત્રના બલજકર વિના આત્માને દસ્તાવેજ શુ કામનો ? ધરના દરેક કાર્યોમા ધરનાજ વકીલ અને ધરનાજ કાઉન્ટર રાખવામા આવે છે તે મહેતુક છે. પાનાશાસ્ત્રીઓ મત આપે તોજ મોટા મોટા વાજ્યો લટવાની જોખમદારી માર્યે લે છે તરવાર-સાલા વિમાન તોયો વિગેરે શસ્ત્રો ધરાવનારા દેશો પણ રક્ષક કરવાના પોતાના વિશ્વાસુ પાનાશાસ્ત્રીઓના મત હોય તોજ પગલુ આગલ બરે છે. દુનિયાદારીના દરેક કાર્યો વિવાદવાળા, ધર ભાડે લેવું દેવું, દસ્તાવેજ વિગેરેમા વકીલની સલાહ લઇને કામ કરવામા આવે છે.

આપણા આત્માને અગે વપીલ કે સોલી સ્પીટર વિગેરે જે કહેા તે કેવળજ્ઞાની પ્રભુ છે અને તેની આજ્ઞા મુજબ નહિ વર્તતા પુણ્ય-પાપમા આપણે એવુ કેટલુ જાણી ગયા કે મતિ કમપનાએ વર્તન કરી શકીએ ? ભગવાનના અકાણું પુત્રોએ વિચાર કર્યો કે ભગવાનનો ઉઠો છોકરો નહિ ! ભગવાને ધવલ કરાવેલા અધ્યયનને સાબળીને તે તમામ પુત્રોએ તરતજ દીક્ષા લઈ લીધી વકીલ વિલાયત જોડ્યે યુરોપમા કે અમેરિકામા રહે અને આપણે અર્ધ રહીએ તે શા કામનું ? એમ વિચારી તેઓએ દીક્ષા લીધી, અને તેઓના ચરણમલની ઉપાસનામા રહ્યા આ અધ્યયનમા એવું તે શુ છે કે જે સાબળીને બધાએ દીક્ષા લીધી

ગુણીની ભક્તિથી ગુણની ભક્તિ, તથા ગુણીની આશાતનાથી ગુણની આશાતના થાય છે.

જ્ઞાનીની આશાતનાથીજ જ્ઞાન, દર્શન ચારિત્રનો પ્રાપ્તિ થાય, બ્રહ્મજ્ઞાનીની આશાતનાથી જ્ઞાન, દર્શન ચારિત્રની આશાતના થાય અને તેમની ભક્તિથી જ્ઞાનાદિનો ભક્તિજ મવાની જ્યાંદે દુનિયાદારીથી પણ જ્ઞાનને-કેવળજ્ઞને માન આપવું હોય તો તે જ્ઞાની કે કેવળજ્ઞેતાનું સમાન કરવું પડે છે, તો ધર્મની દષ્ટીએ વીતરાગ કેવલીનું જાતુમાન થવુંજ જોઈએ ! ગાંધાધિકારીને સલામ કરવી જો વિનય, પણ સલામ ન કરવી તે વિનય ન કર્યો કહેવાય એટલુજ નહિ પણ ઉવદુ અપમાન 'કથુ' કહેવાય તો જિનેશ્વરની ભક્તિ સત્કાર ન કરીએ તો તેજ માન ન કયુ એટલુજ નહિ પણ ઉલટુ તેનું અપમાન કર્યા બરાબર છે.

મિથ્યાત્વ જોજ કમની જડ છે શુદ્ધ દેવ, શુર, ધર્મને ન માનવામા આવે તે મિથ્યાત્વરૂપ શુ હોયયો, તેથીજ મિથ્યાત્વથી સજારમા વખડ પટ્ટી થાય છે ! અને સમક્ષિથી મોક્ષનો રસ્તો જડે છે ! નાના ઉઠકરને 'કાકો, મામા કેમ તે ખાતર નથો છતા તેને શીખવવામા આવે છે, પછી મોટો થતા આપોઆપ તે સમજી શકશે જૈન શાસનના બધા પર્વો ત્યાગ વૈરાગ્ય માટે છે, એકે પર્વ અઢારમાએમાટે-લાડુમાટે' નથી, પણ તે દિવસે ઉત્વાસ, પોપધ, સામાયિકદિ કરવા માટે છે. દીવાળીના દિવસે દુનિયાદારીથી બલે તમે કુનરા-કાફા વિગેરે કરો પણ ખરો ઉદ્દેશ તો ત્યાગ-વૈરાગ્યનોજ જેમ દીવાળી, પુન્યપણ વિગેરે દર્શન તથા ચારિત્રના ઉદ્યોત માટે છે, તેમ જ્ઞાન પચમી એ ખાસ જ્ઞાનના ઉદ્યોત માટે છે.

પ્રમાદ તેજ દેશ અડગ રીતે જળવે
જોજ સાચો સૈનિક !!!

‘કર્મણ ચિયરસ’—તાદવાય ત્યારે જોહડુ
જોહાય, અશાન જ્યારે હેરાન કરે છે ત્યારે
‘જ્ઞાન રૂપી’ જોહડુ જોહડુ જોહડુ ને ? જોહડુ
માટે જ્ઞાન અને ક્રિયા બંને જરૂરના છે
‘જ્ઞાનવિદ્યા’ માટે ‘જ્ઞાન આબુ’ હોય તો જ સમ્યક
ક્રિયા આવવાની અને તેથી જ આ સૌભાગ્ય
પર્યમીતું જ્ઞાનાધારણ પદ કાઢ્યું થઈ જાય છે. પરીણ
ગમે ત્યાં જમડે જોમ ન થયું જોહડુ ! જ્ઞાનની
જો આરાધના કરવી હોય તો જ્ઞાનનો સાધનરૂપ
જોહડુ જોહડુ (વિગેરેને જોહડુ માનવવર્તના સત્કારથી
‘જોહડુ’ ! આશાતના નજ થવા દો ! જ્ઞાનની પૂજા

જોહડુ માન, આરાધના આત્માના કાયદા માટે છે
આત્માના જ્ઞાનના સત્કાર પાડવા માટે આવ
રજક સાધન છે

કર્મને સહારવા માટે જોહડુને હણવા માટે
ખરા લઠવાયા સાધુજો છે ! તેમણે (તે સાધુજોજો)
પ્રમાદને તજવો જોહડુ ! મુખ મળે, હાથ
ખરે (જોહડુ) જો જાવના જો પણ પ્રમાદની
જઠ છે, મુખ હાથ ગમે તે આવે તો પણ
દેશ જળવે તે ખરા લઠકરી છે તેમ સાધુ
જોહડુ મુખનો પ્રમાદ વર્જવાનો છે અને દેશ
ગમે તેવી આકરી હોય તો પણ જળવવાની છે
દેશ મળવડું સ્વરૂપ અગ્રેવર્તમાન

૨૫૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૮.

૧. કર્મ તોડી નાખના જોમ કંહેણ સહેણ
છે, પણ તે સમયે કાર્ય કરવું મુશ્કેલ છે

૨. પ્રમાદના મનથી મુકતા આવી છે તેને
પ્રથમત દેશનદો દેવોજ જોહડુ

૩. ‘નિર્જાહમાથી નીકળીને અહિ રી રીતે
આમોઘી જો પ્રસંગ સ્મૃતિપ્રદેશ પર સ્થિર
કરના જેવા છે

૪. ‘‘મારા તાબાના જોહડુ ઉપાડી જનાર
‘ધર્મ રાજને મુકવનાની જરૂર છે, કાળજી કે
ઉપાડી ગયેલા જોહડુ પુ પુન જોહડુ જોહડુ
ગાંધી નથી’’ આ પ્રસંગના ઉત્તરને સમજ
વાની જરૂર છે

૫. ‘કર્મ રાજના રાજને સમીન જનાનનાર
જો પ્રમાદો છે, જોહડુ નામ રાજકેમગ અને
બીજાનું નામ દેવગજેન્દ્ર છે

૬. જો જોહડુ જોહડુ ગયા છે, જાણ છે, અને
જોહડુ તે જોહડુ જોહડુ કાળના લેગા કરીએ
તો જોહડુ નિર્જાહનો અસખ્યાતમા જોહડુ છે

૭. ‘જોહડુની નરી હના, હંકાવની જોહડુ
છે, તેવી રીતે જોહડુ જોહડુ મુકામનું ‘‘હું અને
માર’’ જો રામના સર્વા-સર્વા દેશનદો
દેવો જોહડુ છે

૮. જોહડુ જોહડુ આવે ત્યારે મુખ સ્વરૂપે આખ
સાગી હોવા છતાં દેખાતું નથી, તેવી રીતે
જોહડુ જોહડુ દ્રષ્ટિથી જોહડુ થઈ છે કે દેખતા
છતાં આધાર જોહડુ સ્થિત કરી છે

૯. સ્વરૂપ સ્થિત અને આ જ મની સ્થિત
જોહડુ ને અતમા જોહડુ છે

૧૦. ‘‘જાણ્ય રાખના માટે આવીની સાથે
લાગુ છે, પણ રાજ્ય તો નિનયર છે,’’ આ
સમજાય તો જ વાસ્તવિક જોહડુ

૧૧ “રાજ્યની મનોકામના લક્ષ્યાની ભાવના કરાવે છે,” આ બીના પ્રભુ-પ્રજ્ઞા વાદન પુત્રને સમજાવે છે

૧૨. લોકને લીધે દેવો પણ લડે છે, અને તેથીજ સૌધર્મેન્દ્ર પણ ધરાને દત્તી સાથે લડે છે.

૧૩ માધુ શ્રીને શીશુ ખાના જેવું સસા રવું સુખ છે.

૧૪. દુનિયાદ રીમા રગાયેલા આત્માને દુર્ગતિના દુઝો અનરયમેવ લોગનના પડે છે

૧૫ કેાધાનિ કયાયો એ વડવાના બીજ જેના છે

૧૬ કયાયોના ભેરે લક્ષ્મણ અને રાવણ નરકમા પળ લડે છે

૧૭ પોતાના શીર્મકાના ઢંકણ થાય તો પણ તિર્વિયો પરસ્પર લડે છે, નિચાર કરી કે તેઓને કિયા ઘરખાર લેવા છે ?

૧૮. જુગારમા હારનારો અને જીતનારો બન્ને જુ હોગાર છે, તેવી રીતે આ સસારમા સાસારિય પદાથે મેળનનારાઓ અને જુભાવ નારાઓ બન્ને જુ હોગાર છે

૧૯ આરીસો મળ્યો અને જોયો છતા ધયા । જાય તો રૂખનારની મૂખાંધ છે

૨૦ કર્મનાજ આપણને પાપમાલ કરે અને ધનામથી નનાજીએ તો એના જેના મૂખે શિશોમખિ કોણ ?

૧ જાળ્યા પછી તત્તુમાર નહિ વર્તનારો મૂખે છે

૨૨. ઓશીકે સાપ છે એમ જાણના પછી નિશ્ચિત કેમ સૂનાય ?

૨૩. એક જ મની ખાતર મરણથી બચના માટે પાણીમા બાગડા લરાય છે, તે અનંત જન્મમરણયા બચવા માટે સુ સુ કરવું જોઇએ, તે નિચારો ।

૨૪ સાપને સાપ નહિ સમજનાર મૂખે છોકરો દોરડા માનો રમે છે, પણ સમજી માણુમ સાપને સાપ સમજ્યા પછી દૂર ખસે છે.

૨૫ સાંક હાંતર વર્ષો અજ્ઞાનમા કાકનાર અઠેણ પુત્રને પ્રભુ જગાડે છે.

૨૬ જગાડના છતા ન મળે તેના જેવો બીજો કમનશીળ કોણ ?

૨૭ દુખતી હોઠો વખતે કોણ કોને બચાવે છે ?

શાસ્ત્રકાર મહારાજ શ્રી મુધમતિવામિજી શ્રી સૂત્રકૃતાગના બીજા વૈકલિક અધ્યયનની શરૂઆતમા જે લાવો જણાવે છે તે ભાવોને નિશ્ચિતકાર-ભગવાન શ્રી ભદ્રબાહુશ્વમિજી નિશ્ચિતકારમા જણાવે છે અદ્વૈત્ય ભાષ્યો સલાહ લેવા આપ્યા છે, અને ભગવાનની આજ્ઞા કલ્યાણ કરી છે એમ સ્વીકારે છે ખજાનની આધીમા જીવ દેવો અટવાય છે તે ખૂબ ખૂબ વિચારણીય છે કહેવું સહેલું છે પણ કરવું મુશ્કેલ છે

અજ્ઞાનથી બધાયેલ કર્મો તોડી નાંખવા એમ કહેવું સહેલું છે, પણ કર્મ તોડવાનું કાર્ય કરવું મુશ્કેલ છે વાતો કરવી છે, પણ પરીક્ષા આપવી એટલે પરીક્ષામા પાસ થવું કઠીણ છે કર્મો તોડવામાજ મુશ્કેલી છે । અજ્ઞાનથી બધાયેલ કર્મોના અપચય કરવો મુશ્કેલ છે । વળી જે વાત નહિ બને ‘તુલસી ચે દો ના બને’ હોટ ખાના જોર ભસના’ વળી ‘દુઘામિ દોનુ જોયા, ન મળ્યા શમ જોર ન મીલી માયા’ કર્મ તોડના માટે જો કેડ બાધવી હોય । અને કટિબદ્ધ થવું હોય । તો પહેલાજ મોહનો મત્ર ઉઠાવી દેવો જોઇએ । એટલે મોહના મત્રથી મૂઠના આવી છે તેને દેશવટો દેવોજ જોઇએ ॥

મુધારો—

શ્રી સિદ્ધચક્ર યાત્રીકના મનાક-માના પૃ ૧૮૧ માં દેશના ૬ વિશે આ આત્મા નિસત્વ સાથી બન્યો છે । આ હેડીંગ નીચે ‘આ આત્મા પત્યોપમના અમ ખ્યાતમા ભાગજેટી વખત દેશવિરતિ અને સંવિરતિ પામી ગયો તેમ છતાયુ છે તે’ આ આત્મા પત્યોપમના અસખ્યા તમાભાગ જેટલી વખત દેશવિરતિ પામી ગયો’ તેમ મુધારી લેવું

કર્મરાજને પ્રમરાવેલ એવી હવા !

એક વખત કમનળના ઘન થઈને બેઠેલ છે એ વિચારી જોવે કે-હુ ત્રણ જગતનો વકવર્તી ખરો, અબલપણે પણ રહેલું મૂળે, અને મહારે દુરમન, ધર્મ તો ફરવો ફરવો ફરે છે વળી, છાશવારેને છાશવારે માગ લાગના માણુ સોમાથી એ જેને તેને ઉપાડી જાય છે, અને તે પ્રભુ એવો, જખરો છે કે જેને જેને ઉપાડી ગયો તેણે ફરીથી, મોઢું પણ એવા અને મળે, નહિ ! આવી દશામા મહારે કવુ, શું ? આવો ચિન્તા કરનાર વ્યક્ત કરે છે તે વખતે ગગ, દેશરી અને દેવગરે દ્ર નામના, જે પ્રધાનો ત્યા બેઠા છે એ કર્મરાજ પોતે પાગળો થઈ જાય, તો પ્રધાનોના, ટાટીઆ તો ભાગીજ જાય ! એ પ્રધાનોએ, તરત કર્મરાજને લઈ જઈને નિગોદનો એકજ જોરડો (ગોળો) ખતા યો અને, કહુ કે-ગજન ! આ જુઓ અને મિદ્ ગયેલા કેટલા છે તે તપાસો ! આ તો દરિયામાથી સોય બીજની લેવા જેવું છે નિગોદના જીવો એટલા બધા છે કે જે જીવો મોમે ગયા, જાય છે અને જશે તે એ નિગોદના અમળાનમા ભાગે પણ નથી, પણ જનતમા ભાગે, છે જેમ એક જવેરી બધું જવેરાત બહાર નથી કાઢી, મૂકતો તેમ આ દેખાય છે તે તો બહારના, જીવો છે, તેમાથી ધર્મ ઉપાડી જાય છે ધર્મ તો બેઠો બેઠો, કામણુ કરે છે કામણુ કરેલા મનની સામે મન કરવો જોઈએ ! કે જેના પ્રભાવે તેઓ ધર્મનું માને નહિ

મોહરાજનો મંત્ર :

રાગ, દેવ, મિશ્યામતિ આદિ પ્રધાનોની પ્રેરણાથી હું અને માર-અદ મમ એ પ્રાપ્તિ મન કર્મરાજને ફેલા શો અને જેરી હવાને

માતમી નારડીથી લઈને સવાય મિદ્, સુધી (ચીદ નરહોદમા) ફેલાવી શ્વેન થાય તો તેના અપાટમા આવેવા જીવને પણ તેનો વિકાર હકાવવો બહુ મુશ્કેલ કે દન-ગમલે એ મનુષી જગતને આપણુ ભીંત કરી દીધુ પરિણામ સાક્ષાત્ છતાં, જોવામા નથી આવતું, દેશરે તેડેલા છોકરાને લોય મૂકે કે શેકડળાટ, કંચે પણ જ્યા સાતમું આક્રમુ વર્ષ છેને ત્યા ઓકરા ભાંગી જાય છે, અને માને ચોથવા જવું પડે છે હવે છોકરાને માનો ગમ ગયો અને માને છોકરાનો રાગ થયો, તે પડી મોટા ટપાં, અને પચણાયા પડી એ પચણેલા છોકરાઓ ધનના કોષનું માટે નહિ ! મા, બાપ, લાઈ બધા છેતા !! (સ્નાન સુતક ખર !) પણ ચતુર પક્ષના ટુકડા ! (સ્નાન સુતકની) અવલવા પીવરાવવામા ચતુર પક્ષના ખરા ! જ્યાસુધી મી કવ દેમે ત્યાસુધી ઘરની ધરતીઆણી પણ તમારી જ્યા ખોટ ગઈ જાય કે દાગીનાનો દાગડો પીય પહોંચવાનો !! દીકરો પણ મારી રીતે કમાવા લાગે કે જુહો થવા ઈચ્છે છે એ જુહો ન થાય તો માથાંબોને ભાગ આપવો પડશે, એમ સમજીને જુહો, થાય છે પોતે બગ્યો, બેરીન્ટ કે સોલીમીટ થયો કુટુંબની મીલતમાથી પડી કમાય તેમા કુટુંબનો કંઈપણ હલ નહિ એવો કામદો કરવા લાગ્યા છે ! 'માર ! માર !', કરી છોકરા, માટે છાત્રી શું કરવા ફરે છે ? ફવા લગાડવા માટે, મણુ જેને માની દયા આવવાની નથી પાસ ન થાય ત્યાસુધી માણાપનો ! પાસ થયા પડી બેરીનો અને તમને ખાસડા માન્યારો ! કુટુંબની મીલકતમાથી બહીને પાસ થયા પછી કમાય, તેમા કોઈનો ભાગ નહિ, એવો કનવ લાવતા શરમ ન આવી ? આ બધું નરરે દેખીએ છીએ છતાં, આ જીવને કાંઈ સજીવુ નથી ! દેખતા, છતાં નથી દેખતા !

મોતીઓ આવે ત્યારે આખા મારી હોય છતાં
 દેખાતું નથી તેમ મોહરાબજો એવો દ્રષ્ટિનો
 રંગ કરી દીધો છે કે દેખતા છતાં આંધળા
 જેવીજ સ્થિતિ થાય છે માટે અહીં અને મમને
 પહેલા બગબગ મમને અને પછી છોડો ! હવે
 “અહ-મમ” એ મનનું સામર્થ્ય કેવું છે
 ! હોલને લીધે દેવો પણ લહે છે.

જગતના જાણ દેખાવોમા અને સ્વપ્નમા
 શું છે ? આખા ન બુદ્ધે ત્યાં સુધી સ્વપ્નસૃષ્ટિ
 (સ્વપ્નમા દેખેલી સાદ્યબી) માચી, અને આખા
 ન મીથિયા ત્યાં સુધી આ સૃષ્ટિ (દુનિયા) સાચી,
 પછી બેય ખોટા દુનિયા એ સ્વપ્ન નથી તો
 બીજું શું છે ? ભગત ચકવર્તીના અઠ્ઠાણું ભાઈ
 એને પ્રભુ ફરમાવી રહ્યા છે કે નાજ ગખવા
 માટે મોટા ભાઈની માથે લડવાનું ને ? આ
 લડાઈ સ્વમાની લાડીની નથી તો બીજું શું છે ?
 ‘રાજ્ય’ પણ નર્થરજ છે ને ? રાજ્ય ન રાખવું
 હોય તો કાઈ છે ? ગોળ ખાવો હોય તો ચોકડા
 ખમવા પડે ને ! જેની આજ્ઞામા દેવતાઓ પણ
 હોજ છે એવા મોટાભાઈ ભગત મહારાજની
 સાથે લડવાની ભાવના કેવળ રાજ્યની મનોકામ
 નાજ કશવે છે ને ? ખરેખર ! હોલને થોભ
 નથી દેવતાઓ પણ હોલને લીધેજ લડાઈઓ
 ફેરી રહ્યા છે ! બરીશ લાખ વિમાનનો માલીક
 સૌધર્મદ્ર છતાં એનેય કયા સતોષ છે ! સૌધર્મ
 તથા ઇશાનેદ્ર વચ્ચે હોલને લીધેજ મારામારી
 થાય છે, અને ઇંદ્રો આ રીતે લહે છે, લડી
 લિડીને યાકે છે ! ત્યારે સનવક્રમાર ત્યાં આવીને
 ચૂકાદો આવે છે જે બંનેને કબુલ કરવો પડે છે
 ‘હોભથી’ થતો પાયમાલીનો વિચાર કેમ થતો
 નથી ? માયુ ફેડીને શીરો ખાધો છે !
 શીરો ખાવા જેવો શાણો મનુષ્ય માયુ

ફેડે ? અથવા શીરો ખાવા માયુ ન ફેડે તો
 જીતીયા ખાવા કોણ માયુ ફેડે ? આત્માને બે
 દુનિયામા રમદોખો તો પરિણામે દુર્ગતિના દુ ખો
 તૈયાર છે ! !

કપાયો વડલાના બીજ જેવા છે.

જ્યારે આપણે દુનિયામા આપણા કામની
 સામે (આડે) આવનારા સામે કોઈ ફેરીએ
 ત્યારે ભવાતરમા શું થયે ? એ તો બીજવવાઈ !
 એ બીજ કેવું ? વડલાનું કોષાદિ કપાયો
 વડલાના બીજ જેવા છે લક્ષ્મણ અને રાવણ
 નરકમા પણ એજ કારણે લડતા હતા મે ?
 પોતાના શીંગડા પણ તરીને કટકા થઈ બચ ત્યા
 સુધી તિય ચો લહે છે, એમને કયા ઘરખાર લેવા
 છે ? બીજી રોગીને કુતરો આવે તેને કુતરાઓ
 સહી શકતા નથી એ શાધી ? આ તેમામ પૂરે
 વવાયેવ વેગના બીજને આભારી છે, આના
 પરિણામે મોટું રૂપ ધારણ કરે છે

બીજાઓ તો લહે પણ તમે કહેવાઓ
 તીર્થ જન્ના પુત્રો ! તમે પણ લડો ! વળી આ
 તમામ તાગડંબીના શાના ઉપર કરો છો ? ‘શું
 રાજ્ય, સત્તા, રાણીઓ, પંચિતાર વિગેરે સાથે
 આવશે ? એની ખાતર આગળ ખાસડા ખાવા
 પડશે ! એનું કંઈ ભાન છે ? આ બાજુ ખોટી છે !
 આ જુગાર ખોટો છે ! નાના છોડરા જુગાર રમે
 તેમા પૈસાની લેવડદેવડ હોતી નથી તેમ આવા
 ખોટા જુગારમાં ખાસડા ખાવા એ કયા સંમજીને
 પાલવે ? આયુષ્યને દુનિયાદારીમા શુમાધી કેવું
 એના બદલામાં શું ? યાદ રાખો કે જુગારમાં
 હારનાર તથા જીતનાર, બન્ને, શુન્દેગાર છે !
 તેવી રીતે આ મસાનમા પૌદ્ગલિક પદાર્થો
 બીજથી મેળવનારાઓ અને ‘શુમાવનારાઓ
 બન્ને શુન્દેગાર છે અઠ્ઠાણું ભાઈ વિચારે
 કે “આપણે આયુષ્યના પાસા નાખી રંમધા

માઠયુ છે એનું પરિણામ શું? આરિતો ન મુશ્કો
હોય તો મુશી તો ગાલે કે કપાલના ઠાથ ન
જાય, પણ આરિતો મન્યા પછી ચે તે શું ન
જાય? ભગવાન નહોતાં મન્યા ત્યા મુશી તો બધુ
તોફાન કેવું પેલું હવે નકાસુ છે? ત્યારે આત્મા
તવર દિધ નહોતી ગઈ, હવેય ન જાય? ”
મહા મૂર્ખો કોણ

આપણને, કેમ પાપમાદ કરે છતા આપણે
એને ઇનામથી નવાજીએ એવી મૂર્ખતા પ્રભુ
મન્યા પછી, પણ ટકે? જાણ્યા પછી વહનુમાર
ન વતે એના જેવો મૂર્ખો કોણ? જાણ્યા મુશી
તે મુજબ ન વતે, તેના કરતા તો ન બધે ન
સમજે તે સારું! મઈ કાલે પેલા શેઠ તથા
રમારીનું દુષ્ટાત આપણે બોધ ગયા, એ બેમા
મૂર્ખ કોણ? પાસેની વસ્તુ હીરા છે એમ નહિ
જાણનાર રમારી કે, એ હીરા છે એમ જાણવા
છતાં પાંચ રૂપિયામા પછુ ન ખરીદી શરૂનાર?
અરે! જતો કરનાર તે શેઠ મહા મૂર્ખ છે

આપણે બોધીએ આગળ વિચારે છે આરિતો
મન્યા છતા હુવા પાંગળાઓ તો ઠાથ ન ઠાકી
શકે, પણ સામેપાગ શરીરવાળો મજબૂત મનુષ્ય
કેમ કેમ ન કાઢે? વગી ન્યા સૂતા હોઈએ
ત્યા ઓશીકેજ સાપ જોયા પછી કણ પછુ
થોંકીય શી રીતે? માત્ર એટલ જન્મની ખાતર
હુલતો મનુષ્ય પાળીમા ખાવડા ભરે છે, તો જે
ખાપને અગ્રિ અનત જન્મ મળુ થવાના હોય
તેને અગ્રે કેમ કનીશુ? એવા વિચારને અવડાશ
કેમ ન હોય? સાપને સાપ ન જાણનાર મૂર્ખ
છોકરો એને કોરડું જાણીને રમાડવા લે પણ

સમજુ મનુષ્ય પણ તેવી છોકરમત આચરે
તો મૂર્ખ કે હેવાય, એકું ઉછાછેતું સાહસ
કોણ ખેડે? જે મિથ્યાત્વી હોય, જેને શ્રદ્ધા ન
હોય તે

સમજુની દગ્ગા.

તેમની વાત દૂર નહી પણ આપણને તો
પિતાના વચનમા પૂર્ણ વિશ્વાસ છે પોતે જાગરુ
તો દૂર રહુ પણ ખીજ જગાડે છતા ન જાણીએ
તો આપણી દશા કઈ? મમજુ મનુષ્ય તો
‘સાપ’ એવો શબ્દ લાભજતાજ અમદીને ન્હારે!
અરે દૂદીને ન્હારે! માઠ હજાર વર્ષ તો અજા
નમા ગયા પણ હવે ભગવાને આપણને જગાડવા
હવે વિલંબ કર્યો તે પોતાના વિનાશને પોતેજ
માર્તન્વા જેવું છે સાપથી ન્હાસતી વખતે કોઈ
શરૂવા આવે તેમો માં, આપ, ભાઈ કે ગમે તે
હોય પણ તેને કોણ ગણકારે? હોડી-હુમેદવાદે
કોણ કોને મલાળે છે? તો પછી જ્યા અનતા
જન્મ મળુને પ્રથ રહામે આવીને ઉભો છે
ત્યા વગી ખીજ એકે પણ વાંત વિચારવાની
કહે છે?

સાપથી સૌએ ન્હારે તો પાપથી આ અધર્મી
ન્હારે એમા શી નવાઈ? બધાએ દીકરીની
માગણી કરી ભગત તથા અન્ય સર્વ શુન્દેહ્યો?
એની ખૂદ ભગવાને દગ્ગાર ન કરતા તરતજ
દીશ્ય આપી ભગવાને જે અધ્યયન કહ્યું છે તે
અધ્યયનમા એવું તે શુ કહ્યું કે જેથી તરતજ
વૈરાગ્ય જાગત થયો? એ સબધના ધ્યનની
વિચારણા હવે પછી અગ્રેવત માન

સ્વ. આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના. ૯

દેશનાના દિવ્ય-અવતરણો.

૧. દુનિયામા બધે જીવ, મેળવવી સહેલ છે, પણ કુટુંબમા જીવ મેળવવી મુશ્કેલ છે.

૨. કુટુંબને સજ્જ કરવા જતા રાગની ઓત આડી આવે છે, અને તે તોડવી અતીવ મુશ્કેલ છે.

૩. ન્યાયના રાજમાર્ગમા રાગ એ અભેદ દિવાલ છે.

૪. કુટુંબ માટે દેગનિકાલની અને ફાર્સિની સજ્જ હેતા રાગ આવે છે, તે કરતાં યુદ્ધગાર એવા પોતાના શરીરને શિક્ષા દેવામા ન્યાયને નેત્ર કોગ વિદાય કરવા પડે છે.

૫. કુટુંબને આગે મન મુખ દ બને ખીંચે છે, પરંતુ રાગીરના દુખ વખતે તો જખરદસ્ત મનનુ ઓંચાણ હોય છે.

૬. ઓકરો માતાને અતીવ વહાલો હોય તો પણ વાળ ખીંચે ત્યારે તો માતા ચીકાય છે, કારણ કે શરીરના દુખમાં મનના ખીંચાણ વખતે પુત્ર સ્નેહ ગોણ બને છે.

૭. દાંત વચ્ચે જીભ કચરાય તો દાંતને શું કરવું? આ પ્રશ્નમાં મમજીવુ જોઈએ કે દીકરા કરતાં દાંત એ વધુ રાગનુ દેહ્યાર્મ છે. કારણકે દીકરાને મળ કરાય પણ દાંતને સજ્જ ન કરાય.

૮. “જ્યા રાગ હોય ત્યા ન્યાય ઓછો, મવતે છે” આ એક નિષ્ક્રિયાત્મક ગિદ્દાંત છે.

૯. પેટના ઓકરાને, દાંતને, અને સંબંધ વગરનાને થતી સળમાં ફરક પાડનાર રાગ છે.

૧૦. કાયોત્સર્ગની ક્રિયાએ પણ એક પ્રકારની રાગીર માટે મળ છે.

૧૧. શરીરની પ્રવૃત્તિ યુદ્ધગાર બની તે માટે કાયોત્સર્ગરૂપ-મળ છે.

૧૨. કાયદો કરાય છે તેમાં ન્યાયનુ ચોપણ છે, પણ રાગ કાયદાની મત-લખના ન્યાય ઉપર પાણી ફેરવે છે.

૧૩. બાળકોના દરદો પારખવાં મુશ્કેલ છે, કારણ કે તે બોલી શકતાં નથી.

૧૪. બોલે તેની સાથે ખુલાસો થાય, પણ મૂઠ ઘડને જોબો રહે, તેની સાથે ખુલાસો કેમ થાય?

૧૫. ચકરત્ન આયુધ શાળામા પેસતુ નથી, અને જીવવાની જગો પર પણ જતુ નથી.

૧૬. વચનની કુચીથી આત્મ દની પેટી ખુલી જાય છે.

૧૭. મનુષ્ય, સુખ-દુખમાં ફીળ મનુષ્યની હ મેશા અપેક્ષા રાખે છે.

૧૮. બીજાને દુખ કહેવાથી હૃદયની ગભરામણ ઓછી થાય છે.

૧૯. વિચારની ઓંપલે વગર હૃદયને લાર હલકો થતોજ નથી.

૨૦. પોતાની મેળે કરેલ ખુલાશામા અન્ય બીજાની સાથે વાટાઘાટમા પૂર્વાપર

વિચારોની આપલેથી થયેલ ખુલાસામાં
આસ્માન-જમીન બેટલુ આ તર હોય છે.

૨૧ કુટુંબની વાત કુટુંબને ખુલ્લા
ગળદોમાં કહેવાતી નથી

૨૨ ડાંકણ પાંચ એક ઘર મૂકે છે,
પાંચ ભરતે તો એક પાંચ ઘર મૂકે નથી,
અને ૯૯ ઉપર હોતો મોકલ્યા.

૨૩ હા, મોકલવો એટલે આજના
મશામતુ એવી મેટમ.

૨૪. પુછવા આવેલા સમારના હિમાબે છે.
મુલુ પોતાના પુત્રોને જણાવે છે કે ચકવર્તી
તમને સુઝવતો નથી, પણ વાસ્તવિક
કીર્તિએ રાગ-દ્વેષ-મોહ હેરાન કરે છે.

૨૫. પચીસ કરીઆની જરૂર કરવા
જનારને ઘરમા નિધાન નિકળે તો નિધાન
લેવા બાધ, કે જરૂર કરવા બાધ ?

૨૬. “લોકલુ કે આજ્ઞા માનવી” આ
બે વિકૃતિની મલાહ માગવા આવેલા
પુત્રોને, ત્રીજી, મલાહરૂપ, દીક્ષા આપી
છે તો વિચારો !

૨૭ દીક્ષા લેતી વખતે સ્ત્રી-કુટુંબ-
પુત્રોને પુછવા જતા નથી, અને વહીવટ
મલાણવાંસુ કહેવા જતા નથી એ દીક્ષાના
રગ-રાગના રહસ્યને સ્મરે

શ્રીકૃષ્ણે ‘મહાનંદ’ શ્રી સુધમ્બામિત્ર શ્રી
સુવ્રકૃતાગસૂત્રના બીજા વેકાલિકઅધ્યયનની શરૂ
આવડા, ને બાવો બજાવે છે, તેજ બાવોને
‘સૌક્યપૂર્વક’ નિર્ધુક્તિદા નિર્ધુક્તિદાના એ પ્રતિ
માન કરે છે. અકાલ ભાઈઓ આવ્યા અને
દીક્ષિત થવા હવે પ્રભુ ઉપદેશ આપે છે અને
જણાવે છે કે અજ્ઞાનની આધીમા છપ કેવો

અટવાય છે તે વિવેકીયોએ સમજવાની જરૂર છે
રાગ ન્યાયનું નિકેદન વાળે છે.

આ તો આજો હાથી નીકળી ગયો અને
પૂછે અટક્યો તેના જેવું થયુ ભરત ચકવર્તીનું
એક છયે ખટમા અગ્નિસિતપણે આપ્યું, અને
આયુધશાળા પામે આવીને અટક્યુ ભરત મહારા
જાએ આયુધોના રક્ષકોને પૂછ્યુ કે આમ કેમ થયુ ?

જવાબમાં ૬૬ ભાઈઓને તમારી આજ્ઞા માનવાની
બાધી છે કાળુ એકજી ! આખી દુનિયામાં છત
મેળવવી મહેવી છે, પણ કુટુંબમાં છત મેળવવી
એ સુરહેલ છે સુરીબાને છતવતમા ઝી સુરહેલી
એમ મહજ લાગે ખર્ક, પણ ઠેરાડોને છતવાને
ઉપાય અહિં લાગુ પાડી શકતો નથી બીજા
શુભેચ્છારોને માટે જન્મદેશની સજા અને

કામીની સજા આપવામાં વધિ આવતો નથી,
પણ પોતાના કુટુંબીઓને માટે તે બંને જાતની
સજા આપતા ઘણી સુરહેલી પડે છે ન્યાય
કહેડને માટે સ જોજ કોવો ભેડા, પણ વચ્ચે
કુટુંબની આડી ભીંત આવી બાધ છે, અને તે
કુટુંબની એટલે વાસ્તવિક જાગની ભીંત છે તે
કુટુંબીને, શિક્ષા કેવી વખતે હાથ ધૂએ, છાતી
ભગઈ આવે, પાતી આવે, અધુજ થાય રાગ

ન્યાયને પછાડી નાખે છે દુનિયા આખીના
અંગેના ન્યાય ત્યા, ટકાવી શકતો નથી આખી
દુનિયાને છતાંય છે, કારણ કે ત્યા રાગ નથી
પણ કુટુંબના રાગ છે તેથી ત્યા છતવું સુરહેલ

છે શુભેચ્છા કુટુંબ માટે એ દેશનિઠાલની કે
કામીની, સજા ન લખી શકાય, તો શુભેચ્છાર
જોવા પોતાના શરીર માટે તો લખાયજ કેમ ?
કુટુંબના સુખ દુઃખમાં પોતે ભાગીદારી છે, પણ તે
કુટુંબ તન્નુ ભેદતા પ્રમાણમાં, મનનું ખીંચાણ
નથી, બ્યારે સનીનું દુઃખ મનને ખીંચે છે,
કુટુંબને અંગે તો મન સુખ

સુખ હું ખેને વિચારે ખીચે છે, છોકરો માતાને
 બહારો હોય તો પણ વાળ ખીચે તો ચીલાય છે,
 વારણ, કે મનના ખીચાણમાં છોકરા પ્રત્યેનો
 સ્નેહ ગીણુ બને છે દાત વચ્ચે જીભ કચગચ
 તો દાતને શું કરવું? હીંગા ડરતા દાત રાગનું
 સ્થાન વધારે? એક પગથી બીજા પગને કેસ
 પાગી તો પગને સબ કચ્ચો કે? ન્યા મગ
 બોલો ત્યા ન્યાય બહેલો પ્રવર્તે કુટુંબ કરતાં ચે
 શરીરનો રાગ વધી જાય છે, અને તેથી ત્યા
 તો ન્યાયજૂ હીજી જાય છે (પોતાના) છોડાને
 થતી સબ, દાતને થતી સબ અને સબધ
 વગરનાને થતી સબમા તફાવત છે

ધારામલામા કાયદો ઘડનારા પણ કુટુંબ
 તથા શરીર પર મુઝાનો આરોપ
 આવે ત્યારે શી રીતે વર્તે છે?

શાસ્ત્રકથાએ કાયોત્સર્ગ શા માટે નાખ્યો?
 તે કાયોત્સર્ગ પણ શરીરને એક પ્રકારની 'મળ
 છે' શરીરની પ્રતિષ્ઠિત શુદ્ધિગાર બની તેના બદલ
 તેને અસુક ટાઇમની તે મળ છે જેમ છોકરાને
 'સુપ' કહીએ છીએ તેમ આ પણ 'મળજ, વાપાવ,
 'કાવળ' એમ આત્માને ટહી ત્રણે યોગિને કહ
 કે છે બીજાને શું દમો છો? આત્માને દમો!
 બીજાને ઘેર ન્યાય શું ચલાવો છો? પોતાના
 આગણે ન્યાયને પ્રથમ સ્થાન આપો! નાતભતભા
 એકું ભૂકું મુકવાનું બધ કરવાનો કાયદો હોય
 ત્યાં શેઠે નો પોતાના છોકરાયો એકું મુકાય
 તો! પોતાનાજ છોડાને પ્રથમ દડવો 'એકે'એ
 અને તો તેનું જનુકરણ કરવામા આજી
 નાત વાધો દે નહિ, ધારામલામા બેઠીને
 કાયદા ઘડનારાઓ પણ પોતાના કુટુંબીઓને
 તેઓએ 'ઠરેલા શુદ્ધાથી બચાવા કેટલા
 કાફી' મારે છે! અને તેમા પણ પોતાના ઉપર
 આવી પડે ત્યારે શું બાકી રાજે? આઝાશ

પાતાળ એક કરી મૂકે! કાયદો કસાય છે તે
 ન્યાયના પોષણ માટે છે પણ રાજ તેની ભતભત
 ઉપર, છીછી, ફેરવી દે છે જે કાયદો જહેમત
 ઉઠાવીને પનારે ઠરેલો, તેનેજ પોતાના કે, કુટુંબ
 ઉપર લાગુ થતા જહનમમા કેમ મોડલાવાય
 છે? શરીર ઉપરના રાજે, કુટુંબ ઉપરના રાજે,
 કાયદાને ન્યાયને કાપી નાખ્યો! ન્યાય રાજ ન
 હોય ત્યાજ કાયદો મચવાય છે અને રાજ હોય
 ત્યા કાયદો કોગણે મુકાય છે કુટુંબ કરતા
 શરીરને દડવું વધારે મુરકેલ છે

ચક્રવર્તી પણ મુઝાયા!

ચક્રવર્તીનું ચક્રરત્ન ન્યાયે રસ્તો બતાવતું
 હતું, ત્યારે તો જીતવાનું સૂઝતું હતું, પણ આ તો
 આગણે આવી ઉભુ રહ્યું આથી ચક્રવર્તીને
 પણ વિચાર થઈ પડ્યો જે બોલે તેની સાથે
 ખુવંચો પણ ચાલ, પણ મૂક થઈને ઉભો રહે
 તેની સાથે ખુલાસો કેમ થાય? ચક્રરત્ન નથી
 જતું આયુધશાળામા કે નથી જતું જીતવાની
 જગોપર, બાળકોના હાથે પારખવા મુરકેલ છે
 કારણ કે તે બોલતું નથી ભરતમહારાજએ બિ
 કે શ્રીજયભદ્રેવજ પાસે તાલીમ લીધી હતી છતાંયે
 ન્યાય ચક્રરત્ન કે જે સાક હજાર વર્ષ રહ્યું તે
 ન્યાયે બારણે આવીને, ઉભુ રહ્યું, અટક્યું,
 આયુધશાળામા ન ગયું ત્યારે મુઝાયા, અકમાયા,
 શું કરવું એ વિચારમા અટકવાયા

ચક્ર અટકવાના કારણનો ખુલાસો.

મુઝી પોથી તો મહીપાળ જેવા વાચે,
 બીજાને વાચવી મુરકેલ મનુષ્ય મુખ! હું ખમા
 બીજા મનુષ્યની અપેક્ષા રાજે છે બીજાને હું ખ
 ઠહેવાથી હું ખ અને છાતી હલકા થાય છે, તથા
 બીજાને મુખ જલાવની વખતે, કહેવાને અંગે
 આનંદ વિશેષ થાય છે વચનની કુચીથી આનં

કની પેટી ખુલ્લી થાય છે વિચારની આપણે
 થાય ત્યારેજ હૃદયનો ભાર હલકો થાય છે
 પોતાની મેળે કરેલા ખુલાસામા અને બીજાની
 સાથેની વાટાઘાટથી થતા ખુલાસામા ઘણાજ
 ફરક છે બકરત્ત ન્યારે ફરતું હતું ત્યારે લડાઈ
 (યુદ્ધ)ની ભેખમદારી મેનાધિપતિની હતી, પણ
 ચક્ર આગજો આવીને ઉભુ ત્યારે ભેખમદારી
 ચક્રવર્તીની છે આયુધશાળા પાસે ચક્ર આવીને
 અટક્યું એનું કારણ ચક્રવર્તી હવે પ્રધાનને પૂછે
 છે 'ધરનો માનીક કહે છતા કુતરો ભાઈઓને
 ભગતો નથી કુતરો માંવીકનો, ધરની માંવીકી
 માંવીકની છતાં કુતરાને ભાઈઓનો અભય નહે
 છે' ભરતે બાહુબલિ ઉપર ચક્રનો ઉપયોગ કર્યો
 પણ ચક્ર ફરીને પાછુંજ આવ્યું ચક્રવર્તી અને
 પ્રધાનોના મગજની ખરી કસોટી થઈ ચક્રનું
 કાંમ એકજ છત્ર હોય ત્યાં રહેવાનું છે અહીં તો
 હજી બીજા હલ (નવાણું) છત્રો બાકી છે, તેથી
 ચક્ર આયુધશાળામા દાખલ થતું નથી નવાણું
 ભાઈઓને તાબે કરવાની જબાન વપરાય તો
 ભગતશુ કહે 'જગતને કોઈ લગભ છે' તરત કહે
 કે 'ભુજો! આ પ્રમદેતુ પાક્યો!' નવાણું પાંચડી
 પાંડી નાખવી અને એકની સાણત રાખવી એવું
 થયું કહેવાય કુટુંબની વાત કુટુંબને ખુલ્લા
 શબ્દોમા ન કહેવાય ઇસારાથી જણાવાય ન્યા
 ન્યા પોતે છત્ર મેળવી ત્યાં ત્યાં પીળો રંગ
 થયો પણ પોતાની પાસેજ રંગ સતો પડ્યો છે
 'કાકા પોણી તો' આગળ છે!

મગનુ નામ પોતાનેજ આપોઆપ કહેવું
 પડે તેવી રીતે રંગ ભરીને પ્રધાને નકરો નજરે
 પડ્યો (કર્યો) હવે ચક્રવર્તીને પોતાનેજ બોલવું
 પડે કે આ ભાગ પીળો નથી! ગધા છતાંયા
 પણ નવાણુંભાઈ નથી છતાંયા, એમ પોતાનેજ
 સમજાયુ, 'છત્રવાતો છે સેદી રાજનિતિથી' કામ

લેવાંજુ ભેખજો' બલતે ચઢાઈ 'કરવી' પડે તેવું
 લાગ્યું માટે પ્રથમ ફૂતોને મોકલ્યા ઠાઠણ પણ
 એક ઘરતો મેલે અને ભરતે તો એકેય ન મે'યુ
 એમ કહેવાયે 'એમ ભગતને થયુ, આગ પણ
 ભાઈ તો મારાને! ભાઈની પ્રકૃતિ જહેન સારી
 રીતે બલતીજ હોય જી (મીતોતેર) લાખ
 પૂર્વ સુધી લગભગ ગધા ભેગા ગધા હતાંતે
 ભાઈઓ દાનત કેમ ન જાલે? ફૂતો મોકલ્યા
 છે તે ચક્રની જગોપરજ મોકલાવેલા છે આ તો
 અત્યંત મેટમજ હતું ફૂતો પ્રથમ હલ અઠાણું
 ભાઈઓ પગ મોકલવામા આવ્યા હતા, બાહુબલિ
 (મહાબલવાન) ની વાત પછી! અઠાણુંને માટે
 એકજ રત્નો હતો કાતો લડવા તૈયાર થયું અને
 કાતો આના ઉઠાવની અગર કાતો રાજ્ય છોડી દેવું
 વિચાર્યો આવે તો કોણ બા' હેઠો મૂકી ન દે?
 આ અઠાણુ ભાઈ ભગવાનને પૂછે છે—'પિતાજી!
 શું કરવું?' પ્રભુ કહે છે—'ખરી મુઝવણ તો
 હજી આગળ છે, હજી આ તો કાકા ખુદ પાડી
 છે જોડા ચાલી તો આગળ છે' તમને ભરત,
 તેનું ચક્ર કે કોઈ અન્ય હેતુન કરતું નથી પણ
 અહર રહેલ લોભ, રાગ, મોહ વિગેરે હેરાન
 કરે છે તે તપાનો! પચીસ પચાંનની જન્મિત
 હેવા જતી વખતે પોતાના ધરમા નિધાન જડી
 આવેલુ માળજે તો જમિ છોડીને નિધાન હેવા
 ધાય કે જમિનેજ વગડી નહે? ભરતના 'સદે
 શામા શું કરવું એ પ્રશ્નના બદલામા પ્રભુ
 પિતાએ-પિતા પ્રભુએ અઠાણુંનેયે પ્રતજ્ઞા આપી.
 અઠાણુ ભાઈઓએ પિતાની આજ્ઞા, તન્ત પ્રમાણ
 ફેરી, તન્ત દીક્ષા લીધી ન ઘેર કોઈને પૂછવા
 ગયા, ન સી આદિની સમતિ હેવા ગયા, કે
 ન કશી વ્યવસ્થા કરવા ગયા અથવા તો તેવું
 કશું કરવાનું ભગવાને પણ કહ્યું નહિ.

સુધારો—અગક ૧૦૫-૨૦૭ દેશના ૮ મા એક
 નિગતો અમજાવતો ભાગ છે તેમ છપાય છે તેને
 જલ્લે અનંતગો ભાગ છે, તેમ સુધારી લેવું

સુખ હું ખ ને વિચારો ખીચે છે, છોકરા માતાને
બહારો હોય તો પણ વાળ ખીચે તો ચીડાય છે,
જાણ, કે મનના ખીચાણમાં છોકરા પ્રયેનો
સ્નેહ ગીણ બને છે દાત વચ્ચે જીભ કચગચ
તો દાતને શું કરવું ? ફીકરા કરતા દાત રાગનું
સ્થાન વધારે ? એક પગથી બીજા પગને ઠેસ
વાગી તો પગને સજા કશો કે ? જ્યાં રાગ
બોહો ત્યાં ન્યાય બહેલો પ્રવર્તે કુટુંબ કરતાં ચે
શનીગેનો રાગ વધી જાય છે, અને તેથી ત્યાં
તો ન્યાયજ્ઞ ફળી જાય છે (પોતાના) છોડવાને
થતી સજા, દાતને થતી સજા અને સળધ
વગરનાને થતી સજામાં તફાવત છે

ધારાસભામાં કાયદો ઘડનારા પણ કુટુંબ
તથા શરીર પર શું-હોના આરોપ
આવે ત્યારે શી રીતે વર્તે છે ?

‘શાસ્ત્રકારોએ યથોત્તમ’ શા માટે નાખ્યો ?
‘તે કાયેત્સર્ગ’ પણ શરીરને એક પ્રજાગ્ની સજા
છે ? શરીરની પ્રવૃત્તિ શું-હોનાર બની તેના બદલ
‘તેને અસુક ટાંઈમની તે સજા છે જેમ છોકરાને
‘રૂપ’ કહીએ છીએ તેમ આ પણ ‘મજાન, વાવાણ,
‘વાણ’ જેમ આત્માને ઠહી ત્રણે યોગોને હડ
દે છે બીજાને ? શું કમો છો ? આત્માને કમો !
બીજાને ઘેર ન્યાય શું ચલાવો છો ? પોતાના
‘આગણે’ ન્યાયને પ્રથમ સ્થાન આપો ! નાતજાતમાં
એકું જીકું સુઠવાનું બધ કરવાને કાયદો હોય
ત્યાં શિકે ને પોતાના છોકરાથી એકું સુકાય
તો પોતાનાજ છોકરાને પ્રથમ હડવો એકું
અને’ તો તેનું અનુકંજી કરવામાં આખી
નાત વાધો ? હો નહિ, ધારાસભામાં જોગીને
કાયદા ઘડનારાઓ પણ પોતાના કુટુંબીઓને
‘તેઓએ’ ઠરેલા શું-હોથી જવાબા કેટલા
કાફી’ મારે છે ? અને તેમાં પણ પોતાના ઉપર
આવી’ પડે ત્યારે શું બાકી રાખે ? ‘આકાશ

પાતાળ એક કરી મૂકે ! કાયદો કરાય, છે તે
ન્યાયના પોપણ માટે છે પણ રાજ તેની ભતલબ
ઉપર છીછી ફેરવી દે છે જે કાયદો, જહેમત
ઉઠાવીને પસાર કરેલો, તેનેજ પોતાના કે કુટુંબ
ઉપર લાગુ થતા બહતમમાં કેમ, મોકલાવાય
છે ? શરીર ઉપરના રાગે, કુટુંબ ઉપરના રાગે,
દાંડવાને-ન્યાયને કાપી નાખ્યો ! ન્યાય રાગ ન
હોય ત્યાં કાયદો મચવાય છે અને રાગ હોય
ત્યાં કાયદો કોરાણે મૂકાય છે કુટુંબ કરતા
શરીરને હડવું વધારે સુરકેલ છે

ચક્રવર્તી પણ સુઝાયા !

ચક્રવર્તીનું ચક્રગત્તુ ન્યારે જોતો’ ખતીર્કિતું
જીતું, ત્યારે તો જીતવાનું સૂઝતું હેતું, પણ આ તો
આગલે આવી ઉભુ રહ્યું ‘આથી’ ચક્રવર્તીને
પણ વિચાર થઈ પડ્યો જે જોલે તેની’ સાથે
ખુવારો પણ ‘ચાય’, પણ ‘મૂઠ’ થઈને ઉભો રહે
તેની સાથે ખુલાસો કેમ ‘ચાય’ ? ચક્રવર્તને ‘નંદી
જતું આયુધશાળામાં કે નથી’ જતું જીતવાની
જગોપર, બાળકોના કંઠો પારખવા સુરકેલ છે
કારણ કે તે જોલતું નથી ભરતમહારાજાએ જો
કે શ્રીમધભદ્રેવજી પાસે તાનીમ લીધી હતી છતાંયે
જ્યાં ચક્રવર્તી કે જે તાક હળવ વર્ષ’ ફર્યું તે
જ્યારે બારણે આવીને ઉભુ રહ્યું, જાટકેયું,
આયુધશાળામાં, ન અર્થ ત્યારે સુઝાયા, ચક્રગાથા,
શું કરવું એ વિચારમાં અટવાયા

ચક્ર અટકવાના, કારણનો ખુલાસો.

સુંગી ચોથી તો મહીપાળ જેવા વાણે,
બીજાને વાચની સુરકેવ મનુષ્ય સુખ ફાળમાં
બીજા મનુષ્યની અપેક્ષા રાખે છે’ બીજાને હું ખ
ઠહેવાથી હું ખ અને છાતી હલકા થાય છે, તથા
બીજાને સુખ જણાવતી વખતે, ઠહેવાને એગે
આનંદ વિશેષ થાય છે વચનની કુલીથી આનં

ત્રી પેઠી ખુલ્લી થાય છે વિચારની આપને થાય ત્યારે જ હૃદયનો ભાર હલકો થાય છે પોતાની મેળે કરેલા ખુલાસામા અને બીજાની સાર્થની વાટાઘાટથી થતા ખુલાસામા ઘણાજ દુઃખ છે ચક્રવર્તન જ્યારે કરતું હતું ત્યારે લગાઈ (યુદ્ધ)ની ભેખમદારી સેનાધિપતિની હતી, પણ નક આગણે આવીને ઉભુ ત્યારે ભેખમદારી ચક્રવર્તીની છે આયુધશાળા પાને ચક્ર આવીને અત્યુચ્છેન્ન કારણ ચક્રવર્તી હવે પ્રધાનને પૂછે છે ધરનો મારીક કહે છતા કુતરો ભાઈઓને બસતો નથી કુતરો માવીકનો, ધરની માવીકી માવીકની છતાં કુતરોને ભાઈઓનો સંબંધ નડે છે ભરતે બાહુબલિ ઉપર ચક્રનો ઉપયોગ કર્યો પણ ચક્ર ફરીને પાછુ જ આવ્યું ચક્રવર્તી અને પ્રધાનોના મગજની ખરી કસોટી થઈ ચક્રના કાંમ એકજ છત્ર હોય ત્યાં રહેવાનું છે અહીં તો હજી બીજા ૯૮ (નવ્વાણું) છત્રો બાકી છે, તેથી ચક્ર આયુધશાળામા દાખલ થતું નથી ન-વાણું ભાઈઓને તાબે કરવાની જગ્યાન વપરાય તો જગતું કહે? જગતને કાઈ લગામ છે? તરત કહે કે-જુઓ! આ ધૂમકેતુ પાક્યો! નવ્વાણું પાક્યો પાંડી નાખવી અને એકની સાબુત ગાખવી એવું થયું કહેવાય કુટુંબની વાત કુટુંબને ખુલાશામાં ન કહેવાય ઇસાગથી જણાવાઈ જ્યાં જ્યાં પોતે જીત મેળવી ત્યાં ત્યાં પીળો રંગ થયો પણ પોતાની પાસેજ રંગ સતો પડ્યો છે 'લોક પાણી તો આગળ છે!'

મગનુ નામ પોતાનેજ આપોઆપ કહેવું પડે તેવી રીતે રંગ ભરીને પ્રધાને નકસો નજરે પડ્યો (કર્યો), હવે ચક્રવર્તીને પોતાનેજ બાલવું પડે કે આ ભાગ પીળો નથી! બધા જીતાયા પણ નવ્વાણુંભાઈ નથી જીતાયા, એમ પોતાનેજ સમજાય, 'જીતવાતો છે એવી રાજનિતિથી' કામ

લેવાંવું ભેઈઓ જાતે ચંદ્રાઈ કરવી પડે તેવું લાગ્યું મારે પ્રથમ ફોતોને મોકલ્યા ડાઁણ પણ એક ધરતો મેલે અને બરતે તો એકય ન મે-યુ એમ કહેવાશે એમ લગતને થયું, મગનુ પણ ભાઈ તો મારાને! ભાઈની પ્રકૃતિ જાહેન સારી રીતે બહુતીજ હોય જી (મીતોતેર) લાખ પૂર્વ સુધી લગભગ બધા ભેગા જ્યાં હતા તે ભાઈઓ દાનત કેમ ન જાણે? ફોતો મોકલ્યા છે તે ચક્રની જગોપરજ મોકલાવેલા છે આ તો અગ્નિમેટમજ હતાં ફોતો પ્રથમ ૯૮ અઠ્ઠાણું ભાઈઓ પણ મોકલવામા આયા હતા, બાહુબલિ (મહાબલવાન) ની વાત પડી! અઠ્ઠાણુંને મારે એકજ જગતો હતો કાતો લડવા તૈયાર થવું અને કાતો આજ્ઞા ઉઠાવવી અગર કાતો રાજ્ય છોડી દેવું વિમાઓ આવે તો કોણ ભા- હેકો મૂકી ન, કે? આ અઠ્ઠાણું ભાઈ ભગવાનને પૂછે છે-“પિતાજી! શું કરવું?” પ્રશ્ન કહે છે-“ખરી મુગવણ તો હજી આગળ છે, હજી આ તો કાંડા પુડ પાણી છે જોડા પાણી તો આગળ છે” તમને ભરત, તેવું નક કે કોઈ અન્ય હેગન જગતું નથી પરંતુ અદર રહેલ લોભ, રાગ, મોહ વિગેરે હેરાન કરે છે તે તપાનો! પત્નીમ પથાસની જસિતિ લેવા જતી વખતે પોતાના ધનમા નિધાન જડી આવેલું માલગે તો જસિતિ છોડીને નિધાન લેવા ધાય કે જસિતેજ વગડી નહે? ભગતની! સહે શામા શું કરવું એ પ્રશ્નના બદલામા- પ્રશ્ન પિતાએ-પિતા પ્રશ્નએ અઠ્ઠાણુંનેયે પ્રશ્નજ્યા આપી. અઠ્ઠાણું ભાઈઓએ પિતાની આજ્ઞા તરત પ્રમાણ કરી, તરત દીક્ષા લીધી ન ઘેર દોડ્યો, પૂછવા ગયા, ન સ્ત્રી આદિની મમતિ લેવા ગયા, કે ન કશી વ્યવસ્થા કરવા ગયા અર્થવા તો તેવું કશું કરવાંવું ભગવાને પણ કહ્યું નહિ

-સુધારો-ગાક ૧૦૫ ૨૦૩ દેશના ૮ મા એક નિજાનો અસંખ્યાતમો ભાગ છે તેમ છપાય છે તેને બદલે અનવગો ભાગ છે, તેમ સુધારી લેવું

અણુવમા-અન્યમતવાળાઓએ ઘટ-પટ
મોન્યા છે, પરંતુ ધર્માસ્તિકાચ વગેરે અણુવોને
તેઓ માનતા નથી જિનેશ્વર કથિત હવ માને
તોજ કેવલજ્ઞાનાદિ અવવાળો હવ માને । આવી
રીતે ધર્મકૂલમા-અન્યમતવાળાઓ પદાર્થને
જનાંબ્યાના બદલામા તેમનું ભજન કીર્તન માને
છે, આપણે ત્યાં-જેનોમા-પદાર્થોને જનાંબ્યાના
બદલામા તેમનું-દેવોનું ભજન કીર્તન કરતા
નથી, તેમ કરવાનું માનતા નથી, પણ ખતલા
બ્યાના બદલામા, તે પણ કમ' તોડવાના રૂપમા
જાય છે, અર્થાત્ આત્માનો આત્મચુષ્ક પ્રગટ
કરવા માટે દેવનું ભજન, કીર્તન, વદન અને
તુલના હોય છે આવી રીતે જિનેશ્વર દેવોએ
હવનું સ્વરૂપ ખતલાવી કર્મને તોડવાની દિશાએ
પણ ખતલાવી છે, માટે જોમા તેમને દેવ તરીકે
માને છે

જિનેશ્વર પ્રજ્ઞાના કપૂર્ણપ્રેમીએ ધર્માસ્તિકાચ
આદિ આનીએ છીએ બાકી-પૂજન, પત્યર વગેરે
તો તેઓતા કથન વિના પણ અણુવાદિપણે
માની શકીએ છીએ

મિત્રાત્વીનો પરિચય વજનીય કેમ ?

મદુક શ્રાવકની વાત શ્રીભગવતીશ્રીમા આવે
છે, વદનાથે' મદુક શ્રાવક જઈ રહ્યા હતા, વચમા
જાહેરાદાથી, સેહોદાથી અન્યમતના વિદ્વાનો મહામા
જીને તેમને મદુક શ્રાવકને પ્રશ્ન કર્યો આ જો
ઉપર મિત્રાત્વી જતો હોત અને સમકિતિ જેઠો
હોત તો આવી ચિંતા ન કરે, પરંતુ મિત્રાત્વી
ત્વીઓની ઘણા ભાગે પારણા વિમ્મસ તોપી હોય
છે, શબ્દ ખરાબ લાગે છે પણ ઘણી કાર્ય
વાહીઓ વિમ્મસ તોપી છે અર્થાત્ મારા કાર્યમા
વિમ્મસાયક મન-વચન-કાયાની પ્રવૃત્તિઓ યાય

તેનું નામ વિમ્મ સ તોપી ! આવા વિમ્મસ તોપીઓ
મૂળ સ્વરૂપને કાર્યને ખરાબ ન કહે પણ તેના
સાધનને ખરાબ કહે જેમ કંટલાક જૈન નામ
ધારીઓ-જૈન ધર્મ ખરાબ ન કહે, પણ તેની
બદોજલાલી ખતલાવતા કાર્યો-જોગણવ, મહોત્સવ,
પ્રતિષ્ઠાને ખરાબ કહે છે આવી રીતે, તે
મિત્રાત્વી વિદ્વાનો મૂલચુરૂપની પ્રમાણિકતા ક્ષી
વવા માટે કહે છે, પણ વદન કરવા ન જા જોમ
કહેતા નથી !! શું કહે છે ! તે મમભવતા પ્રજ્ઞેલા
સ્વવસ્તુ મમજો !!! આત્માનો ધર્મ જાખ્યા પર
આધાર રાખતો નથી, તમિ મેળવેલું મૂળી થો
નહિ । હારી જાઓ નહિ । આ માટે, મિત્રાત્વી
ત્વીઓનો પરિચય-આલ્સાપાદિ વર્જન કરવાનું
ચાસકારીએ જણાવ્યું છે ચોતાની યુદ્ધિ ઉપર
નિર્ભર રહેવાવાળાઓ મહાય અન્યદર્શનીયના
મંદિરમાં કે સમાગમમા જાય તો આપણો વાધો
નથી, તમો જ થી રશાએ ચકયા નથી

કોર્ટની અદર એ ત્રણ હેબરના પગારકાર જજ
વાહીની ફરીઆદ ઉપર ચાજ' ફેઇમ કરે છે, પણ
પ્રતિવાદીની દલીલ પાસે પૂર્વની ચાજ' ફેઇમની વાત
ઉઠી જાય છે એકે પચાસ ટકા કેશો વાદીના
લાભમા આવતા નથી, તેમજ કોર્ટે પહેલાં માનેલા
હોય તેવા પૂરાવા તેજ કોર્ટ ખોટા માને છે

હનીઆલરીની વાતમા માણદ્રેદના મંગજ
પલદા ખાંચ તો તમારૂં એણુ કેટલું ? અતીન્દ્રિય
પદાર્થોની યુક્તિમા નહિ ઠગમગી જાય ? આથીજ
ચાસકારીએ મિત્રાત્વીઓનો પરિચય વગેરે કરવો
નહિ તેમ કહ્યું છે, જેવી રીતે ત્રીલકત મહી
હોય, તેને જાદમાસોથી હ મેશા ચેતતા રહેવાનું
છે આથી વિપરીત પ્રરૂપણાવાળો ચાસકારી હુરીયા
રીથી તમારે પરછાપ પાડી દેશે તો હારી જાઓ !!!
તે મિત્રાત્વીઓ, મદુક શ્રાવકને કહે છે કે-હ મદુક !
તારા મહાવીર પાત્ર અસ્તિકાયાની

‘‘છે, તે તું માને છે કે નહીં ? (જો માનું છું તેમ કહેતો, કહેવું હતું કે ધર્માસ્તિકાચની શી પ્રતીતિ કરી, અને પ્રતીતિ નથી કરી તો અથ અદાળું કહેવો છે) તારા જાણવામા-જોવામા ન આવે તેવી ચીજને તું શી રીતે માને છે ? અરૂપી છે તે તો દેખાતા નથી પણ ત્હારે તે તો તેના કહેવાથી જ માનવાને ? આવો પત્થરો કે ક્યો ! આવા પત્થરોનો તમારી પાસે પણ કંઈક ફેંકે છે, પોતાના ઉપર અથ અદાળુનો આરોપન આવવો ભેદજો તેવી રીતે તે મટુંક શ્રાવક કહે છે કે-પેલા બગીચાના છાદનાં પુષ્પોની મધ આવે છે તે માનો છો કે નહિ ?, કેવો છો કે નહિ ?, જ્યારે દેખતા નથી છતાં સુગંધ માનો છો તો તમારા જોવા અથ અદાળું કેવા ? નજર ન દેખાતું હોય પણ અનુમાનથી સિદ્ધ થતું હોય તો દરેક માની શકે છે ! નાકને લાગતી ગંધથી ગંધ આવે છે જોમ માનવુંજ નહિ છે

આ જગતનો કાંઈ છેડો છે કે નહિ ? છેડો છે, કારણ કે-ગંધા મહે છે તેથી મર્ચાદા જરૂર છે, અનુમાનથી કાંઈ મર્ચાદા કરનાર છે, આ વિષયમાં ધર્માસ્તિકાચ વગેરે માનવા પડેજ છે પછી તમો બીજા ગમે તે નામથી માનો ! અનુમાનથી અતિન્દ્રિય પદાર્થો જણાતા હોત તો આટલા ગંધા મતના ગંધા હોત નહિ !

આગમવાદની જરૂર

ગંધા પદાર્થો મહે નિશ્ચિત થાય પરંતુ તેના ધર્મ=સ્વભાવના ગંધા અનુમાનથી સિદ્ધ થતા નથી, અને તે માટે આગમવાદની જરૂર છે દરિયો કે પરદેશ જોયો નથી, જાણ્યો નથી છતાં માનો છો કેમ ? વૃદ્ધવયન વિશ્વાસથી માનો છો હોબી-લાલચુઓના વચનો ઉપર વિશ્વાસ રાખો અને નિહોલો વીતરાગ પ્રભુના

વચન ઉપર વિશ્વાસ રાખી માનવાવાળાને અથ અદાળું કહેા’ તે સુદ્ધિત-સુક્ત કહેવાય નહિ, આવા પદાર્થો માટે આગમવાદની જરૂર છે તે કાલના મિથ્યાત્વીઓ જવાબ મળે ત્યાર મળે નાથ, ઉત્તર મળ્યા પછી પણ આઠા અવળા ક્ષણ સ્વસિદ્ધિ કરવા મારે તે તો હલકી ઠાટીતા છે મિથ્યાત્વી શૂંપ થયા કોટલે, મટુંકે જવાની રજા માગી, અને શ્રીમહાવીરપ્રભુ પાસે જાણ્યો ત્યા પ્રભુજો પુછ્યું કે-અનુમાનથી ધર્માસ્તિકાચની સિદ્ધિ કરી આપી તે સામ્ય કહ્યું છે, પણ તે આઠો ઉત્તર આપ્યો હોત તો વિશાધક થાત.

આગળી કપાઈ દુખ થાય છે પણ તે દુખ દેખાડાતું નથી, સ્વપન આંધુ પણ તે દેખાડી શકાતું નથી, કારણ કે તે વિષય અનુભવતા છે તેવી રીતે અરૂપી પદાર્થોની સિદ્ધિ પણ અદાળા વિષય છે હાબડી સોનાની હલારે કહી અને કોંકે પિત્તલની કહી, તેથી હાજરને જુઠા કરાયા તેવી રીતે તિર્થ કર, કેવલી, ગણપર, યુત્તરેવલી કહે કે અરૂપીને હાજર દેખે નહિ, અને હું દેખું છું જોમ ભે તે કહ્યું હોત તો અનંતા જાનીઓની આશાતના થાત જિનેશ્વર પ્રભુના કથન પ્રમાણે જીવાઈ તત્ત્વોને માનવા મિથ્યાત્વ, અવિશ્તિ, કથાય અને ચોખથી કમ ગંધાય છે, તે પણ જિનેશ્વરના કથન પ્રમાણે કહીએ છીએ નવ તત્ત્વો અન્ય મતિઓ માને પણ કિત્તપક્ષત તત્ત્વ જોમ ન માને, આ શાસનમાં જિનપક્ષત તત્ત્વ માનવાતું છે, પરંતુ આ પદાર્થજ્ઞાનનું બીજું નામ વિષયપ્રતિભાસ જ્ઞાન, જોનાથી આગુળ આત્મ પરિણતિ જ્ઞાન કેવા દરજ્જાનું છે તે હવે જણાવાશે

પરિણતિ જ્ઞાનની અધિક્ષતા

આ જ્ઞાનાદક છે તેનું વિવેચન કરતા શાસ્ત્ર કાર શીહરિહાદ્રસૂરીશ્વરજી પરિણતિના વિશેષ

હોદા જણાવવા માટે કહે છે શવણ કરવાવાળો
સાંભળે ખરે પણુ શવણ કરેલાને પરિણમવાળા
માટે વાંધા છે સાંભળે ખરે પણુ પદાર્થનું
જ્ઞાન વિગેરે પ્રતીતિ થવું એ મુશ્કેલ છે । પદાર્થ
થોના જ્ઞાન થવા માટેના હોદા છે, પરંતુ પદાર્થ
જ્ઞાન વિપરીત થયાના હોદા નથી ઇવાઇવ
પદાર્થનું જ્ઞાન થયું પરંતુ પરિણતિ જ્ઞાન થાય
ત્યારે પદાર્થજ્ઞાન તત્વરૂપ છે એમ જાણવું
જીવ-અજીવના પદાર્થવિભાગ પણુ તેને
છેનાજીત માને તો પરિણતિમતજ્ઞાન થાય છે
આસ્તિક નવતત્વમાને પણુ જિનેશ્વર કથન
પ્રેમાણે માનતો નથી, જેવી રીતે ઊકારે હીરાને
હીરા કહે અને ઝવેરી પણુ હીરાને હીરા કહે,
પણુ-બનેમા સમજવુંનો ફરક ॥ કારણ કે
તાલા, તેજ કીમતની સમજામા વાધા છે
સુક્ષ્મ જોડેન્દ્રિયથી માઠી સિદ્ધ સુધીના તમામ
જીવો સ્વરૂપે કેવલજ્ઞાનવાળા છે હું છુ એમ
બધા માને છે હું કોણ છુ તે તો ઇવાદિને
જાણવાવાળો જાણે છે જિનેશ્વરે કહેલા તત્ત્વોને
ન જાણીએ ત્યારે વિપરીત પ્રતીતિ, અને માનીએ
ત્યારે આત્મ પરિણતિ સાચવું તમામ જ્ઞાનવિષ
યીત પ્રતીતિવાળુ પણુ થાય છે જ્યાસુધી પરિણતિ
જ્ઞાન ન આવે ત્યાસુધી નવ પૂર્વ સુધી વિપરીત
પ્રતીતિવાળુ પણુ જ્ઞાન હોય, પરંતુ યાદ રાખવું
જોઈએ કે હંમેશા દશમા પૂર્વથી કઈક ન્યૂન
પછી પરિણતિવાળુ જ્ઞાન હોય છે તે પહેલા
પરિણતિ જ્ઞાન થાય અરુ અને ન પણુ થાય

પરિણતિ જ્ઞાનની કિમત.

કદનાણુ માગને પ્રતિપાદન કરનારા શાઓ
છે, તથા તેના પ્રરૂપકો છે, તેમ તેવું થવણુ-
અભ્યાસ, પણુ છે, પણુ તે શદ્ધા અને વિવેક
વિના પરિણતિરૂપે પરિણમી નહિ, પાઠશાલાઓમા

પુસ્તકો હોવા છતા શદ્ધાનો વધારો કેમ થતો
નથી ? સજીવરમા વિષય પ્રતિભાસ જ્ઞાન થાય
છે, પરિણતિને કેળવવા માટે આશ્રય સર્વથી
છોડવા લાયક છે । અને સવર-નિર્જશ સેવવા
લાયક છે । આનો વિચાર તેમાં આવતો નથી
કારણ કે—અવગાદિકાલે પદાર્થની હેય-ઉપાદેયતા
આત્મા વિચારી શકેના નથી મનુષ્ય કાયદાના
શબ્દો બોલે જાય પણુ પરિણતિમા મીડું હોય
તો તેવું શું ? જુકો સિદ્ધા પાઠનારાઓ અને
જુકો દસ્તાવેજોને જનાવનાર કાયદાના શબ્દો
તથા તેના અર્થો જાણે પણુ તેથી વિરમે નહિ,
જોટલે પોતાના આ હુકુમથી વિરમતો નથી,
તેથી તેના હાલ હવાલ ખરાબ થાય છે આ
વિષયમા શબ્દકર્મ થયા પછી જે પરિણતિ
જોઈએ તે પરિણતિરૂપ નથી કેવલજ્ઞાનવાળો મારે
આત્મા છે એવી પોતાની દર્શનાદિ મિલકતની
માલિકી કથનમા આવે જોટલે તે માટે તેને
ચિતા-ઉદ્ધારણી થાય જેવી રીતે 'પાનુ ફરે
અને સોવ ખરે' મોનુ ચોપડામા લટકાવ્યું નથી,
પણુ જમા-ઉધાર-આશામી-દસ્તાવેજ અમૂક
બાકી રહ્યા વિગેરે યાદ આવે તે સ્વરૂપે, સોવું
તેમાથી ખરે છે જૈન કથેનની માન્યતાનુ પરિ
ણામી જ્ઞાન થાય ત્યારે ચેતનાવાનું હું છુ ।
કેવલ જ્ઞાનવાનું હું ॥ આ વિચારો આવે
જોટલે કેવલજ્ઞાન મેળવવાની ચિતા કરે છે બૂબ
લાગે ત્યારે જૂલ સુધારવાની મહેનત થાય,
તીર્થ કરેણુ શાસન આવે ત્યાસુધી કંઈ તીર્થ-
કરેની હંચાતિ હોવી નથી, માટે તેમના પ્રતિ
નિષિરૂપ આચાર્યાદિ સાધુઓથી શાસન આવે છે
કર્મચતુને અગર કર્મચતુ નાટખને આધીન
ન રહેવું આવી પરિણતિવાળો થાય તેજ કેવલ-
જ્ઞાન મેળવવા માટેનાજ ઉપદેય આપે છે,

નથી. આથી તેમના મતમાં ઈશ્વર થવાના ઉપાયો પણ નથી, જ્યારે જીનમાં ઈશ્વર થવાના ઉપાયો છે. સોનાનો કીમીયો સહિ સન્નુષ દેખાડો હોય તો ! સોનું પ્રગટ થયા પછી દેખાડાય, તેવી રીતે તપ સયમનું ક્ષણ દેખાડવું હોય તો ! કેવળજ્ઞાનાદિ પ્રગટ થયા પછીજ તે તપાદિ દેખાડે છે તીર્થ કર પ્રભુ પોતે શું કહે ? હું કેવલી થયો તે તપ સજમના પ્રતાપે થયો છું ક્ષણની માથે સાધન એટલે પ્રત્યક્ષ ક્ષણ દેખાડીને સાધનની ઉદ્ધોષણા કરનાર તીર્થ કર પ્રભુ છે એમના પૂર્વભવો તેમને જણાવ્યા અને જેમ હું કર્મરાજના પળમાંથી નીકળ્યો તેમ તમે પણ કર્મરાજના પળમાંથી નીકળો !!! નહીં તો દૂળતો કાઠાના કાટાના ઝયડાને પકડે છે, ઝયડા કેમ પકડે છે ? કાટા વાગશે પણ ખમીશ તો છવીશ, તેવી રીતે સમક્રિતિ થાય ત્યારે ભકિત-સેવા માટે દુનીઆના વિન્નેરૂપી કાટાના ઝયડાની સામે પડીને પણ ભકિત વગેરે કરે અને તરે છે આ સંસાર સમુદ્રથી ઉદ્ધરવાનો ઉપાય જાતલાવનાર દેવાધિદેવ શ્રીતીર્થ કર પ્રભુજ છે, પરિણતિવાળો દેવતત્ત્વમાં મજબૂત હોય, તેવીજ રીતે શુદ્ધતત્ત્વમાં પણ તે પ્રમાણે વળગી રહેનારજ હોય છે

જ્ઞાનમાં સમ્યક્-મિથ્યાનો તફાવત.

મિથ્યાદિના વેદાદિ નવાણુ ટપને મિથ્યાત્વ રૂપે પરિણમે તેમાં એકાદ ટકાને સમ્યક્ત્વરૂપે પરિણમે તેથી બહુલતાની અપેક્ષાએ તે મિથ્યા જ્ઞાન છે જૈન જ્ઞાનના તમામ શાસ્ત્રો નવાણુ ટકાને સમ્યક્ત્વાદિ ઉક્ત કરાવે, અને એકાદને મિથ્યારૂપે પરિણમે, માટે બહુલતાની અપેક્ષાએ તે સમ્યક્જ્ઞાન છે મિથ્યાદિનું મિથ્યા-શ્રુતજ્ઞાન સમ્યક્દષ્ટિને સમ્યક્રૂપે પરિણમે છે આમ તો દુનીઆભરના, તમામ શાસ્ત્રો સમ્યક્ સ્વર્થ જાય

પરન્તુ વ્યવહારથી જૈન સિદ્ધાન્તોનું અને શાસ્ત્રોનું જ્ઞાન તે સમ્યક્જ્ઞાન છે, અને જાકીનું મિથ્યા-જ્ઞાન છે તેઓનું મિથ્યાશ્રુત ભલે સમ્યક્રૂપે એકાદ ટકાને લાભ આપનારૂ થાય, પણ નવાણુ ટકાને તો નુકસાન કરનારૂ થાય છે માટે તે વર્જવું જોઈએ ॥ જૈન સિદ્ધાન્તોમાં આચારાગ્રાહિ પીસ્તાલીશમાં મોક્ષ મેળવવાની, કર્મ તોડવાની અને નિર્જન-સંવરને આદરવાની વાત સિવાય એક પણ આશ્રવાદિ પોષક શબ્દ પ્રયોગ નથી, માટે તે સમ્યક્જ્ઞાન છે જૈન શાસનના શાસ્ત્રોને ઉત્તમ માનીએ છીએ તે શા માટે ? આશ્રવને શૈક્ષવા માટે-કર્મબંધનને તોડવા માટે, અને સંવરને સેવવા માટે તેમાં ઉપાયો છે તેથી શાસ્ત્રોની ઉત્તમતા છે, તેમ પારમાર્થિક ઉદમી બનાવનાર છે માટે ઉત્તમ માનીએ છીએ, જ્યારે વેદાદિ શાસ્ત્રોમાં તે નથી, જેર બાંધુ અને જેરની ગરમીથી વાળા રૂપ નીકળ્યા, એટલે બન્ધુ છે એવું કે કટાણેલાએ જેર ખાંધુ અને જેરના જેરે વાળા બધા નીકળી ગયા, આથી આરામ થઈ ગયો, પણ તેથી વાળાનું જોસક જેર ન કહેવાય તેવી રીતે મિથ્યાદિના શાસ્ત્ર વેદાદિ વાક્યોથી કોઈકને કટવાણુ માર્ગ મળી ગયો આથી તે કટવાણુકારી માર્ગદર્શક ન કહેવાય ધર્મશાસ્ત્ર નહોતો સાબળતો ત્યારે પણ રમા રામા-ધરીભા ! ભૂલીભા ! મેલીભા ! વિષ્ણુભાના પરિણામમાં હોતો અને મિથ્યાશાસ્ત્ર સાબળે તેથી અર્થ કામની વૃદ્ધિ થાય તો આ કેવું છે ! જાતનો નાશ અને પતી વાંછી કરડયે તથા દારૂ પીધા અને જે ધમાવ કરે તેના જેવું થયું ધર્મના નામે આરભ પરિબહુત વાચન અને ધર્મના નામે કાવાદિતુ પોષણ !

ઉત્તમ કુંળથી થતા લાભ.

‘ઝયડાને સાકર માટે’ તેથી સાકર જેર છે

એમ ન કહેવાય, તેવી રીતે આચારાગ્ર આદિ કોઇને મિથ્યા-વિપરીત પરિણમે, આથી શાસ્ત્ર મિથ્યા નથી આશ્વ ઇંડવાની આ માની વાત, અને સવ આદિ રવાની વાસ્તવિક વાતોને શરીર સુખવાની વાત માને તો આ શાસ્ત્રો આવાને ગમેકાને સાકરની માફક પરિણમે આચારાગ્રાદિ વ્યવહારથી અમ્યક્ષાન અને બીજા મિથ્યાજ્ઞાન જે માટે વાચતા વિવેકપૂર્વક સમજણની જરૂર !!! વડી હીક્ષામા આયબીલની પરપરા છે માટે આયબીલ કરીએ છીએ, અને ઉપવાસની પરપરા છે માટે ઉપવાસ કરીએ છીએ, અને "તત્ત્વ જ્ઞ કૈર્નલિ ગમ્ય" આ ગત્યે તે સમ્યક્ દષ્ટિ, પણ ઉપરના કથાને શાસ્ત્રથી નિષ્ણય ન કરી શકાય છતાં નિર્ણય આપે તો મિથ્યાત્વમા જાય

વ્યવહારથી સમ્યક્જ્ઞાન કયારે મળે? પ એ નિઃશ્ચ-મનુષ્ય-સહી-આર્યનો વ્યાખ્યા અને શ્રોમ્યતપ્તિ વિચારવી, અને વીર્ય કર-ચક્રવર્તીની ઉત્પત્તિવાળા ક્ષેત્રને અ એ બૃહત્-પાદિ, પ્રવચન સારોદાર વગેરે વિચારવાના થાય, તો સમ્યક્જ્ઞાન થાય ત્યાં ઘરેણા ગાંઠા પહેરવાની વાત વિચારવાની હોતી નથી 'જ્ઞપ્તપત્તી જિજ્ઞાણ જ્ઞાણ રામ જ્ઞાણ' આર્યદેશ સાડી પચીસ હોય છે તેમા આર્યદેશમા વીર્ય કર, ચક્રવર્તિ, બલદેવ વામુદેવોની ઉત્પત્તિ હોય છે, તેની સાથે સળધ નથી પણ વીર્ય કરની ઉત્પત્તિ સાથે આપણને સળધ છે તેથી જ અનાર્યદેશમા વ્યવહાર સમ્યક્જ્ઞાન દ્રવ્ય સમ્યક્જ્ઞાન મળતું અતીવ મુશ્કેલ છે ૩૨૦૦૦ જેનાર દેશમા ક્ષત માડી પચીસ આર્યદેશ, કેટલા દેશ હજાર થયા! એક ટકો નહિ એટલું ભાગ્ય અનુકુળ હોય ત્યારે ૬૬૬ મા નહિ અને એકમા જન્મીએ! આપણે આર્યદેશધારી જ રહ્યા નથી, અને માતાએ ધારીને ગર્ભધારણ કર્યો નથી, ક્ષત દેવલ ભાગ્યશેગે આગ્યા છીએ અધિક પુણ્યાઈના યોગે વગર ધારેલું-વગર માગેલું-

સમજેલું-જાણેલું-વિચારેલું એવું ઉત્તમ કુળ મહાચારવાણુ મળ્યું છે હિંદુકુળમા દારૂ માસની પરહેલ, અને જૈનકુળમા તેથી આગળ વધી રાત્રિ જોજનની પરહેલ, આ વિગેરે લાસો મળે અને તે કુળ ન મળ્યું હોય તેને તુકથાન સોજળીએ છીએ જૈનકુળના પ્રભાને રાત્રિજોજન, કદમૂલ વગેરે ત્યાગના સસ્કારો આવે છે, આથી આ પ્રભાવ ઉત્તમકુળનો છે કદીમા પાતાનામા મીકામ નથી પણ ગોળ નાખી મીકામ કરીએ છીએ, દ્રાક્ષમા મીકાશ માટે કંઈ નાખવાનું હોતું નથી, મારણ કે તેમા સ્વર્ણાવે મીકાશ હોય છે, તેવી રીતે ઉત્તમકુળ સ્વભાવે સદાચારી હોય તથી તેમા પુણ્યાઈ વધે છે

જવાબદારીનું જોખમ

હવે ઉત્તમકુળના પ્રભાવે દેવ-શુદ્ધ-ધર્મનો જોગ મળે પણ શુદ્ધ સામળગુ હુલ્લ છે, સહી પ એન્દ્રિ થાય આર્યદેશ ઉત્તમકુળમા આગ્યા, છતાં શાસ્ત્રના વચન માલગવા કાને પકવા મુશ્કેલ છે આર્યદેશમા મનુષ્ય જન્મ પામેલાને કાને વચન પડયો પછી ત્રણ પરિણામ નોપજે છે ૧ વીતરાગની વાણીનું શ્રવણ, ૨ શ્રદ્ધા, ૩ સયમમા વીર્યનું દ્વારવલુ, 'વચારિ પરમગાનિ = મોક્ષનું કારણ' માણસત્ત 'સદ્ધા' 'સંજ્ઞવચારિય' તે ચાર વસ્તુ છે શ્રી હરિભદ્રસૂરિય મહારાજ 'વિં ૧ આ ૦ ૨ ૦ ૦' એ ત્રણ જ્ઞાનો જણાવીને શ્રુતિ = માલગવાથી ચતુર્થ વિષય પ્રતિભાન જ્ઞાન શ્રદ્ધા એટલે આત્મ પરિણુતિ, અને સયમવીર્ય એટલે તત્ત્વસવેદન, એ ત્રણને પૂર્વમહર્ષીઓએ સ્વરૂપ જ્ઞાનના રૂપ જણાવ્યા છે શબ્દ-અર્થ જાણવાને શ્રુતિ એટલે સામગીને શ્રવણની પરીક્ષામા પહેલે નખરે પામ થાય તેવું જ્ઞાન તે વિષયપ્રતિભાનજ્ઞાન કહેવાય છે નાચુ શીખનાર (ખોટી રકમો) જમા ઉધાર બલે કરે પણ લેવા દેવાનું કાંઈ નહિ જમા ઉધાર

સ્વાર્માં વાધો નથી પણ જવાળદારીમાં વાધો છે જવાળદારી વગરનું નામુ તે વિષયપ્રતિભાસ જ્ઞાન છે, તેવી રીતે શાસ્ત્રો ભણે, વાંચે, સમજે, સમજાવે પણ આત્માની જવાળદારી વગરનું તેનું નામ વિષય પ્રતિભાસ જ્ઞાન, ચીમનને લોક નીકળ્યું વાગ્યું અને પછો પછુ તે ચીમન ભારે નથી એ તો પાટા શીનો છોકરો છે તેથી હું જ જરાપણ લાગતું નથી ઈદ્રિય, કષાય, અનત અને આશ્રવો બોલીએ પણ કાંઈ લાગતું વળગતું નથી મારાપણમાં મોટી ધમાલ, કારણ કે મહુ ખરાબ થયું એમ મૂળથી કહે, પણ છાતીમાં પરને લઈ કંઈ નથી પોતાનું માને ત્યાં વધારે ધમાલ તેવી રીતે આત્મા ઈદ્રિય-કષાય-અનતથી મારા આત્મા આશ્રવણો આવે છે તે જવાળદારી પૂર્વકનું આત્માને સમ જાતું નથી

જવાળદારી વગરના નામાં તેવાજ મરવૈયા મેળવે તેથી કાંઈ નહિ તેવી રીતે આશ્રવ-બધના વાકયો શીખાઉ નામાની માફક બોલવાથી કંઈ નહિ વળે રહારી જવાળદારી નથી એવું કહેનારા ચનાકીની દુકાને પાચ હબાર જમે મડા બનારાઓની કેવી હાલત થાય છે ? શીખાઉ છોકરો હબારે જમે માટે અને જવાળદારીવાળો અડધો રૂપીઓ જમા માહતા ગભરાય તેવી રીતે ઈદ્રિય-કષાય બોલતા જવાળદારી સમજે વર સાદમાં છાપરામાં એક સુઆથી ઉધ ન આવે અને '૪૨ સુવાથી આપણુ આ ઘર પાણીથી ભરાય છે છતાં સુગતો નથી જવાળદારી સમજ્યા વગર બેવવાવાળા પાંગલ અને આળસુના પાદશાહ છે છોકરાને સમઠણી મધ હોય, દાકતર આવ્યો અને તપાસીને ઘરવાળાને કહી ગયો, પાટાથી ઘરવાળાને પુછે છે કે ડોપ્ટર શું કહી ગયો ? સમઠણી કહી ગયો તે ઘરવાળાના શબ્દો માલ જીને પાટાથી પણ ગભરાયો પણ સમઠણીના શબ્દવાળો છોકરો હસીને બોલે છે કે મને સમઠણી

મધ છે રોનની જવાળદારીથી અને લય કરતાથી છોકરો હજુ ભીંજ્યો નથી ૪૨ સુઆથી આણી પટે છતાં બહેરાશ ન બંધ તો વમે કુકમરુંના કાકા જેવા છે !!!

દાવો કરનાર પીંજરામાં ઉભો રહી જીવાની આપે તો એક એક શબ્દની જવાળદારી સમજીને બોલે છે તો તે વ્યવહારને અનુસરતું પરિણતિ જ્ઞાન કહેવાય છે, પણ આત્મ પરિણતિ જ્ઞાની દશા જીવી જ છે જીવને કેવલજ્ઞાનમયાદિ સ્વરૂપને કર્તા-લોકતા માને છે અને બીજાઓ તે રૂપે નથી માનતા આ જીવને માનવાવાળો ધર્મસ્થિત-કાયાદિ પાચને માને તોજ અજીવ માન્યું કહેવાય હુનિયા આશ્રવરૂપે કર્મ આવે છે અને 'લાગે છે એમ બોલે છે, પણ અન્યધર્મીઓ તો રૂપ રહે છે જેનો ફિઝિક જગ્યાએ એ ગાથાઓ બોલે છે અન્યથા અને વ્યતિરેકે વિચાર કરીએ તો પ્રાચ ઈદ્રિય, કષાય, અનત, ક્રિયા જિગેરે ૪૨ આશ્રવ દ્વારા ન હોય તો કર્મ લાગે નહિ, અને, તો બેતાલીસ હોય તોજ કર્મ લાગે છે એવો અન્યથા વ્યતિરેક છે જેવી રીતે ગાંડીથી મૂળ-પ્રકાશ-તાપ આવવાના તેવી રીતે આત્મારૂપી મહાનમા આ ગંધા દ્વારાથી કર્મ આવવાનાજ છે નાવડીમાં એક ઝીણુ 'છિદ્ર' નાવડીને ભર કરીયે કુઠાડે છે તો તમારી આજીવનરૂપ નાવડી ૪૨ છિદ્રવાંટી છે તે જરૂર સ સાર મસુદમાં કુળવાની, તેવી રીતે માહદારથી માટે કુદળ કળીલા કરીને મૂર્ચિત થયેલાને ૪૨ છિદ્રો દેખાતા નથી નહી, દરીયામાં તો નીચે પાણી છે, અને અહીં તો ચારે બાજુ પાણી છે દરીયામાં રહેવું, અને મગરમચ્છથી વેર કરો તો મોખથી રહો ! ચૌદ નાજલોક દરીયામાં રહેવું મગર મત્સ્યરૂપ કર્મથી વેર અને, ૪૨ બાજુ મુદ્દા છે, જયવુ શી રીતે ? તેનો સાધન-જ્ઞાન વિચારનાર, તે ગંધા સાધનનો સદુપયોગ કરવાની બુદ્ધિ, તેજ આત્મ પરિણતિ અને તેજ દેવ-શુદ્ધ-ધર્મનો સેવક થાય ત્યારે આત્મપરિણતિ જ્ઞાન કહેવાય છે

સ્વ૦ આગમોદ્ધારકની અમોઘ-દેશના.

[નિધ —પ્રાત સમરણીય-પૂ. વપાદ-આગમોદ્ધારક સ્વ૦ ગુરુદેવ શ્રીઆનન્દમાગરસૂત્રીચરણ મહારાજશ્રીએ સુરત મુકેમે વિ.સ. ૧૯૮૬ આશ્વિન પૂર્ણિમાએ સાસનમાન્ય-શ્રોતવપાદ ઉપર વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું, તે વ્યાખ્યાનના સારશૂત અવતરણને વાચકો સારી રીતે વાંચી શકે તે હેતુથી પૂ. આચાર્યશ્રી ચ પ્રસાદચરણ પામે પેરેઆદિ મુધારા વધારા સાથે તેવાર કરાવીને અત્ર અપાય છે (લિ. ત ત્રી)]

દેશનાના દિવ્ય-અવતરણો

૧. જીવાદિ નવતરવોમા જેય-ઉપાદેય અને હેય વિભાગના પદો છે, પરંતુ આરાધવા લાયક એકે પણ પદ નથી.

૨. જૈન શામનમાન્ય આરાધ્ય-પદો પાંચ છે, અને તે ૫ ચપરમેષ્ટિઓ છે.

૩. સ વર-નિર્જશ કેમ કરવી ?, તે શીખવનારા પરમેષ્ટિઓ છે

૪. સ સાર સમુદ્રથી પાર ઉતારનારા ખલાશીકૃપ પરમેષ્ટિઓ છે, અને નાવડી-કૃપ દર્શનાદિ ચાર છે.

૫. વ્યક્તિ કરતાં ગુણોત્તુ બળવત્તર-પણ છે.

૬. પરમેષ્ટિઓમા અને સ મારી-ઓમા ફરક પાડનારા સમ્યગ્દર્શનાદિ ચાર-ગુણો છે.

૭ એ સમ્યગ્દર્શનાદિ ચાર ગુણોને ઉત્પન્ન કરનારા, ટકાવનારા, અને વૃદ્ધિ કરનારા હોવાથીજ પરમેષ્ટિઓને માનવાની જરૂર છે.

૮. કિમત ગુણને આધારે છે, પણ આરાધનાદિની લેવકેવક તે ગુણોને આધારે છે

૯. તેજની કિમતે હિસાની કિમત થાય છે, તેવી રીતે દર્શનાદિ તેજના હિસાબે પરમેષ્ટિઓની કિમત છે

૧૦. ગુણોની ભક્તિથી ગુણોની ભક્તિ

થાય છે, અને ગુણોની આગ્રાતનાથી ગુણોની આગ્રાતના થાય છે એ સમજર્તા શીખો !

૧૧. સોતુ ક્રમાય ત્યારે કસોટી પર ઘસાગે લાગે છે, તેમ સમ્યક્ત્વની સમ્યક્ત્વની કસોટીના ઘમારા લાગવા ભેધએ, ત્યારેજ સમ્યક્ દર્શનની સફળતા.

૧૨. તે તે ગુણોએ ગુણ ટકાવવા માટે કેટલું સહન કરવું પડે છે તે અવ-મરે તમે હોત તો તમે બધા તે તે ગુણો-ઓની નિદા કર્યા વગર રહેતજ નહિ.

૧૩. આજે વજ્રસ્વામિનો પ્રસંગ બને તો અનુમોદના કરવાવાળા કેટલા ?, અને વગોવનારા કેટલા ?, તે કહો.

૧૪. ખગ બળે છતાં પ્રભુ મહાવીર ખમે નહિ, તેની અનુમોદના પકડ પાછળ છે. હાલ એ પ્રમ બને અનુભવનાર હોય અને જણાય તો મૂર્ખ કહેનારા આજે પણ તૈયાર છે.

૧૫. ગુણવાળા તરફ આરાધનાની શુદ્ધિ થતી નથી, કારણ કે હલ્લુ સુધી ગુણની કિમત મમન્યાજ નથી.

૧૬ જ્ઞાન-જ્ઞાની-જ્ઞાનના સાધનો એ ત્રણની આરાધનાને ત્રણની વિરાધનાને મમન્યા વગર આરાધક આરાધ્યપદ તરફ વાસ્તવિક કુચ કરી શકતોજ નથી, આ રીતિએ બધા પદની આરાધના

૧૭. પદ્ધતિની પકડવાળાને આગા-
તના મમજાતી નથી.

૧૮. માથીઓ-દીવો કરવો છે, પણ
આરાધના માટે કરવો છે તે લક્ષ્ય નહિ
રાખનારાઓ આશાતના કરે છે.

૧૯. ચાર પદની આરાધના કરનારને
સમ્યક્ત્વવાળાની, જ્ઞાનીની, ચારિત્ર-
વાળાની અને તપસ્વીની લવલેગ અવજા
કરવીજ નહિ,

૨૦. નામ ને નમનારા ઘણા પણ
વસ્તુને નમનારા થોડા.

૨૧. સમ્યગ્ દર્શનની આરાધના કર-
નારા ઘણા પણ સમ્યગ્-દર્શની આપ-
તિમા પકડેા હોય તો સર્વસ્વના લોગે
બચાવનારા કેટલા ? આ પ્રસંગે સમ્યગ્
દર્શનનું માપ નીકળે છે.

૨૨. અચરે અચરે રામ બોલનારા
સુઠા જેમ રામની મૂર્તિ પર વિદ્યા કરે
છે, તેવી રીતે સમ્યગ્દર્શન જપનારાઓની
દશા પણ સમ્યગ્ દર્શનને ધિક્કારવામાં
હોયપદ છે.

૨૩. જગાડનાર સમ્યગ્દર્શન છે.
અને ચોરને ઓળખાવનાર સમ્યગ્ જ્ઞાન છે.

૨૪. જડ ઉપરના જુલમમા ચેતન
ગભરાય છે, પણ ચેતનપર જુલમ થાય
છે ત્યારે ચેતન લેશ પણ સુઓતો નથી.

૨૫. ચેતનપર જુલમ જુલમનાર
કર્મ છે.

૨૬. પાણી, ચ ડી, વાઘ, મિંહ, આગ
અને સાપ વિગેરેથી ગભરાઈ જનારાને
કર્મનો વાસ્તવિક લાય લાગ્યો નથી.

૨૭. જડનું જતન છ દગી સુધી કરાય
છે, પણ ચેતાનું જતન પલકે પણ થતું
નથી.

૨૮. કર્મના હટલાને ટેકવાની કળા
શીખો !

૨૯. આશ્રવના અરુખલિત પ્રવાહને
ઝેડવા માટે પાચ અવતના દ્વાર પ્રથમ
તકે બંધ કરો !

૩૦. અશુભ આશ્રવની માથે મોહનું
વધવું થાય છે, અને તેના ઘટવા માથે
મોહનું ઘટવું થાય છે.

૩૧. મોહની મઘળી સાધન સામગ્રીઓ
સ વરની શનુ છે.

૩૨. ક્ષવરૂપાદિ હિ માઓએ વાસ્તવિક
આશ્રવો નથી.

૩૩. મોક્ષ મહેલમાં ચઢનારને ચારિત્ર
એ નિસરણી છે.

૩૪. છવડો રાખતો અને રૂગડો
રાખવો હોય તો મૂલ-ઉત્તરની સેવના રૂપ
ચારિત્રને સેવો !

૩૫. ચારિત્ર ગુણના પોલનમા રહ્યું છે.

૩૬. ચારિત્ર એ સ્વાભાવિક છે, અને
સમાર એ કૃત્રિમ છે.

૩૭. ઉપદેશને આંગે વચનું બંધન છે.

આરાધના પદ.

આત્મકાર મહારાજ શ્રીમાન રત્નજીભરમૂર્તી
ચરણ મહારાજ લલ્ય પ્રાણીઓના ઉપકારને-માટે
શ્રી શ્રીવાલ ચારિત્રમા શ્રીવાલને માટે મહેલો
સ્થાપિત, રાજપાદ, સુખ-શાંતિ જણાવી છે, તે
એક જગત સાલબો હોય તો મુચજમા રહી જાય
છે, પણ નવપદનું વર્ણન, નવપદ ઉપર આપ્યા
ચારિત્રનું સાધ્ય છે તે મનજમા રહેતું નથી,
શામનમા તત્વ તરીકે નવપદનું તત્વ છે છવા
છવાદિક તરવો બાણવા માટે ઉપયોગી છે, પરંતુ

આરાધ્ય તરીકે નવપદમા તે જાણાયાથી એકે ઉપયોગી નથી શુભાદિક નવ તરવમા આરાધ્ય તરવ કયું ? જાણવાના-આદરવાના તરવ પણ આરાધ્ય હોય છે, પરંતુ મોક્ષ પ્રાપ્તિમા લેવા ક્ષાયક આલેખને લેવા તરીકે એક પણ તરવ નથી નવતરવમા સવર નિર્જશ આલેખન છે મોક્ષ લેવાલેખક તેના કારણ તરીકે સવર-નિર્જશ બંને પ્રાપ્તિ છે છીએ, તે સવર નિર્જશ આલેખન કેમ ન ગણાય ? ખુબ આરાધના ને આરાધન કરવાની રીતે તેમાં નથી સવર-નિર્જશ બંને તેમા કાર્ય ન થાય, તે માટે નવપદમા દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્ર તપને જે મેલ્યા છે તે પણ આરાધનાની મિથિતા પદ મેલ્યા છે

પચ પરમેષ્ઠિઓ તરવામા આલેખન છે પચ પરમેષ્ઠિ સસારથી તરવામા આલેખન ક્રૂત છે તે આલેખન લેવા સાથે સવર શીખવે ! આપે ! ટકાવે ! વધારે ! તેમ નિર્જશ બનાવે ! તેમા સાધનો આપે ! ટકાવે ! વધારે ! યાવત સવર નિર્જશને કેક મોક્ષ મુખી કાર્ય સાધવા મુખી વધારી કે ? તે કેલું ? આ પચ પરમેષ્ઠિ, પાચે મહી એકજ કાર્ય કરે જગતમાં સવરમા એકરૂપ નિર્જશ વધે કેમ ? તે બેમા વધી મોક્ષની કોટી મુખી હવે કેવી રીતે પહોંચે ? આ કાર્ય પચ પરમેષ્ઠિ, કરે જ નેમ ખલાસી, નાવડી ન હોય તો માવ શી રીતે પાર ઉતાર ? નાવડી વગર માલ પેલેપાર લઈ જઈ શકે નહિ ! તેમ પચ પરમેષ્ઠિઓ જગતને મોક્ષે લઈ જવા માટે દર્શનાદિચારની નાવડી દ્વારા ખલાસીની માફક કટીબદ્ધ થયા છે

દર્શનાદિચાર ના-નડી રૂપ છે

તમારા માલને આધાર નાવડી-સ્ટીમર ઉપર છે મુસાફર અને તેના માવને કેપ્ટનનો પણ આધાર ભેદ છે તેમ પચ પરમેષ્ઠિ જગતમાંથી

પાર ઉતારવા તૈયાર થયા છે ! પણ જગતને આધારજૂર કેણું ? સમ્યક્ દર્શન-જ્ઞાન ચારિત્ર ને તથા બંનેને તેનેજ આધારે તારે છે, પોતે તથા છે તે આ આધારજૂર ! આ પાચેમા સમ્યક્ દર્શન વિગેરે ચાર રૂપી વહાણ ન હોય તો પચ પરમેષ્ઠિ તે પરમેષ્ઠિ ગણાય નહિ તેમ ભવ્ય છોડોને ઉદાર ધર્મ શકે પણ નહિ ચારશુભ દર્શનને જે પરમેષ્ઠિ પદે ટકી શક્યા છે, અને બીજા છોડોને તારી શકે છે

શુભને આધારે શુભીની કિંમત.

વ્યક્તિ કરતા શુભુ જાણ નપણું માન્યુ, શુભોદ્ધારકોજ વ્યક્તિ પી ઉત્તમતા હોય છે શુભો દ્વારા જે ઉપકાર કરે છે ! શુભીની ઉત્તમતા છે તો તે પચ પરમેષ્ઠિને નમસ્કાર ન કરતા ચારે શુભને નમસ્કાર કરવો ભેદ છે ! એમનો મહિમા આ શુભને લીધેજ સમ્યક્ દર્શન દિ ચાર શુભને લીધે પાચેનો મહિમા છે એ ચાર શુભો ન હોય તો સસારી ને પરમેષ્ઠિમા ફરક નથી બીજામાં જે શુભો વધારતા-ટાવના-કેપ્ટન કરાવાતા ન હોત તો પરમેષ્ઠિને માવવાની જરૂર ન હતી, પરમેષ્ઠિને ઉપકાર આ ચાર શુભો ઉપરજ છે આ ચાર શુભો ઉપર જગતને કૃતાર્થ થયું છે તેથી આ ચાર શુભો ઉપર પચ પરમેષ્ઠિને નમસ્કાર કહ્યો છે

આરાધનાની લેવકહેવક શુભીના આધારે.

હવે પરમેષ્ઠિ કરના તો અર્થશુભ નમસ્કાર કહેવો ભેદ છે ! એ ચાર શુભને આધારે પરમેષ્ઠિ, તેને અગે ઉપકાર, તો અર્થશુભ નમસ્કાર મત્ત હોવો ભેદ છે ! વાત ખરી પણ હી ! ની-મોતીની-સોનાની કિંમત શાના આધારે ? તેતુ તેજ-પાણી-તેનો-રગ-શુભને આધારે, હીરા મોતી-સોનાની કિંમત છે આ છતા પણ તેમ મહેવામાં આવે કે-પાણી-તેજ-રગ રહેવાલો ! હીરા-મોતી-સોનાનું લઈ જાવ તો શુ તેમ બને ? કિંમત શુભને આધારે, પણ

૧૭. પદ્ધતિની પ્રકટવાળાને આરાધના મમળતી નથી.

૧૮. માથીઓ-દીવો કરવો છે, પણ આરાધના માટે કરવો છે તે લક્ષ્ય નહિ રાખનારાઓ આશાતના કરે છે.

૧૯. ચાર પદની આરાધના કરનારને સમ્યક્ત્વવાળાની, ઝાનીની, ચારિત્રવાળાની અને તપસ્વીની લવલેગ અવજ્ઞા કરવીજ નહિ,

૨૦. નામ ને નમનારા ઘણા પણ વસ્તુને નમનારા થોડા.

૨૧. સમ્યગ્ દર્શનની આરાધના કરનારા ઘણા પણ સમ્યગ્-દર્શનની આયત્તિમા પડ્યો હોય તો સર્વસ્વના લોગે બચાવનારા કેટલા ? આ પ્રમગે સમ્યગ્ દર્શનનું માપ નીકળે છે.

૨૨ અચરે અચરે રામ બોલનારા મુઠા જેમ રામની મૂર્તિ પર વિદ્યા કરે છે, તેવી રીતે સમ્યગ્દર્શન જપનારાઓની દગા પણ સમ્યગ્ દર્શનને ધિક્કારવામા હોયપદ છે.

૨૩. જગાડનાર સમ્યગ્દર્શન છે. અને ચોરને બોળખાવનાર સમ્યગ્ જ્ઞાન છે.

૨૪. જડ ઉપરના ભુલમમા ચેતન ગભરાય છે, પણ ચેતનપર ભુલમ થાય છે ત્યારે ચેતન લેશ પણ સુઆતો તથી.

૨૫. ચેતનપર ભુલમ જુનારનાર કમ છે.

૨૬. પાણી, ડી, વાઘ, સિંહ, અગ્નિ અને સાપ વિગેરેથી ગભરાઈ જનારને કમના વાસ્તવિક ભય લાગ્યો નથી

૨૭ જડનું જતન જી દગી સુધી કરાય છે, પણ પોતાનું જતન પલક પણ થતું નથી.

૨૮. કમના હલલાને ટેકવાની કળા શીખો !

૨૯. આશ્રવના અરુણલિત પ્રવાહને રોકવા માટે પાંચ અમતના દ્વાર પ્રથમ તકે બંધ કરો !

૩૦. અશુભ, આશ્રવતી, સાથે મોહનું વધવું થાય છે, અને તેના ઘટવા સાથે મોહનું ઘટવું થાય છે.

૩૧. મોહની સઘળી સાધન માંમરોથી સવરની ગતુ છે.

૩૨. સ્વરૂપાદિ હિ માઓ એ વાસ્તવિક આશ્રવો નથી

૩૩ મોક્ષ મહેલમાં ચંદનારને ચારિત્ર એ નિમરણી છે

૩૪. જીવડો રાખવો અને રંગડો રાખવો હોય તો મૂલ-ઉત્તરની સેવના રૂપ ચારિત્રને સેવો !

૩૫. ચારિત્ર ગુણના પાલનમા રૂઢક્ય છે.

૩૬. ચારિત્ર એ સ્વાભાવિક છે, અને સ સાર એ કૃત્રિમ છે.

૩૭ ઉપદેશને અંગે વધતું બંધન છે.

આરાધના પદ.

યાજ્ઞકાર મહાત્મજ શ્રીમાન રતનજીભરમુદ્રીશ્વરજી મહારાજ ભવ્ય પ્રાણીઓના ઉપકારને માટે શ્રી શ્રીપાદ ચારિત્રમા શ્રીપાવતે માટે મહેલી સ્તુતિસિદ્ધિ, વાજપાદ, સુખ-શાંતિ જણાવી છે, તે એક પ્રખત સાક્ષી હોય તો મુશ્કેલી રહી નાથ છે, પણ નવપદ્મ વર્ણન, નવપદ ઉપર આખા ચારિત્રનું સાધ્ય છે તે મગજમાં રહેતું નથી, યાગનમા તત્ત્વ તરીકે નવપદનું તત્ત્વ છે જીવા જીવાકિક તત્ત્વો જાણવા માટે ઉપયોગી છે, પરંતુ

આરાધ્ય તરીકે નવપદમાં તે બધામાંથી એકે ઉપયોગી નથી જીવાદિક નવે તરવમા આરાધ્ય તરવ 'કયુ' જાણવાના-આદરવાના તરવ પણ આરાધ્ય હોય છે, પરંતુ મોક્ષ પ્રાપ્તિમાં લેવા લાયક આલેખન લેવા તરીકે એક પણ તરવ નથી નવતરવમાં સવર નિર્જશ આવળન છે મોક્ષ લેવાલાયક તેના કારણ તરીકે સવર-નિર્જશ બન્ને માંનીએ છીએ, તે સવર નિર્જશ આવળન કેમ ન જણાય ? પણ આરાધના ને આરાધન કરવાની રીતે તેમાં નથી સવર-નિર્જશ બંને; તેમાં કાર્ય ન થાય, તે માટે નવપદમાં દર્શન-જ્ઞાન-આચિત્ત તરવે જે મેલ્યા છે તે પણ આરાધનાની સ્થિતિના પદ મેલ્યા છે.

પ ચ પરમેષ્ઠિએ તરવામાં આલેખન છે

પચ પરમેષ્ઠિ શ સારથી તરવામાં આવળન બ્રૂત છે તે આલેખન લેવા સાથે સવર શીખવે ! આપે ! ટકાવે ! વધારે ! તેમ નિર્જશ બતાવે ! તેમાં સાધનો આપે ! ટકાવે ! વધારે ! યાવત સવર નિર્જશને કેક મોક્ષ મુખી કાર્ય સાધવા મુખી વધારી 'કે' તે કોણ ? આ પચ પરમેષ્ઠિ, પાંચે મંત્રી એકજ કાર્ય કરે જગતમાં સવરમાં જોડવા નિર્જશ વધે કેમ ? તે બંને વધી મોક્ષની કાટી મુખી જીવ કેવી રીતે પહેલે ? આ 'કાર્ય' પચ પરમેષ્ઠિ, કરે છે જેમ જલારી, નામકી ન હોય તો આવ શી રીતે પાર ઉતારે ? નાવડી વર્ગમાં લેવાપાર લઈ જઈ શકે નહિ' ! તેમ પચ પરમેષ્ઠિએ જગતને મોક્ષ લઈ જવા માટે દર્શનાદિચારની નાવડી દ્વારા ખલાસીની માફક કીચીલ થયા છે

દર્શનાદિચાર નાવડી રૂપ છે

તમારા માલને આધાર નાવડી-રૂટીમર ઉપર છે સુખાકર અને તેના માવને કેટલોના પણ આધાર ભેદ્ય છે તેમ પચ પરમેષ્ઠિ જગતમાંથી

પાર ઉતારવા તૈયાર થયા છે ! પણ જગતને આધારભૂત કોણ ? સમ્યગ્ દર્શન-જ્ઞાન આચિત્ત ને તપ સંયોમે તેનેજ આધાર તારે છે, પોતે તથા છે તે આ આધારજી ! આ પાંચેમાં સમ્યગ્ દર્શન વિગેરે ચાર રૂપી પહાણ ન હોય તો પાચ પરમેષ્ઠિ તે પરમેષ્ઠિ ગણાય નહિ તેમ બાબ્ય છોડોનો ઉદાર થઈ શકે પણ નહિ ચારશુણ્ય દ્વારાએ એ પરમેષ્ઠિ પદે ટકી શક્યા છે, અને ધીજા છોડોને તારી શકે છે

શુણ્યને આધારે શુણ્યની કિમત.

બ્યક્તિ કરતા શુણ્યને જાણવ નપણું માનવું, શુણ્યદ્વારાએજ બ્યક્તિની ઉત્તમતા હોય છે શુણ્ય દ્વારા એ ઉપકાર કરે છે ! શુણ્યની ઉત્તમતા છે તે તે પચ પરમેષ્ઠિને નમસ્કાર ન કરતા ચારે શુણ્યને નમસ્કાર કરવો ભેદ્ય છે ! એમનો મહિમા આ શુણ્યને લીધેજ સમ્યગ્ દર્શન દિ ચાર શુણ્યને લીધે પાંચેનો મહિમા છે એ ચાર શુણ્ય ન હોય તો મસારી ને પરમેષ્ઠિમાં કશક નગી ધીજામાં એ શુણ્ય વધારતા-ટકાવના-ઉત્પન્ન કરાવાતા ન હોત તો પરમેષ્ઠિને માનવાની જરૂર ન હતી, પરમેષ્ઠિને ઉપકાર આ ચાર શુણ્ય ઉપરજ છે આ ચાર શુણ્ય ઉપર જગતને કૃતાર્થ થયુ છે તેથી આ / ચાર શુણ્ય ઉપર પચ પરમેષ્ઠિને નમસ્કાર કહ્યો છે

આરાધનાની લેવકહેવક શુણ્યના આધારે.

હું પરમેષ્ઠિ કરતા તો ચતુશુણ્ય નમસ્કાર કહેવો ભેદ્ય છે ? એ ચાર શુણ્યને આધારે પરમેષ્ઠિ, તેને અગે ઉપકાર, તો ચતુશુણ્ય નમસ્કાર મત્ર હોવો ભેદ્ય છે ? વાત ખરી પણ હીરાની-મોતીની-સોનાની કિમત શના આધારે ? તેતુ તેજ-પાણી-તેનો-રગ-શુણ્યને આધારે, હીરા મોતી-સોનાની કિમત છે આ છતા પણ તેમ કહેવામાં આવે કે-પાણી-તેજ-રગ રહેવાયો / હીરા-મોતી-સોનુ લઈ જાવ તો શુ તેમ બને ? કિમત શુણ્યને આધારે, પંચ

લેવડદેવડના વ્યવહાર શુણ્ણીને આધારે હોય છે અહીં આનાધના ઠેાની થાય ? શુણ્ણુ લક્ષ્ય રહે ! જેમ હીરાની લેવડદેવડમા લક્ષ્ય તેજસ્વ-પાણીનું-કસતું રહે છે તેમા આરાધનાલેવાયક-સેવા કરવા લાયક-વ્યક્તિઓ છે વદન-નમસ્કાર પૂજા સેવા સત્ય કારાદિકોનું બનવાનું ? શુણ્ણુ તેજ પાણી-કમનો તોલ કીયો ? તોવ કરવો હોય તો તેજ-પાણી કરીને લેતા નથી હીરા-સોના-મોતીના તોલ કરી લેવા પડે છે એમ્હુ પાણી-તેજ-કમ-જગતમા હોય નહીં, એ છુગ હીરા, મોતી, સોનાથી ભુદા પડેવા હોય નહિ, તેમ ક્ષાયિક સમ્યગ્ દર્શન-જ્ઞાન-આરિત્ર વિગેરે શુણ્ણુ જગતમા ભુદા હોય નહિ, એ પાંચ પરમેષ્ઠિમાજ તે શુણ્ણુ હોય

એકની ભક્તિએ બધાની ભક્તિ.

પાંચ પરમેષ્ઠિ મૂકી દઈએ તો દર્શનાદિ શુણ્ણુ કોઈ જગોપર મળે નહિ શ્રાવકમા તે શુણ્ણુ એ હોય તો તે પરમેષ્ઠિ દ્વારા એ ઉત્પન્ન થયા છે, થાય છે, વધે છે, ટકે છે પણ પરમેષ્ઠિ સિવાય તે શુણ્ણુ પ્રાપ્ત થતા નથી શુણ્ણુ ચીજ ભુદી નથી, પરંતુ શુણ્ણુમાજ શુણ્ણુ છે શુણ્ણુ સિવાય એકલા શુણ્ણુ હોતા નથી, તેથી તેની આરાધના શુણ્ણુ દ્વારાએજ હોય છે આસ્કારે એજ કહ્યું કે શુણ્ણુની ભક્તિ એ શુણ્ણુની ભક્તિ શુણ્ણુની આશાતના એ શુણ્ણુની આશાતના, તીર્થ કરની સેવા કરીએ તો કેવળ જ્ઞાનની ભક્તિ, તીર્થ કરની આશાતના કરીએ તો કેવલજ્ઞાનની આશાતના, તેમની અભક્તિ કરીએ તો કેવલદર્શનની અભક્તિ, શુણ્ણુ દ્વારાએજ શુણ્ણુ આરાધન ॥ આમા એક વાત લક્ષ્યમા લેવાની છે

દર્શનપદ્ધતિ રહસ્ય.

આરાધકોએ સમજવું જોઈએ કે શુણ્ણુ તરફ લક્ષ્યવાળા છીએ, તેટલા આપણે શુણ્ણુ તરફ

લક્ષ્યવાળા નથી ॥ મો દક્ષણસ્થ બોલીએ છીએ ત્યારે સમ્યક્ત્વની કદવાવાળો મનુષ્ય હોય તેને શ્રદ્ધાની અસર હોય છે સોતું કસાય તો ઘસારો તો લાગે, તેમ સમ્યગ્દર્શનવાળો કસોટી પર ચઢ્યો હોય ત્યારે દુઃખ્યાની આપત્તિને (ઘસારાને) વાર ન હોય, ઘસારા વગર કસોટી ન હોય. આપણે સમ્યગ્દર્શનના ઘસારાને જોઈએ ! એક માણસ શીતળા સાતમ ન કરતા હોય, આપણે જાવી તે વખતે આપણે પણ કોઈ ઠાકા થઈ જઈએ છીએ આ મૂર્ખાઈ છે ! આપણે તે વખતે સલાહ આપીએ છીએ કે આપણે કરવું જોઈએ આ વખતે અનુમોદનાવાલા કેટલા ? હવે વિચારો કે આ ઘસારા વખતે સમ્યક્ત્વના સાચા કસમાં કેટલા ટકે ? તમે મો દક્ષણસ્થ કહીને, ખમા સમજા સાચે અશુકા ધમવા તૈયાર છો, જેમા તમારે ધમવાનું નથી, પરંતુ એના એટલે સમ્યગ્દર્શનના શુદ્ધ પરિણામે ધસાયો છે તેની અનુમોદના તો કરી બધો ! શ્રીમહાવીર મહારાજ વખતે આપણે હાજર નહતા, નહીંતર, આપણે પણ ઉતાવળા થઈને પ્રભુથી મહાવીરને, મૂર્ખા ગણત, પ્રભુ મહાવીર પગ બળે તો ખસેજ નહિ આપણે સમજ્યા નથી શુણ્ણુને નામે ગાડા બન્યા છીએ, પણ શુણ્ણુના નામને આરાધવા તૈયાર નથી શુણ્ણુના રક્ષણ માટે તે પ્રસંગવાળાને કેટલું સહન કરવું પડે છે તે વિચારાતું નથી, શુણ્ણુવાળાને આગધવા તૈયાર નથી અત્યારે વજ્રસ્વામી હોય ને અત્યારે માતાને છોડી નિમ્નગત માગતા હોય તો નિરાધાર માતાને ચેલી નિકળે તો આપણે ધન્ય કહેવાવાળા કેટલા નીકળીએ ? એ વાત ઘણી સુરકેલ છે અત્યારે વચનમા ધન્ય કહીએ છીએ પણ નિરાધાર માતાને ડોરી-કાપર કરી નિકળી જાય તે નજરે જોઈએ તો ધનભાગ્ય માંગીએ કે નહિ, તે સમજવા જેવું ॥

પ્રભુની આરાધના અને વિરાધના.

નમો વારિસ્ત્ત મોલીએ અશુભ ને નોકાર
વતી ધમી નાખે છે, કહો કે નામના ભક્ત
છે, પણ મનના નહિ વસ્તુની ભક્તિ બાળી
નથી. કિંવન વજ્રવામીમા ધાભાગ્ય જોવાતું
યશી, ત્યારે નમો વારિસ્ત્ત એમ શા સાડ જોલીએ
છીએ તે સમજે વજ્રવામીને પૂજે છે' તે
મનના પાછળ છે, તેથી રીતે શ્રીમહાવીરને અનુ
મોદો છે તે પણ પડતું પાછળ છે, તેથી જો
પ્રવચ્છ હોતે તો યજ્ઞવલ્ક્યમા લગીર કમીના તમે
અધા'ન રાખતે શ્રીમહાવી ભગવાન-વજ્રવામી
પડતા પાછળ હોવાથી ધર્મ-ભગ્યશાની કહો
છો. શુભવાળા તરફ આરાધના શુદ્ધિ થઈ નથી,
શાસ્ત્ર કે શુભની કિમત નથી શુભવાળાની આરા
ધના એજ શુભની આરાધના શુભની વિરાધના
એ શુભની વિરાધના છે અશુભ કર્મો શામા
અધાય છે તે જ્ઞાનમા નથી જ્ઞાન જ્ઞાનીને તેના
સધન પ્રભુની અવગ્રા આશાતના-દેવ માત્સર્યથી
અશુભ કર્મ અધાય છે

આપણે જે પદ્ધતિ પડી તે માન્યા બધીએ
છીએ, જેમ દેશમા સાધીયો કરીએ છીએ, હવે
જુએ ભગવાન આ બાબ છે, અને પુરું કરીને
સાધીયો કરે છે, દીવો મળ્યાવે, અહીં કે જે
રીતે પુ ભગવાનને પુરું થાય ને દીવો મળ્યાવે
વલ્લ રું છે? હવે રૂની માત્ર એકજ વસ્તુ કે
દીવો મળ્યાવે છે, સાધીયો કરવો છે, પણ
કેની આરાધના માટે સાધીયો દીવો કરે છે, તે
હવેમા નથી તેમ અહીં નામની આરાધનામા
ધ્યેય રાખી દીધું છે પણ મમ્યસ્તવવાળા પી, જ્ઞાન
વ ગાની, ચારિત્રવાગાની અવગ્રા થાય છે તેનો
કર નથી ભગવાનની પુરુંનો કર ન હોય તેમ
નામ જપીએ, અને શુભવાગાની અવગ્રા કરીએ
તો સમ્યક્ત્વમા દ્રઢ નાપણે નથી, અને તેથી તે
તરફ તેનો અવ ટાવવા દેટલા તૈયાર છીએ ?
તે વિચારો!

મમ્યગુ-જ્ઞાન' દર્શન જગાડે છે
અને દેખાડે છે.

કેમ શ્રાવક ગરીબ છે તે અહીં આળ્યો છે
તમને તેનીખજર પડી તે વખતે હે અહીં આળ્યો
છે! તો તે બ્રાહ્મણ કાછીયા પાસે જાય કે
તમારી પાસે આવે? હવે માંનો કે તેની દયા
ખરાબ આવી છે કેની પાસે જાય? તમે સમ-
કિર્તી છો, અને જૈની છો, સાથે જૈનધર્મની
દાઝવાળા છો તો તમારી ફરજ છે કે તરત તમારે
કહેવરાવવું જોઈએ કે મારી પાસે જરૂર આવે,
અશક્તિ હોય તો અશક્તિ નિંદો, પણ આવનારને
ધુતકારો છો તેનો અર્થ સ્વે? હજી સુધી તમને
જે ઉત્તમ ચીજ પ્રાપ્ત થઈ છે તેની કિમત તમે
સમજ્યા નથી, ઉઠવો ધર્મમા દ્રઢ કેમ થાય ?
તેને માટે સાધન કરો! પ્રયત્ન કરો! તે વાત તમને
શુભની નથી જો તેને ધિક્કારીને કાઢો છે તો
સમજવું કે તે બધા ખરેખર નામને નમનારા
છે પણ વસ્તુને નમનારા નથી તિર્થંચની
દશામા સુઝાઓ 'અચરે અચરે રામ' બોલે છે, પણ
ચરકે છે, ત્યારે નામની મૂર્તિ ઉપર વિશ્વા કરે છે
આપણે નમો નાણસ્ત્ત વસણસ્ત્ત મોલીએ પણ
તેવા માટે શું કરવું જોઈએ તે વિચારતાં નથી
શાસનમાન્ય શુભી તરફ આપણે લક્ષ્યજ નથી,
માટે વાસ્તવિક શુભને શુભી ઉપર ધ્યાન નાખે!
શુભી માથે શુભ પણ લીધા છે એક માણસના
ધરમા ચોર આવ્યો છે, ભાથ ઉડી છે, ચોર દેખ્યા
છે, હવે ભાથ ઉઠે અને ચોરને દોષે તેટલા માત્રથી
ચાવેનો બચાવ ન થાય તો અહીં પણ સમ્યગ્
દર્શન તમને જગાડે છે મમ્યગુ જ્ઞાન ચોરને
દેખાડી દે છે

કર્મના લંટલાને રોકનાર ચારિત્ર.

જો જે દર્શન-જ્ઞાન શુભો' ચોરની વખતે તમને
જગાડીને ચોરને જોગખારે છે, છતાં તમે ઉઠો
નહિ, ચોર ભગાડવા શુભો-દર્શન જ્ઞાનના ચોર

લેવડદેવડનો વ્યવહાર શુણીને આધારે હોય છે અહીં આનાધના કોની થાય ? શુણતુ લક્ષ્ય રહે ! જેમ હીરાની લેવડદેવડમા લક્ષ્ય તેજનું-પાણીનું-કસતુ રહે છે તેમા આરાધન નેલાયક-સેવા કરવા લાયક-વ્યક્તિઓ છે વદન-નમસ્કાર પૂજા સેવા સત્યકારદિકાતુ બનવાનું ? શુણીનું તેજ પાણી-કસનો તોલ કીયો ? તોલ કરવો હોય તો તેજ-પાણી કરીને લેતા નથી હીરા-સોના-મોતીના તોલ કરી સેવા પડે છે એમણુ પાણી-તેજ-કમ-જગતમા હોય નહીં, એ હુગ હીરા મોતી, સોનાથી જુદા પડેવા હોય નહિ, તેમ સાધિક સમ્યગ્ દર્શન-જ્ઞાન-આસ્ત્રિ વિગેરે શુણો જગતમા જુદા હોય નહિ, એ પાત્ર પરમેષ્ઠિમાજ તે શુણો હોય

એકની ભક્તિએ બાધાની ભક્તિ.

પાત્ર પરમેષ્ઠિ મૂની દર્શને તો દર્શનાદિ શુણ કેઈ જગોપર મળે નહિ શ્રાવકમા તે શુણો બે હોય તો તે પરમેષ્ઠિ દ્વારા એ ઉત્પન્ન થયા છે, થાય છે, વધે છે, ટકે છે પણ પરમેષ્ઠિ સિવાય તે શુણો માસ થતા નથી શુણ ચીજ જુદી નથી, પરતુ શુણીમાજ શુણ છે શુણી સિવાય એકવા શુણો હોતા નથી, તેથી તેની આરાધના શુણી દ્વારાએજ હોય છે આત્મકારે એજ કણુ કે શુણીની ભક્તિ એ શુણની ભક્તિ શુણીની આશાતના એ શુણની આશાતના, તીર્થ કરની સેવા કરીએ તો કેવળ જ્ઞાનની ભક્તિ, તીર્થ કરની આશાતના કરીએ તો કેવળજ્ઞાનની આશાતના, તેમની અભક્તિ કરીએ તો કેવળદર્શનની અભક્તિ, શુણી દ્વારાએજ શુણતુ આરાધન છે આમા એક વાત લક્ષ્યમાં લેવાની છે

દર્શનપદ્ધત્તુ રહસ્ય

આરાધકોએ સમજવું જોઈએ કે શુણી તરફ લક્ષ્યવાળા છીએ, તેટલા આપણે શુણ તરફ

લક્ષ્યવાળા નથી નમો વસનસ્ત્રિભાલીએ છીએ ત્યારે સમ્યક્ત્વની દૃઢતાવાળો મનુષ્ય હોય તેને શ્રદ્ધાની અસર હોય છે સોનુ કસાય તો ઘસારો તો લાગે, તેમ સમ્યગ્દર્શનવાળો કસોડી પર ચઢેવો હોય ત્યારે ફનીયાની આપત્તિને (ઘસારાને) વાર ન હોય, ઘસારા વગર કસોડી ન હોય આપણે સમ્યગ્દર્શનના ઘસારાને જોઈએ ! એક માણસ શીતળા સાતમ ન કરતો હોય, આપત્તિ આવી તે વખતે આપણે પણ દોઢ કાઠા ઘઈ જઈએ છીએ આ મૂખર્ષિ છે ! આપણે તે વખતે સલાહ આપીએ છીએ કે આપણે કરવું જોઈએ આ વખતે અનુમોદનાવાલા કેટલા ? હવે વિચારો કે આ ઘસારા વખતે સમ્યક્ત્વના સાચા/કસર્માં કેટલા ટકે ? તમે નમો વસનસ્ત્રિ કહીને જમા સમજા સાથે અશુભ ધનવા તૈયાર છો, જેમા તમારે ધનવાવાતુ નથી, પરતુ એના એટલે સમ્યગ્દર્શનના શુદ્ધ પરિણામે ધસાયો છે તેની અનુમોદના તો કરી જાવો ! શ્રીમદ્દાવીર મહારાજ વખતે આપણે હાજર નહતા, નહીંતર આપણે પણ ઉતાવળા યદને પ્રજુશ્રી મહાવીરને, મૂખર્ષિ ગણત, પ્રજુ મહાવીર પગ બળે તો ખસેજ નહિ આપણે સમજ્યા નથી શુણીને નામે ગાઝ, બન્યા છીએ, પણ શુણના નામને આરાધવા તૈયાર નથી શુણના રક્ષણ માટે તે પ્રમગવાળાને કેટલું સહન કરવું પડે છે તે વિચારાતું નથી, શુણવાળાને આરાધવા તૈયાર નથી અત્યારે વજસ્વામી હોય ને અત્યારે માતાને છોડી નિકળવા માગતા હોય તો નિરાધાર માતાને એટલી નિકળે, તો આપણે ધન્ય કહેવાવાળા કેટલા નીકળીએ ? એ વાત ઘણી ગુરુકેવ છે અત્યારે વચનમા ધન્ય કહીએ છીએ પણ નિરાધાર માતાને છોડી-કાચર કરી નિકળી જાય તે નજરે જોઈએ તો ધનભાગ્ય માનીએ કે નહિ, તે સમજવા જેવું છે

પ્રભુની આરાધના અને વિરાધના.

નમો વારિસ્ત્ત યોલીએ અશુભ ને નેકાર વાળી ધમી નાખે છે, કહો કે નામના ભક્ત છે, પણ કામના નહિ વસ્તુની સકિત જાગી નથી કલ્પિત વજ્રસ્વામીના ધાબાગ્ય યોગીનું નથી, ત્યારે નમો વારિસ્ત્ત એમ શા આર યોલીએ છીએ તે સમજો વજ્રસ્વામીને ખૂબ છે' તે પછા પાછા છે, તેવી રીતે શ્રીમદ્ધાવીરને અનુ મોદો છે તે પણ પછા પાછા છે, તેથી જો પ્રત્યક્ષ હોતે તો વગોવવામા લગીર કમીના તમે બ્રધા ન શખતે શ્રીમદ્ધાવીરભગવાન-વજ્રસ્વામી પછા પાછા હોવાથી ધ ધ-ભાગ્યશાળી કહો છે શુભવાળા તરફ આરાધના બુદ્ધિ થઈ નથી, કારણ કે શુભની કિમત નથી શુભવાળાની આરા ધના એજ શુભની આરાધના શુભની વિરાધના એ શુભની વિરાધના છે 'અશુભ કર્મો યામા બધાય છે તે ખવાવમા નથી જ્ઞાન જ્ઞાનીને તેના સધન ત્રણેની અવજ્ઞા આશાતના-દેવ-માતમયંથી અશુભ કર્મ બધાય છે

આપણે જે પદ્ધતિ પડી તે માન્યા જઈએ છીએ, જેમ દેશમા સાધીયો કરીએ છીએ, હવે જુઓ ભગવાન આ બાબુ છે, અને પુક કરીને સાધીયો કરે છે, દીવો સળગાવે, અહીં કે જે રીતે પૂ ભગવાનને પુક થાય ને દીવો ગળગાવે તરવ શું છે? લક્ષ્ય રૂપે માત્ર એકજ વસ્તુ કે દીવો સળગાવે છે, ગાધીયો કરે છે, પણ કોની આરાધના માટે સાધીયો દીવો કરે છે, તે લક્ષ્યમા નથી તેમ અહીં નામની આરાધનામા ધ્યેય રાખી દીધું છે પણ સમ્યક્ત્વવાળા ધ, જ્ઞાન વાગાની, ચારિત્રવાગાની અવજ્ઞા થાય છે તેનો ઠર નથી ભગવાનની પુકનો ઠર ન હોય તેમ નામ જપીએ, અને શુભવાગાની અવજ્ઞા કરીએ તો સમ્યક્ત્વમા દ્રઢ આપો નથી, અને ટેથી તે તરફ તેના શુભ ટકાવવા કેટલા તૈયાર છીએ? તે વિચારો!

સમ્યક્-જ્ઞાન' દર્શન જગાડે છે અને દેખાડે છે.

કેઈ શ્રાવક ગરીબ છે તે અહીં આવ્યો છે તમને તેનીખગર પડી તે વખતે કે અહીં આવ્યો છે! તો તે શ્રાદ્ધજી કાઢીયા પાસે જાય કે તમારી પાસે આવે? હવે માનો કે તેની દશા ખરાબ આવી છે કોની પાસે જાય? તમે સમ કિતી છો, અને જેની છો, સાથે જનધર્મની ફાજવાળા છો તો તમારી ફરજ છે કે તુરત તમારે કહેવરાવવું જોઈએ કે મારી પાસે જરૂર આવે, અશક્તિ હોય તો અશક્તિ નિહો, પણ આવનારને ધુતખરો છો તેનો અર્થ સ્પષ્ટ? હવું સુધી તમને જે ઉત્તમ થીજ પ્રાપ્ત થઈ છે તેની કિમત તમે સમજ્યા નથી, ઉલ્લેખ ધમ મા દ્રઢ કેમ થાય? તેને માટે સાધન કરો! પ્રયત્ન કરો! તે વાન તમને સુઝતી નથી જો તેને ધિક્કારીને કાઢો છો તો સમજવું કે તે ગદા ખરેખર નામને નમનારા છે પણ વસ્તુને નમનારા નથી તિર્થ યત્રી દશામા સુડાઓ 'અચરે અચરે રામ' બોલે છે, પણ ચરકે છે, ત્યારે રામની મૂર્તિ ઉપર વિશ્વા કરે છે આપણે નમો માણસ્ત દંત્તજસ્ત યોલીએ પણ તેવા માટે શુ કરવું જોઈએ તે વિચારતા નથી શાસ્ત્રનામન્ય શુધી તરફ આપણે લક્ષ્ય નથી, માટે વાસ્તવિક શુધને શુધી ઉપર ધ્યાન રાખો! શુધી સાથે શુધ પવુ લીધા છે એક માણસના ઘરમા ચોર આવ્યો છે, જાંબ ઉડી છે, ચોર દેખ્યા છે, હરે જાંબ ઉડે અને ચોરને દેખે તેટલા માત્રથી માવનો ગચાવ ન થાય તો અહીં પણ સમ્યક્ દર્શન તમને જગાડે છે સમ્યક્ જ્ઞાન ચોરને દેખાડી દે છે

કર્મના હલ્લાને રોકનાર ચારિત્ર.

એ જે દર્શન-જ્ઞાન શુષ્કો' ચોરની વખતે તમને જગાડીને ચોરને જોળખાવે છે, છતાં તમે ઉઠો નહિ, ચોર ભગાડવા શુષ્કો-દર્શન જ્ઞાનના ચોર

બગાડવા માટે કટિબદ્ધ થાય નહિ તો માલ શી રીતે બચે ? તેમ તમને ઠીક હવાના ઠર હોય ત્યારે, પાણી અગ્નિ આપ વિધી સૌંદર્ય વિગેરે કૂર ઝેરી જાનવશોના ભય હોય છે, ત્યારે તેને શેકવા તમે તૈયાર થાવ છો શિયાળામાં બારી ખૂલવી મહી તો શરદી થઈ જાયે એમ ધારીને તમે તે બારીને બંધ કરવા કેવો પ્રત્યન કરો છો ? એમાં સામા, વાછા આવતી હોય તો શું બારણું ઉઘાડી રાખો છો ? નહિ જ સાપ-વાઘ આવતા હોય તો ભલે આવે । જડ ઉપર જુદમ કરનારથી આ ચેતન ચેતનો રહે છે પણ ચેતન ઉપર જુદમ થાય છે તેથી ચેતન ચેતનો નથી ચેતનાપરના । જુદમ કરનારથી ચેતનને ચેતનવાનું બંધુ નથી ચેતન ઉપર જુદમ હમેશા કર્મ જુદમ કરે છે જેટલો હવા-પાણી-સાપ-વાઘથી-અગ્નિથી ભય લાગ્યો, તેના કયા હિસાબે કર્મનો ભય લાગ્યો છે ? કહેવું પડ્યું કે આ આત્મા મૂર્ખશ કરમાન બર પહેલો છે જડનું જાતન છુટગી સુધી કરે છે પણ પોતાનું જાતન એક પક્ષક પણ કરતો નથી, સ્વપ્નમાં પણ જડનું જાતન કરે છે પોતાનું જાતન ભાગતો છતાં કરતો નથી, તો પછી જીવમાં તો કયાથી કરે ? તમે સામાજિક દ્રુર ન કરી શકો પણ બારણા બંધ કરી તમારો બચાવ કરો કે નહિ ? કહેવું પડે કે કે ! કરીએ છીએ.

કર્મને આપા જગતમાંથી કાઢી ન શકો તો તમારા આત્મામાં આવતા કર્મને તમે તો જરૂર બંધ કરો છો, પરંતુ તેના સામા, લાગે પણ કરતા નથી આત્મા ઉપર હવા પાણી સાપ વાઘ તરીકે કાર્ય કરનાર કર્મ તો કર્મથી ચેતન કેટલો ચેતનો થયો ? કંઠા પવન આવે તો બારણું બંધ કરવાનું સહે છે, અગ્નિ આદિના ઉપદ્રવ દૂર કરવાના ઉપાય સહે છે અને કર્મનો હલ્લો કેમ શકવો તે સજીવ નથી । તે માટે ચારિત્રની શી ચીજ ? કર્મના હલ્લાને શેકવાવાળી ચીજ ચારિત્ર છે

આશ્રવના પ્રવાહને શેકનારા પાંચ મહામત.

જેમ દરિયાના પ્રવાહમાં ગોદી બધાય છે, તે પાણી આ બાબુ ન આવે તેમ બધાય છે તેમ આ જાનનમાં ચેતનના બચાવ માટે કર્મના જગદગ્રસ્ત પ્રવાહને શેકનારા ગોદીરૂપ આ ચારિત્ર છે મારા એ સવર સમ્યક્ત્વરૂપે થાય એટલે મિથ્યાત્વનો સવર થયો પણ તે વાસ્તવિક સવર નહિ અહીં પાંચે મોટા દ્વારો કર્મ આવવાના છે, અને તેના મૂળ પાંચ દ્વારો છે તેને ગરોળર શેકી દેવા તે મુસવર છે તો ચારિત્ર શી ચીજ ?

સવરની કરણી સાથે ચારિત્ર લેવાવાળો પાંચ અમત દ્વારના આશ્રવને બંધ કરે છે કદી ડાહ્યુલ્લા રહે છતાં પણ ચારાકાર કહે છે કે પાંચ અમત બંધ કર્યા તો ડાહ્યુ ની જડ કપાઈ બધું ૧૮ પાપ સ્થાનમાં આ પાંચ અમતો બધાના હથીયાર છે હથીયાર બંધ થાય તો મુઠા જબરો હોય તો કંઈ કરી શકે નહિ હથીયાર વગરના મુઠા જુદમ કરી શકે નહિ પાંચ આશ્રવ બંધ કર્યા તો આગલ આશ્રવનું જોર નથી, માટે પાંચ પાપ સ્થાનક અથવા પાંચ અમતરૂપ આશ્રવ, બંધ કરવા તે એક મવર છે

સવરના શત્રુ.

સારો સવર કર્યો પણ એક વાત ચોક્કસ છે કે તમે હવા પાણી શેકવા માટે કમાડ બંધ કરો, તો બહારથી આવતા સંસ્ક્રાન્ત આવડું પણ બંધ થાય છે હાથાવાળા જે જાનનના બારણા બંધ થાય તેમાં જાનવર બંધ થાય, પણ મનુષ્ય આવી શકે છે આ હિસાબિક આશ્રવદ્વાર બંધ કર્યા તે વખતે તપસ્યા-નિર્જરા બંધ થઈ નથી મોહને નિર્જાક એટલે કેવળ મોહને શેકવો, તેજ તેમાં તત્ત્વ છે પાંચ મવર કેને શેકે છે ? મોહને આવતા કર્મને શેકવા તે ચારિત્રરૂપ સવર છે, આવતા કર્મને શેકવાનું નામ સવર છે તો અહીં મોહ શેકવાનું કેમ કહ્યું ? કર્મ શેકે તે સવર હમેશા સાબળીએ છીએ ? તમે મોહને શેકવામાં મામર્થ્ય કયાથી લાગ્યા ? હમેશા મોહને

જાણુ છે કે આશ્રવની સાથે મોઢ નધે છે, સ્વર યાવ ત્યા તો મોઢને આપોઆપ ખસવું પડે છે હિસા કરે તો ? તે વખતે હિસા કરવી પડે છે, તેમ કહે છે તે બીજીને છોડવી પડે, ત્યાગ કરે ત્યારે હિસાદિક પણ છોડવી પડે છે સ્વર કરવા સાથે મોઢના સાધનો રહી શકતાજ નથી મોઢના સાધનો એ જાણ આશ્રવના જોગખીતા છે, અને સ્વરના શૂન્ય છે સ્વર કરે ત્યારે તેને છોડવા પડે માટે મોઢને જે રોકી પાડવો, મોઢ અટકાવે તેજ આ સ્વરમા સારથી છે રામદેવની પરિણતિ એ આશ્રવરૂપ.

આશ્રવ કર્મ બાધવાનું કારણ કહીએ છીએ 'કર્મ આપે તે આશ્રવ' તેવી વ્યાખ્યા કરી હિસાદિક પાથને આશ્રવ કહીએ છીએ, ખરેખર હિસા જુદા ચોરી પરિચય એ અશુભ આશ્રવ છે, અને આમા મૈથુન નથી લીધું તે જોડાને અશુભ આશ્રવ છે, મૈથુન એ અપવૃત્તિ નથી માટે કેરાણે મુક્યું છે એમ નથી, પણ તીર્થ કરની આજ્ઞા તેમા ઉત્તર નહિ લીધે કરની આજ્ઞા પ્રમાણે વિહાર કરતા કરતાં સાધુ ગયા, અને નરીના કીનારા આવ્યા, હવે તેઓ નરી ઉતરે તો તે આજ્ઞાથી કે આજ્ઞા બહાર ? નરીનું ઉતરવું તે આજ્ઞાથી છે, પણ આજ્ઞા બહાર હોય તો ભગવાને ઉતરવાનું કહેજ નહિ, એ કહ્યું તો આશ્રવની ખુરી આપી, મુગલને અને હરજીયા મદયા હોય, પારખી પુટે તે વખતે જાણતા છવા અમે નથી જાણતા તે કહે તે આજ્ઞાથી કે આજ્ઞા બહારથી આજ્ઞાથી કહે તો જુદું મોલવાની રજા આપી ગણાય આ જોવાનુંકપતિ એ પર મુદગલ પદાર્થ છે કે નહિ ? આજ્ઞાથી રાજો છે કે વગર આજ્ઞાએ ? કહે કે પરિચયની આજ્ઞા આપી એ હિસાદિક પોતે આશ્રવ હોય તો ભગવાને તમને આશ્રવના જોગમા મેલાયા ગણાય, પણ તે આશ્રવ નથી, પણ રામદેવની પરિણતિથી મોઢ તે આશ્રવરૂપ છે તેથી રાજેજ વા દારેજ વા દરેક મતોમા મોલાય છે

મોક્ષ માટેની નીમરણી.

હિસાદિક સ્વરૂપે કર્મ નથી અને તે કર્મ લાવનાર જ્યુ નથી, પણ રામદેવની પરિણતિએ કર્મ લાવનારી છે યાદ રાજો કે ચોથા મતમાં ચલી કામ કીકા રાગ મગર બનતીજ નથી આયોજ તેમા જોકાત હિસાદિક રાગ વગર પણ ન બને અનેકાત હિસા વિગેરે આશ્રવ માપ-સ્થાનકના પ્રશ્નમા જુદ પાપરૂપ નથી સ્વરૂપાદિ હિસા વિગેરે પાપ આવવાના ગારણુ તથી, પણ રામદેવ તે પાપરૂપ છે, માટે ચારિત્રથી મોઢને રોકી દેવો તેજ જેમા સારરૂપ છે

ચારિત્ર છતા તે નિમરણી ન હોય તો મોક્ષના મેઢે શી રીતે મળે ? આ જીવ પણ મોક્ષ માટે અચક્ત છે તેથી તેને ચારિત્રરૂપી નિમરણીની જરૂર છે, નિમરણી ન હોય તો મેઢે ચલવાની વાન કરવી છોકરાઓ માટે નકામી છે, તેમ અહીં ચારિત્રરૂપ નિમરણી મેળવવી નથી અને મોક્ષ મેળવું, અથ કેશ ટાળી દડ, તે વાતો કરે તે નકામી છે એ પાંચ પગથીવા છે નિમરણી બહી શકાય તેવું, છે પત્રથીવા ચલતા છાતીએ જોર લાગશે પણ ઉતરતા નહીં લાગે ચારિત્રની નિમરણીએ ચલતા જોર લાગવાનું, ઉતરવા જોર લાગતું નથી હુનિયાદારીએ ઉતરવાનું રથાન છે, તેમા જોર નહીં લાગે. ચારિત્ર ચલવાનું રથ ન છે તેમા જોર જરૂર લાગવાનું છે, તે માટે પાંચ પ્રકારનું ચારિત્ર છે સામાયિકાદિક પાંચ પ્રકારનું ચારિત્ર મોક્ષની નિમરણી છે

ર ગડો અને જીવડો બન્ને રાખવાની જરૂર ? નિમરણી પર ચલનારે પગ જાળવી મૂકવો નહિ નર જાકેડે જોડે છે એકવી પાટીયાની નિમરણી ચલી ચકે, પણ પગ ધારીને મૂકવો પડે કારણ કે પગ જમાવીને ન મૂકે તો પરિણામ શું આવે ? નિમરણી પર ચલવા માટે જે પંચ સ્થિર મેલવાની જરૂર છે તેમ મોક્ષ મેડેલમા ચલવા માટે અતિચારે ટાળવા તેવાર નહિવું જોઈએ અતિચાર રહિતપણે સાવધાની પૂર્વકવર્ત

રાખે તો ખરાખર નિસરણી ચઢી જાય અતિચારે રહિત, મોહ રોકવામા તત્પર, આવના કર્મને રોકવા તૈયાર, આવુ ચરિત્ર છતા આખરે ટકાવવી હોય તેણે જીવડો ને રંગડો બે તાપવા જોઈએ તેમ અહીં જોઈએને મોક્ષ જીવન ટકાવવું છ તેવા જીવડાને રંગડો બેની જરૂર છે, મૂળ ગુણ-ઉત્તરગુણ-સમિતિ-શુભિ-પિરવિશુદ્ધિ વિગેરે ઉત્તર ગુણ, પાત્ર મહાત્મન મૂળગુણ બન્ને ટકવાજ જોઈએ મૂળ અને ઉત્તર એવા અનેક ગુણો ટકાવવા જોઈએ ઉત્તર ગુણોને પાર નથી તેથી અનેક ગુણો દહી મૂળગુણ પાત્ર, તેમા વધારે ઘટાડો નથી, પરંતુ ઉત્તરગુણમા ઘણા પ્રકારે છે તે બે મળી ચારિત્ર બનેલું છે જેમ તાતણા બનો હુગડું બન્યું છે મૂળગુણ ઉત્તર ગુણની આરાધના એજ ચારિત્ર છે ચારિત્ર એજ મૂળગુણ ઉત્તરગુણરૂપ છે

ચારિત્ર પાલનની જરૂર.

તે ચારિત્રને લે એવી અનુમોદના કરે નહિ પાલવે તારા પેટમા જૂઝ લાગી હોય તો ખાનારને ચારાગણીને શાંતિથી બેની જીએ, અથવા લોજ નની ચોપડી વાચ તો શાંતિ થઈ જશેને ? પેટ પડ્યા પવીજે પ્રતીતિ ક્યારે કે પેટમા પડે ચારે વાતોમા નહિ ચારિત્ર આત્માને કાયદો ક્યારે કરે ? આપણે પાળીએ ત્યારે ચારિત્ર મોહને રોકનાર છે, મૂળ ઉત્તર ગુણવાળું છે, અને અતિ ચાર વગરનું છે છતા તે ચારિત્ર પાળે આશાના મોહકે પેટ બરનારા ધરમાથી લેડો પરદેશ ગયા છે, અને જાણું અદર ભરાઈ ગયું છે હવે શીકા ઉપર રૂની પુણી છે પેટો જિલાડો માખણનો પીંડ ધારી બેઠો છે, તેમા દશ્ય વળે નહિ જિલાડો માખણનો પીંડ લેવા માટે જાય છે પછી નિરાશતા તો આ જીવ ચારિત્રના ચિતવાળો થયો નથી, તેથીજ વાર કરે છે હરદમ ચારિત્ર દરેક દાઈમે લીધુંજ કામ કરનાર છે

સ્વભાવિક ગુણ ચારિત્ર.

ચારિત્ર એ સ્વાભાવિક છે, અને સસાર એ કૃત્રિમ છે ચારિત્ર એ આત્માનો સ્વભાવિક ગુણ

છે, અને સસાર જોન શામનમા કૃત્રિમ ગણાએલા છે, માટે જાણ્યા પછી કેમ દૂર રહેવાય ? આથી કેઈ ઉમર ચારિત્રમા અયોગ્ય નથી, અનુક ઉમરે ચારિત્રનું રે કાણુ કહ્યું છે, છતા જોન શામનમા નવમે વર્ષે કેવળજ્ઞાન થાય છે તે શામાટે માનીએ છીએ કેઈને આવતું હોય તો રોકવા નથી માનતા, તત્ત્વ એ છે કે-કેડ પૂરવના આશુ ધ્યવાળાને ચારિત્રના પરિણામ થાય છે આર્થદેશ ધર્મ પામવા લાયકનો દેશ કુળ દેશ લાયક જનાવીએ છીએ તેથી ધરમમા ધક્કો મારવા માટે તે વ્યવસ્થા નથી પરંતુ તે ચોગતા જણાવવા માટે છે

ઉપદેશને અંગે વચનું નિયમન.

વજ્રસ્વામીને છ વરસે, અને અઈમત્તાને નાની ઉમરે થઈ તેમા શસ્ત્રકારે ના ન કહી આર્થ મશુ તે અનાર્થમા ઉત્પત્તિ થએલા છે, અને ધર્મ પામ્યા છે, બીજા કુળ જાતિ ધરમ ન પામે તેનો નિયમ નથી જો ગર્ભથી આઠે વરસે હીક્ષા થઈ હોય તો એક વરસે કેવળ જ્ઞાન પામે તે હિમાએ આ ચારિત્ર હ મેશા પાલન કરાવા યોગ્ય છે જોમર જાધી છે તે ઉપદેશની લાયકતાને અંગે છે આ ઉમર તે પણુ ઉપદેશની પ્રધાનતાએ બાધેલી છે હ મેશા ચારિત્ર પાળે તોમા અઠ્યથ્થ આવતી નથી લેનાર ન લે તે વાત જીહી પણુ એક રૂવાકામાએ એમ ન હોય કે અનુક વર્ષત ચારિત્ર ન થયે તો સાકુ નહીંતર મેત્રી ભાવનાજ ઉડી જાય ચારિત્ર નહીં તો ભાવના શી રીતે ટકે ? હવે તે ચારિત્રકેવું ? ખલિત્ર જેમા વર્તન છે અને કર્મ રોકનાર તથા મોહ રોકવામા તૈયાર પાત્ર પ્રકારનું અતિચાર રહિત મૂળ ઉત્તર ગુણવાળું એવું ચારિત્ર હ મેશા પાળે એમ બળ્ય જીવને ઉપદેશ આપે છે ચારિત્રથી કર્મ રોમ્યા, પણુ આવી ગયા છે તેનો રસ્તો શો ? નવા આવતા કર્મ રોકવાનો અને આવી ગએલા કર્મનો ખાલી કરવાનો પણુ રસ્તો કયો છે તેને અંગે ચારિત્રકાર કયો માર્ગ બતાવે છે ? તે અધિકાર અમેવર્તમાન

